

రైతు సమస్యలు

(1వ భాగం)

మండవానలకోర్చి - బండచాకిరిచేసి

పండించి ధాన్యాన్ని - పరులపాలానరించి

పొట్టకన్నములేక - కట్టగుడ్డయులేక

కష్టించు రైతుల - కడగండ్లు పోగొట్ట

సతతంబు పనిచేయు - స్వచ్ఛంద సేవకా!

ఈ పొత్తముననున్న - దెల్లనుగ్రహియించి

రైతు కూలీ శక్తి - రగులుకొల్పుచువేగ

ఎర్రజెండా మింటి - కెగురవేయగదోయి!

ఆంధ్ర రాష్ట్ర రైతుసంఘం

బెజవాడ.

విషయ సూచిక .

పదసంఖ్య	విషయము	పుట మొదలు	పుట వరకు
1	ఎట్టేట్టులాండు ఆకు	1	32
2	అధికాహారోత్పత్తి	33	42
3	ఫారెస్టు చట్టం	42	53
4	కరువు చట్టం	53	65
5	రైతు కూలీ సామరస్యం	65	76
6	రిజిస్ట్రేషను	76	87
7	భూమిశిస్తు విధానం	87	99
8	గౌరవాద్యోగుల మాన్యూల్	99	118
9	పుగ్గానుషైరు - చట్టాలు	119	133
10	ప్రభుత్వశాఖలు : వాటితో వ్యవహరించేవిధానము	134	141
11	నిర్మాణ సమస్యలు	142	158
12	ఇరిగేషన్	153	173
13	సహకార సంఘములు	174	190

ఉ పో దా త ము .

ఆంధ్రరాష్ట్ర రైతుసంఘముచే యీ వుస్తుకం ప్రచురించబడింది. రైతు సంఘము పరిజేసే వర్కర్లకు ఇది ఒక మార్గదర్శిగా పరిజేయగలదు. రైతులకు సంబంధించిన ప్రధానమైన సమస్యలన్నిటిపై యింత సమగ్రమైన సమాచారాన్ని యిచ్చే వుస్తుకం తెలుగులో యింతవరకెన్నడూ ప్రచురించబడలేదు. యిందు రైతులకు సంబంధించిన ప్రభుత్వ ముఖ్యచట్టాలైన ఎస్టేట్సులాండు ఆక్ట్, ఫారెస్టుచట్టం, రిజిస్ట్రేషన్ చట్టం, భూమిశిస్తు విధానం, గ్రామోద్యోగుల మాన్యుయల్, ఇరిగేషన్, సహకార సంఘాల గూర్చిన చట్టం యిందులో చాల చక్కగా విశదీకరింపబడ్డాయి; అందులో ముఖ్య లోపాలుగూడ యెత్తి చూపబడ్డాయి. సామాన్య వ్యవహారజ్ఞానాన్ని యిచ్చేట్టి 'ప్రభుత్వశాఖలు - వాటితో వ్యవహరించే విధానం' లాంటి విషయాలుగూడ విపులంగా చెప్పబడ్డాయి. రైతులం ప్రభుత్వ చట్టాలగూర్చి వ్రాయబడడమేగాక రైతు ఉద్యమాన్ని నేటి పరిస్థితులలో యెలా అభివృద్ధిచేయాలో ఆ విషయాలుగూడ యిందులో చెప్పబడ్డాయి. 'అక్క ఆహారోత్పత్తి', 'రైతు కూలీ సామరస్యం' 'నిర్మాణ సమస్యలు' - యివి రైతు వుద్యమాన్ని నేడు యెలా అభివృద్ధిజేయాలో స్పష్టంగా తెలుపుతున్నాయి. అందుచేత 'రైతు సమస్యలు' అనే ఈ వుస్తుకం ఆంధ్రరాష్ట్రంలో రైతు వుద్యమాన్ని పెంపొందించడానికి యెంతని తోడ్పడుతుందనడానికి సందేహంలేదు.

ఆంధ్రరాష్ట్ర రైతు వుద్యమములో నూతన ఆధ్యాత్మము ప్రారంభమైనది. రైతు వుద్యమము ఆందోళనాదశనుండి క్రమేపీ నిర్మాణదశలోకి ప్రవేశించుతోంది; ప్రాథమిక రైతుసంఘాలు తమ ప్రాంతాల రైతుల యిబ్బందులను తీసుకొని వాటిని తొలగించడానికి కిందామీదా పడుతు

న్నాయి. కొన్ని ప్రాంతాలలో రైతు ప్రగతినికానికంటే తక్కువ అని నాయకత్వం వహించుతున్నాయి.

నేడు రైతు వుద్యమమున్న యీ పరిస్థితుల్లో యీ వుస్తకం ఒక నూతన యుగాన్ని తీసుకొస్తుందని చెప్పడానికి సందేహమేమీ లేదు. రైతు వర్కర్లు తమతమ ప్రాంతాలలో రైతు సమస్యలను ఏలాగో ఓలాగు పరిష్కరించడానికి పోరాటంజేస్తూ చీకట్లో తమముసుంటూ వున్నప్పుడు యీ వుస్తకం వారికి యెంతో సహాయపడగలదు. తమ స్థానిక సమస్యలను జయప్రదంగా పరిష్కరించడానికి తగిన దృష్టిపథం వారికి కలుగుతుంది; ఆందోళన గావించే శక్తి మన వర్కర్స్కు యిదివరలో వుండిగాని సమస్యలను పరిష్కరించుటకు తగిన వ్యవహారజ్ఞానం, నిర్మాణశక్తి యింకా కలుగలేదు. అవి అలవర్చుకోవడానికి యిప్పుడిప్పుడే తంటాలు పడుతున్నారు. అలాంటి మన రైతువర్కర్స్కు, యింకా అనేకమంది పెవారిలాగ తయారుజేయుటకు యీ వుస్తకం చాల తోడ్పడుతుంది. ఎప్పుడైతే రాష్ట్రమంతటా స్థానిక సమస్యలను సమర్థతతో పరిష్కరించే వ్యవహారజ్ఞానం, నిర్మాణశక్తిగల రైతువర్కర్లు తయారవుతారో అప్పుడు రైతు వుద్యమము అభేద్యమవుతుంది. అనివార్యంగా కొనసాగింపబడుతుంది.

రైతు వుద్యమములో నేడున్న ప్రధాన లోటు రైతు వర్కర్లకు రైతు సమస్యలను గూర్చి సమగ్రంగా తెలియకపోవడం, వారిని పరిష్కరించడానికి కావలసిన వ్యవహారజ్ఞానం లేకపోవడం. ఈ లోటువల్ల గ్రామాలలో ప్రజలనందరినీ సమీకరించలేకపోతున్నారు. రైతువర్కర్లు వారి సానుభూతిపరులు ఒక ముఠాగావుండి పోతున్నారు. చెట్టుక్రిందపీడకులాంటి సంస్కరణవాదులచుట్టూ మూగినంతమంది ప్రజలుగూడ రైతు సంఘాలలోకి ఆకర్షింపబడుటలేదు. వారి పలుకుబడినుండి ప్రజలను పూర్తిగా లాగలేకపోతున్నారు. దీనికి ప్రధానలోపం మన రైతు వర్కర్లకు అవసరమైనంత

వ్యవహారజ్ఞానంగూడ లేకపోవడం. దాన్ని వీర్చడానికి యీ పుస్తకం బాగా ఉపయోగపడుతుంది. తద్వారా ఆందోళనాదశ దాటి నిర్మాణదశకు పోవడానికి ప్రస్తుతంలో చెస్తున్న ప్రియత్నాలు యెంతో ముందుకు పోవడానికి అవకాశముంటుంది. ఇది ఒక అడుగు ముందుకువేయడం. కాని యిచ్చట ఒక ముఖ్యవిషయాన్ని గ్రహించాలి.

రైతు సమస్యలకు సంబంధించిన వ్యవహారజ్ఞానం మనవర్క్కుర్సు సంపాదించడముతోనే సరిపోదు. ఇలాంటి వ్యవహారజ్ఞానం సంస్కరణవాదులకు గూడ వుంటుంది. వారికీ మనకూ దాన్ని రైతుఉద్యమాన్ని అభివృద్ధి చేయడానికి వుపయోగించే విధానంలో భేదముంది. సంస్కరణవాదులు ప్రభుత్వ చట్టాలను అనుసరించి పనిచేయడమే పరమావధిగాయెంచుతారు. వాటి హద్దులనుదాటి రైతు వుద్యమాన్ని అభివృద్ధి చేయరు. రైతు వుద్యమాభివృద్ధి ప్రభుత్వ చట్టాలపై ఆధారపర్చుతారు. మనపంథా విప్లవపంథా. ప్రభుత్వ చట్టాలవలనవుండే అవకాశములను ప్రజలను సమీకరించడానికి వుపయోగపర్చుతాము. ప్రజాసమీకరణే మన ఆశయము. ప్రభుత్వ చట్టాలవలనగల్గే అవకాశాలను ప్రజాసమీకరణ చేయడానికి వుపయోగించడం చేతగాకపోతే సంస్కరణ వాదులవలె తయారౌతాము; ఇంతవరకు అభివృద్ధి అయిన వుద్యమాన్ని అరికట్టడానికి వుపయోగపడుతాముగాని ముందుకు తీసుకుపోవడానికి కృషి చేయజాలము. కాన ముఖ్యవిషయమేమంటే ప్రజలకు సంబంధించిన సమస్యలగుర్చిన వ్యవహారజ్ఞానం తెలుసుకోవడం ప్రజాసమీకరణ జేయడానికిగాని, సంస్కరణవాదులవలె ప్రజాసమీకరణ లేకుండా ప్రభుత్వ చట్టాలు పెట్టే హద్దుల ననుసరించే పనిచేయుటపగాదు.

ప్రతి రైతువర్క్కురు, వైద్యకృషంతో యీ పుస్తకాన్ని 'అన్వయనం' గావించాలి. తమతమ ప్యాంతాలలోని రైతుసమస్యలను సంపూర్ణంగా తెలుసుకోవాలి. ఆజ్ఞానంతో తమప్యాంతాల రైతులలో పనిచేయడానికి, సమస్యలు

పరిష్కరించడానికి, తద్వారా ప్రజలందరినీ సమీకరించడా కి పూనుకోవాలి. అప్పుడే ఆందోళన దశనుండి దాటి రైతువుద్యమాన్ని స్థిరంచగలుతాము. ఈ కర్తవ్యాన్ని నిర్వహించడానికి రైతువర్గము యీ “సమస్యలు”ను బాగా వుపయోగించుకోవాలి. దీన్ని యెంతవరకు రైతువర్గము వుపయోగించుకొంటారో దాన్నిబట్టి, నిర్మాణరీత్యా ప్రజాపలుకుబడిని సంపాదించడంలో రైతువుద్యమము ముందుకు పోయేదీ లేనిదీ ఆధారపడి వుంటుంది.

ఆంధ్రరాష్ట్ర రైతుసంఘం తరపున, రైతు వర్గము తీర్చిదిద్దుగావించడానికి నడుపబడుచున్న స్కూళ్ళలో విద్యార్థుల కివ్వబడిన పాఠాలు ఈవిధంగా పుస్తకం రూపేణా ప్రకటించబడ్డాయి. అందుచే అన్ని సమస్యల గూర్చి సమగ్రమైన సమాచారం పూర్తిగా యివ్వబడకపోవడం. రైతు సమస్యలనుగూర్చిన సమాచారాన్ని సేకరించడానికి, అది కేవలం సంస్కరణవాద దృక్పథంతోగానుండా, రైతు వుద్యమాభివృద్ధి దృష్టితో ప్రయత్నించడం, యిదే ప్రక్షమ పర్యాయమగుటవలన సహజంగా ఈ పుస్తకంలో యివ్వబడ్డ సమాచారం పూర్తిగాను, సమగ్రంగాను వుండజాలదు. యీ లోపాన్ని పునర్ముద్రణములో తీర్చడానికి ప్రయత్నించబడుతుంది.

బెజవాడ,
8—9—1943.

ఇట్లు,
చలసాని వాసుదేవరావు.

ఎస్టేట్సు లాండు ఆక్టు

I

ఎందుకు చదవాలి?

జమీందారీ పద్ధతి నశించాలి అనేది ప్రాథమిక కోర్కె. ఇందుకు రైతులను సమీకరించాలంటే వారి దైనందిన కష్టాలనివారణకై శ్రద్ధివహించి ఉద్యమంలోకి తేనాలి. ఇందుకు లీగల్ అవకాశాలను వినియోగించుకోవాలి.

జమీందారీ పద్ధతి ఎందుకు ఏర్పడింది?

1. ఈస్టిండియా కంపెనీ పరిపాలన ప్రభుత్వాలలో భారతీయులలో కొందరిని తమను తైనాతీలుగా సృష్టించుటకూ,

2. అంతఃపూర్వమున్న చిన్న చిన్న సంస్థానాధిపులను పటాలములు; అధికారములు తగ్గించి వారిని కేవలం తమ ఆధారవల్లనే బ్రతుకునట్లు చేయుటకూ,

3. కంపెనీకి పన్నులను సాఫీగా రాబట్టుకొనుటకూ.

మద్రాసురాజధానిలో ఈ పద్ధతి 1802 సం॥ లో ప్రవేశపెట్టబడింది. ఇందుకు సంబంధించిన చట్టాలలో పట్టా రెగ్యులేషన్సు, శాశ్వత పైసలా రెగ్యులేషన్సు, కరణము రెగ్యులేషన్సు, 1865 సం॥ రెంటురికివర్ ఆక్టు, 1908 సం॥ ము ఎస్టేట్సులాండు ఆక్టు (సవరణలతో సహా) ముఖ్యమైనవి. ఇప్పుడు ఆమలులోనున్నది ఎస్టేట్సులాండు ఆక్టు.

ఆక్టు పూర్వచరిత్ర.

రెగ్యులేషన్సును అన్వయించుటలో జడ్జీలలో అభిప్రాయభేదము వస్తూవుండేది. ఇంగ్లీషు జడ్జీలు (కాలేటు) బ్రిటిషు న్యాయశాస్త్రాల ప్రకారం రైతును "టెనెంటు" (కాలుదారు) అనీ, జమీందారును

“ప్రాప్రయిటర్” (భూస్వామి) అనీ, పన్నును “రైతు” అనీ వ్యవహరిస్తూ అనాది సిద్ధంగావున్న రైతుల హక్కులకు అంగం కలిగిస్తూ వచ్చేవారు. భారతీయ జడ్జీలు (ముక్తస్వామి అయ్యర్, సుబ్రహ్మణ్య అయ్యర్) కొంతవరకు రైతుల కనుకూలంగా తీర్పునిచ్చేవారు. కాబట్టి రైతుల, జమీందార్ల హక్కులను స్పష్టీకరిస్తూ చట్టాన్ని చేయవలసి వచ్చింది. కాని 1865 సం॥ రెంటు టిక్సర్ ఆర్డు రైతులకున్న హక్కులను మరికొన్నిటిని ఉడకగొట్టింది. పైగా రైత్వార్డ్ పట్టావర్గముకూడా జమీందార్లచేతగా చేసివేసింది. ఇందుచే ఈ తప్పులను దిద్దుట 1904 లో ఇప్పుడమలులోవున్న ఎస్టేట్సులాండు ఆర్డు అసెంబ్లీచే హామీయైనది. కాని అనాడు అసెంబ్లీలో జమీందార్లు వారి అనుచరులూ ఎక్కువమంది ఉండుటచే జమీందార్లకే అనుకూలంగా చట్టం చేయబడింది. పాత చట్టాలు, రెగ్యులేషన్లు, అర్బీ దీవితో రద్దు అయినాయి. 1936 లో ఈనాములకుగూడా ఎస్టేట్సులాండు ఆర్డు వర్తంప చేయబడింది.

శాశ్వత సైసలా నిర్ణయం లాగు కారన్వాలీసు గవర్నరు జనరలుగా వున్నప్పుడు జరిగినది. ఎస్టేట్సులాండు ఆర్డును ప్రవేశపెట్టేది 1908 లో రెవిన్యూ మెంబరుగావున్న మిస్టర్ ఫోర్బ్సు.

1936 లో ఈనాములకు ఆర్డును వర్తంపజేసింది బొబ్బిలి మంత్రివర్గం.

జమీందార్ రైతుల పరిస్థితులను విచారించి, తగిన మార్పులను చట్టంలో చేయుటకు ప్రకాశం కమిటీ నియమింపబడ్డది 25-9-37 న.

II

ఇబ్బందులు - నివారణోపాయాలు.

భూముల స్వభావం:

ఎస్టేట్సులో వుండే భూములన్నీ 3. తరహాలక్రింద విభజింపబడ్డాయి.

(1) సాముదాయకభూములు, (2) స్వంతకమతాలు, (3) రైతీభూములు.

సాముదాయిక భూములం? గ్రామ సమిష్టి వినియోగ్గాం నిర్దేశించబడి భూములు. పంటకల్లులు, గోభూములు, గ్రామకంఠాలు, శ్మశానాలు, దొంకలు, వూతలువగైరాలు వస్తాయి.

చెరువుతోట్లు (చెరువులో భాగము లేక పక్షకలు) కట్టలు మొదలగు సాముదాయిక భూములు కావని జమీందార్లవాదన.

ఒక భూమి సాముదాయిక భూమి అవునా కాదా అని నిర్ణయించేది కలెక్టరు (సె 20)

సాముదాయిక భూమి నిరుపయోగమైనప్పుడు కలెక్టరు దాని స్వభావమును మార్చి రైతిభూమిగా చేయవచ్చును. (సె 20 A)

సాముదాయిక పునయోగములకుగాను భూమి కావలసివచ్చినచో, అనగా కొత్తగా దొంకలు మొలి ఏర్పర్చుటకు కావలసివచ్చినచో, కలెక్టరు 1894 లాండు అక్విజిషన్ అక్టోబరు 1 భూమిని, తీసుకొని సాముదాయిక భూమిని ఏర్పర్చవచ్చును. (సె 20 B)

సాముదాయిక భూమిని ఎవరైనను ఆక్రమించుటంటే, 30 సం॥ల లోగా 1905 లాండు ఎంక్రోచిమెంటు అక్టోబరు 1 కలెక్టరు అట్టి ఆక్రమణదారును వెళ్ళగొట్టవచ్చును. అందలి పంటలు మొలి వాటిని సమిష్టి వినియోగ్గాం ఉపయోగించవచ్చును. (సె 21)

సాధారణంగా గ్రామాలలో శ్మశానాలనూ, దొంకలనూ కలుపుకొనుట వుంటుంది. గోభూములు, మందబయళ్ళు మొలి వాటిని జమీందారు గుర్తించుకోవటం వుంటుంది. ఇట్టివాటికి వెంటనే కట్టలు కట్టరుట పిటిషనులు పెట్టుకోవాలి.

చాలా గ్రామాలలో శ్మశానాలుంటువు. ఇతర గ్రామాలను దొంకలు వుండవు. ఇట్టి సందర్భాలలో అట్టి శ్మశానాలు, దొంకలూ ఏర్పర్చమని కలెక్టరు పిటిషనులు పెట్టాలి.

సామూహిక భూముల సర్వేయోగానికి గ్రామ రైతుసంఘాలు తగు జాగ్రత్త తీసుకోవాలి.

స్వంతకమతాలంటే? జమీందారు స్వయంగాగాని, కూలీలచేతగాని సాగుజేయించుకొను భూములు ఎస్టేట్లలో 1908 కి పూర్వం 12 సం॥ జమీందారే ఈ విధంగా సాగుజేయించుకున్నట్లైతే ఈనామాలలో 1934-36 లకు పూర్వం 12 సం॥ లు వరుసగా ఈనాందార్లచే సాగుజేయబడి, జిరాయితీ హక్కుకూడా (సడివరంచాక్కు) వారికే వున్నట్టి భూములు స్వంతకమతాలనబడుతాయి. ఎస్టేట్లుగాని, ఈనామలుగాని గవర్నమెంటు సర్వే జరిగియుంటే ఈ స్వంతకమతాలు ఆవిధంగా నమోదు చేయబడివుంటాయి.

కమతం భూముల నెప్పడైనా జమీందారు టిజిప్టరు సీకోవచ్చును. (సె 183)

కమతం భూములను జిరాయితీభూములుగా (రైతిభూములుగా) జమీందారు మార్చవచ్చును (సె 181)

కమతం భూములవునా, కొదా, అని తగాదావచ్చినప్పుడు నిర్ణయించేది కలెక్టరు.

ఈనామాలలోని భూములకు రైతు 1 సం॥పు శిస్తును లవనంగా పరిహారం ఇచ్చినచో, అతనికి జిరాయితీహక్కును ఈనాందారు కల్గజేయాలి. (సె 185 B. ఈ సెక్షను 1936 సవరణగా జేర్చబడినది.)

స్వంత కమతాలను సాగుజేయురైతుకు జిరాయితీహక్కు సంక్రమించదు. ఈ కవులుదార్లకూ జమీందార్లకూ ఉండు సంబంధాలు రైత్వారీ రైతుకూ కవులుదారుకు వుండు సంబంధాలవలెనే ఉండును.

స్వంత కమతాల తాలూకు బకాయి కవులును (బకాయి శిస్తును) సివిల్ కోర్టులో దావావేయుట ద్వారానే జమీందారు తీసుకోగలడు. ఎస్టేట్సు లాండుల్స్ కమతం భూములకు వర్తించదు. (సె 18)

రైతీభూములంకే? పై జెప్పబడిన సాముదాయక భూములున్నా,
స్వంత కమతాలున్నా కాకనూ, చాకిరి ఈ నాములూ, చెరువుపడకలు,
కాలవతోట్లు, కట్టలుకొకనూ మిగిలివున్న సాగును లాయబైతీ యావత్తు
భూములున్నా, రైతీభూములే. ఈ భూములిప్పుడు సాగు అవుతున్నా,
బంజర్లుగావున్నా, తరంకట్టబడినా, కట్టబడకపోయినా రైతీభూములే.
(సె 3 లో 16)

బంజర్లన్నీ తమకేసరి జమీందార్లు వానిస్తారు. అది మోసం. స్వంత
కమతాలుకొని భూములేవీ జమీందారు స్వంతంకొవు.

బంజర్లను జిరాయితీహక్కు కల్గజేయమండా టెంపరరీ కాంట్రాక్టులు
వ్యాసుకొని తోటలువేయుటకు జమీందారు రైతులపై ఇవ్వవచ్చును. అట్టి
వాటిలో జిరాయితీహక్కు కల్గదు. (సె 6)

జమీందారు స్వయంగాగాని, తన కూలీలచేగాని సాగుచేసినపుడు,
అప్పటినుండి 30 ఏడ్లవరకూ జిరాయితీ హక్కులే సంక్రమించమండునట్లు
రైతులచే కాంట్రాక్టు వ్రాయించుకొనవచ్చును. (సె 6)

పశువులమేతకు బంజర్లు ఇవ్వబడటంవల్ల జిరాయితీ హక్కు కలగదు
(సె 6)

అనుమతిలేకుండా రైతీభూముల నాక్రమించుకున్న మనిషిని 12 సం॥ల
లోగాగాని, లేక అట్టిభూమిపై ప్రతిఫలం పుచ్చుకొన్నచో, అట్లు పుచ్చు
కొన్న 2 సం॥ల లోపుగాగాని, దావావేసి ఆక్రమణదారును వెళ్ళగొట్ట
వచ్చును. ప్రతిఫలం పుచ్చుకున్న 2 సం॥లలో జమీందారు దావా వేయచో
రైతుకు జిరాయితీహక్కు కల్గుతుంది. లేక ఏవిధమైనశిస్తులూ చెల్లించమండా
వరుసగా 12 సం॥లు ఆక్రమించుకున్నచో అట్టి భూములలో జిరాయితీ
హక్కు సంక్రమిస్తుంది. (సె 6)

వీరిధర్మాగానైనా తీర్థ భూములరైతున్న జిరాయితీహమ్మ జమీందారుకు సంక్రమించుచోతనగా కొనుటవల్ల, విశుదల పెచ్చడంవల్ల, దానంగా పొందుటవల్ల మొదల) ఆ భూమి తీర్థభూమిగానే వుంటుంది. దానిని తిరుగ రైతులను సాగుకిస్తే ఆరైతులను జిరాయితీ హమ్మకూడా సంక్రమిస్తుంది. తాత్కాలికంగా జిరాయితీహమ్మ జమీందారుకు సంక్రమించినంత మాత్రాన ఆభూమి స్వంత కమతంకిందను మార్చవీలులేదు. (సె 8)

అట్టి ప్రకారంగా తప్ప రైతీ భూములనుండి రైతులను వెళ్లగొట్టుటను వీలులేదు. (సె 9)

ఎక్కడో అనేక భూములు శిస్తు బకాయాలకింద వేలం వేయబడి జమీందారుచేతనే కొనబడుతాయి. అట్టివాటిని జమీందార్లు తిరిగి సాగుకిచ్చు నప్పుడు స్వంత కమతాలుగా చూపెడుతారు. కాని అట్టి భూములలో ప్రవేశించు రైతులను జిరాయితీ హమ్మంటుంది. కాని అట్టి ఈవిషయమై శ్రద్ధగా పరిశీలించవలసి యుంటుంది.

ఇట్టి భూములను సాధారణంగా జమీందార్లు, తమ బంధువులు, ఉద్యోగులు ము|| వాహిదేర ప్రధమంలోఇచ్చి, వారిచే రైతులను కవులు కిప్పించినట్లు దస్తావేజులు సృష్టిస్తారు. అట్లు అయినచో వారి బంధువులకే జిరాయితీ హమ్మ కలుతుంది.

కొత్త భూములను రైతులను పట్టాపె సాగుకిచ్చినప్పుడు జమీందారు నారానా కోరవచ్చును. ఈ నజరానా వసూలు పట్టా యివ్వకపూర్వమే జరగాలి. (సె 25)

ఈ వెజెస్పబద్ధ భూములుకొక మైనరు ఈనామలూ, చెరువుతోట్లూ (పడకలు) ము|| వున్నవి. చెరువుతోట్లను చెరువులో నీరు లేనప్పుడు జమీందారు కవులుకీయవచ్చును. అవి స్వంత కమతాలుకూత్రా కాదు. సాగు కిచ్చినప్పుడు బాగు భూములవలెనే వ్యవహరింపవలెను.

మైనను ఈనాములనగా సర్వమంచాలా యీనాములూ, చాకిరి ఈనాములు ము|| సర్వమంచాలా ఈనాములనై జమిందారుకట్ట కూకూ, లేకు. చాకిరి ఈనాములను, జమిందారు తమ స్వంత నాకిరి నిమిత్తం చాకలి, మంగలి ము|| వృత్తులవాడికిచ్చిన ఈనాములు. అలాగే స్వంత కాలం వారు ఆభూముల ననుభవించవచ్చును. వారి నాకీతో నిమిత్తం లేకపోయినా, వారు నాకీచేయుట మానుకున్నా అవి ఈనాముల స్వభావాన్ని కోల్పోతాయి. ఈభూములను జమిందారు స్వాధీన పర్చున వచ్చును. (రిజ్యూము)

1860 లో ఏర్పడ్డ ఈనామ్ను కమిషనువారు ఈ యీనాములను స్వేజీసినప్పుడు అట్టి స్వేల్లో అనేక లోపాలు జరిగినాయి. ఈనాందారు క్వీట్ రెంటు తప్పు, వ చెల్లించాలనే ఉద్దేశంతో తప్పువ విస్తీర్ణాన్ని చెప్పుటచే కమిషను తప్పువవిస్తీర్ణాన్ని నమోదుచేసింది. కాని ఈనాడు రీస్వేల్లో అనాడు చూపబడ్డ సరిహద్దులలోనే పెచ్చు విస్తీర్ణం లేలింది. ఈ పెచ్చు భూమి ఆక్రమణయని జమిందార్ల వాదన. కాని అది తప్పు; పూర్వం స్వేల్లో జరిగిన లోపం అది.

మరొక మోసం. జమిందార్లు ఈపెచ్చుభూమి అన్నదానిని స్వాధీన పర్చుకుంటున్నారు. అందుకు వారికి ఆధికారంలేదు. ఈనాందారు ఆక్రమణదారు అని నిర్ణయింపబడ్డా సే 6 ప్రకారం అతనికి జిరాయిటీ హక్కు సంక్రమిస్తుంది. ఇది వీరీవీకాన్సిలులో చేయబడ్డ నిర్ణయం. అంతవరకూ పోలేని రైతులకు అన్యాయం జరిగింది.

ఈనామ్ను కొద్దిచైనా, వారసత్వోత్త్యా దానిని ఈనాందార్ల పంచుకున్నప్పుడు ఆ ఈనాందార్లందరూ జమిందారును నాకీచేయాలి. ఇది అన్యాయం. ఒక్క ఈనాందారే చేయుటకు బాధ్యుడు; లేదా అందరూ వంతుల ప్రకారం మాత్రమే చేయబాధ్యులు.

ఈ ఈనాముల నన్నిటిని రద్దుపర్చి, ఆ ఈనాంకార్లకే జీరాయితి పట్టా లివ్వమని కోరాలి.

III

రైతీభూములపై హక్కులు.

భూమియొక్క విలువ చెడకుండాను, లేక వ్యవసాయోపయోగానికి చెరువు కలగకుండాను, నైతు తన భూమిని ఏవిధంగానైనా వుపయోగించు కొనవచ్చును. (సె 11)

ఈ క్రిందివి వ్యవసాయానికి చెరువు కలిగించవని హైకోర్టు తీర్పులు చెప్పుతున్నాయి:

- (1) పశువులకు కొట్టాలు కట్టించటం
- (2) కాపురముండే ఇల్లు కట్టించటం
- (3) బంగాళాదుంపలు, కూరలు వగైరా పండించటం
- (4) నీలితోట వేయటం; కొబ్బరితోట వేయటం

ఈ క్రిందివి చెరువు కల్గిస్తాయి.

- (1) తోట భూములలో అనేకయిండ్లు కట్టించటం
- (2) నీలి తొట్టెలను కట్టించటం

సాధారణంగా ఎక్కడో భూములలో ఏవికట్టినా, వ్యవసాయానికి చెరువు కల్గిస్తాయని అభ్యంతరాలు చెప్పుతారు గాని వ్యవసాయాభివృద్ధికి తోడ్పడే పనులుచేస్తే ఈ అభ్యంతరాలుచెల్లవు. వ్యవసాయాభివృద్ధికి భావులు తవ్వించవచ్చును.

వ్యవసాయానికి పనికిరాని ఉపయోగాలకై అనగా పాతశాలలు, దేవాలయాలు కట్టించటం, దిబ్బలుపోయటం, గోతులు లెవ్వటం చేయ కూడదు. అట్లు చేయవలసినచో జమీందారు యొక్క లిఖితపూర్వకమైన అనుమతిని పొందాలి.

వ్యవసాయానికి చెరువు కలిగించేపనులు చేస్తే అభూమిను పైతును వెళ్ళగొట్టి జమీందారు నష్టపరిహారం కోరవచ్చును. (సె 151)

రైతు జీరాలో భూమిలోవున్న రాళ్లు, బండలు ము|| వాటిని తొలగించవచ్చును. జమీందారు అనుమతిలేకుండా తొలగిస్తే జమీందారు కొంత పరిహారం కోరవచ్చునేగాని రాళ్లు ము|| తొలగించుట మాత్రం అభ్యంతరం పెట్టకూడదు. (మద్రాసు హైకోర్టు తీర్పు 525)

భూమి అంతర్భాగానవున్న రాళ్లు, ఖనిజాలు, నిధి నిక్షేపాలు ము|| వాటిపై అనగా గినులపై జమీందారుకే హక్కున్నది. రైతుకెక్కి హక్కున్నా లేదు. (సె 7)

రైతున్న రాళ్లు, బండలు వగైరా తొలగించుట వ్యవసాయాభివృద్ధికి అనిభావించాలి. సాధారణంగా జమీందారు ఇందుకు అంగీకరించరుగాని, వారి అభ్యంతరం చెల్లదు నారు ఏమైనా పెద్దబండలైతే కీలు మాత్రం అడగవచ్చును.

జీరాయితీ భూములలో 1908 నాటికి, అనగా ఈ అర్థ ప్యాసరు నాటికి, జమీందారువిగా నమోదుకాబడ్డ చెట్లుమాత్రం జమీందారువి. మిగతావి 1908 కి పిమ్మట పుట్టిన చెట్లుఅన్ని రైతులవే. (సె 12)

జమీందారు చెట్టా, రైతు చెట్టా అని తేల్చుటకు 1908 నాటి పట్టాలు చూడవలెను. లేక చెట్లపట్టాలు వేరుగావున్నచో, వాటిని చూడవలెను. అట్టివేవీ లేనిచో సుకూరు వయస్సునుబట్టి నిర్ణయించాలి. 1908 అటుపిమ్మట ఇవ్వబడ్డ పట్టాలలో జమీందారువిగా నమోదు కాబడ్డవే జమీందారువి. లేనిచో అన్ని చెట్లూ రైతులవే.

జమీందారు చెట్లనుకూడ రైతులు కొద్ది మామూలు ఫీజులిచ్చి పొందవచ్చును. (సె 12)

జమిందార్లు తమ చెట్లను కొట్టివేసుకున్నారు. కిచ్చుట వుట్టిన చెట్లను కూడా తమ చెట్ల సంఖ్యవరకూ తమవేనంటారు. కావున జమిందారు జిరాయితి భూములలోని తనచెట్లను కొట్టుకుంటున్నప్పుడు కైతుదాఖలా వీటిని కోరాలి. లేనిచో వెంటనే కలెక్టరుకు రిపోర్టుచేయాలి.

జమిందారుచెట్లను జమిందారూ, కైతుచెట్లను కైతూ అనుభవించుటకూ కొట్టుకొనుటకూ హక్కుగలవారై యున్నారు. తాటి, ఈతచెట్లను కల్లుగీతప ఇచ్చినప్పుడు ఎవరిఫీజును వారే తీసుకోవాలి. కల్లుగడి ఇబారాదారు చెట్లను నంబర్లు వేయకపూర్వమే, కైతు మొదళ్ళప్పుడు (కల్లు గీసు కొనుటకై కలాలీలు చెట్లుగల కైతులకిచ్చు మామూలుగ్గి) వసూలుచేయాలి. ఇవ్వనిచో నంబర్లు వేయవలసిమందా అభ్యంతరం పెట్టాలి. నంబర్లు వేసిన పిమ్మట చేసేదేమిలేదు.

కైతుభూమిని అభివృద్ధి పర్చుటకై చెరువులను, భావులను పంటకొల్పలను, మురుగుకొల్పలను, బోదెలను తగ్గించవచ్చును. లేక పొడుగొట్టవచ్చును; భూమిని చదునుచేయవచ్చును. ఈవిధంగా అభివృద్ధిపర్చుటకు జమిందారు ఆటంకపర్చలేడు. (సె 13)

జమిందారూ, కైతూ ఇర్వూకూ అభివృద్ధి చేయకల్గునంటే కైతుకే ముందుహక్కు చెల్లుతుంది. కైతు అభివృద్ధి చేసుకుంటే జమిందారు శిస్తును హెచ్చించుటకు వీలులేదు. జమిందారు అభివృద్ధిచేస్తే నాచ్చుశిస్తును కోరవచ్చును. కైతు చేసుకున్న అభివృద్ధి జమిందారు ఇతర భూములపై చెరువు కల్పించకూడదు. కైతు భూములపై ఉపయోగపడే భావులు వగైరా జమిందారు పోరంబోకలలో త్రవ్వి తే అట్టివాటికి జమిందారు అనుమతిపొందాలి. అట్టి సందర్భాలలో కూడా జమిందారు అభివృద్ధికి తోడ్పడ్డట్లే అవుతుంది. (సె 13)

జమీందారు చేసిన అభివృద్ధిని ఆపని పూర్తి అయిన, 12 నెలలలోగా కట్టరుడద రిజిస్టరు చేయించాలి. అట్లు చేయించినచో ఆ అభివృద్ధి జమీందారు చేసినదేనని రుజువు చేయవీలులేదు. (సె 16)

కైతుచేసిన అభివృద్ధినికూడా రికార్డుచేయమని కట్టరును కోరవచ్చును (సె 17).

సాధారణంగా ఎస్టేట్లో కైతులు తమ మెరకలలో భావులు తీయించుకొని మాగాణి, లేక తోట సాగులు స్వీకృతం వుంటాడు. అట్టివాటిపై జమీందారు మాగాణి లేక తోటరేఖల వసూలుచేస్తూ వుంటాడు. ఇది చట్ట విరుద్ధం. ఇట్టి అక్రమశిస్తులను కైతులు చెల్లించనవునగరిలేదు. అట్లు అక్రమ శిస్తులను డిమెండు పంపినచో మెట్టశిస్తును మాత్రంకట్టి జమీందారు దావా చేసినచో కోర్టులో కంట్రబుట్టుచేయాలి. ఆభావులు తాము తవ్వించినవేయని రుజువుచేయాలి. ముఖ్యంగా జమీందారు ఆభావులను తవ్వించినట్లు రిజిస్టరు చేశాడా అని పరీక్షించాలి. ఎస్టేట్లో ఇట్టి అక్రమాలు జరగటం సర్వ సాధారణం.

పాతభావులను తాము తవ్వించినట్లుగానే జమీందారు పట్టాలలో వ్రాయించుకుంటారు. ఎస్టేట్ను లాండుఆఫీసు పూర్వమే తవ్వబడిన భావులైతే కైతులేమీ చేయలేదు. అటుపిమ్మటకైతే, అనగా అప్పటి పాత పట్టాలలో భావులను చూపకపోతేను, ఆభావులను దర్మిలా తవ్వించినట్లు జమీందారు రిజిస్టరు చేయించకపోతేనూ, ఆభావులు కైతులవేనని ధృవపడుతాయి.

ఔంపర్ భావులు, కాల్యలు తవ్వించటం, కట్టలు పోయించటం ము|| కైతు చేసుకోవచ్చును (సె 18)

IV

శిస్తులు.

జమీందారును ప్రభుత్వం ఛార్జిహక్కు వున్నది. కాని ప్రభుత్వ హక్కును ఇది భంగం కల్గించదు. (సె 4)

అట్లు పిమ్మట సాగులోనికివచ్చు భూములపై ఆ కం భూములపై లేక అట్టవే పనకు, సౌకర్యాలుకలిగిన భూములపై చెల్లి పబడు శిస్తులనే విధించాలి. అట్టిని తెలియనిచో కలెక్టరు ఆ శిస్తులేటును నిర్ణయించును.

తరంగట్ట బడిన భూములపై ఆ రేట్లే విధించాలి.

కొత్తగా సాగుజేయు బంజర్ల విషయంలో మొదట్లో కొన్ని సంవత్సరాలవరకూ తక్కువ శిస్తులేటు మాత్రమే వసూలు చేయవచ్చును. కాని అట్లు తక్కువరేట్లే వసూలుచెయ్యాలని నిర్బంధంలేదు.

శిస్తులు రెండురకాలు : ఒకటి నగదు రకము. రెండవది ధాన్యపుశిస్తు.

ధాన్యపుశిస్తులు రెండురకాలు : (1) పాలిపద్ధతి. అనగా పండిన పంటలో ఇన్న వవంతు అనేది. (2) కవులుపద్ధతి. అనగా ఎకరంకు ఇంత ధాన్యం అనేది.

ధాన్యపుశిస్తు లేటును హెచ్చించుటకు ఏవిధంగాను జమీందారుకు హక్కులేదు. (సె 39)

ధాన్యపుశిస్తును నగదురేట్లలోనికి మార్చుకొనవచ్చును. (సె 40) దీనికై కలెక్టరును సిటీషను పెట్టుకోవాలి. ఈవిధంగా మార్చునపుడు కలెక్టరు ఈక్రింది విషయాలు గుర్తిస్తాడు.

(1) గత 10 సం॥లలో జమీందారుకు వచ్చిన నగటు శిస్తు వెల.

(2) అదే మోస్తరు భూములలోని నగదులేటు (అ ఎస్టేటులో లేక పోతే పక్క తాలూకాలోని భూములపై చెల్లబడే నగదులేటు)

(3) జమీందారుగాని, రైతుగాని భూమికిచెసిన అభివృద్ధులు.

ధాన్యపుశిస్తు చెల్లించు భూములలోకూడా కోత కోయించువరకూ రైతు జమీందారుకు తెలియబర్చి నక్కరలేదు.

భూమిపెచ్చు తేలికపక్షంలో శిస్తుమొత్తాన్ని హెచ్చించుట 2వీరి
వారు, కమ్మ తేలికపక్షంలో తగ్గించి చెల్లించుటకు రైతుల పంక్తి
న్నది (సె 42)

20 సం॥ల కొకపర్యాయం జమిందారు శిస్తురేటును హెచ్చజేయు
టకై కలెక్టరుకు పిటీషను పెట్టవచ్చును ఈ క్రింది కారణములున్న నే శిస్తు
రేటు హెచ్చించుటకు వీలుంది. (సె 30)

(1) గత 20 సం॥లలోనూ ధాన్యపు ధరలు పెరుగుట.

(2) జమిందారుచేసిన అభివృద్ధివల్ల భూమియొక్క ఫలసాయం
హెచ్చుట.

(3) ప్రభుత్వం జలాధారాల సేర్వేపు జమిందారుపై శిస్తు ఛార్జి
చేయుట.

(4) నదీప్రవాహం మారుట ము॥ కారణాలవల్ల ఒండు పేరు
కొని భూమి ఫలసాయం హెచ్చుట.

మొదటికారణంవల్ల హెచ్చించితే ఇదివరకు ఉన్న శిస్తు రేటుపై
రు 1 కి 0.2-0 కు మించకుండా శిస్తురేటు హెచ్చించవచ్చును. ఇతరకార
ణాలవల్లనైతే, కొత్తగాకల్లు నికరమైన లాభంలో సగంవిలువకు మించ
కుండా శిస్తురేటును హెచ్చించవచ్చును.

జమిందారు సాధారణంగా ఈకారణాలను చూపకుండగనే శిస్తులను
కలెక్టరు అనుమతితో హెచ్చుచేస్తారు. అట్ట వస్తోందని భయపడి 1906
ప్రాంతాలలో శిస్తులను బాగా పెంచారు. అట్ట వచ్చిన పిమ్మట అట్ట
ననుసరించి హెచ్చిస్తూ వచ్చారు. ఈవిధంగా 1802 నాటి రేట్లకు ఎన్నో
రేట్లు పెంచివేశారు.

20 ఏండ్ల కొకపర్యాయం శిస్తులు తగ్గించమని రైతులు కలెక్టరును కోరవచ్చును. (సె 35) అందుకు ఈక్రిందికారణాలు గావాలి.

(1) రైతు సుస్తీనల్లగాక ప్రకృతి కారణాల వల్ల భూమి చవుడు పోయింది.

(2) జలాధారాలు శాశ్వతంగా నీటిని సక్లయ చేయకుండా పోయింది.

(3) గత 20 సం॥లలోనూ ధాన్యపు సగటు ధరలు తగ్గుట

మామూలు భూమిశిస్తుగాక, జమీందార్లు, ఆచారసిద్ధంగావచ్చు కొన్ని పన్నులను వసూలుచేస్తూ వుంటారు. నీవి సప్లయచేస్తే నీటిపన్నును జమీందార్లు వసూలుచేయవచ్చును. ఇవిగాక ఆచారసిద్ధంగావచ్చు చేపల పన్ను, బీటిపన్ను ము॥ వసూలుచేయవచ్చును. కాని పరోహీతుడి పన్ను, పెళ్ళి పన్ను ము॥ అక్రమపు పన్నులు. అట్టిపన్నులను వసూలుచేసినట్లు రుజువైనచో జమీందారు శిక్షాగృహంకాదు.

V

శిస్తులు చెల్లించుట.

పట్టాలలో వుదహరింపబడిన శిస్తును మాత్రమే రైతు చెల్లింప బాధ్యుడు.

భూమినుండి 5 మైళ్ళ లోపున ఎక్కడ ఎన్నేయిఉద్యోగివున్నా, రైతు అక్కడిసహాయ శిస్తులు చెల్లించాలి. (సె 66) అంతిమపెబడినదూరం పోనక్కరలేదు.

ధాన్యశిస్తు చెల్లించవలసివుంటే, 10 మైళ్ళ లోపునవున్న జామీందారు ధాన్యపు కొట్లకు రైతే స్వయంగా తోలుపహాయి అప్పగించాలి. కాని 3 మైళ్ళకు పైబడ్డ దూరానికి జమీందారు కిరాయి ఇచ్చుకోవాలి. (సె 66)

జమీందారుగాని, ఆయనచే అధికారముండిన ఏజంటుగాని శిస్తును
వసూలు చేయవచ్చును.

ఏకిస్తీశిస్తు ఆకిస్తీకి కట్టకపోతే వాయిదా దాటిన మరునాటికి
బకాయీగా ఎంచబడుతుంది. (సె 60)

రైతు. చెల్లించే సొమ్మును ఏకిస్తీకి కట్టకొమంటే జమీందారు
ఆకిస్తీకిందనే చెల్లువేసుకోవాలి. లేదా రెవ్వింపు పరిహారాన్ని రైశుకోగ
వచ్చును. ఏకిస్తీకిందనే కట్టకొమన్నదీ రైతు చెప్పకపోతే జమీందారు తన
యిష్టంవచ్చిన కిస్తీకి కట్టకొవచ్చు. (సె 64, 65)

సాధారణంగా జమీందార్లు ఇందులో మోసంచెస్తూ వుంటారు.
ఈసంవత్సరం కిస్తీకింద యిచ్చిన సొమ్మును, బకాయీల చెల్లుకిందనో,
లిమిలేవకాపట్టిన శిస్తుబకాయీ చెల్లుకిందనో జమ కట్టుకుంటారు. కాబట్టి
రైతు లీ విషయంలో జాగ్రత్తగా వుండాలి.

రైతు చెల్లించు శిస్తుకు రశీదు పొందుటకు అర్హుడు. గర్భిణీగా ఈ
కింది వివరాలు ఉండితీరాలి.

- (1) చెల్లించువానిదేరు; తీసుకొనువానిదేరు.
- (2) ఏ వూరిలో భూమివున్నది.
- (3) చెల్లింపబడ్డ మొత్తం.
- (4) ఏభూమికిగాను శిస్తుచెల్లింపబడ్డదో దానివగన.
- (5) ఏ సరి ఏకిస్తీకిగాను చెల్లింపబడ్డది.
- (6) చెల్లించబడ్డది పూరాపరిష్కారానికా? కొరతగానా?
- (7) తేది.

ఈ వివరములలో ఏదిసరిగా లేకపోయినా అంతవరకూ ప్రన్న శిస్తు
బకాయీలన్నీ పూర్తిగా చెల్లింపబడ్డట్లే రెక్క. (సె 62, 63)

సాధారణంగాపూరా కొర్తయున్నది పూర్తిచేయఁ. లేదా పూర్తిగా ఇచ్చినా, కొర్తయని వాస్తవం. వీటివిషయాలలో జాగ్రత్తగా వుండాలి. ఏకీకీకీ చెల్లించామో అది సరిగా వాస్తవమవుతుందా జాగ్రత్తనీసుకోవాలి. ముఖ్యంగా ఏభూమికిగాను చెల్లిస్తున్నామో ఆభూమి వర్గన ఉండాలి. అనగా ఆభూమి పేరుగాని, సర్వే వెంబరుగాని ఉండాలి. కాని జమీందారు ఈ వర్గన యివ్వక పట్టానంబరు వేస్తారు. జాయ్టుపట్టాలో ఎవరు చెల్లించాలో, ఎవరివాటాకుగాను చెల్లించాలో తెలియకపోతే, వాటా దాగ్లకు కష్టం. కాబట్టి ఏభూమికిగాను చెల్లించాలో వివరించాని యిమ్మని డిమాండు చేయాలి.

రశీదు యివ్వకపోతే చెల్లించిన మొత్తానికి రెట్టింపు ముదరా కోర వచ్చును.

రైతులిచ్చిన మొత్తాలపై సరిగా రశీదు ఇవ్వక లేక జమకట్టుకొనక అనేక ఇతరవిధాలుగా జమీందార్లు మోసం చేస్తారు. లేక ఒకరికన్న ఎక్కువమంది జమీందార్లు వుండవచ్చును. కాబట్టి ఇట్టి సందర్భాలలో రైతుకు కొన్ని వీళ్ళువున్నాయి.

(1) శిస్తు మొత్తాన్ని మనియార్డుకు చేయవచ్చు. ఇట్టిపక్షంలో ఎవరు, ఎవరికింద ఏభూమికిగాను ఏకీకీకీగాను చెల్లిస్తున్నాలో వివరాలు తెలియజేస్తూ రిజిష్టరు వుత్తరం వ్రాయాలి.

(2) పై కారణాలు తెలియజెప్పచూ, కలెక్టరుకోర్టులో డివాజీటు చేయవచ్చును. ఇందుకు కలెక్టరు అంగీకరించాలి.

శిస్తు తక్కువ ఉన్నచోట్ల ఈపద్ధతుల నవలంబించటం మంచిది.

VI

జప్తులు - వేలాలు.

కీస్తీ వాయిదా దాటిన మరుసాటినుండి శిస్తు బక్కాయిగా ఎంచబడును.

కమతం భూముల శిస్తు బకాయాలకై సివిల్ కోర్టులో దావా నేను కోవలసినదే.

జిరాయితీ భూముల శిస్తు బకాయావసూళ్ళను భూమి లేక చరాస్తుల జప్తు, వేలములమూలకంగా రాబట్టుకొనవచ్చును. (సె 77)

భూమికాని స్థిరాస్తిని జప్తుచేయుటకు వీలులేదు.

కవులుదార్ల ఆస్తిని జప్తుచేయుటకు వీలులేదు.

చరాస్తియనగా భూమియందలిచెట్లు, పంటలు, ధాన్యం, పశువులు మొదలగునవి.

కిట్టుగుడ్డలు, వంటపాత్రలు, పరుపులు, జంపఖానాలు, మఱాచారాల ప్రకారం విడువకూడని స్త్రీల ఆభరణాలు, నాగళ్ళు మొ॥ వ్యవసాయపనిముట్లు, దుక్కిపెట్లు, ఎరువులు, ముందు వ్యవసాయమున కివ్వసరమైన విత్తనాలు - వీటిని జప్తుచేయకూడదు. (సె 77 యఫ్)

జమీందార్లు వీటిని పాటించరు కాబట్టి బాగోత్తగా వుండాలి. స్త్రీల స్వంత ఆభరణాలు స్త్రీ ధనం కాబట్టి వాటినికూడా జప్తుచేయకూడదు.

జప్తులు 3 విధాలు:

- (1) జమీందారు స్వయంగాచేయు జప్తు.
- (2) కలెక్టరుకోర్టుద్వారాచేయు జప్తు.
- (3) సివిల్ కోర్టుద్వారాచేయు జప్తు.

రైతూ - జమీందారు పరస్పరం పట్టా, ముచ్చిలికాటి కూర్చుకుని వుండాలి. లేదా టెండరుపట్టాయైనా ఇవ్వబడి వుండాలి. అప్పుడే జప్తు చేయబడవచ్చు (సె 77 ఎ)

జమీందారుచేయు జప్తు.

బకాయిపడ్డ ఒక్కసంవత్సరం లోపుననే జమీందారు స్వయంగా జప్తుచేయవచ్చును. (సె 77 డి)

శిస్తు బకాయికి సరిపడ్డ విలువగల ఆస్తినిమాత్రమే జప్తుచేయాలి. (సె 79)

ముందుగా డి మెండునోటీసు యిచ్చి, వెంటనే బకాయి చెల్లించక పోతే అప్పుడు జప్తుచేయాలి. డి మెండు లేకుండా జప్తు చేయకూడదు. (సె 78)

డి మెండు నోటీసును మనిషికివ్వవచ్చు; ఇంటికి అంకించవచ్చు; లేదా చేలాకిట్టిరావచ్చు.

జప్తుచేసిన ఆస్తివివరాలతో లీటువ్రాసి ఒకకాని రైతుకివ్వాలి. మరొక కాపీని సేల్ ఆఫీసరుకు 10 రోజులలోగా పంపాలి..

జప్తుచేయుటకై ఆఫీసరు ఏ ప్రదేశములోనినైనా వెళ్ళవచ్చు. పోలీసు సహాయంతో జనానాగదులలోకూడా ప్రవేశింపవచ్చును.

జప్తుచేయుటకు పోలీసుల సహాయాన్ని కోరవచ్చును.

జప్తుచేసిన ఆస్తిని, మరొకవస్తువును కుడవపెట్టుటవల్లగాని, మరొక రైతు హామీవుండటంవల్లగాని తిరిగి ఇచ్చివేయాలి. లేక డిప్రాజిటుచేయ గానే తిరిగి ఇచ్చివేయాలి. (సె 87)

జప్తుచేసిన ఆస్తినిగాని, వస్తువులనుగాని ఉపయోగించ కూడదు. (సె 86) జప్తుపశువుల మేతకగు ఖర్చునుమాత్రం రైతునద్దమండి వసూలు చేసికొనవచ్చును.

కవులువారుగాని, భూమియందు హక్కువున్న మరొకరుగాని డిమెండు మొత్తాన్ని చెల్లించి, జప్తును రద్దుచేయించ వచ్చును. ఈ విధంగా చెల్లించిన సొమ్మును కవులువారు తన కవులు శిష్టుగానుండ్లి తగ్గించవచ్చును. (సె 108)

జమీందారు వేలంభూమిని పాడుకొనవచ్చును. (సె 130)

వేలమును రద్దుచేసి తిరుగ తనభూమిని తనకుయిమ్మని కైతు కొర వచ్చును. ఇందుపై వేలంవేసిన 45 రోజులలోగా డిమెండు మొత్తాన్నీ, ఖర్చులనూ, వేలంలో కొన్నవారికి పరిహారం నిమిత్తం కొన్న మొత్తానికి 5% ఎక్కువయును కలిపి కలెక్టరు కోర్టుగా డిపాజిటు కట్టాలి. (సె 131)

జమీందారు అక్రమపు పన్నునుగాని, అసలుపన్నును ఎక్కువగాని వసూలుచేసినచో, ఆ హెచ్చు మొత్తం రు 50/- లకు తక్కువైనచో రు 100/- ల వరకూ, రు 50/- లకు మించినచో రు 200/- ల వరకూ జమీందారుకు జరిమానా వేయవచ్చును. (సె 136)

VII

పట్టా - ముచ్చిలికాలు.

కైతు జమీందార్ల మధ్యగల సంబంధాలను, వారి కలెక్షన్లు పూర్తి అనూ తెలియజేయునది పట్టా.

జమీందారు కైతుకిచ్చినది పట్టా; కైతు జమీందారన కిచ్చినది ముచ్చిలికా. పట్టాలో ఇద్దరి మధ్యనుండే సంబంధాలనూ, కైతు విషయం లపై భూమిని కలిగియున్నాడో తెలియజేయు విషయములు వుంటాయి. వాటికి బగువ్వ వుంటానని వ్రాసియుచ్చెడిగాని లేక ఆక్షతుల నన్నిట్లో తిరుగ వ్రాసియుచ్చినదిగాని ముచ్చిలికా. ఈ కైదు పరస్పరం మార్చుకొన బడుతాయి.

రైతుమిషన్లలోని షరతులుగాని, చట్టవిరుద్ధమైనవిగాని పట్టాలో ఉన్నచో అన్నవి చెల్లగూడదని రైతు పట్టా నూలు చేసుకొనవచ్చును

పట్టాలో వ్రాసినవిషయాలు.

(1) పట్టాయిచ్చు జమిందారులేరు. పట్టా తీసుకొను రైతు లేక రైతులశ్లేరు.

(2) భూమియొక్క స్థానికవర్ణన: అనగా మెరకయ్య, పల్లమా దాని లేరు, దాని విస్తీర్ణం.

(3) శిస్తు శేరు.

(4) భూమిపై శిస్తు మొత్తం.

(5) ఏరూపంలో చెల్లిచేశిస్తు (నగదు, సాలు కర్పబడి, వగైరా)

(6) సెప్పులు: ఇతరపన్నులు. (ఇతర పన్నులనగా ఆచారసిద్ధంగా వస్తూ, చట్టసమ్మతమగు పన్నులు ఉదా: శాసన పన్నుకొనుటకాపన్ను; వుల్లరి; రాళ్ళఫీజు మున్ను)

(7) ఎన్నికిస్తీలు; కిస్తీ ఆఖరు వాయిదాలు.

(8) పట్టా వుట్టినతేది.

(9) ఇతర ప్రత్యేకమగు షరతులు.

పట్టా షరతులలో అనేకములు అక్రమమైనవివ్రంట్టాయి ఈధూమిలో ఫలానా పేరుచేయాలి. ఫలానా సమయంలోనే కోయాలి అన్నవి అక్రమ షరతులు. అదేవిధంగా చెయ్య నీటి విషయంలోనూ, పశువలను పోవుకొను విషయంలోనూ, అనేక షరతులు విధిస్తారు. అన్నియు రైతులకు బాధా కరంగా వుంటాయి. ఉదా: నెయ్యిలో ఒక ప్రమాణా తగ్గ నీరువుంటే

జమీందారుల పుష్కరేణికింపబడుతుందని, అపైన నీరువస్తేనే రైతులను వదల
బడుతుందని పూడే షరతులు ఆక్రమం. అట్టవాటి విషయాలలో రైతులు నెల్ల
వని దావావేయాలి.

కొంతమంది రైతులను కలిపి జాయంటుపట్టా లివ్వవచ్చును. కాని
విక్రయం ము|| సందర్భాలలో సబ్డివిజను విస్తరము పరిమితము నిష్ఠాం
చినమేరకు తగ్గకుండా వుంటే ప్రత్యేక పట్టా యివ్వమని రైతులు కోర
వచ్చును. (సె 146)

ఎక్కడో జాయంటుపట్టాల బాధ విపక్షితం. ఒక్కొక్కపట్టాలో
10 మందికిపైగా కూడా రైతులుంటారు. ఇందులో ఏ ఒక్కరు స్వచ్ఛం
చక, తక్కినవారంతా చెల్లించినా వారందరూ రకీదులలో కొరతగా చెల్లించి
నట్లుగానే వచ్చారు. పైగా అబకాయికి ఆపట్టాలోవున్న ఏయితర వాటా
దారుపైనైనా జమీందారు చర్య జరుపవచ్చును సాధారణంగా జమీం
దారు తమకు ఇస్తున్నకొలి రైతుపై పట్టాలోని ఇతర వాటాదార్ల బకాయి
కంటెటికీ, చర్య తీసుకుంటారు. జప్తు చేయుట, వేలం వేయించుట చేస్తారు.
కొబ్బరి జాయంటుపట్టాలు పోవాలి. ప్రతిరైతుకూ నిడిపట్టా యివ్వాలని,
అథమం ఒక రైతు బకాయికి ఇంకొకరైతుపై చర్యజరుపుట చట్ట విరుద్ధమని
చట్టం సవరించాలి.

జాయంటు పట్టాలోని ఒకరైతు బకాయిని ఇంకొక రైతువద్ద
వసూలుచేస్తే, ఈ రెండవరైతు బకాయిపడ్డ రైతువద్ద వసూలునుకోవాలి.
మర్యాదగా ఇవ్వకపోతే కోర్టులో దావా వేసుకోవాలి.

పట్టాలలోవున్న షరతులనే సాధారణంగా కోర్టులు గుర్తించునుక
పట్టాలు తీసుకొనునప్పుడే జాగ్రత్త వహించాలి; లేదా ఆక్రమ షరతు
లున్నాయని తెలియగానే పట్టాషరతు చెల్లకుండాదని దావావేయాలి.

VIII

జలాధారాలు.

200 ఎలలకు పైబడ్డ ఆయకట్టుగలది మేజర్ జలాధారం; అంతకు
లోపు ఆయకట్టుగలది మైనర్ జలాధారం.

మేజర్ జలాధారాలకు సంబంధించిన నిటీషన్లను ఎల్లా కలెక్టరుకూ,
మైనర్ జలాధారాలకు డిప్టీ కలెక్టరుకూ పెట్టుకోవాలి.

చెర్వుల విషయంలోనే రైతులకూ జమీందార్లకూ డేచీలు ఎక్కువ
వస్తాయి. చెర్వులపై అధికారం ఎవడిది అనేది చాలా వివాదాస్పదమైనది.
జమీందార్లవాదన ఏమిటంటే ఖాయం పల్లంపగూత్రం సేము నీళ్లు ఇచ్చు
టకు బాధ్యులము. ఆపైవారు మా యిష్టంవచ్చినట్లు చేసుకుంటాము; చెర్వును
(చెర్వు పడకలు-కట్టలు) మా యిష్టం వచ్చినట్లు ఉపయోగించుకుంటాము
అంటారు. ఈ కారణాలుచెప్పతూ ఉన్న నీరుకుకూడా వెళ్ళగొట్టి, చెర్వు
పడకలను పొగాకు ము|| పైర్లు వేసుకొనుటకు కవుళ్ళిస్తున్నారు. పైగా
చెర్వులను మరమ్మతు చేయుటలేదు.

నిజానికి చెర్వులపై జమీందార్ల కట్టింపున్నా, పెత్తనమున్నా
లేదు. ఇందువిషయమై ప్రకాశం కమిటీవారు తమ రిపోర్టులో ఈవిధంగా
చెప్పారు. “వ్యవసాయమునకు నీటిసరఫరా చాలా ముఖ్యము. భూమి,
హక్కు రైతుది. కనుక అందులసాగుకు వలయు నీటి సతులలోను రైతు
లకు సహజమగు హక్కుగలదు. సరిగా పంటపండినీ గో శిస్తు వసూలు
కొడుగదా! నీటిహక్కు స్వతస్సిద్ధము కనుక వ్యవసాయమునకు నీరువాడు
కొన్నందుకు రైతు అదనంగా పన్ను చెల్లించనక్కరలేదు.....సర్కారు
వారు జమీందారుకు వెంటనే మరమ్మతుచేయమని నోటీసుచ్చటయు, అట్లు
వారు జరిగించకపోతే వెంటనే సర్కారువారు తమ ఉద్యోగులద్వారా
సరియైన మరమ్మతులు జరిగించి, అందులకగు నిర్దుష్ట సమ్మతు ఆ జమీందారు

దారువల్లన్, ఈనాందారువల్లన్ రాబట్టుకొనునట్లును నిబంధనల నేర్పించి వలెను.....జిరాయితీలకు, కమతం భూములకు తమ యిష్టప్రకారమే నీటి సస్యముచేయు పెత్తనం తమకు వివేకవలెనని జమీందార్ల వాదన. కాని జలా శయపు నేలహక్కు రైతులదే. కనుక అందలి నీటిహక్కున్నా రైతులదే. పూర్వమీ ఆధికారమును గ్రామసంఘములే చలాయించుచుండెను.”

ఈ విధంగా నిజానికి రైతులకే హక్కున్నచూ, ఎవ్వరులాండు అట్ట లో ఈలోవాలవల్ల ఈనాడు జమీందారు చెరువులపై పూర్తి ఆధికారము కలిగియున్నవారవలె వ్యవహరిస్తున్నారు.

అట్ట ప్రకారం జమీందారు చెరువులకు మరమ్మతులు చేయిస్తూ సరి యగు స్థితిలో వుంచాలి. అట్లు వుంచనిచో, అచెర్వకీందీ ఆయకట్టులోని భూములలో $1/4$ వంతు భూమిని గల రైతు లేక రైతులుగాని, లేక ఆయ కట్టుపై చెల్లబడే శిస్తులో $1/4$ వంతు శిస్తును చెల్లించు రైతు లేక రైతులు గాని మరమ్మతులు చేయించమని కోరుతూ కలెక్టరుకు పిటీషను పెట్టాలి. పిటీషనుతోబాటు మేజరు జలాధారముకు రు 200/- లు మైనకు జలాధారా నికి రు 100/- లు డిపాజిటు కట్టాలి. ఈ డిపాజిటు తిరిగి ఇవ్వబడతుంది.

జమీందారు అప్పటికి మరమ్మతు చేయనిచో కలెక్టరు జమీందారును డిపాజిటు కట్టమనికోరి ఆ డిపాజిటుతో కలెక్టరు తానే స్వయంగా ఎవ్వరి చేతనైనా రైతు చేతనైనాకూడా మరమ్మతులు చేయించవచ్చును. జమీం దారు డిపాజిటు కట్టకపోయినా కలెక్టరు మరమ్మతుచేయించి జమీందారు నుండి ఆ ఖర్చులను రాబట్టుకొనవచ్చును. (సె 139)

ఆచారసిద్ధంగానూ, కాంట్రాప్టప్రకారం రైతులు చేయవలసిన చిన్న చిన్న మరమ్మతులను (మడిమరమ్మతులు) అనగా బోదెల పూడికతీయుట, చిన్నగండ్లు పూడ్చుట మొ॥ వారే చేయాలి. ఆ చిన్న మరమ్మతులను రైతులు చేయకపోవుటవల్ల జలాధారంచెడిపోతే జమీందారు బాధ్యతలేదు.

చెర్వు మరమ్మతులుకోరుతూ వున్నప్పుడు తాత్కాలికంగా శిస్తులు తగ్గించమని రైతులుకోరవచ్చును. మైనరు జలాధారాల సందర్భంలో జిల్లా కలెక్టరుకూ, మేజరు జలాధారాల సందర్భంలో రివెన్యూబోర్డుకూ ఈ పిటిషనులు పెట్టుకోవాలి. (సె 141)

చెర్వుకింద ఆయకట్టును నిర్ధారణ చెయుటకూ, తరములను నిర్ధారణ చెయుటకూ కలెక్టరుకు అధికారమున్నది. (సె 137) ఈ విధంగా నిర్ధారణ చేసినపిమ్మట ఆయకట్టును హెచ్చించుటకు కలెక్టరు అనుమతికావాలి.

జలాధారాలకింద నీరు సరిగా స్వయంగా గి సర్పిలు వరుసగా మాగాణిగాని, తోటలుగాని సాగుకాకపోతే రైతుసిట్టియపై ఆ భూముల తరాన్ని మెట్టగా మార్చవచ్చును. (సె 138 సి.) ఈతరం మార్చుట భూములకు అట్టవే భూములకు ఇతరచోట్లవున్న రేట్లే వేయబడుతాయి.

సాధారణంగా ఈవిషయంలో రైతులకు చాలా అన్యాయం జరుగుతుంది. జమీందారు ఇష్టంవచ్చినట్లు ఆయకట్టు పెంచుతాడు. అందువల్ల కొన్ని భూములు సాగుగాక బీడుగావుంటాయి. లేక పాటపెళ్ల వేయబడుతాయి. కొన్ని భూములలో కొంతభాగం మాత్రమే ఈవిధంగా వుండవచ్చును. అట్టి సందర్భాలలో చెర్వు మరమ్మతులనైనా కోరుతూ, ఈలోగా శిస్తులను తగ్గించమని కోరవచ్చును. జలాధారం పర్మిట్టుగా నీటిని స్వయంచయలేదనుకుంటే తరం మార్పును పిటిషను పెట్టుకోవాలి. రైతు పిటిషను పెట్టుకోనిదేమాత్రం జమీందారు ఎన్నిసంవత్సరాలైనా భూమితరం మార్చడు. రైతు మాగాణిశిస్తు చెల్లించుకుంటూనే వుంటాడు.

ఎట్టేలో సర్వసాధారణంగా భావుల విషయంలో రైతులకు అన్యాయం జరుగుతూ వుంటుంది. భావులలో ఎక్కువభాగం రైతుల పూర్వీకులు తవ్వించినవే అయివుంటాయి. కాని ఇటీవల జమీందారు ఇచ్చు పట్టాలలో ఆభావులు తమ పూర్వీకులవల్ల తవ్వించబడినవి వ్రాసుకున్నారు.

ఈవిధంగా పట్టాలలోనూని ఆభావులకింద సాగులను పట్టవలను వసూలు జేస్తున్నారు. భావుల మరమ్మతుకు తామేమీ ఖర్చులు ఇచ్చుకొను. కైతే మరమ్మతులు చేయించుకొనాలి. ఇది బహుఅన్యాయం. ఏటికిస్తు తీసుకుంటున్న జమీందారు చెర్వులను ఏవిధంగా మరమ్మతు చేస్తున్నాడో అదే విధంగా భావులనుకూడా మరమ్మతు చేయించాలి; లేదా భావులకింద సాగులపై మాగాణికిస్తు వసూలుచేయరాదు అని కోరాలి. ముస్లింలగా వేసంగికారు పూర్తిగా ఈభావుల కిందనే సాగుఅవుతుంది. అట్టి వేసంగికారులనుకూడా శిస్తువసూలుచేస్తాడు కాబట్టి దానినికూడా వ్యతిరేకించాలి.

కొన్ని ఎస్టేట్లలో జమీందార్లు కాల్యలుకూడా మరమ్మతులు చేయించటం మానివేశారు. ప్రధమంలో కైతులనే చేసుకొను తాము ఖర్చులిస్తామనీ ప్రారంభిస్తారు. క్రమంగా తాము ఖర్చులూఇవ్వరు. మరమ్మతులూ చేయించరు. చివరకు కైతులే మరమ్మతులు చేసుకొనే ఆచారంవుంది అని వాదించసాగుతారు. కాబట్టి ఈ విషయములలోకూడా కైతులు జాగ్రత్తగా వుండాలి.

ఎస్టేట్సు లాండుఆఫీస్ లో రిమిషన్ విషయమేలేదు. కాబట్టి పంటలు పూర్తిగా నష్టమైనా జమీందారు రిమిషన్ ఇవ్వరు. కొన్ని ఎస్టేట్లలో మాత్రం కొన్ని షరతులనుబట్టి రిమిషన్ ఇచ్చే షరతులను పట్టాలలో చేర్చారు. కాబట్టి పంట నష్టమైనపుడు రిమిషను ఇవ్వాలి అని కోరాలి.

ఇటీవల అధికారాహారోత్పత్తి స్కీముకింద ప్రభుత్వమే ఎస్టేట్లలోని జలాధారములను మరమ్మతులు చేయుటకై ఒక బిల్లును ప్రకటించింది. అందులోని విషయాలివి.

(1) ఎస్టేట్లలోని జలాధారాలకన్నిటికి ప్రభుత్వమే మరమ్మతు చేయించి ఖర్చులను జమీందార్లనుండి రాబట్టుకుంటుంది.

(2) ప్రభుత్వ జలాధారాలనుండి ఎక్సేటు జలాధారాలకు నీటిని సప్లయి చేస్తుంది.

(3) నూతన జలాధారాలను ఎక్సేటులో త్రవ్విస్తుంది. వాతవాటిని అభివృద్ధి చేస్తుంది.

(4) నూతన జలాధారాలను విర్వ్యనప్పుమా, వాతవాటిని అభివృద్ధి పర్చినప్పుమా జమిందారు శిస్తు హెచ్చు చేసికోవచ్చును.

(5) ఈ బిల్లుక్రిందజరుగు ఏపనినైననూ అశ్యంతి పెట్టుటకు సినిస్ కోర్టుకు అధికారం లేదు.

బిల్లులోని లోపాలు.

(1) ప్రభుత్వ జలాధారాలను అభివృద్ధి చేయనికే జమిందారీ జలాధారాలకు నీటిని సప్లయిచేయుట కష్టం.

(2) జమిందారుకు శిస్తు హెచ్చు చేసుకొనే అధికారం ఉంచబడింది.

(3) తిరిగి జలాధారాలను జమిందారు అధీనంలో వుంచబడుతాయి. ముందు మరమ్మతులు ఏర్పాటులేదు.

(4) శిస్తు హెచ్చింపు విషయంలోనైనా సినిస్ కోర్టుకు అప్పీలు లేకుండా చేయబడింది.

బిల్లుకు మనం సూచించిన సవరణలు.

(1) జలాశయసంరక్షణ నిధి ఏర్పర్చాలి. జలాశయముల నన్నిటిని ఇరిగేషన్ పంచాయితీల స్వార్థనం చేయాలి.

(2) ప్రభుత్వ జలాశయములను అభివృద్ధి చేయాలి.

(3) జమిందారుకు శిస్తు హెచ్చు చేసుకొను అధికారం వుండరాదు. అధనా వుంచినా రైత్వానీ శిస్తులనుమించి విధించవీలులేదు.

(4) శిష్టలనుగూర్చి సివిల్ కోర్టును ఆపీలు చేసుకొను హక్కు వుండాలి..

(5) వెంటనే ప్రభుత్వం జమీందార్ జలాధారాలను మరమ్మత్తు చేయుటకు పూనుకోవాలి.

IX

అ డ వు లు .

అడవులనుగూర్చి ఆట్టులో ఏమీలేదు. అటవీచట్టంలో కూడా వివరాలు ఏమీలేవు. అడవులు తమ స్వంత కమతాలవంటివని జమీందార్ల వాదన. అడవులపై హక్కు రైతులదేనని ప్రకాశంకమిటీ నిర్ణయం.

రైతులపై ఆచారసిద్ధంగావచ్చు ఏ హక్కునూ ఆట్ట పోగొట్టలేదు. అదేవిధంగా రైతులపై ఆచారసిద్ధంగా వచ్చు హక్కులు కొన్ని అడవులలో వున్నవి. వ్యవసాయమున పుపయోగించు కలప, కట్ట, కంప ము|| తెచ్చుకొనుటకూ, పశువులకూ, గొట్టెలను మేపుకొనుటకూ, రైతులపై దాదాపు ప్రతి ఎస్టేటులోనూవున్న సాంప్రదాయసిద్ధమగు హక్కు. ఇందులకై జమీందారు కొద్దిగా ఫీజు తీసుకొనవచ్చునేగాని, పూర్తిగా ఈ హక్కులను నిరోధిస్తానికి హక్కులేదు. ఈ విధంగా అడవిలోగల బొటలను, రహదార్లను, మూయుటకూ, చెర్వులకడప పశువులుపోవు డొంకలను మూయుటకూ, అధికారంలేదు. ఇంకా గొట్టెలు, మేకలు మేయుటకు కొట్టుకొను తుమ్మకాయలూ, ఆపలూ ము|| వాటికి మామూలు ఫీజును తీసుకోవలెనేగాని అభ్యంతరం పెట్టకూడదు.

కొన్ని ఎస్టేటులో, ఆట్టుమారి రైతులపై హక్కుకలుగునను ఉద్దేశంతో జమీందార్లు అడవులనునడికి కలపకట్ట అమ్ముకోవడం, భూమిని సాగుప గానుఇవ్వటం జరిగింది. ఇది చట్టవిరుద్ధం. అడవులను పూర్తిగా నడికివేయ కూడదు. నడికినచో రైతులపై కావలసిన సామగ్రిదొరకక పోవుటేగాక

వర్షములు పురియుటకూడా తగ్గును. కాబట్టి ఘోరము అట్ట గ్రంద అట్టి అడవులను నరుకు జమిందార్ల ప్రయత్నాన్ని నిరోధించాలి..

అడవులన్నీ రైతులచే ఎన్నుకోబడు ఘోరము పంపాయితీల యాజమాన్యంక్రింద వుండాలనీ, జమిందార్ల పెత్తనం తొలగించాలనీ, మన కోర్కె.. ఈలోగా అడవులలో కలప, కట్టె, కుప్ప ము|| తెచ్చుకోనివ్వాలనీ పశువులను యధేచ్ఛగా మేపుకోనివ్వాలనీ మన కోర్కె..

X

సబ్ డివిజన్లు - ట్రాన్స్ ఫర్లు.

భూమి ఒకరినుండి మరొకరికి చట్టత్యా సంక్రమించినప్పుడు జమిందారు ఈమార్పును అంగీకరించి కొత్త రైతుతో ఒడంబడిక చేసుకోవాలి. (సె 145) ఈవిధంగా ట్రాన్స్ ఫర్లు అగునపుడు రైతు జమిందారును రిజిస్ట్రారుద్వారా, రిజిస్ట్రారు నోటీసుయిచ్చి తెలియబర్చాలి. ఈవిధంగా తెలియబర్చుట అమ్మువాడు, కొనువాడు కలిసిచేయాలి.

ప్రభుత్వం విధించిన పరిమాణానికి తగ్గని పక్షంలో, ఈ సబ్ డివిజన్లు జమిందారు అంగీకరించితీరాలి. అట్లుచేనిచో జాయంటుగా పట్టా నివ్వాలి. (సె 145)

XI

సర్వే సెటిల్మెంట్లు.

ఏ ఎస్టేటుపైనా లేక ఎస్టేటులో భాగముపైనా సర్వేజేసి, రికార్డు ఆఫ్ రైట్సును తయారుచేయమని ఎస్టేటులోని రైతులలో $\frac{1}{4}$ వంతు మంది కలెక్టరును కోరవచ్చును. అందుకు ప్రభుత్వం నిర్ణయించిన కొంత సొమ్మును ఖర్చులపేగాను డిపాజిటుచేయాలి. (సె 164)

ఈ రికార్డు ఆఫ్ రైట్సులో ఈక్రిందివి ఉండవచ్చును.

(1) చెరువులు, భావులు, ఇతర జలాధారాలపై ప్యవసాయమునకు గాను రైతులకున్న హక్కులు.

(2) ఆ జలాధారాలను మరమ్మతులు చేయించవలసిన బాధ్యత.

ఈపై రెండింటి విషయంలోను రైతులు, జమీందార్లకుగల బాధ్యతలు.

(3) సాంప్రదాయసిద్ధంగాను, చట్టత్యాను రైతులకు బంజరు భూములలోవున్న హక్కులు.

సర్వేప్లాను, సర్వేలాండు రిజిష్టరు, ఫీల్డు మెజిస్ట్రేట్ మెంటు షీట్సు తయారుచేసి, ప్రతి గ్రామంలోనూ, ప్రతి కరణందగ్గరా వుంచబడుతాయి. రైతులు కోరినప్పుడల్లా అవి ఉచితంగా చూపించబడాలి.

రికార్డు ఆఫ్ రైట్సులో ముఖ్యంగా ఈక్రిందివి ఉండాలి.

(1) రైతుయొక్క జమీందారుశేరు.

(2) రైతుశేరు లేక భూమిని అనుభవించువానిశేరు.

(3) సర్వేమాపులో చూపబడ్డట్లు, భూమి ఉనికి విస్తీర్ణము, ఒకటి రెండు సరిహద్దులు.

(4) భూమి పారుదల అగునట్టిదా, కాదా? తోట భూమియా? పారుదల అయితే ఒకకారా, రెండుకారా?

(5) రికార్డు చేయబడుకాలంలో న్యాయంగా ఇవ్వదగుశిస్తు.

(6) శిస్తు డిక్రీ ప్రకారం నిర్ణయించబడినదా, చట్టప్రకారమా లేక మరయొక విధంగానా?

(7) భూమితోబాటు సహజంగావుండే హక్కులు.

(8) శిస్తు క్రమంగా వృద్ధిఅవునది అయితే ఎన్ని పర్యాయములు, ఏవంతున వృద్ధి అవుతుంది?

(9) శిస్తుమాఫీ (చెల్లించ నపుసరంలేని) భూమిని వాదిస్తే, నిజంగా శిస్తు చెల్లింపబడుతున్నదా, లేదా? శిస్తు చెల్లించమంటా హక్కుదారుడు భూమిని ఉంచుకొనుటకు హక్కు ఉన్నదా లేదా? హక్కుఉంటే నివిధముగా? శిస్తు ఇవ్వవలసివుంటే, ఎంతశిస్తు?

(10) జలాధారములపైనా, బంజరపైనా వున్న ప్రత్యేకహక్కులు ఈసర్వే రికార్డు ఆఫ్ రైట్సు ప్రధమంగా చిత్రి పర్తులను ప్రకటిస్తారు. అందుపై ఆక్షేపణలు తెల్పుకోవచ్చును. ఆక్షేపణలను విచారించిన పిమ్మట ఖాయపు రికార్డులను ప్రకటిస్తారు. ఇంక 2 సం॥లలోగా రేవిన్యూబోర్డు ఆప్షీలు చేసుకోవచ్చును.

ఇదేవిధంగా శిస్తుల శెటిల్మెంటుమకూడా ఎస్టేట్ లోని రైతులలో 1/3 మంది పిటీషను పెట్టుకోవచ్చును. కలెక్టరు విచారించి శిస్తుల నిర్ణయం చేస్తాడు. అందుపై ఆక్షేపణలనునిని, ఖాయపుశిస్తుల నిర్ణయంచేసి, ప్రభుత్వం నియమించిన మరొక అధికారి అంగీకారానికి పూసగా, ఆ అధికారి ఆ శిస్తులను ఖాయంగా నిర్ణయంచేయును. ఇంగుపై 2 అధికారికి ఆక్షేపణలను 3 నెలలలోగా చేసుకోవాలి. 2 సం॥లలోగా బోర్డు ఆఫ్ రేవిన్యూకు ఆప్షీలు చేసుకోవాలి. లేదా 6 నెలలలోగా సివిల్ సర్క్యూల్ దావా చేసి కొనవచ్చును. (సె 168-173)

సర్వే శెటిల్మెంటులకగు ఖర్చులను ప్రభుత్వం భరించిన విధంగా జమీందారు రైతులూ పెట్టుకోవాలి. (సె 180)

అనేక ఎస్టేటు లీనాటికికూడా సర్వేకాలేదు. కొన్ని ఎస్టేట్ లో ప్రైవేటు సర్వేమాత్రం జరిగింది. ఈ సర్వేలలో అనేక మోసాలున్నాయి. 2, 3 లింకులు తక్కువపున్న గొలుసులతో కొలవటంవల్ల విస్తీర్ణం హెచ్చేది. అనేకమంది రైతులు, ఎన్నో సంవత్సరాలక్రింద భూమిని క్రియంపొందినా, ఎన్నో రైతులుమూలనా, పట్టాలు పొందలేదు. అనేక విషయాలలో ముఖ్య

ముగా చెరువులు, అడవులు, బంజరు ము|| వాటి విషయంలో రైతులకు, జమీందార్లకున్న హక్కులను స్పష్టం చేశారు. అనేక భూములకు జలాధారాలు ప్రస్తుతం లేకపోయినా, ఉన్నట్టే పూర్వపు పట్టాలలో వుండేంత బడింది కాబట్టి పల్లపుభూములుగానే వ్యవహరింప బడుతున్నాయి. జలాధారం క్రింద ఆయకట్టు ఎంతో నిర్ధారణలేదు. ఈ విషయమైన అనేక అక్రమాలు ఎక్కడా జరుగుతుంటున్నావే తప్పక ప్రతివ్వేటూ సర్వే శెటిల్మెంట్లు జరుపబడి, రికార్డు ఆఫ్ టైట్లును ఉంచాలని కోరాలి.

XI

జ్యూరిస్ డిక్షను వగైరా.

ఎవ్వరినీ లాండు ఆఫ్ క్రింద వచ్చు తగాదాల నన్నిటిని విచారించుటకు జిల్లా కలెక్టరు అధికారి; ఆ అధికారమును సబ్, డిప్టీ కలెక్టర్లు ముఖాడా ప్రభుత్వం సంక్రమింపజేసింది. శిస్తులు మొ|| వాటి విషయములలో మాత్రం సివిల్ కోర్టుకు అధికారం వుంది.

పట్టాల విషయంలోనూ, శిస్తుల వనూళ్ళ విషయములలోనూ, భూముల అమ్మకం విషయంలోనూ, అక్రమపు శిస్తుల విషయంలోనూ, జలాధారాల మరమ్మతుల విషయంలోనూ, సాముదాయక భూముల విషయంలోనూ, భూములలోనుండి రైతులను వెళ్ళగొట్టు విషయములలోనూ, ఏక కలెక్టరు కేనా విచారించుట కధికారముంది. వీటి అన్నిటి విషయంలోనూ, జిల్లా కోర్టుకు అప్పీలు వుంది.

శిస్తుల హెచ్చింపు విషయంలో అప్పీలు, తగ్గింపుకు పిటీషను, ధాన్యపు శిస్తుకు నగదు రేటుకు మార్పుటకు రైతులు ఉమ్మడిగా చర్య జరుపవచ్చును. (సె 193)

XII

ఎవ్వరినీ లాండు ఆఫ్ జమీందార్లు అధికంగావున్న శాసనసభ దే ప్యాసు చేయబడినది కాబట్టి ఆ పూర్తిగా వారకే అనుకూలంగా వుంది. కొన్ని

పెట్టు అస్పష్టంగా వున్నాయి. కొబ్బరి ఆ నెయ్యి క్రిందయిచ్చు తీర్పు
కూడా పరస్పర విరుద్ధంగా వుంటున్నాయి. కొబ్బరి ఎట్టేటు లాండు ఆ
పూర్తిగా మొదటనుండి చివరవరకూ సవరించవలసి యున్నది. అందు
ముఖ్యంగా చేయవలసిన సవరణలు ఆంధ్రరాష్ట్రైతుసంఘం తరఫున
యాత్రాదళంవారు కాంగ్రెసు మంత్రివర్రానికి సమర్పించిన మెమోరాండం
ములో పొందుబడ్చుబడినాయి.

ప్రస్తుతం ముఖ్యంగా మనం కోరవలసిన సవరణలు.

(1) ఎట్టేట్లోని జలాధారములన్నీ మరమ్మతు చేయబడాలి. నూతన
జలాధారములు నిర్మింపబడాలి. జలాధారములను పంచాయతీల పెత్తనం
క్రింద ఉంచాలి. జలాశయ సంరక్షణనిధిని ఏర్పర్చాలి.

(2) సాగులకు లాభకరమైన బంజర్ల నన్నిటిని రైతులకు సాగుకివ్వాలి.

(3) శిస్తులు హెచ్చించకూడదు.

(4) సర్వే, శెటిల్మెంటులు జరగాలి.

(5) కొత్తసాగులకు జమీందారు పెట్టుబడి పెట్టాలి.

(6) నజరానాలు రద్దుకొవాలి.

(7) జమీందార్లు ఎట్టేట్లోని బీదలకు రైతులకూ కూలీలకు అమ్మ
టకుగాను చవుకధరల డిపోలను పెట్టాలి.

(8) జమీందార్లు దేశభక్తి ప్రేరితులై ఆహార సమస్యను పరిష్కరించుటకూ, అధికాహారోత్పత్తి చేయుటకూ రైతులతోనూ, రైతుసంఘాల
తోనూ సహకారం చేయాలి.

అధిక ఆహారోత్పత్తి.

అధిక ఆహారోత్పత్తి నినాదమెందుకు?

ఈనాడు దేశాన్నంతటినీ ఆహారసమస్య విపరీతంగా కలవగ పెడుతోంది. ఈ సమస్యను పరిష్కరించగలిగితేనే మనం జాతీయ ఐక్యతను సాధించగలుగుతాం. నాయకులను విడిపించడం, దేశాన్ని రక్షించడం, జాతీయప్రభుత్వాన్ని సంపాదించడం సాధ్యమవుతుంది. లేదా దేశరక్షణ భగ్నమై, మనజాతిఅంతా జపానుఫాసిస్టుల పాదాక్రాంతమై పోతుంది. అందుచేత ఆహారసమస్యను పరిష్కరించడానికి దేశంలో 100 కి 75 మంది గావున్న రైతులూ, వ్యవసాయకూలీలూ, ముందడుగువేసి పూనుకోవాలి. ఆహారసమస్యను పరిష్కరించాలి అంటే సరియైన రవాణా సౌకర్యాలూ, కంట్రోలు, పంపకం వున్నంతమాత్రాన సరిపోదు.

శాంతి సమయంలోనే మనదేశం బర్మానుండి 15 లక్షల టన్నుల ధాన్యాన్ని తెప్పించుకునేది. ఆధాన్యంలో సగభాగం మనరాష్ట్రంలోనే వుపయోగింపబడేది. ఇప్పుడు ఆధాన్యం రాకపోవడంవల్లా, మనకు పండే గోధుమలలో కొంతభాగాన్ని మనదేశసైన్యాలకూ, మధ్యస్థాచార్యులకూ ఎగుమతిచేయవలసిరావడం మూలంగానూ, బెంగాల్ లో మిష్మి పూర్ ప్రాంతాలలోనూ, మనరాష్ట్రంలో రాయలసీమలోనూ, ఒరిస్సాలో బాలసోర్ ప్రాంతాలలోనూ, బొంబాయిలో బీజపూరు ప్రాంతాలలోనూ, వర్షాలులేక పంటలు పండేసోయినందువల్లనూ మనకు ఆహారపదార్థాల కొరత ఏర్పడింది. అధికపంటలను పండించి యీకొరతను పూడ్చితేనేగాని మనం ఆహారసమస్యను పరిష్కరించలేము. ఆహారసమస్యను పరిష్కరించి తేనేగాని దేశాన్ని రక్షించుకోలేము. అందుచేత రైతాంగమంతా అధిక

పంటలను పండించడం తమ దేశభక్తియుతమైన చ్యుగాభావించి, అధికాహారోత్పత్తి కార్యక్రమానికి పూనుకొనేటట్లు చేయటం, మనం అధికాహారోత్పత్తి నినాదాన్నిస్తున్నాం.

ప్రభుత్వ అధిక ఆహారోత్పత్తి ప్రచారం :

ప్రభుత్వ ప్రచారకార్యక్రమం పూర్తిగా విఫలమైంది. ఎందువల్లనంటే? ఆప్రచారం రైతులను అధిక ఆహారోత్పత్తికి పూనుకొనేటట్లు చేయలేకపోయింది. భారతదేశం మొత్తంమీద 10 కోట్ల యకరముల సాగులాయకైన బంజరుభూమివుంటే, అందులో 50 లక్షల యకరాలభూమి మాత్రం సాగులోనికి తీసుకురావడానికి ప్రభుత్వం ప్రయత్నాలు చేసింది. అందులోకూడా 13½ లక్షల యకరాలుమాత్రం సాగుచేయబడ్డాయి. కేంద్రప్రభుత్వ భూములశాఖాసభ్యుడు సర్ జోగీంద్రసింగ్, కేంద్ర శాసనసభలో మాట్లాడుతూ చెప్పాడు. ఏదేగాకుండా జమీందారుల, భూస్వాముల బంజరుభూములను సాగుచేయించడానికికూడా ప్రభుత్వం పూనుకోలేదు. రైతుల అప్పులు, శిస్తుబకాయాలు, నిలిపివేసి మంచి విత్తనాలూ, ఎరువులూ, విరివిగా సప్లయచేసి రైతుల సుస్థాపాపరచి పనిచేయించలేకపోయింది. భూములను అయకట్టులో తర్చడానికీ, బంజరులను సాగుచేయించడానికీ, ప్రభుత్వోద్యోగులు అనేక అడ్డంకులు కల్పించారు. ముఖ్యంగా రైతుల, రైతుసంఘాలసహకారాన్ని పొందకుండా అధిక ఆహారోత్పత్తిజేయ బూనుకొని ప్రభుత్వం విఫలత జేసింది.

అధిక ఆహారోత్పత్తి కార్యక్రమాన్ని మనం జయప్రదంగా నిర్వహించగలమా?

మనదేశంలో వ్యవసాయ పద్ధతి చాల వెనుకబడివుంది. కాబట్టి యంత్రసహాయంతో సేవ్యంచేయకుండా ఉత్పత్తి పెక్కువచేయలేమనుకో

కూడను. నవీన విజ్ఞాన పద్ధతులలో నేవ్యంతేస్తే ఎక్కువపంటలను పండించగలం. కాని ఆపద్ధతులు ఇప్పుడు మనం ప్రవేశపెట్టే స్థితిలోలేము. అయినా మనం చేతులుముడుచుకు కూర్చోకూడదు. ఇప్పుడున్న పద్ధతులలోనే వ్యవసాయం చేస్తూకూడా మనం ఎక్కువపంటలను (దేశానుసరాలకు సరిపడినంత) పండించగలం. అని ఎలాగో చూదాం. మంచిఎరువులూ, విత్తనాలూ వేయడం, సాధ్యమైన చోటనల్లా రెండుపంటలు పండించడం, కూరగాయలు, పాలు, మాంసము ఎక్కువ ఉత్పత్తిచేయడం ద్వారానూ, వ్యాపారపంటలకు బదులు ఆహారపంటలను పండించడం ద్వారానూ, మనం అధికోత్పత్తిచేయగలం. అనిధంగా అధికపంటలను పండించడానికి రైతులంతా గలసి కృషిచేస్తూ, ప్రజలకూ, సైన్యానికీ, అనుసరమైన తిండిని సప్లయిచేయడానికిగాను, భూస్వాముల, జమీందారుల, ప్రభుత్వ బంజరు భూములనన్నింటినీ సాగున యివ్వాలని ఆంధ్రోత్తరం చేయాలి. దానికి అన్ని తరగతుల ప్రజల సహకారం సంపాదించాలి. అలాచేస్తే ప్రభుత్వం తప్పటండా లొంగుతుంది. అనిధంగా 5 కోట్ల యకరాలవరకూ సాగులోనికి తెచ్చి ప్రాప్రెసర్ ముఖర్జీ చెప్పినట్లు 40 కోట్ల ప్రజలకూ ఎక్కాతక్కగ తిండి పెట్టగలం.

అధిక ఆహారోత్పత్తి కొరకు ఐక్యం కావాలి:

ప్రభుత్వం అధిక ఆహారోత్పత్తి కార్యక్రమాన్ని జయప్రదంగా నిర్వహించలేకపోతోంది. కాబట్టి ఈ ప్రభుత్వ మున్నంతవరకూ మనం అధిక పంటలను పండించలేమునుకోవడం పొగపాటు. అధికోత్పత్తికి ప్రభుత్వం ఆటంకాలు పెడుతున్నమాట నిజమే. కాని ముప్పదికోట్ల రైతులు అధిక ఆహారోత్పత్తికొరకు ఐక్యమై పనిజేస్తూ ఇతర ప్రజానీకాన్నికూడా, కూడ దీసుకు రాగలిగినప్పుడు, ప్రభుత్వ అడ్డంకులను తప్పక తొలగించవచ్చు. అన్ని తరగతుల ప్రజలూ (కొంతమంది అధికలాభాపేక్ష పరులూ, కరుడుగట్టి జమీందారులూ తప్ప) అధిక ఆహారోత్పత్తి కోరుతారు. అందు

చేత అధిక ఉత్పత్తికిగల అడ్డంకులను తొలగించడానికి వారుకూడా కలసి వస్తారు. అధిక ఆహారోత్పత్తి కార్యక్రమంతో మనం రూస్వాముల వద్దకు బోయి వారికి నచ్చజెప్పి దేశంకొరకు తన బంజరులను సాగుకు యిచ్చేటట్లుగా చేయవచ్చు. అలాగే ప్లుబడిదారులనుండి విత్తనాలకూ, ఎరువులకూ, అప్పులు యిప్పించవచ్చు. ఈవిధంగా అన్నితరగతులను ఈ కార్యక్రమం మీద ఐక్యపరిచి, ఆహారసమస్య పరిష్కారం కొరకు, దేశరక్షణకూ, జాతీయప్రభుత్వానికి, ఆందోళన చేస్తుంటే, ప్రభుత్వస్పందాలు మనలను అడ్డుపెట్టలేవు.

రైతుసంఘాలు సాధించిన ఫలితాలు:

ఈ కార్యక్రమాన్ని రైతుసంఘాలు నిర్వహించగలవా? అన్న ప్రశ్నకు జవాబు బెంగాల్, మలబారు రాష్ట్రాలలో జరిగిన కృషి, మన రాష్ట్రంలో సాధించిన ఫలితాలనూ పరిశీలిస్తే తెలుస్తుంది. బెంగాల్ లో “ఖుల్నా” జిల్లాలో రైతులు స్వయంగా చొరవతో కృషిచేసి 10,000 ఛీగాల భూమిని సాగుజేశారు. దీనిలో 75,000 మణుగుల ధాన్యం పండుతుంది. అంతేగానూడా జెన్నూరు, ఖుల్నా జిల్లాలలో, జమీందారుల సహకారాన్నికూడా సంపాదించి వారి బంజరు భూములను సాగుకుయిచ్చేటట్లు చేయగలిగారు. వారితో కాల్యలు బాగుచేయించుట, విత్తనాలు యిప్పించుటకూడ జేస్తున్నారు. మలబారులో, కాసర్గోడ్, చిరక్కల్, కొలిక్ట్, తాలూకాలలోకూడా బెంగాల్ లోవలెనే జమీందారుల సహకారాన్ని సంపాదించి బంజరులను సాగుకు యిప్పించడం, విత్తనాలూ, ఎరువులూ అప్పు యిప్పించడం, కాలువలు బాగుచేయించడం జరుగుతోంది. మనరాష్ట్రంలో కృష్ణాజిల్లాలో యంతవరకు ప్రభుత్వంనుండి 3 లక్షల 50 వేల రూపాయల ఎరువులను అప్పుగా యిప్పించగలిగారు. అలాగే అన్ని జిల్లాలలోనూ రైతుసంఘాలు ఎరువులను రైతుల కిప్పించడంకోసం ప్రవృత్త జేస్తున్నాయి. ఇంతవరకు గుంటూరు జిల్లాలో య 1700 లు

బంజరుభూమిని సాగుచేయించారు. అలాగే కృష్ణాలో య 3000 లున్నా ప|| గోదావరిలో య 2866 లూ, తూ|| గోదావరిలో య 100 లూ, వైజాగ్ లో య 150 లూ, నెల్లూరులో య 300 లూ, రాయలసీమ మొత్తంమీద య 170 లున్నా సాగుచేయించగలిగారు. శూర్పు గోదావరి, ప|| గోదావరి జిల్లాలలో రెండవపంటకు ఎక్కువ ప్రాంతానికి నీరు యిచ్చేటట్లున్నా, అనీరు సక్రమంగా సరఫరా అయ్యేటట్లున్నా రైతుసంఘాలు కృషి చేసినయి. కృష్ణాజిల్లాలో రెండవపంటకు య 1960 లకు నీరు యిప్పించారు. పితప పంటపండే ప్రాంతానికి దీర్ఘ కాలపుపంట వేసినచోట్ల కాలువలు నవంబరు 10 వ తేదీకే కట్టివేయకుండా డిసెంబరు 3 వ తేదీ వరకూ వుండేటట్లు చేయగలిగారు. అదనపు భూములను ఆయకట్టులో చేర్చించుట, పెనాల్టీలు రద్దుచేయించుట, కాలువలు బాగుచేయించుట, సరియైన తూములు ఏర్పాటుచేయించుట దాదాపు అన్ని జిల్లాలలోనూ చేయబడుతోంది. కృష్ణాజిల్లాలో గన్నవరం తాలూకాలో వ్యావార పంటలకు బదులు య 100 లలో ఆహారపంటలను వేయించారు. అలాగే గుంటూరులోకూడా య 100 లలో ఆహారపంటలను వేయించారు.

ఈ విధంగా కొన్ని ఉదాహరణలు మాత్రం యిక్కడ యివ్వబడినయి. రైతుసంఘాలు సాధించిన యీ పనులుచూస్తే మనం అధికాహారోత్పత్తి కార్యక్రమాన్ని జయప్రదంగా నిర్వర్తించగలమనే ధైర్యం కలుగుతుంది. కాని యీ పనులు మనం సాధించవలసినవాటిలో స్వల్పభాగం మాత్రమే. ఇంకా ఎన్నో పెద్ద పెద్ద పనులు మనం సాధించవలసివుంది. అందుకుగాను మనం మనలోవున్న లోటులను తొలగించుకొని పని చేయవలసివుంది.

మనం ఇదివరకు ఎలా పనిచేశాం?

అధికాహారోత్పత్తికి మనం 1942 ఫిబ్రవరి నాటినుండి పూనుకున్నాం. అనాడు వక్క కృష్ణాజిల్లా రైతుసంఘంమాత్రం బంజర్ల విషయంలోనూ,

ఎరువుల విషయంలోనూ కృషిచేయసాగింది. తక్కిన జిల్లాలలో కొన్ని చోట్ల సంఘాలులేకపోవడం, వున్న చోట్ల రంగముగా ఉన్న వుండడం వల్ల పనిజరుగలేదు. క్రమేణా గుంటూరు, పల్లె గోదావరి జిల్లాలలో కూడా 1942 జూన్ నెలనుండి బంజర్ విషయంలో పనిప్రారంభించాం. నీటిపారుదల, శిస్తురెమిషనులు మొదలైన విషయాలమీద దాదాపు అన్ని జిల్లాలలోనూ పని ప్రారంభించాం. కాని చేసినపనులంతా అన్ని జిల్లాలలోనూ కూడా, అధిక దృక్పథంతోనే చేశాం. అధికోత్పత్తినున్న రాజకీయ ప్రాముఖ్యతను గుర్తించలేదు. దీనికికోడు యింకో డీవియేషన్ కూడా వుంది. అది అతివాద జాతియ దృక్పథం. ప్రస్తుతానికి మన డిమాండ్లపై అధికార గోత్పత్తి కావాలంటే అవి నెరవేర్చబడాలంటూ చెబుతుండేవారు. ఈ విధంగా మనం అతివాద జాతియ దృక్పథంలోబడి కొట్టుకుపోయి మనంతట మనమే చొరవచేయలేకపోయాం. 1943 జనవరి ఆఖరువరకూ యీ విధంగానే పనిచేశాం. అక్టోబరునుండి ఆహార అధికోత్పత్తికిగల రాజకీయ ప్రాముఖ్యతను గుర్తించి పనిచేయసాగాం. కాని మనలో అప్పటికి కూడా సెక్టేరియన్ దృక్పథం వుండడంవల్ల మరుగుగా పనిచేయలేకపోయాం. జమీందారులనూ, భూస్వాములనూ, తమ బంతులను సాగునీటి యివ్వవలసిందనీ, పెట్టుబడిదారులను ఎరువులకూ, విత్తనాలకూ అప్పులు యివ్వవలసిందనీ కోరలేదు. అధిక ఆహారోత్పత్తి కార్యక్రమం ద్వారానే చెడులు తమ కోరికలను సాధించుకోగలుగుతారనే విషయాన్ని మనం గుర్తించలేకపోయాం. మన రాష్ట్రంలో సాధించినదంతా ప్రభుత్వమేమండోయ్. జమీందారులకు, వడ్డీదారులకు దేశభక్తిలేదనే అభిప్రాయం మనలో వున్నందువల్లనే నాశనపడ్డకు పోలేకపోయాం. 1943 జూన్ నాటికి ఈ డీవియేషన్ ను గుర్తించగలిగాం, కాని యితరమకు సరియైన పనియూ, జరుగులేదు.

మనం ఎలా పనిచేయాలి?

ఆహార అధికోత్పత్తికారక మనం యాక్రింది కార్యక్రమంతో పని చేయాలి.

(1) మనచేసే ప్రతిపనికి అధిక ఆహారోత్పత్తి కార్యక్రమాన్ని ముడిపెట్టాలి. దానికి అన్ని తరగతుల ప్రజల సహకారాన్ని సంపాదించాలి. ఆహార అధికోత్పత్తి, కౌక్కులకు, మేధావులకు, వ్యాపారస్తులకు అందరికీ అవుసరమైన సమస్యగాబట్టి అంతా దీనిని బలపరుస్తారు.

(2) ఆహార అధికోత్పత్తికంటూ పెద్దపెద్ద కోశ్కలతో మనం జమీందారులవద్దకూ, ఇతరులవద్దకూ వెళ్లి వారు నిరాకరిస్తారు. అప్పుడు వారిని జనాల్లోకి తిప్పి ప్రయోగనంలేము. అందరికీ అంగీకారమొంది ముగావుండే కార్యక్రమంతోనే మనం జమీందారు మొదలైన వారివద్ద వెళ్ళాలి.

(3) భూస్వాముల, జమీందారుల ప్రభుత్వ, బంజరుభూములను చచ్చకగా బీదకైతులకూ, కూలీలకూ సాగును యిప్పించుటకు కృషిచేయాలి.

(4) ఎరువులూ, విత్తనాలూ ప్రభుత్వంనుండి అస్సగా యిప్పించుటకూ, నీటి వసతులు కల్పించుటకూ, శిస్తులు, మత్తాలు ఇచ్చుకోలేని కైతులకు మారితోడియం యిప్పించుటకూ, పంటలమీద వేలాలూ, జప్తులూ లేకుండా చేయుటకూ కృషిచేయాలి.

(5) ఆహారపదార్థాలూ, జీవితావుసర వస్తువులూ సరసమైన ధరలకు కైతుల కంజేటట్లు చూడాలి.

(6) కరువు ప్రాంతాలలో ప్రభుత్వమే పూనుకొని పశువులకు కాపాడేటట్లున్నూ, విత్తనాలు సప్లయిచేసేటట్లున్నూ చేయాలి.

(7) రైతులకూ, వ్యవసాయ కూలీలకు మధ్య వివాదాలను గొనిరావాలి.

(8) కూరగాయలూ, పాలు, గుడ్లు, మాంసమూ వృద్ధిచేయాలి. అందుకుగాను కోళ్ళను, గొట్టెలనూ విడివిగా పెంచాలి.

(9) రైతులే చొరవచేసి కాలువలు బాగుచేసుకునేటట్లున్నూ వర పలు ఏర్పరచుకొనేటట్లున్నూ చేయాలి.

(10) మంచి ఎరువులూ, విత్తనాలూ వేయడంద్వారా పంటలను ఎక్కువ పండించేటట్లున్నూ, వ్యాపార పంటలకుబదులు ఆహారపంటలు పండించేటట్లున్నూ చూడాలి.

(11) వ్యవసాయానికి పనికివచ్చే పశువులను కనాయివాళ్ళకు అమ్మకండా రైతులలో ప్రచారం గావించాలి.

(12) ముఖ్యంగా తాలూకాకు తాలూకాకు మ్యనా, జిల్లా జిల్లాకు మధ్యనా గల పరిసితులనుబట్టి మన కోర్కెలు, పద్ధతులు, చర్యలువుండాలి.

ఈవిధంగా అన్ని తరగతుల ప్రజలూ కలసికలసి కార్యక్రమాన్ని ప్రజలముందుబెట్టి పనిచేయాలి. అలాచేస్తే ప్రజలంతాకలసి అధిక ఆహారోత్పత్తికొరకు పూనుకుంటారని మనకున్న కొద్దిసాటి అనుభవమే రుజువు చేస్తోంది.

బంజరు భూములను సాగులోనికి ఎలా తేవాలి?

బంజరు భూములలోకి రకాలు వుంటాయి. (1) ప్రభుత్వ బంజరులు (2) జమీందారీ బంజరులు (3) కమ్యూనల్ ల్యాండ్సుగా నమోదు చేయబడిన బంజరులు. ప్రభుత్వ బంజరుల విషయంలో రివెన్యూ ఉద్యోగులకు అర్హతపెట్టి అనుమతిపొంది సాగుచేయాలి. జమీందారీ బంజరుకు,

జమీందార్లు అర్జీలుపెట్టి అనువతిపాంసా సాగుచేయాలి. జీరాయితీహామ్మ
విర్వడుతుండేమోనని జమీందార్లు భయపడినే రైతుసంఘాలు హామీయిచ్చి
సాగులాకి తీసుకురావాలి.

కమ్యూనిస్ట్ ల్యాండ్స్:— గ్రామ సమిష్టి వుపయోగం నిమిత్తం
వుండే, వుంతలు, డొంకలు, పోరంబోకలు, శ్మశానాలు మొ॥ ఆలాంటి
వాటికి స్రగుత్వానికి, జమీందార్లకూ యిద్దరికీ పిటీషన్లు పెట్టాలి. గ్రామముల
సంబంధ ముందుగానే వర్సింపాలి. గ్రామములకు వివిధంగానూ, ఇబ్బందిలే
ధూములనే సాగుచేయించాలి.

ఇవిగాక రైల్వే పోరంబోకలుకూడా సాగు చేయించవచ్చు. ఆపోరం
బోకలు ముందు రైల్వే కూలీలకే యిస్తారు. వారు లేకపోతే ఇతరులకిస్తారు.
దీనికికూడా రివెన్యూ డిపార్టుమెంటుకే అర్జీలుపెట్టాలి. ఏతరగతిధూమికైనా
పల్లపుసాగైతే, ఏటికొరకు P. W. D కి పిటీషన్లుపెట్టాలి. బంజరధూము
లను సాధ్యమైనంతవరకు వేదరైతులకు, ప్యవసాయ కూలీలకు యిప్పించాలి
ఎక్కడైనా తగాదాలుపస్తే ముందుగానే జాగ్రత్తపడి తగినవిధంగా రాజీ
చేసి, సేవ్యం జరిగిపోయేటట్లు చూడాలి.

ఎరువులు, విత్తనాలు ఎలా వుపయోగించాలా తెలుసుకునేందుకు
ప్రజాశక్తి సంపుటి 2 సంచిక 12, సంచిక 13 లు చూడాలి.

మన నినాదాలు.

(1) అధిక పంటలను పండించి ప్రజలకూ, వైన్యాలికి ఆహారాన్ని
సప్లయ చేయడమే రైతులయొక్క దేశభక్తిపూరితమైన కర్తవ్యం.

(2) అధిక ఆహారోత్పత్తికొరకు కూలీ-రైతులు ఏకంకావాలి.

(3) అన్ని పంక్తుల సాగుచేయబడాలి.

(4) ఆహారపదార్థాలను పొదుపుగా వాడకోవాలి.

(5) సాశ్వతమైనచోట్ల వ్యాపారపంటలనుబదులు ఆహారపంటలువేయాలి.

ప్రచారం.

అధిక ఆహారోత్పత్తికి రైతులు కేలం అధిక దృష్టితోనే పూనుకుంటున్నారు. అధిక పంటలను పండించడం తమయొక్క దేశభక్తి పూరితమైన కర్తవ్యంగా భావించి రైతులు అధిక ఆహారోత్పత్తికి పూనుకునేటట్లు చేయాలి. దానికిగల రాజకీయ ప్రాముఖ్యతనుగూర్చి విడివిగా ప్రచారం చేయాలి. ఆహారపంతులను పొదుపుగా వాడుకోవలసిందనీ, మాబరా చేయవద్దనీ, దంపుడుబియ్యమే తినవలసిందనీ కూడా ప్రచారం చేయాలి.

చదువవలసిన పుస్తకాలు.

(1) ప్రజాశక్తి పత్రికలు (2) పీపుల్స్ నె, టు, ఫుడ్, (3) విత్ ది ప్లా ప్లేర్ అండ్ ది సికిల్ (4) ఆంధ్రప్రదేశ్ రైతుసంఘ తీర్మానాలు.

ఫారెస్టు చట్టం.

చరిత్ర.

అసలు అడవులలో చెట్లుండటంవలన వర్షం ఎక్కువగా కురవడానికి ఆనకాశం. అందువల్ల అడవులు తగ్గినచోట్ల వర్షం తగ్గుతుంది అని అనడం జరుగుతుంది. అడవులను బదులు చెట్లు ఎక్కువగా పెంచితే తప్పకుండా వర్షమును పూర్వపద్ధతిగా నిలుపుకోగలుగుతాము. పూర్వపురోజులలో అడవులు ప్రజలసొత్తుగా ఉండేవి. కంప, కట్టె, కాయ, అప వగైరా తెచ్చుకొని జీవించడానికి వీలుండేది. కాని ఒక పరుస క్రమం లేకుండా సమిష్టి

క్షేమం గుర్తులేకుండా ఎదురుగా అగుపడ ఎట్టి చెట్టయినా కొట్టివేయడం జరిగేది. అందుచేత అవి క్రమపరచడం అవసరం. ఇదివరకు అట్టి ప్రియత్నాలు జరుగలేదు. తర్వాత వచ్చిన బ్రిటిషు పెట్టుబడిదారీ పరిభ్రష్టంతో గూఢా అడవులనుండి లాభాలు బడయుటకే ప్రియత్నాలు జరిగినవి. అవి కూడా పద్ధతి ప్రకారం కాకుండా వీధి ఒకరి పరంగా.

1855 లో డల్ హౌసీ గవర్నర్ జనరల్ గా ఉండి అడవులను గురించి ఒక పద్ధతి ఆలోచించవలెనని ప్రారంభించాడు. బొంబాయి, మద్రాసు, కలకత్తా రాష్ట్రాలలో ఫారెస్టు కన్సర్వేటర్లను నియమించడం జరిగింది. 1864 సం॥లో ఇనస్పెక్టరు ఆఫ్ ఫారెస్టు ఆధిపత్యం క్రింద అన్ని రాష్ట్రాలలో అడవుల విషయం వ్యవహరించుటకు ఒక అధికారి నియమింపబడ్డాడు. అప్పటినుండి ఇండియా ఫారెస్టు శాఖ అంటూ యేర్పడింది.

అప్పటికి అడవులు ఎంత ఉన్నవి. ఎవిధంగా ఉన్నవి. ఇంకా ఎంత పెంచాలి, ఎవిధంగా పెంచాలి అని ఆలోచన జరిగింది. అందుకే అడవులను గురించి ఒక ఆక్టు చేశారు. తర్వాత 1878 లో ఇదివరకు రైతులు సంప్రదాయసిద్ధంగా అనుభవిస్తూ వచ్చిన హక్కులను పూర్తిగా అణకట్టుతూ పరిభ్రష్టం తన పెత్తనాన్ని అధికారాలను బలపరచుకుంటూ శిక్షలు, జరిమానాలు అమలుజరిపే విధులు నియమించుకుంది. ఈ శాసనాలు అమలు జరుగడంలో ఇండియా మొత్తానికి సంబంధించినవి కాకుండా అడవుల విషయం ప్రాంత సమస్యగా కూడా ఉండవలసివల్ల ఆయా రాష్ట్రాలలో శాసనాలు చేయబడ్డవి. అవిధంగానే మద్రాసులో 1882 సం॥ ఒక ఫారెస్టు శాసనం చేయబడ్డది. 1894 లో ఫారెస్టు అభివృద్ధి గురించి ఒక సర్క్యులరు యిచ్చింది.

మద్రాసు ఫారెస్టు ఆక్టు.

అడవులు నాలుగు రకాలుగా విభజించబడ్డవి.

(1) వాతావరణ కారణాల అవసరమైన అడవులు.

(2) వ్యాపారానికి పనికివచ్చే అడవులు.

(3) మైనరు అడవులు.

(4) పచ్చిక అడవులు.

ఈ అడవులు రెండు భాగాలు. (1) రిజర్వు ఫారెస్ట్ : (2) అనోరిజర్వు ఫారెస్ట్.

ఒక ఫారెస్టును రిజర్వుఫారెస్టుగా నిర్ణయించిన ఆవిధంగా ఫారెస్ట్ సెంటు గెజెటులో ప్రకటింపబడును. ఆ తర్వాత దానిలో

(1) సాగుచేయుటకై కట్ట కలప ఖాళీచేయవంగా,

(2) రిజర్వుఫారెస్టును, ఆకులను, కొమ్మలను తగుల పెట్టడంగాని నష్ట పరచడంగాని,

(3) జిల్లాఫారెస్టు ఆఫీసరు కోరిన విధంగా కాపాడా ఎవరన్నా నిష్పా వెంట ఉంచువన్నా,

(4) నడిచినా, పశువులనుమేసినా లేక పశువులు పోవునట్లుచేసినా,

(5) చెట్లను పడగొట్టినా, వాల్చినా, గుట్టలు పెట్టినా కల్లుగీత వగైరా గీతగీసినా తగులబెట్టినా, చెట్లకొమ్మలనుగాని పాకుచేసినా,

(6) రాళ్లుతీసుకున్నా, నున్నం బొగ్గు కాల్చినా లేక మైవి పొగ్గు చేసినా లేక అడవి ఫలసాయాన్ని తీసుకున్నా,

(7) సాగుకై సావుచేసినా, దున్నినా, పగులగొట్టినా,

(8) యాల్పును వ్యతిరేకంగా పికారుచేసినా ఏ బంతువునన్నా కాల్చినా, చేపలుపట్టినా, నీటిని విషమయంచేసినా, వలల ఉచ్చులుపన్నినా

(9) గోడగుంట, కట్ట కంచె, కమ్మలు వీటిని నష్టపరచినా, కడి లించినా,

6 నెలల శిశు, 500 వరకు బరిమానా చేయవచ్చు. కేసునా చేయవచ్చు. వీటికి పైగా కలిగిన నష్టానికి నష్టపరిహారంకూడా పనులు చేయవచ్చు.

ప్రభుత్వాధీనంలో లేకపోయినా ఏ సలాలైనా సరే

(1) గాలినానలు, సుడిగాల్పులు, రాళ్లు జా పడడం, ప్రవాహం రావడం,

(2) స్త్రీవులు, లాయలు పూడిపోవడం లేక కొట్టుకొనిపోవడం,

(3) ఊటలు, నదులు, చెరువులలో నీరు ఎల్వోసి ధ్వంసంవడం,

(4) రోడ్లు, బ్రిడ్జీలు, రైల్వేలు మొదలగు రహదాల్లను రక్షించుటకు

(5) ప్రజల ఆరోగ్యాన్ని రక్షించడానికి

కారణాలు అవుతవంగాని లేక అభ్యంతరాలు కనిపించనవి అగాని తల్లిస్తే అట్టి సలాలలో (1) సాగుచేయుటకై సావుచేయడంగాని (2) చెరువులను మేడంగాని (3) చెట్లను తీసివేయడంగాని, కొల్చడంగాని సగుపటండా నిషేధించవచ్చును.

ఫారెస్టు కోర్టులు:—మొదటి రోజులలో ఫారెస్టు సెక్రిటేరియేటు ఆఫీసరును యేర్పరచి వారు ఫారెస్టు సరిహద్దులు నిర్ణయించుటకు జమీందార్లలోను అగ్రహారాలలోను అడవులు స్వాధీనపరచుతున్నప్పుడే వాటిలోనచ్చే సరిహద్దువేచీలు హక్కుల వేచీలు విచారించడానికి ఫారెస్టు కోర్టులు యేర్పర్చి. ఇందులో రెగ్యులర్ సభ్యులుంటారు. 1. జిల్లా జడ్జి (ఇతడే పెరిసిడెంటు) 2. జిల్లా కలెక్టరు 3. గవర్నమెంటు నామినేటు చేసిన సభ్యుడు. దస్తావేజులలోనూ, లా పాయింట్లలోనూ అనుమానంపై కోర్టుగాని లేక ఏపార్ట్ అయినాగాని ఈ కోర్టుకు హాజరుపై రిఫరుచేయవచ్చునని అడగవచ్చును. తీర్పు చెప్పకపూర్వమే హాజరుపై రిఫరుచేస్తారు.

ఫారెస్టు నేరాలు:

ఫారెస్టు ఫలసాయంగాని కలపగాని, అపహరించి ఫారెస్టునేరంచేస్తే ఆవస్తువులను పశువులను, ఇంకా ఆనెరానికి సహాయపడిన వస్తువరికరాలు, తాళ్ళు, గొలుసులు, వాహనాలు, బండ్లు, పడవలు, వీలన్నింటిని ప్రభుత్వం స్వాధీనం చేసుకోవచ్చు. పైగా మేజిస్ట్రేటు శిక్షకూడా వేయవచ్చు. ఆ అసిలో ఏదైనా అప్పుడే చెడిపోయేదిగాని, నశిపోయేదిగాని ఉంటే అట్లాంటివాటిని వెంటనే వేలంవేసి అమ్మివేసి ప్రభుత్వఖజానాలో జను కట్టవచ్చు. ఆస్తికోల్పోయినవాడు నెలలోగా అసీలుచేసికోవచ్చు. ఫారెస్టు నేరాలను ఒప్పుకుంటే కాంపౌండు (కంపెన్ సేషను) నేస్తారు అది నెల్లీ నే ప్రభుత్వం స్వాధీనపరచునున్న ఆస్తిని అతని కిచ్చివేయవచ్చు. శిక్ష అనుభవించువుంటే విడుదల చేయవచ్చు.

వారంటులేకుండా ఏ ఫారెస్టు ఆఫీసరయినానా ఫారెస్టులో నేరం చేసినవానిని అరెస్టు చేయవచ్చును. కారణంలేకుండానే అరెస్టుచేశాడని రుజువుచేస్తే ఆ అరెస్టుచేసిన అతనికి 6 నెలలశిక్ష రు 500 లు జరిమానా వరకు వేయడానికి కోర్టుకు అధికారం ఉంది.

అవుదల కూపులలోనూ, నిషేధితచలాలలోనూ, పశువులువేస్తే వాటిపై క్రింది ధరలు మించకుండా కాంపౌండు వేయవచ్చు. ఎరుగు రు 10 ఒంటె, గేదె రు. 2. గుడ్డు, కంచరగాడిదె, ఎరు, గోడి, ఆవు, ఆవునూడి రు. 1. గాడిదె, పంది, పోతేలు, గొర్రె, గొర్రెపిల్ల, మేక, మేకపిల్లలను రు. 0-8-0 లు అంటే రెట్టింపు అన్నమాట. మేక, మేకపిల్లలు అసలు అడవిలో మేయసియరు. దానికి పర్మిటు-వుల్లరి చెల్లించినా ఇవ్వరు. కారణం మేక తలలు కొరికివేస్తుంది. అందువల్ల చెట్లు పెరిగడానికి అవకాశం లేకుండా పోతుంది అని అంటారు.

ఫారెస్టు పంచాయతీ:

1912 లో ఫారెస్టు కమిటీ ఫారెస్టు అధికారులకు గ్రామసులకు సంబంధించి పీఠానంత తగ్గించవలెననే నూచనయిచ్చి, రిజర్వు ఫారెస్టులు రెండురకాలుచేసి పశుగ్రాసం, వంటచెరువు, వ్యవసాయ పరికరాలు యిచ్చే వానిని ప్రత్యేకించి పంచాయతీ యాజమాన్యాని కివ్వవలెనన్నారు. 1914లో కొన్ని ఆడవులు ఫారెస్టు పంచాయతీలకు యిచ్చారు. 1923 లో రిటైరింగ్ మెంటుకమిటీ పశుగ్రాసం, వంటచెరువును యిచ్చే ఆడవులను రైతీ ఆడవులు అని పేరుపెట్టి అట్టి ఆడవులనన్నింటిని ఫారెస్టు పంచాయతీల కిచ్చారు. అందుపై సాధారణంగా వదిలిపెట్టదగిన అజమాయిషీ ఫారెస్టు డిపార్టుమెంటు ఉంచుకొనడం అనవసరం అని 1925 జూలై 1వ తేదీన రివిన్యూడిపార్టుమెంటుకు చూర్చారు. ఈ పంచాయతీల అజమాయిషీ ల్యాండు రివిన్యూ కమిషనరుకు యిచ్చారు. ఇతనికింద రాష్ట్రానికి అంతటా డిప్యూటీతహసీలు దారు ఆఫ్ ఫారెస్టుపంచాయతీస్ అనే ఉద్యోగి ఉన్నాడు. ఇతనికి సహకారంగా టవియూ కలెక్టరులు తహసీలుదారులు సహాయపడుతుంటారు. మనరాష్ట్రంలో 3371 పంచాయతీలున్నవి. వీటిలో 3371 చ. మైళ్లు ఉన్నవి. మిగత 15126 చ. మైళ్లు రిజర్వు ఫారెస్టు మద్రాసురాజధానిలో ఉన్నది. ఈ ఫారెస్టు పంచాయతీల అజమాయిషీ అంతా ఒక ప్రభుత్వ శాసనద్వారా కాకుండా, 195 (ఎ) బోర్డుస్టాండింగు ఆర్డరుద్వారా పరిపాలింపబడుతున్నవి. అలాకాకుండా ఫారెస్టుపంచాయతీల చట్టం అంటూ ఎర్పడి దానిద్వారా నిర్వహింపబడాలి.

ప్రతి ఫారెస్టు పంచాయతీ ఆవరణకూడా ఆఫ్ యూనిట్ గా లెక్క కట్టబడును ఆఫ్ యూనిట్ అంటే మూడు ఎకరాలు. ఈ ప్రకారంగా ఆఫారెస్టు ఎరియాఅంతా డబ్బులో లెక్కకట్టబడుతుంది. దీనికి సరిపోయే పైకం యిచ్చి, ఫారెస్టును అభివృద్ధి పరుస్తామని దానికితగ్గ అజమాయిషీ చేస్తామని, ఫారెస్టురూట్సులు అమలు జరుపుతామని ఒక అగ్రిమెంటు ప్రతి

ఫారెస్తు పంచాయతీ వ్రాసియివ్వాలె. గార్డు అంతా అధికారం నామకం పంచాయతీ ఉన్నా ఫారెస్తు అధికారులకు బాగాఉన్నది. ఫారెస్తు పంచాయతీ ఆపరేషన్లో తమ పశువులను మేపుమంటానికి వున్నచోట వీసుపన్న వారంతా ఓటర్లు. స్త్రీలు సభ్యులుగా ఉండవలసివచ్చు. తనసీలుదారు ఎన్నికలు జరుపుతాడు.

ఫారెస్తు పంచాయతీ మేతచీటీలు యివ్వవచ్చు. స్త్రీలకు వసూలు చేయవచ్చు. మైనరుపంట అనుభవించవచ్చు. (మైనరుపంట అంటే చిన్న చిన్న 10-15 ఎకరాల స్వంత కూపులమీదే ఆదాయాలు (1) బుల్లరి (2) మైనరు పంట అమ్మకాలు, (3) ఆబ్కార్ ఆదాయం, (4) పచ్చికలప అమ్మకం, (5) పెంకుకూపులమీద కమిషన్, (6) కాంపౌండు ఫీజులు, (7) క్వారీ ఆదాయం, (8) చందనం భాగం.

వీరు ఖర్చుచేసే పనులు (1) నాచరుఖర్చు, (2) నిర్వహణ, (3) గవర్నమెంటు రెంటు, (4) సరిహద్దులు భద్రపరచుట, (5) ఫారెస్తు అభివృద్ధి చేయడం;

అప్పుడప్పుడు మధ్య ఎన్నుకోబడిన సభ్యులుకూడా పంచాయతీ అగ్రిమెంటుమీద సంతకాలు చేస్తూవుంటారు. పంచాయతీ తాము చెల్లించవలసిన ప్రభుత్వరెంటును రెండువాయిదాలుగా చెల్లించాలి. ఇవి చేయగలిగిన అభివృద్ధులు (1) నాగజెముడు తీసివేయడం, (2) వీరు నిల్వ ఉంచడానికి కంటలు పడకుండా కొట్టుకుపోకుండా కట్టలు వేయడం, (3) గొల్లకొడ్లు - బావులు బాగుచేయించడం, (4) గడ్డిపెంచడం, (5) చెట్లునాటడం, (6) తంగేడు అభివృద్ధి, (7) కంచెలు వేయించడం, (8) చందనం పెంచడం ఇంకా ఇట్లాంటివే.

జరుగుచున్న అన్యాయాలు (1) పంచాయతీ కార్యాలయము పెరిసిరేంట్లు ఒకటిరెండు తమ పశువులను పట్టుకొని ఎన్నో పశువులను ఊరక వేపు కోవడం. (2) పట్టుకొని లేకుండానే ఇతరుల పశువులను అవ్వల తామే తినుకొని మేపడం (3) కొందరికి అసలు పట్టుకొని ఇవ్వకపోవడం, (4) ఆఫీసు యూనిట్లను అధికంగా పశువులను ఫారెస్టులో మేపడం. తనవ్యావృత్తికి, తనబంధువులకి ఫారెస్టు స్వంతంలాగా వాడుకోవడానికి అవకాశం ఇవ్వడం.

పట్టుకొని తమ తినుకోకపోవడంలో ఉబ్బు ఆదా. ఇతరుల కివ్వకపోవడంలో (1) తన జేబులో వేసుకోవచ్చు (2) అవతలవాడికి వోలు లేకుండా వోటరులంతా తమకేసులోనే ఉంటే శాశ్వతంగా అనుభవమూ ఉండవచ్చు. ఈ వోటింగు పద్ధతిలో మార్పురావాలి. ఊరి మొండి పెత్తనం పోయి అందరికీ అందుబాటులో దయకొందగాక, హక్కుకొంద మేవుపనే హక్కు - ఓటిచ్చేహక్కు ఉండాలి.

జమీందారీ ఫారెస్టులు:

విజ్ఞాన అడవులు:- ఇచ్చట అడవులు రెండురకాలు (1) ప్రైవేట్ అడవులు, (2) రిజర్వు అడవులు. డాక్టర్ వేల్కర్ చెప్పినట్లు రిజర్వు ఫారెస్టులో అనుమతించని ఏదైనా నేరమే ప్రైవేట్ అడవులో నిషేధించింది నేరంకాదు. ఇక్కడ ఫారెస్టు నిబంధనలే అమలుచేయబడ్డవి. అయినా జమీందారులు ఎక్కవమంది ఉన్నారు. అధికారాలు అమలు జరపడం వాటిపరం అయినవి ఈ ప్రైవేట్ అడవులలో విజ్ఞాన అడవుల జాతులు తిరుగుబాటలు స్వంత ఉపయోగానికి తినికోవచ్చునని ఉన్నది కాని అమలులో అనేక షేచీలు. వాటిఫలితాలే రంపపిఠూరి నీతారామ రాజు తిరుగుబాటు వగైరా ప్రైవేట్ అడవులలో రిజర్వుకు చెల్లున్నవి. వాటిని అనుమతలేనిదే కొట్టరాదు. కొన్నిచోట్ల ప్రైవేట్ అడవులాండు అని

కూడా వాడారు. ఈ జన్మ జెట్టు, టే, ఇ, యే, కరక్కాయ, చింత, గుగ్గిలం, యిప్పు, మామిడి, పనస, బిల్వము, కొండతంగేడు, తుంపిడు, కానుగ, నల్లమద్ది, తక్కి, పంచక, యల్లవరమున, పసుగ, బట్టగడప, సొంచి, తెల్లమద్ది, బూసి, నేరేడు, చండన, సాలువ, తంగిన, యేగిళ, ఇరిడి, చెన్నంగి, చండరి, ముప్పి, ఇందుగు, నేప, వె, శీడి, తాటి, ఈత, కొబ్బరి, మొదలగునవి.

విజన్మలో రైతులు 'ప్రివిజైడు హోల్డ్స్' అనేవాటికి సాంప్రదాయ సిద్ధంగా ఉన్న హక్కులు అనుభవించవచ్చునని ఉన్నది; సారెన్టు మాన్యూయల్లో. కాని అవి అమలుజరుగడం ఆపొంత పజలై ఆధారపడి యున్నది.

రిజన్సు ఫారెస్టులో షికారు చేయడానికి లైసెన్సు ఉండాలి. లైసెన్సు పొందినా దుప్పి, అడవిగేదె వీటికొమ్ములు 25 అంగుళాలకు లోగా ఉంటే చంపకూడదు. జీవంగల జంతువును పట్టుకోరాదు. మనుష్యులను చంపే జంతువుల నైతే చంపవచ్చు అని అవకాశం ఉంది గాని ఫలానా జంతువులు అని చెప్పబడలేదు. రిజన్సు ఫారెస్టులో అనుమతించనిది సేరం.

జమీందారీ అడవులు:

ఫారెస్టులో అమలుజరిపి జమీందారీ ఏరియాలోని ఫారెస్టులను కూడా ఫారెస్టు రూల్స్కు ఎరచేశారు. కాని ఫారెస్టు అధికారులకిరింద కాపండా మళ్ళీ వాటి అజమాయిషీ అంతా జమీందారుల వారతాబేదారుల ద్వారా పోవుతున్నారు. అందుచే రైతులకు స్వతస్సిద్ధంగా ఉన్న వ్యవసాయ పరికరాలు, ఆకు, పుల్ల, గడ్డి తెచ్చుకొనే మామగాలుహక్కు అమలుజరగడం లేదు. భూములు జమీందారు ఇవ్వవచ్చినట్లు నేడ్యాకి యిచ్చివేస్తున్నారు. మేనేజ్మెంట్ తగ్గిపోతున్నది. అటు ఫారెస్టులోకిరింద ద్వినపుడు ఫారెస్టు

యూల్పు ప్రకారం అమలుచేయడమో లేక జమీందారుకిందకుండి పూర్వపు హక్కులు అమలుజరగడమో జరగాలి.

జనరల్.

ఫారెస్టులలో వ్యవసాయం చేసేవడానికి చాలా భూభాగం ఉన్నది. అది సాగుపని ఇవ్వవలెనని ఆందోళన చేసిన ఫలితంగా అడవులు అభివృద్ధి చెడకుండా పునరుద్ధరణ అంటూ ఒకటి తెచ్చారు. ఫారెస్టు కూపులలో ఒక చెట్టుకు మరొకచెట్టును మధ్య ఉండే సరిలో అంటే దాదాపు 25 అడుగుల వెడల్పున 70-80 గజాలవరకూ పొడవు ఉంటుంది. ఈమధ్య సాగు చేసుకోవచ్చునన్నారు. పెరిశ్ చెట్టునుగాని, పెరిగిఉన్న చెట్టునుగాని ఎమాత్రం నష్టం తగిలినా నష్టం చెల్లించుకోవాలిసిందే. అరక అటుయిటు తిరగదు. ఇది చెట్లు మొదటిలో పెరిగి మూడు సం॥రాలే. తర్వాత మళ్ళీ మార్చవలసిందే. ఈవిధంగా చేసుకోవచ్చునని ఫారెస్టు డివీజన్ మెంటు అంటుంది. ఉపయోగం సున్నా.

అడవులు అన్ని ఒకేసారి పెరుగుతుంటుంది, ఒకేసారి నరుగుతుండడం జరుగుతున్నది. అందువల్ల ఒక్కసారి ఫారెస్టు అంతా ఖాళీ అయిపోవడం జరుగుతున్నది. కావున “ప్లానింగు” పద్ధతి యేర్పాటుచేశారు. అంటే ఒక వరుసలో 5 కూపులు ఉంటే వరుసగా ఒక సం॥ మొక్కలువేసి నాటడం, ఒక సం॥ నరకడం జరుగుతూ ప్రతి సం॥ నాటేది నరకేది ఉంటూ ఉంటుంది. దీనివేరే పెంపుదల మార్పుచేయటం అంటారు. ఇది అవలంబిస్తున్నారు.

అడవు పుల్లరి రద్దుచేయవలెనని ఫారెస్టులో చారపప్పు, తేనె, కల, కట్టెమీదనే ఆధారపడవలెనని చేసిన ఆందోళనఫలితంగా కాంగ్రెస్ మంత్రి ప్లగ్ అధికారానికి వచ్చినపుడు 1937 జూలైలో సం॥కి 6½ లక్షల ఆదాయం పుల్లరిద్వారా వస్తున్నా అంత నష్టంకేమీకూడా సమ్మతించే పుల్లరి రద్దు చేశారు. సంయుక్త రాష్ట్రాలలో సగానికి తగ్గించారు. ఇందువల్ల వాటివల్ల

వచ్చింది రు 75000 లు మాత్రమే. మనరాజధానిలో కూడా పుల్లరి సగానికి తగ్గించారు. ఇది ఫారెస్టుడివార్డుమెంటు క్రింద ఉన్నదాని వర్తిస్తుందిగాని, పంచాయతీ ఫారెస్టులకు వర్తించదు. ఈ సగం తగ్గించినవల్ల సగం నష్టం రావడానికి బదులు సగం తగ్గించినందున కైతుకు భారం సగం తగ్గిందికావున ఎక్కువ పశువులను మేపారు. అందువల్ల నూటికి 50 నష్టం రావలసినదానికి నూటికి 37 నష్టం వచ్చింది.

అధికారులు.

గార్డు, ఫారెస్టరు, ఫారెస్టురేంజరు, జిల్లా ఫారెస్టు ఫీసరు, డిప్యూటీ కన్స్టేబులు, కన్స్టేబులు, కన్స్టేబులు రాష్ట్రాధికారి. - వీరి ప్రభుత్వానికి చెందిన అడవులకు ప్రత్యేకం ఆఫీసుగలరు. ఆఫీసుల్లో కేంద్ర ప్రభుత్వానికి చెందిన అడవులు ఉన్నట్లు కాన్ఫిరమవు.

మన డిమాండ్లు.

(1) పంచాయతీలు సరేగా పనిచేయుటకై పంచాయతీలు శాసన బద్ధంచేయాలి, ఎన్నికలవిధానం మార్చాలి, పశువుగలిగిన గ్రామానికి వోటింగు హక్కుండాలి.

(2) పుల్లరి పూర్తిగా రద్దుచేయాలి.

(3) రిజర్వులైనవి గ్రామానికి కనీసం ఒక మైలు దూరముండాలి.

(4) అడవులు మాతలు తీసివేయాలి.

(5) వ్యవసాయ పరికరాలకు అవసరమైన కొయ్య, వంటచెరువు, గడ్డి, బోదెగడ్డి, ఉచితంగా తెచ్చుకోవడానికి అనుమతి ఉండాలి.

(6) లంచాలను రూపుమాపాలి, కైతులుకూడా హక్కుల నేటికి వాటిని అమలుపరుచుకొనేట్లు బాధ్యతవహించి లంచగొండితనాన్ని అరికట్టాలి.

(7) జమీందార్ అడవులలో జమీందార్లు మద్యము ఘోరముగా నాన్ని యెన్నేలో స్రవశపేతి అనాది సిద్ధంగావున్న హక్కులను ఛంకి పరచెరాదు.

(8) ఉన్న అడవులను కొనాడుతూ పాత అడవులను వివరముగా కొని వాటి నానములలో కొత్త అడవులను చేయాలి.

(9) ఘోరములలో నీటి పారుదల క్రింద సాగును లాభముగాను భూమి, సాగునులేకాలి. ఘోరము పారుదల ప్రక్కఉన్న భూములను ఘోరములలో నీరు పారుదల నుపయోగించుకొని సాగుచేయుచున్నావే అవకాశం ప్రభుత్వం వెంటనే యివ్వాలి. అధికాహారోత్పత్తికి ఈ అవకాశాన్ని కూడా ఉపయోగపర్చుకోవాలి.

(10) కైతులు అవకాశమున్నచోటునల్లా చెట్లుకేసి పెంచి వర్షానికి అవకాశం కల్పించాలి.

కర్తవ్యం.

నిరంతరం కైతునంటియుండి ఏ నిమిషంలో ఏ యిబ్బందివస్తే దానిని ధైర్యంతో పరిష్కరించడం చేయాలి. కైతు కూడా మొదటిలో కొంత కష్టాన్ని ఎదుర్కోవాలి.

కరువు చట్టము.

కరువు భారతదేశములో ప్రతిసంవత్సరము యేదో ఒక రాష్ట్రములో ప్రత్యక్షమాతూనే వుంటుంది. 1865 లో ఒరిస్సాలో, 1873 లో బీహారులో, 1876, 1896, 1997 లలో దక్షిణభారతదేశంలోను భయంకర ఖామపరిస్థితులు కల్గినవి. ఒరిస్సాలో సహకారము రాకముందే వేనకు వేలు

చనిపోయారు. 1873 లో బీహారులో కురల రోగమైన - మమునకు గురియైనప్పడు ఒరిస్సాలో జరిగిన సంఘటనలు వచ్చు, శక్తి వచ్చింతవఱకు బీహారులో జరుగనివ్వకాదని ప్రభుత్వము ఆధిపత్యపడి కరువు నివారణకు 6½ మిలియను పానులు ఖర్చుపెట్టింది. ప్రధానంగా సలక్షల టన్నుల బియ్యము బర్మానుండి సరఫరా చేయబడినవి. కాని 1876 లో దక్షిణ భారతదేశములో క్షౌమము ఏర్పడినప్పడు ప్రభుత్వము దృవ్యతరేకవైపున వలంబించింది. కరువువలన మనుష్యులు చచ్చిపోవడా ప్రభుత్వము తమకున్న ఆధారములతో చూడవలసియున్నా, బీద పరిణాసామాన్యుల కంతటికి ఏవిధమైన బాధలులేటండా నివారణచేసే బాధ్యత ముగిసినది ఇండియా ప్రభుత్వం ప్రకటించింది. ఈ సూతాన్ని ఆధారంగా నికొనే ఆ తరువాత నియమింపబడిన ఫామికా కమిషనులన్నియు నిర్దేశించి.

ఆంధ్రజిల్లాలు (1896, 97, 1900, 1901, 19, 21, 22, 24, 31, 32, 34, 35, 37, 38, 42, 43 సం॥) తరచుగా కరువుకు గురియగుచు వచ్చినవి. ఇందు ఎక్కువగా బళ్ళారి, అనంతపూర్, కర్నూల్ జిల్లాలుగాను, కడప, చిత్తూరులలో కొన్ని భాగాలలోను సంభవించింది. కరువు వచ్చినప్పడు తాత్కాలిక కమిషనులు యివ్వడం, కరువుకౌంపులు పెట్టి రాళ్ళు బ్రద్దలు గొట్టించి ప్రజలను చావుబ్రతుకుల మధ్యనలబెడుటగా వస్తున్నారు. 1937, 38 లలో కరువు వచ్చినప్పడు కాంగ్రెసు మంత్రిత్వము అధికారములోవుంది. తరచుగా కరువులువచ్చే వ్యాంతాలలో కరువురావండా చేయడానికి, తగ్గించడానికి సూచనలు సలహాలు యివ్వమని ఒక విచారణ కమిటీని 1938 మే 2 న తేదీన నియమించింది. దీనిలో 8 మంది అనధికారులు, 5 గురు అధికారులు వున్నారు. కరువు కమిషనరు ఈ సభాకి అధ్యక్షుడు. ఈ కమిటీ రాయలసీమ అంతాతిని అధికారులద్వారా అనధికారుల దగ్గర సాక్ష్యములుగ్రహించి కరువునివారణకు స్పష్టమైన సూచనలయ్యూ ఒక సమగ్రమైన రిపోర్టు తయారుచేశారు. వీరు దానిని సూచించిన ప్రధాన

సూచనలు గుంగభద్ర, యింకా ఇర మైనను పాజ్జెట్టులను కట్టాలని, ఈజ్జెట్టులలో పర్తి పదిలక్షల యికరాలకుపైగా వేస్తారు గాబట్టి బట్టల విలులు మొదలగు పరిశ్రమలు పెట్టాలని, గనుల పరిశోధనచేసి గనుల పరిశ్రమ అభివృద్ధిచేయాలని, చేతిపరిశ్రమలు అభివృద్ధిచేయాలని, చెరువులు, బావులు త్రవ్వించి ఘనవృక్షములతోటలు అభివృద్ధిచేయాలని, చేతిపరిశ్రమలు అభివృద్ధిచేయాలని సూచనలు గావించారు. ఇప్పుడున్న కోడ్లలో యింకా సవరణలు సూచి చూచి. కాని, ఈ కమిటీ రిపోర్టుతయారై చచ్చుకు రానుండే కాలగ్రామములకు గ్రామీణామాలిచ్చారు. ఈ సూచనలు కాగితాలమీదనే వున్నాయి. మరల నేడు కండ్లముందే రాయలసీమలో చూచుచున్నప్పుడు పరిజలు బాదలు పడడము చూస్తున్నాము.

కారితగతము వ్యవసాయ శేషమైనా పరిజలు తినుటప తిండిచేక మలమలచూడడము చూస్తున్నాము. దానికకారణం అతివృష్టి, అనావృష్టి అని పరిభ్రతుల చెప్తుంది. కాని ఈ కరువును కారణము బ్రిటిషు ప్రామా జ్ఞము భారత శయుల పరిసరించుచున్న అధిక విధానఫలితం, పన్నుల భారము, నన్ను జలాధారములను పాజ్జెట్టులు కట్టించుటద్వారా వుపయోగముల కోసిన కొని గాక పోవుట, వ్యవసాయాభివృద్ధికి సరియైన పెట్టుబడి పెట్టక నామమాత్రపు వ్యవసాయశాస్త్రము విస్తరముట మొదలగుచవి పరిశ్రా నమైనవి. పరిశ్రేయకంగా నెరి యుద్ధపరిశ్రమలు మరింత ఏవగిం కావించినవి.

కరువుచట్టము కరువుచట్టము ఎలా వుపయోగించుకోవాలి:- మనము కరువుచట్టముద్వారా కరువు తొలగించగలమని అనుకోవడం శుద్ధ పొర పాటు. కాని ఈ కరువుచట్టములోనున్న అవకాశములను కరువు ప్రాంతముల పరిజలు వుపయోగించుకొనుచున్నారా? పరిశ్రమ అమలు జరుగుచున్నదా? అంటేలేదు. కరువువచ్చినప్పుడు సకాలంలో కరువుక్యాంపులు పెట్టుటలేదు. క్యాంపులు పెట్టినచోట్లకూడ సరియైన ఏర్పాట్లు గావించుట

లేదు. కాబట్టి మన వర్కర్లు ఈ కరువు చట్టాన్ని పని ప్రారంభించుటకు ఒక ఆధారంగా తీసుకోవాలి. దీనిని సెక్షనులను ఆధారంగా జేసికొని అవి అమలులోకి తీసుకురావడానికి ప్రజల సహకరణాలు. ప్రజల త్యాగ లొంగిపోయడానికి ప్రభుత్వ కారుల నిరంకుశత్వాన్ని, అవినీతి ప్రవర్తనను అరికట్టడానికి వర్కర్లు ఈ సెక్షన్లలో ఏమివు దో తెలిసికోవాలి. కరువుచట్టంలో మొత్తం 294 సెక్షనులు ఉన్నాయి. కాని వీరిలో ముఖ్యమైనవానిని 26 సెక్షనులు మాత్రమే యిస్తున్నాము. అవి కూడా సెక్షను పూర్తిగాగాని, అనువాదంగాగాని కాదు. ఆ సెక్షన్లలోని సారాంశాన్ని మాత్రమే యిస్తున్నాము.

కొన్ని ముఖ్యమైన సెక్షన్లు.

10 వ సెక్షను కరువునివారణపనులు రెండు తరగతులుగా విభజించాలి. (1) పబ్లిక్ వర్క్స్: ఈ పనులు పి. డబ్లియూ. డి. యాజమాన్యమున జరుగుతాయి. ఈ పనులలో 500 లోపుగాని, పైనగాని కూలీలు పనిచేస్తారు. (2) గ్రామపనులు: ఇవి రెవిన్యూ శాఖ యాజమాన్యమునగాని గ్రామములో వుండే వ్యక్తుల యాజమాన్యమునగాని జరుగును. ఇవి చెరువులు త్రవ్వించుట, రిజర్వాయర్లు కట్టించుట, గ్రామరోడ్లు వేయించుట మొదలగు పనులు చేయిస్తాయి. రెవెన్యూ యాజమాన్యమున జరుగుపనులను ప్రభుత్వ ధనముతోనే చేయిస్తారు. గ్రామసంఘ యాజమాన్యమున జరుగునవి గ్రామపుమ్మడి ఆదాయంగాని, వ్యక్తుల పెట్టుబడినిగాని జరుగుతవి. దీనికిగూడా ప్రభుత్వ సహాయాన్ని తీసికొనవచ్చును.

11 వ సెక్షన్: ఈ కరువుపనులు ఆ కరువు ప్రాంతములోని 20 % (నూటికి ఇరవైమందికి) రిమానములు పనులు ఏర్పరచాలి. (ఈ కరువు ప్రాంతములోకి అంధ్ర దేశములోని కృష్ణా, గుంటూరు, పశ్చిమ గోదావరిలు, తూర్పు గోదావరిలోని డెల్టా తాలూకాలంతా.)

49 వ సెక్షన్: టెస్టువర్కు; కరువుకూచకమున్న పొత్తమున నిజంగా కరువుందా లేదా అనే పరీక్షయడానికి ఈ పనుల వారందరి స్తారు. ఈ పనుల్లో ప్రతిమనిషికి మామూలుగా యవలసిన ప కంటే కొంచెం అ కంగా వుంటుంది. ఎవరినైనా టెస్టుకోవాలి. విశ్రాంతి గిన మున సె. వుభక్త్యము వుండదు. పిల్లలకు, ముదుసలులకు కూడా ఆవేశ భక్త్యమువుండదు. వేసిన పనికొలతలు ప్రతికోటా కయ్యాలి. కూలి వారము నకు రెండుపర్యాయములైనా యివ్వాలి.

50 వ. సెక్షన్: టెస్టువర్కుతోపాటు పనిచేయలేనివారికి వంటకాలలు తెరచి ఉంచితంగా భోజనము పెట్టాలి. లేక భక్త్యము యివ్వాలి. టెస్టువర్కు పెట్టకముందైన గార్టిమెంట్ రిజిస్ట్రేషన్ పని యలే వారికి (పిల్లలు, వృద్ధులు మొ॥) యివ్వాలి.

68 సెక్షన్: సర్కిల్ ఆఫీసరు. తన సర్కిల్ లోనున్న ప్రతి గ్రామమువెళ్ళి ప్రతియింటికి వెళ్ళి కరువుస్థితి యోచనతో తెలుసుకోవాలి. భూస్వాములను కూలీలతో పని యించమని హితవుపొందాలి. రిజిస్ట్రేషన్ యొక్కడవుందో, కూలి యెంత యిస్తున్నాలో పనియేమిచేయాలో చెప్పి ఆ స్కూలునుండి కరువుబాధతులను పనులలోనికి పంపాలి. కరువు పనులలో చేర్చుకోమని కూలీలకు అనుమతి యివ్వాలి. గ్రామాలలో జరుగు రిజిస్ట్రేషన్ పనులకు తోడ్పడాలి. పని యలేని వారికి వుచిత భోజన యేర్పాట్లు గావించాలి. తన స్కూలులో కొన్ని వంటకాలలను తనిఖీ చేయాలి.

69 సెక్షన్: తాలూకా రిజిస్ట్రేషన్ ఆఫీసరు: రిజిస్ట్రేషన్ పనులు (ఎక్కువగా రివిన్యూశాఖ యాజమాన్యమున జరుగు) గార్టిమెంట్ రిజిస్ట్రేషన్ యేర్పాట్లు సరిగా వున్నాయా లేదా అని చూడాలి. సర్కిల్ ఆఫీసర్ పనులను తనిఖీ చేయాలి. గ్రామాలలోకి వెళ్ళి కరువు, వంటకాలలు ఎలావున్నాయో తనిఖీ చేయాలి.

సెక్షన్ 81: కరువు బాధితులు కరువు నివారణ పనిలో చేరడానికి గ్రామ మునసబుగాని, స్కూలాఫీసరుగాని, గ్రామ పెద్దలతో కూడిన కమిటీగాని, అనుమతిపత్రము వ్రాసియివ్వవచ్చును.

82 సెక్షన్: ఒక కూలీ ఈ దిగువ పరిస్థితులలో చేర్చుకోడానికి నిరాకరింపబడవచ్చును. తనడానికి ధాన్యమువుండడం, 4 మైళ్ళ దూరంలో నున్న క్యాంపులో చేరతాననడం, 10 మైళ్ళదూరంలో క్యాంపువుండడం, ఈ మూడుపరిస్థితులూ, వుంటే చేర్చుకొన నిరాకరింపవచ్చును.

85 సెక్షన్: రిలీఫ్ పనులు రెండు విధాలుగా చేయించవచ్చును.

1. టాస్కు పద్ధతి అంటే పనియొక్క ఫలితాన్ని బట్టి కూలియివ్వడం,
2. పీస్ వర్క్. అంటే గుత్తపద్ధతి.

88 సెక్షన్: చార్జ్ ఆఫీసరు. కరువు క్యాంపు మొత్తం పరిపాలనకు బాధ్యత వహించాలి. క్యాంపుకు కాలసిన పనిముట్లు (టూల్స్) నీటి సదుపాయాలు, వైద్యశాల, ఆరోగ్యము, కూలీలను చేర్చుకొనుట, యేమైన కంప్లెయింటులువున్న విచారించుట, కూలీలకు సరియైన భత్యములను అంద చేయుట మొదలయినవి చూడాలి.

90 సెక్షన్:- పరిశుభ్రమైన నీటి సదుపాయాలు, పాకీదొడ్లకు ఎర్పాట్లు, కలరావచ్చినవానిని వేరుచేయడానికి యేర్పాట్లు చేయ 'దే' పనులు ప్రారంభించరాదు.

91 సెక్షన్: ప్రతి క్యాంపుదగ్గర హాస్పిటల్ ఎర్పాట్లు చేయాలి. లేనిచో తాత్కాలికంగా చార్జ్ ఆఫీసరుచూస్తూ తీవ్రమైన జబ్బులువచ్చిన వారిని దగ్గర వైద్యాలయాని కంపాలి.

93 సెక్షన్: (ఎ) కలెక్టరు, క్యాంపులన్నిటికి ఆహార పదార్థాల సరఫరాప అవుసర యేర్పాట్లు గావించాలి.

97 సెక్షన్: కరువునివారణ పనులలో పనులు చేయు ఊళ్లను ఈ విధంగా విభజించాలి. 1వ తరగతి: తక్కినవృత్తుల తేక దానితో సమానమైన పని. (2) వ తరగతి: మోయుట తేక తత్సమానమైనపని. 3వ తరగతి: 12 to 14 సంవత్సరముల బాలబాలికలు.

100 సెక్షను: (ఎ) ఒక గ్యాంగు 50 మందికి పైన 100 లోపుగా వుండాలి. ఒకే ఊరుంటానికి చెందినవారు, లేక ఒకే గ్రామంలోనికి చెందినవారు ఒకే గ్యాంగులో వుండాలి. కోల్కారు (గ్యాంగు ప్రధాని) ఆ గ్యాంగుతో ఎప్పుడోబడాలి.

102 సెక్షన్: బలహీనులకు ప్రత్యేకంగా వేరు గ్యాంగు లేర్పరచాలి.

107 సెక్షన్: బలహీనులు సగంపని చేసినా చాలును.

110 సెక్షన్: పరిశ్రమలో కూలీలకు కూలీ యివ్వాలి.

116 సెక్షన్: పనిచేయలేనివారి విభజన: 4వ తరగతి: పనిచేయలేని వృద్ధులు (స్త్రీలు, వృద్ధులు) జబ్బుగానున్నవారు. 5వ తరగతి: (ఎ) పని చేయలేని బాలురు 12 నుండి 14 సం॥ వయస్సుగలిగినవారు. (బి) 8 నుండి 12 సం॥ వయస్సుగలిగినవారు (సి) 5 నుండి 8 సం॥ వయస్సు గలిగినవారు. (డి) 1 సం॥ నుండి 5 సం॥ వయస్సుగలిగినవారు. (ఇ) 1 సం॥లోపు పిల్లలు.

124 సెక్షను: వారమునకొక రోజు శలవుదినము. ఆ రోజు పెరిచి భత్యము యిస్తారు.

132 సెక్షను: గట్టిస్త్రీలు ప్రావింపడానికి పూర్వము, ప్రసవా నంతరము కొన్ని రోజులు పనిలోనికి రానవునరంతేదు. ఎన్ని రోజులు రానవునరంతేదనే విషయం క్యాంపులోని మెడికల్ ఆఫీసరు సలహానుసరించి వుంటుంది. పనిలోనికిరాని దినాలకు భత్యముయిస్తూ వుండాలి. కెందు రూపాయలు వైద్యసహాయాని కివ్వాలి.

134 శ్లోకా: చైద్యపరీక్ష చేయించుకొనే నమున పరిచేయడానికి వాతానరణము బాగుండని నమున కూలీలందరూ (పరిచేయలేనివారికిచ్చే) భత్యము యివ్వాలి. పిల్లలను జబ్బుగా వున్నప్పుడు ఆ పిల్లల పిల్లలను శలవు యిస్తూ యాభత్యాన్నే యివ్వాలి.

144 శ్లోకా: ఆత్యవసర సమయాలలో గ్రామమునకు కొంత మందికి భిక్షాన్ని యివ్వవచ్చు. తరువాత స్కూలు లోపలనుతో ఆమోదింప జేసికోవాలి.

148 శ్లోకా: భోజనమునకువచ్చు బాలుకు, వృద్ధులకు 5 మైళ్ళ కంటే ఎక్కువ దూరములో వంటశాలలుండరాదు. వస్త్రకాలములో యెక్కిడ వంటశాలవుంటే ఆగ్రామానికి కేరమితి పెట్టాలి.

159 శ్లోకా: విజిటర్సు: శాసనసభాసభ్యులు, జిల్లాపరిషత్ సభ్యులు, సానిటరీఫ్ కమిషనర్సులు, మునిసిపల్ కార్పొరల్స్ విజిట్ చేయవచ్చును.

180 శ్లోకా: వ్యవసాయదారుల లోనుచున్న నమనకి చి పశువులకు మేత, పశువులను, విత్తనాలను, ఖేదునయడాని లోను యివ్వాలి.

187 శ్లోకా: పశువులపమేత, కరువుపచ్చినప్పుడు వెట్టర్ డివార్డు మెంటు యాజమాన్యమున పశువులకు క్యాంపుపెట్టవచ్చు. మంచి ఆవులను, మొట్టలను సెల్టెజ్ చేయాలి. జిల్లాకలెక్టరు కొన్ని ఆవులను యెలకు కొని మరల కరువువాయిన తరువాత అమ్మవచ్చును.

కోల్కారు: 50 మొదలు 100 లోపుగా వుండే గ్యాంగుకు ప్రధాని. మేస్త్రీ. 4 గ్యాంగులపై తనిఖీచేయువాడు.

వర్కు ఎజెంటు: క్యాంపులో పనులకొలతలు ఏయుట బిల్లులు తయారుచేయుట, పరిశీలించుట, మేస్త్రీలపని తనిఖీచేయుట ఇతని బాధ్యత.

డాక్టరు: క్యాంపులోనున్న కూలీల ఆరోగ్యమును గురించి విచారించును. ఏవ్రేంగా జబ్బుగావుంటే హాస్పిటలులో చేర్చాలి.

వంటశాల నూపరడెంటు: పరిచేయలేవివాటికి తగనివాటిగా భాజనము అందజేయాలి. ఇండెంటు ప్రకారము పదాములు ఏసికోవడం, పిల్లలకు నడిగా అంసం లేని భాగ్యం ఏసికోవడం చేయాలి.

ఫౌమిక్ కమిషనర్: రాష్ట్రమంతటికీ కరువు క్యాంపుల నిర్వహణలో సర్వార్థకారి.

క్యాంపులలో ఆచరణలోనున్న లోపాలు .

(1) ప్రతినెలనూ హాజరు వేసేటప్పుడు కోల్కా-గు, మేస్ట్రీకలిసి 80 మందివస్తే 100 వచ్చినట్లు వేస్తారు. ఈ విధంగా ఎక్కువ హాజరువేసి, రాని కూలీల భత్యములు కోల్కార్లు, మేస్ట్రీలు (కొన్నిచోట్ల చాజ్ అఫీసరుకు కూడా ఇంపులో భాగముంటుంది) పంచుకుంటారు. దీనివలన కూలీలు తమ క్యాంపులకు యిచ్చిన టాక్సు పూర్తి చేయజాలరు. (100 మంది పనిని 80 మంది చేయవలసి వస్తుందిగాబట్టి) అప్పుడు వారి కిక్వవలసిన రోజు కూలీలో (తమ పని పూర్తిగా చేయకపోవుటచే) కోతకోసి తక్కువ కూలి యిస్తారు. చాజ్ అఫీసరు సరిగా తనిఖీచేస్తే ఈ లోపాల్ని లేలికగా సరిచేసికోవచ్చును.

(2) ప్రతినెలనూ కూలి యివ్వక ధాన్యమురాలేవని, డబ్బురాలేదని, అశ్రద్ధచేయడం జరుగుతుంది. దీనివలన ఎనాటి కనాడు ధాన్యము తీసుకొనివెళ్ళి తినవలసిన వీళ్ళు ఉపవాసములుండవలసి వస్తుంది, మరునాడు తొడిలేక పరిచేయలేకపోవడం జరుగుతుంది. ఇదంతా ప్రధానంగా చాజ్ అఫీసరు అశ్రద్ధయే.

(3) వంటశాలలో వంట సూపరెండెంటు పిల్లలకు, వృతులకు ముద్దలు సరిగాయివ్వక తగ్గించి యిండెంటు ప్రకారము వచ్చిన పదార్థముల నన్నింటిని కాజేయడం, పిల్లలకు యివ్వవలసిన కానుకలు యివ్వకపోవడం సెలవుదినం భృతి సరిగా యివ్వకపోవడం జరుగుతుంది.

(4) పాకలు (షెడ్సు): ప్రతిక్యాంపు ద్వారా పని నే వేలమంది కూశీలు, స్త్రీలు, పిల్లలు, మధ్యాహ్నం విశ్రాంతి సమయంలో మండు టెండ్లలో మాడవలసివస్తుంది. పాకలు నామమాత్రంగా కొన్ని చోట్ల వుంటాయి. కొన్ని చోట్ల అవిగూడా వుండవు.

(5) మంచినీటి సదుపాయాలు సరిగావుండవు. చాలిన్ని బిల్డింగు ఏర్పరచి మంచినీళ్ళను సప్లయిచేయరు. మంచినీళ్ళ బావులకు వంకలతో నీటిని శుభ్రపరచు మందులను వేయడం జరుగదు. నెప్పడో కలరావ్యాధి వ్యాపించిన తరువాత ఈ బాగ్గత్తులు ప్రసికోబడతాయి.

(6) వైద్యసహాయం సరిగావుండదు.

(7) కూశీలను అసభ్యంగా చూడడం.

(8) ధాన్యము సప్లయి చేయకుండా డబ్బుయిచ్చుట.

(9) క్యాంపులలోనున్న హాస్పిటలులో మందులు లేకపోవడం.

(10) బలహీనులకు ప్రత్యేక గ్యాంగులు పెట్టకపోవడం.

(11) కోల్కారులు ఎన్నుకోబడకుండా చాలా ఆశీసరు ఇచ్చిపచ్చిన వానిని నామినేటు చేయడం.

(12) కోల్కార్లు - గింజలు కొల్వడంలో కుశీలకు అన్యాయము చేయడం.

(13) పశువులను పోషించుటలేదు.

(14) ప్రభుత్వము రైతులకు విత్తనాలకు గోవునుష్టకం ఆచరణలో చొర్రగాలేదు.

(15) చ్చా ఆఫీసు అతని బాధ్యతల నన్నిటిని చూడక క్యాంపులలో ఒకే ఆన్యాయాలు వోగొట్టక, కూలీల కష్టాల నివారించక కూలీలపై, కోల్లారులపై దౌర్జన్యము చేయుట జరుగుతుంది. చ్చా ఆఫీసు లైసు మీదకు వెళ్ళినప్పుడు కూలీలు వాళ్ల పని పూర్తిచేసుకొని కూర్చున్నా ఎన్ని మందలమండినా నాగాలు వేయడం జరుగుతుంది.

రైతు సేవకులకు కొన్ని సలహాలు.

రైతు సేవకులు పై లోపములను యెలా పోగొట్టాలి? కరువు ప్రాంతములలో కరువు నివారణ పనులను ప్రారంభించుటకు యెలా పనిచేయాలి? శాశ్వతంగా కరువులు రావడా దెయ్యాలంటే మన రైతులను నినాదాలేమిటి? ఈ ప్రాంతములలో రైతు సుదృఢమైన జలపరమబద్ధారా ఎలా ఈ కరువులనుండి బయటపడడానికి తోడ్పడగలము? అనేవి యిప్పుడు మన ప్రధాన చర్చనీయాంశములు —

పంటలు పోయినట్లు డిశంబరు నెలలోనే తెలియగలదు. అప్పటి నుండి ఆ ప్రాంతములలో ఎన్నిమతులు పండింది, లెక్కలు తయారు చేయాలి. పంటలు బాగా దెబ్బతింటే పూర్తి రెమిషన్ కావాలనే ఆందోళన ప్రారంభించాలి. ప్రభుత్వాన్ని ఆ ప్రాంతాన్ని కరువుప్రాంతంగా ప్రకటించాలి, కరువు క్యాంపుపెట్టాలని కోరాలి. ఆ కరువుపనులు అక్కడ శాశ్వతంగా కరువు నివారణకు, వ్యవసాయాభివృద్ధికి తోడ్పడు ప్రాజెక్టులు, చేరువులకు మరమ్మతులు మొదలగు పనులను స్పష్టమైన సూచనలను ప్లాను తోడూ జిల్లా కలెక్టరును అందజేయాలి. కలెక్టరు మాచ్చిగా విచార్యబొద్దును పంపే రిపోర్టులో మన సూచనలు పంపేటట్లు చూడాలి. బలమైన

ప్రజాసమీకరణ చేయుటద్వారానే మన సూచనలు ప్రభుత్వముచే అంగీకరింప బడిగలవ నే విషయాన్ని రైతువర్క్కు మరువరాదు. ఈ ప్రాంతములలో పానము ఈ పనులు నిర్వహించాలి.

(1) పూర్తి కమిషన్ యివ్వాలని (2) కరువుపనులు రాష్ట్ర పగుల గొట్టుటగాక ప్రాజెక్టు నిర్మించుట, చెరువులు త్రవ్వించుట, గ్రామములు త్రవ్వించుట మొదలగు శాశ్వతకరువు నిహారణోపాయాలు చేయాలి. (3) వెంటనే టీఫ్ పనులు ప్రారంభించాలని ఆందోళనచేయాలి. (4) అన్ని పక్షాలకు చెందిన ప్రజా సంస్థలతో, గ్రామ, తాలూకా, జిల్లా టీఫ్ కమిటీలను యేర్పాచి పని చేయించాలి. (5) ఎప్పటికప్పుడు పానీయ కమిటీల ద్వారా ఆక్కిడి పరిశీతులను పత్రికా ముఖమునను, ఇతర ప్రజాసంస్థలను ప్రకటనలను పంపించాలి. (6) పానీయ కమిటీల సహాయంతో స్థానిక భూస్వాములతో కొంత స్వల్పబడి పెట్టించి, పనులు కల్పించుట, చౌకధాన్యము అమ్మించుట, విత్తనములు యిప్పించుట చేయించాలి. వెలుపలినుండివచ్చే వస్త్రము, ధనము, నూనె మొదలగు సహాయమును కరువుచే బాధపడువారికి అందజేయాలి. (7) ఇతర ప్రాంతములలో పనిచేయురైతు సేవకులు తమ ప్రాంతములలోనున్న అన్ని వర్గ ప్రజలను (జమీందారులతో సహా) కలిసికొని ధనము, ధాన్యము, బట్టలు వనూలుచేయాలి. కరువు ప్రాంతపు ప్రజల ప్రతి కోరికను ముక్కడి ప్రజలలో ప్రచారంచేసి బలపరచునట్లు చేయాలి. (8) అధికారి, అనధికారి నిజిటర్లకు క్యాంపుల దగ్గరజరిగే అన్యాయాలను పాపజరుహ్వారా అందజేయాలి. డిప్యూటీమనులు వెళ్ళాలి. రైతుసేవకులు కరువు క్యాంపులలోను, ఆ ప్రాంతములలోను దైనందిన సమస్యలు తీసికొని పని గుటద్వారా ఆ ప్రజలందరిని రైతుసంఘములలోకి ఆర్గనైజ్ చేయాలి. రైతుసంఘ ఆశయాలను, కరువు ప్రధానకారణాలను, సంఘ ఆచార్యకతను ప్రచారము చేయాలి. వారందరు రైతుసంఘమువెనుక ఐక్యమగుటద్వారానే వారి

కోర్కెలు నెరవేరుతాయని ఋజువుచేయాలి. ఈ దృక్పథంతో పని చేయక కేవలము జీవకారుణ్యదృష్టితోనే పనిచేసినయెడల ఆ ప్రజల నందరూ, రైతుసంఘ నాయకత్వాన సమీకరించలేము. ఆ ప్రాంతములనున్న రైతులు, కూలీలు, శాశ్వతంగా కరువును గురియగు స్థితిలోనే వదలి పెడతాము. ఆ ప్రాంతములనున్న ధనికరైతులను; వాణిజ్య ధాన్యము యిప్పించే సందర్భములలో, విత్తనాలయిప్పించే సందర్భాలలో ప్రస్తుత దేశరక్షణలో రైతులు, కూలీలు అధికోత్పత్తి చేయడంద్వారా తమ పాత్రను ఎలా నిర్వహించగలరో నొక్కిచెప్పాలి. ధనికరైతులు ఈ సందర్భంలో ముందుకు వచ్చి దేశభక్తిని ప్రదర్శించకపోతే వచ్చే దుష్ఫలితాలను చెప్పాలి.

ఈవిధంగా పనిచేస్తే కరువు క్యాంపులలో అన్యాయాలను పోగొట్టుకుంటేగాక శాశ్వతంగా కరువును తగ్గించడానికి తోడ్పడతాము. రైతు వుద్యమాన్ని బలపరుస్తాము.

రైతు కూలీ సామరస్యము.

(1) రైతులు, వ్యవసాయకూలీలు వ్యవసాయమును ప్రధానవృత్తిగా యెంచి జీవింపవారు. వీరు యిరువురు ఒక వర్గమునకు చెందినవారయ్యు కాలక్రమేణ కొంతమంది భూమినికోల్పోయి, వ్యవసాయ కూలీలుగను, కొంతమంది బీదరైతులుగను, మధ్యతరగతి రైతులుగను, ధనికరైతులుగను, అంతరము లేనట్టి, వ్యవసాయకూలీలు, రైతులువేరని తలచుట జరుగు తోంది. బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యవాద ఆర్థిక విధానమువల్లను, జమీందారుల దోపిడీవల్లను, ధనికుల (వడ్డీ) అప్పులబాధవల్లను, పరిశ్రమల అభివృద్ధి లేకపోవుట, చేతిపరిశ్రమలు పడిపోవుటవల్లను, జనాభా వృద్ధివల్లను, రైతులు

తమ భూములను కోల్పోయి వ్యవసాయ కూలీలుగా మారుతున్నారు. భూమికి వత్తిడి యెక్కువైనది. పెట్టుబడిదారీ విధానవ్యాప్తికి సామాజ్యవాదము ఎక్కువ అవకాశములు యివ్వనందువల్ల, భూమిలేని కూలీలు పారిశ్రామిక కూలీలుగా వెళ్ళడానికి వీలులేనందున భూమిమీద పనిచేసి జీవించవలసి వస్తోంది. ధనికులుకూడా తమ పెట్టుబడిని పరిశ్రమలేమీదగాక వ్యవసాయముమీద మరల్చవలసి వచ్చింది. ఈ వోపిడి ఆర్థిక విధానమువల్ల రోజురోజుకూ రైతులు ఆర్థికంగా దిగజారి కూలీలుగా మారుతున్నారు. 1921 లో 2 కోట్ల 17 లక్షలువుంటే 1931 లో 3 కోట్ల 35 లక్షలువున్నారు. ఈసంఖ్య దినదినమూ ఎక్కువగుతోంది. డెబ్బా ప్రాంతాలలో 100 కి 50 మంది వ్యవసాయ కూలీలే వుంటారు.

(2) భారతదేశము మొత్తంమీద ఆంగ్లదేశములో వ్యవసాయ కూలీ వుద్యమము మొదట బయలుదేరింది. ఆంగ్లలోకూడా ప్రత్యేకంగా డెబ్బా ప్రాంతములోని కూలీలే యెక్కువ చైతన్యముకలిగి వారు ప్రత్యేక సంఘాలు పెట్టుకుంటున్నారు. దీనికి కారణము వ్యవసాయము చేయు పద్ధతులలో; ఉత్పత్తి సాధనాలలో అభివృద్ధి జరగడం; (నీలపారుదల అవకాశాలు అభివృద్ధి జరగడం) ప్రస్తుత రైతాంగ ఆర్థిక విధానములో వ్యవసాయము ఎంతవఱకు అభివృద్ధిచెందాలో అంతవఱకు అభివృద్ధి చెందింది. ఈ అభివృద్ధికర ఉత్పత్తి విధానములో భూమియొక్క కేంద్రీకరణ త్వరగా జరుగుతోంది. పనిచేయుని భూముల సంఖ్య పెరుగుతోంది. రైతులు వ్యవసాయ కూలీలుగా త్వరగా మారిపోతున్నారు. అందుచే ఈవ్యవసాయ కూలీలు పెద్ద రిజర్వు సైన్యముగా గ్రామాలలో తయారగుచున్నారు. వీరు సంవత్సరములో కొన్ని మాసములు నిరుద్యోగులై కరువునో బాధపడవలసి వుంది. మెట్టప్రాంతములలో పురాతన వ్యవసాయ పద్ధతులుండుటచే వ్యవసాయ కూలీలుగా మారుట నెమ్మదిగా జరుగుతోంది. భూమి కొరత తహతహలేదు. కొద్ది, గొప్ప భూమి యెక్కువమందికి వుంటుంది. రైతులకి

జీవనం జరగడం కష్టం. అందుచే మెట్టప్రాంతములలో వ్యవసాయకూలీలు చేతులనుండి తామువేరని అభిప్రాయపడనందుననే ప్రత్యేక కూలీ శిక్ష్య మాన్ని నిర్మించలేదు.

(3) రైతులు, కూలీలు ఒకే ఆర్థిక విధానమువల్ల బాధపడుతున్ననూ, నేటిరైతులు లేవు కూలీలుగా మారుచున్ననూ, తమ యిద్దరిని దోచుకొనే ప్రధాన శత్రువులైనవో తెలిసికొనలేక ఒకరినొకరు వ్యతిరేకముగా భావిస్తున్నారు. పైవర్గములచే దోచుకొనబడు రైతు స్వరక్షణకై వ్యవసాయ కూలీలను దోచుకొడానికి ప్రయత్నిస్తాడు. ఈవిధంగా ఒకరినొకరు వ్యతిరేకమై యిరువుర ప్రయోజనాలను ఆహుతిచేసికొని జమీందారు, ప్రభుత్వ ధనికుల దోపిడీలకు గురియగుచున్నారు. రాజకీయ చైతన్యము లేకపోవడం ప్రధాన కారణం కాబట్టి ఒకే ఆర్థిక విధానానికి గురియైన వారిరువురు చేతులు కలిపి రైతుకూలీ సామరస్యాన్ని పెంపొందించిననాడే యిరువుర బాధలు తొలగుతాయి.

(4) ప్రత్యేక సంఘాలు:—రైతులు, కూలీలు యిరువురు రాజకీయముగా వెనుకబడి వుండుటచే ప్రస్తుతము చాలా ప్రాంతాలలో వేరు సంఘాలు కావాలని, తమ ప్రయోజనాలువేరని అభిప్రాయ పడుతున్నారు. వ్యవసాయ కూలీలు తామువేరని అభిప్రాయపడుచోట మనము వేరే సంఘాలద్వారా ఆర్గనైజు చేయుటద్వారానే సామరస్యము నెలకొల్పుగలము. అటువంటిచోట్ల మనము వేరే ఆర్గనైజుచేయనిచో ఆ కూలీలు పెడమార్గాన పోయి రైతు వ్యతిరేక సంఘాలుగా తయారుగావడానికి అవకాశముంది. మెట్టప్రాంతాలలో భూమిలేనివారు ఒక ముఠాగాతయారై వారు వ్యవసాయ కూలీ సంఘము వేరే కావాలంటేతప్ప పెట్టకూడదు. అక్కడ రైతు సంఘాలలోనే చేరుస్తాము. ఉదా:—మునగాల, తిరువూరు, విశాఖపట్టణం, నెజాము, రాయలసీమ.

(5). ప్రారంభదశలో మతాలు, కులాలు, వర్గపోరాటమును మధ్య పరుస్తాయి. వర్గవిభజన ననుసరించి స్పష్టంగా విడిపోరు. ఈ దశలోనే అనేక మంది కులతత్వవాదులు, మతవాదులు, ఆ కులాల, మతాలపేరుతో కూలీ, రైతులను తప్పుడు మార్గాల పట్టించడము జరుగుతుంది. ఈ యిదరి కలయికకు భయపడు అభివృద్ధి నిరోధకమురాలు, స్వార్థపరులు ఈ యిరువురమునకు పోరాటము రేకెత్తించగలరు. వ్యవసాయ ప్రమాదమైన భారతదేశములో 100 కి 80 జనాభాగల రైతు, కూలీ విప్లవ ప్రజానీకమును, స్వాతంత్ర్య పోరాటములో ప్రధాన జాతీయశక్తిగా నెంచవలసియుంది. దేశంయొక్క భవిష్యత్తు ఐక్యతమీదనే ఆధారపడివుంది.

నేడు మన ప్రధాన రాజకీయనినాదము జాతీయైక్యత. మనరాష్ట్రంలో జాతీయైక్యత అంటే కాంగ్రెసు, లీగు ఐక్యతల గుడ్డిగా తీసుకోరాదు. రైతు, కూలీఐక్యతే మనరాష్ట్రంలో జాతీయైక్యతా నినాదముయొక్క అర్థం. రైతు కూలీ ఐక్యత మన గమ్యస్థానంగాదు. నేటి చారిత్రక అవసరం. ఐక్యతద్వారానే నేడు దేశాన్ని యెదుర్కొన్న సంక్షోభమునుండి బయట పడగలము. రైతు, కూలీ సామరస్యంద్వారా సాధించు ఐక్యత విశాల జాతీయైక్యతకు బలమైన వునాది. రైతుకూలీ ఐక్యతయే ఆహారసమస్యను పరిష్కరించగలదు. గ్రామ, పట్టణ ఐక్యతకు వునాది వేయగలదు. అప్పుడే జాతీయ నాయకులకు విడుదల చేయించగలము. దేశరక్షణ చేయగలము.

దేశరక్షణలో రైతు, కూలీలవంతు అధికోత్పత్తి చేయడమే. ప్రజలకు, సైన్యాలకు ఆహారమును అధికముగా ఉత్పత్తిచేయడమే, నేడు రైతు, కూలీల పవిత్ర జాతీయధర్మము. “అధికోత్పత్తి చేయడమే జాతీయధర్మము” అనే నినాదమును అమలుజరుపుట ద్వారానే రైతు, కూలీ సామరస్యాన్ని సాధించగలము. ఈ నినాదముతోనే రైతు, కూలీలను ఏకీకరించగలము. మార్చి నెలలో సమావేశమైన ఆంగ్లరాష్ట్ర రైతుసంఘ సాధారణ సమా

వేళములో రైతు, కూలీ సామరస్యాన్ని సాధించుట ఒక ప్రవాచనబాధ్యతగా నిర్ణయించబడింది. జిల్లా వ్యవసాయ కూలీ సంఘాలను, రాష్ట్ర రైతుసంఘానికి అనుబంధ సంఘాలుగా యేర్పరచాలనీ, రైతులకు, కూలీలకు రాష్ట్ర రైతుసంఘము సమిష్టి నాయకత్వమువహించే సంస్థగా పెంపొందించాలనీ ప్రార్థనించింది. ఈ ప్రార్థనము రైతు, కూలీ సామరస్యాన్ని సాధించాలని ఇచ్చిన నినాదాన్ని అమలుజరుపుటలో ప్రధాన అభ్యంతరాలేమిటో చూడవలసి యున్నది.

రైతు, కూలీ సామరస్యాన్ని ఎలా సాధించాలి?

రైతు, కూలీలు రాజకీయంగా వెనుకబడియున్నారు. వీరి ఆజ్ఞానాన్ని ఆధారంగా జేసికొని కొంతమంది స్వార్థపరులు, కూలీలలోను, రైతులలోను ప్రవేశించి స్థానాన్ని సంపాదించి కూర్చున్నారు. వీరు కూలీలలో కూలీలకు రైతులలో రైతులకు, రైతు, కూలీలమధ్య వికృత, సామరస్యంతో కూడిన ద్వేషములు పుట్టించుతున్నారు. తమ స్వార్థ ఆశయాలకొరకు రైతు, కూలీలను బలిపెట్టుచున్నారు. ఉదాహరణకు: వ్యవసాయ కూలీలలో అది మాండ్రి సంఘము, క్రిష్టియన్ ఫెడరేషను, సహపంక్తి భోజనములని కూలీలను మోసగించే సంస్కరణవాదులు, ఫార్వర్డ్ బాకు మొ॥ పంచకూంగ దళము, రైతు వ్యతిరేకత ప్రచారముచేయు గ్రూపులు యెన్నోవున్నాయి. రైతులలో, రంగాముతా; పుట్టి 200 రూ. కావాలనే స్వార్థపరులగు డిస్ట్రిక్ట్ పక్ష ప్రముఖులు, గుంటూరుసీమ రైతుసంఘము మొదలగువారుగలరు. ఈ ముతాలన్నింటిని రైతులనుండి, కూలీలనుండి వేరుచేయవలసి వుంది. రైతులు, కూలీలు వుభయులు అధికోత్పత్తిని జాతీయధర్మంగా తీసికొనడం ద్వారానే వీరిరువురు వికృతపుతారని పైన ఉదహరించాము. రైతులు వ్యవసాయ కూలీలు యిరువురు కలసి మెలసి వ్యవసాయాన్ని నిర్వహించినప్పుడే అధికోత్పత్తి కార్యక్రమము అమలుజరుగుతుంది. వ్యవసాయకూలీలు వుత్సాహ

ముతో అధికౌత్సత్తి చేయడానికి, రైతులు ముందు చొరవనెక్కిన వాటినున్న అధ్యంతరములను తొలగించవలసియున్నది. ఇప్పుడు ప్రభాసంగా రైతు కూలీల మధ్య భేదాలకు కారణంగావుంది కూలీరేటు. కూలీరేటు నిర్ణయము వల్ల యిరువురమధ్య సఖ్యత యేర్పడుతుంది.

కూలీ రేటు.

ఆంధ్రప్రదేశ్ రైతుసంఘ తీర్మానములో ఒక రేటు నిర్ణయించబడింది. 48 ధాన్యపుబస్తా ఎన్ని యాపాయలు అమ్మితే అన్ని అణాలు యివ్వాలని, కూలీలు రోజుకు 7 గంటలు నికరంగా పనిచేయాలని తీర్మానములోవుంది. ఈ కనీసరేటును ఆధారంగా తీసికొని రైతురంగములో పనిచేయువారు, కూలీరంగములో పనిచేయువారు, కృషిచేయాలి. ఈ రెండు రంగములలో పనిచేయు కామ్రేడ్స్ యిరువురమధ్య ఈకూలీరేటు నిసాచాన్ని ప్రచారము చేసి ఆత్మవిశ్వాసంతో పనిచేస్తే తప్పక జయంపొందుతాము. ఈ తీర్మానము చేసిన తరువాత జరిగిన 5 మాసముల అనుభవము దీనినే యుజువుచేస్తోంది. చాలా గ్రామాలలో కూలీరేటు విషయంలో రాజీజరిగింది. ఈ తీర్మానము అమలులోవుంది. ఈ తీర్మానము అమలుజరుగనిచోట్ల వర్కర్లలోపము తప్ప పరియొకటిగాదు. రైతులలోపనిచేయు కామ్రేడ్స్ ధాన్యపురేటు నమూనానిచ్చి కూలీరేటును హెచ్చించాలని రైతులలో ప్రచారము చేయడానికి వెనుకంజ వేయుటవల్ల, కూలీలలో పనిచేయు కామ్రేడ్స్ టైముప్రకారం పనిచేయు తాన్ని, 7 గంటలు పనిచేయడాన్ని, ప్రత్యేకపెట్టి అలవరచలేకపోవుటవల్ల రైతులలో యేమీ ప్రచారం చేయకుండానే, ముందుగా రైతులను కలిసికొనుండానే, కూలీరేటు హెచ్చించాలనడంవల్ల, రైతు కూలీ సామరస్యానికి బదులు రైతు, కూలీ కలహాలతో అంతమొందుతుంది. రెండు రంగములలో పనిచేయు కామ్రేడ్స్ రెండు రంగములలోనూ ఇరువుర కోర్కెలను ప్రచారముచేసి యిటు రైతులతోనూ, అటు కూలీలతోనూ అంగీకరింపజేయాలి. బహిరంగ వేదికలద్వారా ప్రచారమునకు ముందు వ్యవస్థలతో సంభాషణ

చేయుటద్వారాను, ఇంటింటికివెళ్ళి ప్రచారముచేయుట ద్వారాను, రైతులను, కూలీలను త్వరగా ఒక ఆభిప్రాయానికి తీసుకురావడానికి వీలుంటుంది. వివరము సంయుక్త సమావేశాలు జరుపుటద్వారా ఇరువురు ఒక నిర్ణయానికి వచ్చేటట్లు చేయాలి.

రైతులలో పనిచేయు కామ్రేడ్స్.

(1) వ్యవసాయ కూలీలకోర్కె సక్రిమమైనదని, ధాన్యపు రేటు కనుగుణ్యంగావుందని (2) సరిమైన రేటు యిచ్చినప్పుడే కూలీలు ఖచ్చితంగా 7 గంటలు పనిచేసి వ్యవసాయము తమదను భావముతో పనిచేస్తారని (3) రైతులు అధికోత్పత్తి చేయడానికి ఈ కూలీరేటు ఇవ్వడం ఎంత అవసరమో (4) యివ్వనట్లయితే కూలీలను పంచమాంగదళము, స్వార్థపరులు యెలా రైతులను వ్యతిరేకంగా త్రిప్పుతారో (5) దోపిడీలు, దొంగతనాలు, అరాజకము యేర్పడుతుందని, అసలు రైతులు కూలీలకు న్యాయమైన రేటు యివ్వడంద్వారా అర్థికంగా పతనమవ్వడంలేదనే విషయం రుజువుచేయాలి.

కూలీలలో పనిచేసే కామ్రేడ్స్.

(1) కూలీలు ఖచ్చితంగా 7 గంటలు పనిచేయడం, పొలములో చేయవలసిన పని తమదని భావించినప్పుడే రైతులు, కూలీలు అడిగినరేటు తప్పకుండా యిస్తారని (2) కూలీలు సంఘాలుగావుండి విద్యుత్తో పెట్టిన కోర్కెలు రైతులు గుర్తిస్తారని, కూలీలు విద్యుత్ గాలేనిచో వాటికోర్కెలు తీరవని చెప్పాలి. (3) సమ్మె చేయుటవలన అధికోత్పత్తి కుంటువడుతుందని ఆహారసమస్య తీవ్రమాతుందని (4) అధికోత్పత్తి చేయడం తమకు పుష్కలంగా ఆహారము లభించుటకు, కరువుతోమాడిపోవు ప్రజలకు, యుద్ధరంగములో పనిచేయు తమ పుత్రులకొకట (100 కి 90 మంది కూలీలే యుద్ధములోవున్నారని గాబట్టి) అవసరమని చెప్పాలి.

సంయుక్త సమావేశాలు.

రైతు కూలీ సామరస్యాన్ని చేూర్చుటలో, రై పొందించుటలో సంయుక్త సమావేశములు ప్రధానపాత్ర వహిస్తాయి. యివ్వుర కోర్కెలు ముఖాముఖిని చర్చించుకొని అర్థంచేసుకొని ఒక నిర్ణయా కి రావడానికి, సందేహాలు పోగొట్టుకోడానికి, వుపయోగిస్తాయి. అందుచే రాష్ట్ర, జిల్లా, తాలూకా, గ్రామ రైతు, కూలీ సంఘాలు ఈ విషయాన్ని గుర్తించాలి. ఎక్కువగా గ్రామ సంఘాలకు తప్ప మిగిలిన పై సంఘాలకు సంయుక్త సమావేశాలకు కొద్దిమంది ముఖ్యులను, సాహర్ద్ర ప్రతినిధులుగా ఆహ్వానింపవచ్చును. రాష్ట్ర రైతు సంఘ సమావేశాలకు, జిల్లా రైతు సంఘ సమావేశాలకు, జిల్లా వ్యవసాయ కూలీ ప్రతినిధులను, తాలూకా రైతుసంఘ సమావేశాలకు తాలూకా వ్యవసాయ కూలీ ప్రతినిధులను ఆహ్వానించాలి. ఇదేవిధంగా వ్యవసాయ కూలీ సంఘ సమావేశాలకు రైతుసంఘ ప్రతినిధులను ఆహ్వానించాలి. గ్రామములలో ఎక్కువగా ప్రతి సమస్య మీదా సంయుక్త సమావేశాలు జరుపవలెను. యిరువురకు సంబంధించిన విషయములపై చర్చలు జరపడం, నిర్ణయాలు తీసికోవడం జరగాలి. కొన్ని విషయాలలో జాయంటు కమిటీలను వేయాలి. సమిష్టి ఆందోళన, సమిష్టి ప్రచారము చేయాలి.

సమిష్టి ఆందోళన, ప్రచారము చేయవలసిన సమస్యలు :

(ఇరువురకు సంబంధించినవి)

(1) బంజరుభూములు ప్రభుత్వందగ్గర నుండి, జమీందారు నుండి తీసుకొనె విషయంలో,

(2) ఆహారసమస్యను పరిష్కరించడానికి, ఆహారకమిటీ ఏర్పరచడానికి, రేషనింగు అమలు జరుపడానికి, ప్రజారక్షణ దళాలను ఏర్పరచడానికి, తిండిదొంగలను బహిరంగ పర్చడానికి, ప్రజలకు, పైన్యానికి ఆహారం కొరతను, అధికోత్పత్తి చేయుటకు,

(3) చొకడిపోలు, మందులు, బట్టలు, అనువి, గామసౌకర్యాలు అంటువ్యాధులు, విద్య మొదలగునవి.

రైతు కూలీ సభలు :

జేరుజేరుగా రైతులసభలు, కూలీల సభలు జరిగినపుడు, రైతుల సమావేశాలలో కూలీలకోర్కెలు, కూలీల సమావేశాలలో రైతులకోర్కెలు ఒకపరచాలి. ప్రజలతోకూడిన ఈ సభలలో రెండుమూల నాయకులు మాట్లాడాలి. వ్యవసాయకూలీ సమావేశాలలో రైతునాయకులు మాట్లాడాలి కూలీ సంఘం కోర్కెలను రైతు సంఘము బలపరుస్తుందని స్పష్టం చేయాలి.

ఈ సమావేశాల ఫలితంగా సమిష్టి ఆందోళనా ప్రచార ఫలితంగా (1) రెండు రంగములలో పనిచేయు కామ్రేడ్స్‌లో యిరువుర సమన్వయపై ఒకే అభిప్రాయము, సరిమైన అభిప్రాయము యేర్పడుతుంది. సెక్రటరీయన్ తప్పులు జరుగవు. (2) రెండు వే-కలనుండి యిరువుర కోర్కెలను బలపరచుట ద్వారా రైతులలో, కూలీలలోనున్న వైరుధ్యభావముపోయి అశాంత్య సహకార భావమేర్పడుతుంది. (3) సామరస్య విచ్ఛేదములను స్థానము పోతుంది. (4) కూలీలలో ఐక్యతచేకూరి కూలీసంఘము, రైతులలో ఐక్యత చేకూరి రైతుసంఘము బలపడతాయి. (5) ఒక బలమైన సమిష్టి నాయకత్వం ఏర్పడింపబడుతుంది.

నాముపదతి రద్దు : ఆహారఫండు నిల్వ :

రైతు సేవకులు నాము పదతి రద్దుచేయడం, ఆహారఫండునుగారి, ధాన్యాన్ని నిల్వచేయించడం విషయంలోగాని ఎక్కువ శ్రద్ధవహించాలి. రైతు కూలీసామరస్యము సాధించుటలో కూలీ రేటునిర్ణయము తరువాత నాముపదతి మాన్పించడం అనేది, రెండవ విషయంగా తీసికోవాలి. ఇప్పుడు

గామాలలో నామపద్ధతి వివిధరూపాలలో వున్నది. పక్షి సాయ కూలీలు
 పనిలేకుండా వుండే (నెలెంబరు, అక్టోబరు, నవంబరు మాసాలలో ఈ పద్ధతి
 పోయిగా వుంటుంది. అక్టోబరులో రైతులవద్ద కూలీలు బస్తా ధాన్యము తీసి
 తుంటే నవరిలో మూడుతూములు, రెండుబస్తాలు యివ్వవలసి యుంటుంది.
 కొన్నిచోట్ల బస్తా ధాన్యము కరువు కాలములో తీసికొన్న కూలీ; వత్తిడి
 పనికొజులలో ఆ రైతుకే, పనిలేని కాలములోవున్న స్వల్ప కూలీరెయికి,
 పనియాలి. ఈ నామ పద్ధతి ఏ రూపంలోవున్నా మొదటిరకపు దోపిడి
 విధానమనవచ్చు. సామాన్యంగా ఈ విధానాన్ని మళ్ళీ తరగతి రైతులు,
 ధనిక రైతులు, చిన్న వ్యాపారస్తులు చేస్తుంటారు. కూలీల దాద్రాన్ని
 ఆధారంగా తీసికొని, దోచుకొనే ఈ పాడు విధానాన్ని రైతాంగములో
 లేకుండా చేయడానికి ప్రచారము చేయాలి. దాని స్థానములో మనము రైతు,
 కూలీలకోరికగాడిన ఆహార కమిటీతరపున (ఆహార కమిటీ లేనిచోట రైతులను
 వ్యక్తిగతంగా గాని) కూలీలు పనిలేని రోజులకు ధాన్యము పోగుచేయడం,
 లేదా ధాన్యపు ఖండు పోగుచేసి ధాన్యము కొనడంగాని చేసి వడ్డీలేకుండా,
 నామ పద్ధతిలేకుండా మరల ఆధాన్యాన్ని జవవలో యిట్లు యేర్పాటు
 గావించాలి. ఎక్కువ ధాన్యము, ఎక్కువ డబ్బు వసూలైతే మార్కెటు
 డేటుకంటే చౌకగాను, కొంత వుచితంగాను యివ్వాలి. ఈ విషయంలో
 రైతు సేవకులలో ధాన్యం అదనంగా పండువారు ముందు కూలీలకు ధాన్య
 మివ్వడంద్వారా ఆదర్శాన్ని చూపాలి. ఈ విషయము ప్రచారము చేసే
 లప్పుడు పనిలేనికాలములో కూలీలకు ఆహార సదుపాయాలు చేయకపోతే,
 ఆకలి మంటలతో బాధపడు కూలీలు సహజంగాను, పంచమాంగ దళ
 పోర్కబలముతోను, దోపిడిలకు తయారవుతారని, అరాజకము ప్రబలి రైతు
 క్షేయిస్తును, గ్రామరక్షణకు, దేశరక్షణకు ఎంగము వాటిల్లునని చెప్పాలి.
 గత సంవత్సరము రైతులతో ధాన్యమును యిప్పించడములో చాలాచోట్ల
 రైతు సేవకులు ఒయంపొందారు. కాబట్టి ఈ విషయాన్ని రైతు సేవకులు

తక్షణం ఆచరణలోనికి ప్రవేశింపవలెనని మనం కైతు కూలీ సామరస్యస్థి సాధించగలము.

కైతు నేవకులు కైతు, కూలీ సామరస్యస్థి సాధించడానికి గమనించి ఆచరించవలసిన విషయములు.

- (1) కూలీ సంఘకొర్రెలను, కైతులతోను, బహిరంగ వేదికలలోను బహిరంగపరచాలి. (2) కూలీ రేటు, రైయన్నీ అమలు జరుపుటను వెనుకంజవేయరాదు. కైతులను ఒప్పించాలి. (3) సంయుక్త సమావేశాలు, సోహార్ద్ర ప్రతినిధులను పిలుచుట. సమిష్టి అందొశనజరపుట. (4) కైతులలో ఐక్యతనున్నప్పుడుడే కైతు, కూలీ సామరస్యము సాధ్యపడుతుందని విషయము తెలిసికొని కైతు సంఘవిచ్ఛేదములను నిరంతరం కార్యాచరణ ద్వారా బట్టబయలు చేసి, కైతులనుండి వారిని వేరు చేసి కైతులందరిని కైతుసంఘములోనికి తీసుకురావాలి. (5) అధికారాన్ని బట్టి బంజరు భూమి సాగుచేస్తుంటే, కైతులు అభ్యంతరములు పెట్టకుండా సంయుక్త సమావేశములు జరిపి నచ్చచెప్పాలి. (6) కైతులు, కూలీలు కలిసి పనిచేయుడం ద్వారా, వచ్చిన ప్రతి విజయాన్ని యెత్తిచూపాలి. (7) కూలీలను కైతులు గౌరవంగా వ్యవహరించునట్లు చూడాలి. (తెట్టు, కొట్టుటమున్నగు నవి కైతు కూలీ తగవులను దాటరాదు.) (8) కూలీలను ఆహారకమిట్టి ద్వారాగాని, కైతులతో వ్యక్తిగతంగా గాని, పరిశోధనలపై ధాన్యమును యిప్పించాలి. (9) నౌకర్లకు, కూలీలకు, సకాలములో సరియైన పాత్రలతో మంచి ధాన్యము యిచ్చునట్లు చేయుట. (10) నాముపద్రు రిమిషన్లు. (11) వ్యవసాయ కూలీ సమావేశాలలో కైతు ప్రతినిధులు కూలీ కొర్రెలను బలపరుస్తూ వుపన్యసించుట. (12) విద్యాలయాలకు, నీటిపనులకు, వ్యవసాయ కూలీలను రావిచ్చుట. (13) కైతు, కూలీలమధ్య సామరస్యము కేవలం పట్టెటూరి పెత్తందారుమాదిరిగాక రాజకీయ దృష్టితో సాధించాలి. (14) కైతులను రాజకీయంగా అభివృద్ధిచేయాలి. రాజకీయంగా అభివృద్ధి

చేయండే రైతు కూలీ సామరస్య నివాదప్రాముఖ్యతను గుర్తించలేరు. (15) వ్యవసాయ కూలీసంఘ తీర్మానాలు జాగ్రత్తగా చదవాలి. (16) గ్రామములలోవుండే పై వర్ణపు వ్యవసాయకూలీలు ఎక్కువగా రైతులతోనే వుంటారు గాబట్టి పై వర్ణపు (మాల మాదిగ గా) కూలీలను కూలీసంఘ ములో చేరమని రైతు సేవకులే ప్రోత్సహించాలి. (17) ఇవన్నీ అనులు జరగడానికి ప్రాథమిక సంఘాన్ని మరుగుగా పనిచేయించాలి.

రి జి ష్ట్రే ష ను.

వర్కరులు ఎందుకు తెలుసుకోవాలి :

సాధారణంగా గ్రామాలలో కరణుగాను కాని, కేవలం దానిమీద జీవనంచేసే మరివొకరుగాని, దస్తావేజులు యితర కాగితాలు వ్యాప్తావుంటారు. గ్రామంలోని సర్వవ్యవహారాలు, ప్రతినాటికి సంబంధించిన వ్యాపార గుట్టు వాటికి తెలిసివుంటుంది. గ్రామంలో వారి స్వలాభంకొరకు, అన్యాయంగా సంపాదించే సంపాదన చెడకుండా శాశ్వతంగావుండాలని, పార్టీలు సృష్టించుతారు. వుభయ పార్టీలనుంచీ లంచాలు కాజేస్తూంటారు. యితర వరకు ప్రజలను యీకీతిగా వుంచుటకు ప్రజల ఆయుర్యపట్టు రిజిష్ట్రేషను ప్రజల అస్తులకు సంబంధించిన దస్తావేజులన్నీ వారే వ్రాయుచుండుట స్వీకరించి భాగాలుపండుట, చిన్నచిన్న సలహాలు చెప్పుటవల్ల రైతులు శాశ్వత బానిసనై తమసితి తాము గుర్తించుకోలేక పోతున్నారు. యీ దుర్మార్గం తెలిసికూడా ఎక్కడ నష్టాలు కలుగ జేస్తారో అనేధయం. ఎందుకు? మరొకరు రైతులు నమ్మినవారుగావుండి యీ చిహ్నాలు తీసుస్తారనే విశ్వాసం కలిగించలేకపోవుటే. ఇందువల్ల గ్రామాలు అధోగతిపాలగుట, సమాజ మార్పుకు మనం నిర్మించదలచిన వర్గ చైతన్య సంఘాలను ఎదుర్కొనుట

మొదలిడుతున్నారు. ఈ కార్యాలలో మన వర్కర్లకు చొరవలేనందున మనం చెప్పినది, మంచిది, తనకొరకను నమ్మినా! కైతు తీగి ఆ మోచ గాండ్రినే ఆశ్రయించవలసి వస్తున్నది. వర్కరులు కైతుకు కావలసినది చేయలేక నిస్పృహచెందుతున్నారు. అందువల్ల చ్చితి వర్కరు ప్రజలకు కావలసిన విషయాలు తెలుసుకుని ముందడుగు వేయాలంటే ఈ విషయాలు తెలుసుకోవాలి.

ఆకు పుట్టుక.

1882 లో (Transfer of property act) ట్రాన్స్ఫర్ ఆఫ్ ప్రాపర్టీయాక్టుగా వుండేది. మళ్ళీ కొన్ని మార్పులుచెందుచూ 1908 సం॥రం డిశంబరు 13 వ లేదీయన్సీ (Indian Registration Act) ఇండియన్ రిజిస్ట్రేషన్ ఆక్టుగామారి 1909 జనవరి మొదటి లేదీయన్సీ రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు విడదీసిన భాగంలోగాక బ్రిటిష్ ఇండియా అంతటా అమలుజరుప బడుచున్నది.

ఆకు అవుసరం.

వ్యక్తులమీద నమ్మకంమీద మాత్రం కాపాడబడే స్వంతాస్తీ, తాళ పత్రాలమీదికి, పెద్దమనుష్యుల సాక్ష్యములతో మారింది. దానినోపాలు పెట్టుబడిదారీ విధానం పెంపొందసాగింది. ఆస్తి చేతులుమారడం అధికమై హెచ్చుమందినందు, అల్పసంఖ్యాకలకు సంక్రమింప మొదలిడింది వేచీ వ్యవహారం హెచ్చిపోయింది. ఈ వ్యవహారాలు పెంపొందపండా వ్యక్తిగత ఆస్తికి భద్రత ఎర్పరచాలంటే కొన్ని పద్ధతులమీద రికార్డుకు కాపాడ వలసిన అవుసరం ఏర్పడింది. ఆ ఏర్పాటు జరుగుటకు కావలసిన ధనంకొరకు స్టాంపు, ఫీజు, ఎర్పరచి కాననంగా చేయవలసివచ్చింది. క్రిమీషీ ప్రభుత్వం దీనిమాడా ఒక ఆదాయ పద్ధతిగా తీసుకుని స్టాంపు డ్యూటీ, ఫీజు, హెచ్చించ మొదలుపెట్టారు.

దీని అధికారవర్గం.

సబ్ రిజిస్ట్రారు, జిల్లా రిజిస్ట్రారు, యినస్పెక్టరు జనరల్ ఆఫ్ రిజిస్ట్రేషను (I. G.)

సబ్ రిజిస్ట్రారువల్ల ఏమైనా అన్యాయం జరుగుటకాని, చట్ట వ్యతిరేక ప్రవర్తనగాని ఉంటే జిల్లా రిజిస్ట్రారును రిఫోర్టు చేసుకోవాలి, అయిన విచారణలోకూడా న్యాయం జరుగకపోతే, యినస్పెక్టరు జనరల్ ఆఫ్ రిజిస్ట్రేషనుకు తెలియపర్చుకోవచ్చు. సబ్ రిజిస్ట్రారు రిజిస్ట్రారు చేయినపుడుగాని, సరియైన కారణము రుజువుపర్చుకున్నపుడుగాని, సబ్ రిజిస్ట్రారు ఆఫీసురేటు గాక ప్రత్యేక రేటుతో జిల్లా రిజిస్ట్రారుచేత రిజిష్టరు చేయించుకోవచ్చును.

రిజిష్టరు చేసుకోవలసినవి.

క్రియం, స్వాధీనతనఖా, అస్వాధీనతనఖా, ముక్తతనఖా, పట్టా (పరటా) సెటిల్మెంటు, దఖల్, హక్కువిడుదల, హామీ, దస్తావేజులు, జనరల్ పవర్ ఆఫ్ అటార్నీ (General power of attorney) స్పెషల్ పవర్ ఆఫ్ అటార్నీ (Special power of attorney) ఫోన్ లిస్తు, కాలు కత్తులు, హౌసింగ్ నోట్లు, విల్ నామా (మరణశాసనం) దస్తావేజీకారపత్రిక.

క్రియం.

రొక్కానికి అమ్ముకొనుట.

స్వాధీన తనఖా.

అప్పుడు హామీగా భూమినివ్రాచి దాని ఫలసాయం స్వాధీనమునున్నవాని స్వాధీనమందే వుంచుకుని రుణం ఏర్పరుకొనుట.

అస్వాధీన తనఖా.

హామీవుంచిన ఆస్తిని రుణదాత స్వాధీనమందుంట్.

ముద్రతు తనఖా.

ఆసిని హామిగావుంచి, నిర్ణీతకాలంలో తిర్చితేకపోతే ఆసి రుణదాత స్వాగతపర్చుకొనుట. యీ మూడు విధములైన తనఖాలను 12 సంవత్సరాలు లిమిటేషనుగడవు వున్నది.

ఫలా.

భూమికి, భూమిని మార్చుకుని ఆ మార్పును సరిపర్చుకొనుట.

సెటిల్ మెంటు.

ఆస్తిని దుర్వినియోగపర్చుచున్నప్పుడు, ఆస్తియందు తన హక్కును నిరూపించునుంటూ, చూడేజి మెంటుచేయుటకు మరొకరి కేర సెటిల్ మెంటు చేయుట.

దఖిల్.

వున్న హక్కునుగాని, రానున్న హక్కునుగాని, యితరులకు సంకల్ప మింపజేయుట లేక ఆసిని భార్యకేర దఖిలు చేయుట.

హక్కు విడుదల.

ఆస్తియందు తననున్న సంపూర్ణహక్కును విడుదల చేసుకొనుట (ఉదా:.. నలుగురు ఆన్నదమ్ములలో ఒకరు తమ హక్కును వదలుకొని మిగతావారికి సంకల్పింపజేయుట, వినైనా కంపెనీలయందు, ఫ్యాక్టరీల యందు తననున్న హక్కును విడుదలచేసుకొనుట.)

హామి:

వితంతువుగాని, మైనరుల ఆస్థినిగాని, యితరాధారములేని మరొకరు గాని ఆస్తిని విక్రయించునపుడు, మైనరుల తరపున బాధ్యత వహించునప్పుడు ఆయాదస్తావేజుల విలువలను, మొత్తం ఆస్తిలకు మరొక ఆస్తిని హామివుంచుట.

జనరల్ పవర్ ఆఫ్ అటార్నీ :

తనకున్న సమస్త వ్యవహారములు తనకుగాను యితరులు వ్యవహారములు యిచ్చే అధికారం. దీనితో సర్వం యజమానితో సంబంధంలేకుండా చేయవచ్చు. (యస్టేట్ లో ఏజెంట్లు వుంటారు)

స్పెషల్ పవర్ ఆఫ్ అటార్నీ :

ఏదో ఒకేఒక పనికిమాత్రం నియోగించియిచ్చు అధికారం. ఆ నియమింపబడిన పని కాగానే యీ అధికారం ముగింపబడుతుంది.

ఫారీఖత్తు :

వ్యక్తులమధ్య పంచుకోబడిన ఆస్తిని అభాగాలు మారకుండా నిరపర్యక్తులనుట.

కొలు, కత్తులు:

భూములు మరొకరికి సాగుచేయుటకు యిచ్చి నొప్పందమైన ఫల సాయం పొందుటకు, ఆకాలంవరకు అవప్పందం నిలుపుటకు, భూస్వామి యిచ్చేది కొలు. రైతుయిచ్చేది కత్తు.

ప్రాంతీక నోట్లు:

యివికూడా అరుదుగా రిజిస్ట్రీ చేయబడుతవి. దీనివల్ల డ్యూయివ్వకుండా బిన్దామిగా వ్రాయించుకున్నారనే వాదననుమాత్రం భంగివచ్చుటకు

విల్ నామా:

తన ఆస్తి తనతదనంతరం కొందరికి సంక్రమింపజేయుటకుగాను తన యిష్టాన్ని తెలియజేయుచూ, దానిని నిరపర్యవది యివిల్ నామా. ఆసలు దారు బ్రతికిండగా అయితే ఆయన స్వయంగా రిజిస్ట్రీ చేస్తాడు. లేక వ్రాసి

ఆయన చనిపోలే. నాలుగు నెలలలో ఆసితినే వారు రిజిస్టర్ చేయించుకొ
వచ్చును. కొందరు సీలుకవరులో తమ అభిప్రాయంవ్రాసి తమ తదనంతరం
వారసులపై తెలుపునట్లు చేస్తారు.

దత్తత స్వీకార పత్రం:

సంతానం లేనపుడు యితరులను పెంచుకొని అస్తి సంక్రమింపజేయు
టకు, దీనిని ధృవపర్చుకొనుట, లేకపోతే దత్తుడుమీద అయిష్టత ఏర్పడి
నప్పుడు వెళ్ళగొట్టవచ్చు. అతను నిరాధారుడవుతాడు. అందుకు రిజిస్టరు
వుండాలి.

విల్ నామాలు, దత్తతస్వీకారపత్రాలు, యింకా గనులు, పెదకంపె
నీల దస్తావెజులు పాటోసి రిజిస్టరు చేయించవచ్చు. ఒక అక్షరము దిద్దినా
విపరీత నష్టము రావచ్చు అందుకుగాను యీవిధానం హెచ్చరిలుచైన వాటిని
మాత్రమే చేసుకుంటారు.

రిజిస్టరుకాబడు కాగితాని కుండవలసిన హంశాలు:-

దస్తావేజు ఆరుభాగాలుగా విభజింపబడినది.

1. యిన్నివందల రూపాయల విలువగల (క్రియం, తనఖా, పట్టా,
మొదలైన పేరులతో)

2. లేదీ, నేల, సంవత్సరం, ఆక్షరాలతో

3. వ్రాయించుకున్నవారు. పేరు, తండ్రిపేరు, వులం, వృత్తి,
గ్రామం, గ్రామం జమీలోదైలే ఏజమీలోదోకూడా వ్రాయాలి. ఏ జ్యూరీ
సెక్షనులోనిదో ఆ రిజిస్ట్రారు ఆఫీసు.

4. వ్రాసియిచ్చినవారు. డిటా.

5. దస్తావేజు విషయాలు, మరతులు, ఆసినిఎందుకు రిజిస్టరుచేయుచున్నా. తనకు ఆస్తియందుగల సర్వహక్కులు వదలుకొనుట తెలుపుతూ.

6. షేడ్యూలు:- ఆవివరం, హదులు, వివరంగా, డిమాండ్-షను నంబరు లెటరుంటే లెటరుతో, పరిమితి, శిస్తు.-

వ్రాసి యిచ్చినవారు పత్తి కాగితంమీద సంతకంపెట్టాలి. మైనరులుంటే మైనరులను వుదహరించి గడ్డాయనకూడా పత్తి కాగితంమీద సంతకంపెట్టాలి. చివరకాగితంమీద తుడుపులు, కొట్టవేతలు, హంస పాదులుంటే ఎన్నేరేరా, ఎన్నో పంక్తిలోనో, ఎన్నో వివరంగావ్రాసి, వ్రాసి యిచ్చినవారు దస్కతుచేయాలి.

యిదరు సాక్షులకు తప్పకవగానిండా సాక్షు వ్రాస్తే చేయించాలి. డిస్టారి ఎవరిదో వారు తమదిస్టారి అని వ్రాయాలి.

క్రియానికి, దఫల్, హక్కువిడుదలకు, (నివేశనంగాక) ట్రాన్స్మిషను ఫారాలుకూడా వుండాలి. ఆ ఫారాలు నింపి వ్రాయించుకొనువారు, వ్రాసి యిచ్చినవారు దస్కతుచేసి, ఆదస్తావేజుతో పట్టాలి. రిజిస్ట్రార్ ఫీసుకు యిదకు తుర్తిపుసాక్షులుకూడా గావాలి. వారిరువురూ పూర్తిగా రిజిస్టరు చేయువారికి ఆస్తియందు సంపూర్ణ హక్కున్నదని ఎరిగినవారుగా ఉండాలి.

షరా:- డబ్బు సంబంధమంతా రిజిస్ట్రారు ఎదుటనే జరుపుకొనుట చాలా ముఖ్యం. యీ విధానం అలవాటు పర్చాలి. దీంతో కోర్టువ్యవహారం కొంత తగ్గిపోతుంది.

విడుదల :

తనఖా, పవర్ ఆఫ్ అటార్నీలు, పోల్ మెంటు, హామీలు, తిరిగి అందువారికి హక్కుకలిగించుటకు రిజిస్టరుద్వారా సేగాని, కామనుకాగితాల తోగాని, రశీదులతోగాని, విడుదల కానేరదు.

రిజిష్టరు చేసుకొను గడువు :

ప్రతిదస్త్రావేది వాసినిలేచి లగాయతు నాలుగు నెలలలోగా రిజిస్టరు
కొవాలి. గడువుదాటిన తరుపతి స్టాంపు చెడిపోతుంది. ఆ గడువులో
దస్త్రులుచేసి రిజిస్ట్రీ నిరాకరించినపుడు రిజిస్ట్రీఫీచులో సచుకుశక్త్యంక
దాఖలుచేస్తే ప్యాని సిలిసింది రిజిస్టరు చేయించుతారు. పన్ను ఖర్చులు
కోరుద్వారా రాబట్టుకొను హక్కువుంది.

చెడిన స్టాంపుల ఖరీదు రిఫండు యిచ్చుట.

స్టాంపు చెడుటకు తగిన కారణాలు చూపించి స్టాంపుని రుజువు
కుంటే రూపాయికి అణా చొప్పున తిరిగి తాలూకా ట్రెజరీలో పంపు యివ్వ
బడుతుంది.

స్టాంపు డూటీ.

క్రియానికి నూటి రు 1-8-0.

తనఖా, కౌలుఖర్చులు, సెటిల్ మెంట్లు వంటివి నూటికి రు 0-12-0

జనరల్ పవర్ ఆఫ్ అటర్నీకి రు 7-8-0.

స్పెషల్ . , , 4-8-0.

ఫీజు.

పవర్ ఆఫ్ అటర్నీలకు.

స్పెషలుకు 0-12-0, జనరల్ కు 4-8-0, విల్ నామా, దత్త స్వీకార
పత్రం, మరణోన్నిటికి ప్రత్యేక రేట్లున్నవి. క్రియం, డక్ ల్ సెటిల్ మెంట్లు,
తనఖా మొదలైన అన్నిటికీ యీ దిగువ రేట్లప్రకారం ఫీజులు చెల్లించుకో,
(ప్రస్తుతం హెచ్చించిన ప్రకారం.)

1 నుండి	10	0— 6—0
10 నుండి	25	0— 9—0

25 నుండి	50	0—12—0
50 నుండి	75	1— 2—0
75 నుండి	100	1— 8—0
100 నుండి	200	2— 4—0
200 నుండి	300	3— 0—0
300 నుండి	400	3—12—0
400 నుండి	500	4— 8—0
500 నుండి	600	5— 4—0
600 నుండి	750	6— 0—0
750 నుండి	1000	7— 8—0

1000 మొదలు 2500 వరకు ప్రతి 500 లకు దానిలోని భాగానికి 1-8-0.

2500 నుండి 4000 వరకు. ప్రతి 500 దాని భాగానికి 2-0-0.

4000 నుండి ఎంతైనాసరే ప్రతి 1000 దానిలోని భాగానికి 2-8-0.

ట్రాన్స్ఫర్ ఫీజు.

గవర్నమెంటు గ్రామాలకు శ్రేణికాదు ఈనాంకు 0-12-0.

జమిందారీ ,, శ్రేణిక 0-8-0, ఈనాంకు 0—12—0.

మరొక—దస్తావేజు 1 కి .

జ్యూరిస్ డిక్టు.

ఒక జ్యూరిస్ డిక్టులోని భూమిని మరొక జ్యూరిస్ డిక్టులో చేయాలంటే ఆ ఏర్పాట్లోని అస్తి ఏకాద్ధి అయినా కలియనిది వీలలేదు.

రిజిస్ట్రీని ఆపుచేయుట.

ఏదైనా వివాదమున్నదని రిజిస్ట్రీని ఆపమని ఎవరైనా అడ్డు పిట్టీ మను పెట్టునపుడు విచారించి తన యిష్టప్రకారం చేయుటకు రిజిస్ట్రీరు అధికారం కలిగివున్నాడు.

యన్ కంబరెన్ను సర్తి ఫికెటు.

(అస్తి అన్యకాంతము చేయలేదని ధృవపర్చుకొను ధృవసత్రిము) యిది కావాలంటే ఏ సంవత్సరములలో కావాలో ఆ సంవత్సరాలకే యిస్తే ఒక రేటు, యింకా కొన్ని సంవత్సరాలకు మరొక రేటు. రేటు ఒక్కొక్క డిమాండ్లను నంబరుమీద చార్జీ చేస్తారు. (రేటుకు ఆఫీసులో కనుక్కోవాలి.) యీ రేట్లు చాలా హెచ్చుగావు. ఇవి రైతు తన నంబర్లన్నిటినీ ఏనుకోవాలంటే చేతగానంతగావున్నవి. వాటిని తగ్గించుటకు ఆందోళనకావాలి.

భూమి తనఖా బ్యాంకులు.

యీ బ్యాంకులలో అప్పటికికొనినపుడు ఆ బ్యాంకువారే తీసుకుంటారు. అప్పుడుమాత్రం సగం రేటు వసూలుచేస్తారు (యన్ కంబరెన్ను సర్తి ఫికెటును).

యింటికివచ్చి రిజిష్టరు చేయుట.

ఘోషా జాతులుగా నిర్ణయించబడినవారికి ఫీజు కట్టగలిగిన ఘోషా స్త్రీలకు. రోగులకు నిర్ణయంపబడినరేట్లుప్రకారం ఫీజు తీసుకుని శలవు రోజులలో యింటికివచ్చి రిజిష్టరు చేయబడుతుంది. రోగిని తిరిబట్టి డాక్టరు సర్టిఫికేటుంటే శలవుకానిరోజున కూడా వచ్చి రిజిష్టరు రిజిష్టరుచేయాలి. (యిందుకు ఫీజేగాక మైలేజి కూడా వుంది.)

నకలు దరఖాస్తు.

యాప్ట పుట్టినప్పటినుంచీ వున్న రికార్డు కంఠటికీ సబురిజిష్ట్రారు ఆఫీసులో నకలు దొరుకుతుంది. దానికి నియమింపబడిన ఫారంలో 0-3-0 దరఖాస్తు ఫీజు. 1-8-0 కాపీ స్టాంపులు యివ్వాలి. ఏ సంవత్సరములో తోడ్కు తెలుపాలి. అదిగాక యింకా కొన్ని సంవత్సరాలు వెదకాలంటే సంవత్సరం 1 కి 0-6-0 యివ్వాలి, (వివరాలు ఆఫీసులో తెలుసుకోవాలి.)

కంపెనీను యాక్టు.

ఈ యాక్టు ప్రకారం పబ్లిక్ సంఘాలన్నీ రిజిస్టరు చేయవచ్చును. దీనికి రూ 50.00 లు ఫీజు నిర్ణయింపబడివుంది. యీ రిజిస్టరు జిల్లా రిజిస్ట్రారు ఆఫీసులోనే చేయబడుతుంది. యీ సంఘాలిజిష్టరుకు, నిబంధనావళి వుండాలి. మొదట ఏపేరుతో రిజిస్టరుకాబడుతుందో ఆపేరుతో ఆక్షరం పొరబాటులేకుండా వ్యవహరించాలి. నిబంధనలు మానవవుడు తెలియజేయాలి. పాలకవర్గం మారిన 15 రోజులలో పూర్తి చిరునామాలు తెలియజేయాలి.

వర్కర్ల కర్తవ్యం.

పై విషయాలన్నీ స్పష్టంగా తెలుసుకోవాలి. యివిగాక మిగిలిన విషయాలు ఆఫీసులలో పూర్తిగా తెలుసుకోవాలి. గామీయాలలో దస్తావేజులు వ్రాసే కరణాలు, యితరులు, యీ రహస్యాలు ప్రజలలో ప్రచారంచేసిన కొలది ప్యూరితేమలై మనసు ఎన్నోరీతుల ఎదుర్కొంటున్నాడు, స్త్రీలను ఎదురుతిప్పుతారు. ఎన్నోవిధాల రెచ్చగొట్టుతాడు. వానికి మనం తట్టుకోని, ప్రజలలో వారు ఎలా మోసం చేయుచున్నది ఓపికగా, ఆధారాలతో చెప్పాలి. తగినంత లిఖితపూర్వక ఆధారాలు, నమ్మదగిన యాక్షన్లేనీ, ప్రజలందరూ, గుర్తించునట్లు చేయాలి. లంచగొండితనం, కేసులు పెట్టరాదు. అభివృద్ధి నిరోధకులవల్ల రైతులు లంచగొండి విధానంతో పనులు చేయించుకొనుట కలవాటుపడ్డారు. వాటిని నెమ్మదిగా ఆదోవనుంచి తప్పించాలి. రిజిస్ట్రారువద్దకు వచ్చేటప్పుడు, తగినసాక్షులు, దస్తావేజు కచ్చితంగా వ్రాసుకొనుట, ట్రాన్స్మిషరు ఫారాలు చక్కగా అన్ని హంశాలతో పూర్తిచేయుట, క్రిమినైన వేళకు ఆఫీసుకుచేరుట నేర్పాలి. అప్పుడే మనం న్యాయాన్ని ఎదుర్కొని గుఱుతాం.

గామీయాలలోనే గాక ఆఫీసులలో, ఆఫీసులూ లంచగొండిపరులే. ప్రతి విషయానికి లంచం లేకపోతే అడ్డగించి యిబ్బంది పెడతారు. ఉదా:-

లంచం యివ్వకపోతే, దస్తావేజు గుమాస్తా నడిచాచి ఏదో రెండు తప్పులు పట్టులు, కైం దాటిందాకా వుంచటంచేస్తారు. అయినా మనం వోసికతో ఎదుర్కోవాలి. గామిలూ ఒకేవారి మనం అన్ని చేయాలని ఆదురాపడితే ఏమీచేయలేక అడిగి ఆ స్వార్థపరులను రైతులను అప్పజెప్పిన వారమవుతాము. గనుక ప్రతి విషయం మాట్లాడుకుని పోరాడాలి.

N. B:— మనం చెనె ప్రతి పని గామి తగాదాలను పెంచేదిగా గానంగా, పరిష్కరిం దిగానూ, పరిజలను సహాయపడేదిగానూ వుండాలి. ఆందుకొరకు యీ ఆక్షును తెలుసుకుంటున్నారనే విషయాన్ని మరచికో కూడదు.

భూమిశిస్తు విధానములు

వేమన సంబాధుని గంధారియం, పుస్తకం.

ప్రస్తుత శిస్తు విధానమునుగురించి విభగంగా తెలుసుకోవడానికి ముందు భూమిపై శిస్తువిధించేపద్ధతి ఏయేకాలంలో దశలలో ఏవిధంగా పరిణామం చెందిందో ముందు తెలుసుకోవాలి.

బ్రిటిష్ పాలనకు ముందున్న విధానం.

ఇంగ్లీషువారు యీ దేశానికి రాకపూర్వం భూమి విస్తీర్ణాన్నీ, సారాన్నీ బట్టి శిస్తు విధించేపద్ధతిలేదు. పండే పంటలలో ప్రభుత్వం కొంతభాగాన్ని తసుకునే పద్ధతి అమలులో వుండేది. మొట్టమొదట మనువు, గౌతముడు మొదలైన స్మృతికర్తలు రైతులు తమ పంటలలోనుండి $1/12$ వంతు భాగాన్ని రాజులకు పన్నుగాయిచ్చే పద్ధతిని ప్రవేశపెట్టాడు. తరువాత చాణక్యమూ ఇంకా ఇతర క్షత్రియరాజులూ పంటలో $\frac{1}{6}$ వంతు పన్నుగా తీసుకొనేవారు. వారే యుద్ధసమయాలలో $\frac{1}{4}$ వంతుకూడా తసుకోవడం కద్దు. పిమ్మట మొగల్ చక్రవర్తులకాలంలో ముఖ్యంగా అక్బరు

పాలనలో, రాజా తోడరుమల్లు ఆపన్న ఎక్కువీ చేసి పంటలో $\frac{1}{3}$ వంతు పుచ్చుకోవడం జరిపాడు. మొఘల్ సామ్రాజ్యం పతనమై ఇంగ్లీషుపాలన వీర్పడిన మొదటిరోల్లో పన్నులను వనూలుచేయడానికి వక క్రమ పద్ధతిగాని, నిగయబగాని లేదు. ఇష్టంవచ్చినట్లూ, వీలైనట్లూ వనూలు చేయబడేది. కాని అంతవరకూకూడా పండినపంటనుండి భాగం తీసుకొనే పద్ధతి, గ్రామ పాలిమేరలలోవున్న భూమి అంతా గ్రామస్తుల సమిష్టి పుపయోగంకిందవుండే పద్ధతీమాత్రం అమలులో వుండేవి. నేవ్యంచేసేవాడే రైతు. అతడే భూమికి యజమాని. పాలకులు పన్ను మాత్రం వనూలు చేసేవారు. ఇంగ్లీషువారుకూడా యీ సాంప్రదాయాన్నే ప్రధమంలో అనుసరించినా కొద్దికాలంలోనే యీ పద్ధతిలో ప్రభావమైన మార్పు ప్రవేశపెట్టారు.

ఇంగ్లీషు పాలకులు ప్రవేశపెట్టిన మార్పులు.

ఏ సంవత్సరాని కాసంవత్సరం పంటలలో భాగాలను వనూలుజేసే సనిలేపండా కొన్ని సంవత్సరాలకు కలిపి వసూళ్ళను వేలం వేసేవారు. నేవ్యంచేసేరైతులు కాకుండా ఎవరో ఒకరు (జమీందార్లుగాని, కమిషన్ దార్లుగాని) ఈ వసూళ్ళను పాట పాడేవారు. వీళ్ళ ఇష్టంవచ్చినట్లు రైతుల వద్దనుండి పండిన పంటనంతా దోచుకోవడం జరిగేది. చివరకు ఈవిధానాన్ని మానుమని ప్రభుత్వం కాశ్వత ఫైసలాపద్ధతిని ప్రవేశపెట్టింది. ఆ పద్ధతే జమీందార్ విధానం. ఈవిధానంకింద దేశం మొత్తంమీద భూమిలో 19% చేర్చబడ్డది. దీన్ని ప్రవేశపెట్టడంలో ప్రభుత్వదేశం, రైతులను దోపిడీనుండి తప్పించి వారినుండి వనూలుచేసేపన్నును క్రమబద్ధం చేయుటకు కాదు; తమ వునికిమీద ఆధారపడే ఒక నూతనవర్గాన్ని సృష్టించడమూ, అనాదిసిద్ధంగావున్న భూస్వామ్యము రైతువలేనుండాలేసి జమీందార్ల కప్పగించడమూనై యున్నది.

ఈ జమిందార్లు కూడా క్రమేణా, రైతులను పీడించి పెంపెద్ద మొత్తాలను (భాస్యంగాగాని, డబ్బుగాగాని) పన్నుల క్రింద వసూలుచేయి సాగారు. రైతులనుండి తాము వసూలుచేసే పన్నును 10 రెట్లువరకూ పెంచారు. కాని ప్రభుత్వానికి వారు చెల్లించే షేక్స్, శాశ్వతఫైసలా పద్ధతి ప్రకారం నిర్ణయించబడిన మొత్తం మాత్రమే. అందువల్ల ప్రభుత్వానికి వచ్చే పన్నుకంటే, జమిందార్లకు 4 రెట్లు పన్ను ఎక్కువముటేసి. అందు చేత రైతులనుండి వసూలయే మొత్తంలో సాధ్యమైనంత హెచ్చుభాగాన్ని తాము రాబట్టుకొనుటకై, ప్రభుత్వం పెంపరీ (తత్కాలిక) జమిందార్ పద్ధతులను ప్రవేశపెట్టింది. (ఈ పద్ధతి మనరాష్ట్రంలోలేదు. యు. పి. పంజాబు రాష్ట్రాలలోవుంది) ఈ పద్ధతికింద దేశమొత్తం భూమిలో 30% చేర్చబడింది.

రైత్వార్ పద్ధతి.

మన రాష్ట్రంలో ప్రభుత్వస్వాధీనంలోవున్న ప్రాంతాలకు మొదట్లో “గ్రామకవులు” పద్ధతివుండేది. తరువాత “ఇజారా” పద్ధతి ప్రవేశపెట్టబడింది. ఈ ఇజారాదాగుకూడా రైతులను చాలా బాధించి పన్నులు వసూలుచేసేవారు. అందువల్ల రైతులు కొన్ని చోట్ల భూములను పాడుపెట్టి డంకూడా జరిగింది. అందుచేత ఆ ఇజారాపద్ధతికి బదులు యింకో పద్ధతి నూచించవలసినదిగా మద్రాసు ప్రభుత్వం, 1807 సం॥లో, సర్ థామస్ మన్రోను నియమించింది. ఈయనే రైత్వార్ పద్ధతిని ప్రవేశపెట్టడం, తీరిగి ఈయనే 1820 సం॥లో గవర్నరుగా వచ్చినప్పుడు ఆ పద్ధతిని అమలులో పెట్టడం జరిగింది. ఈ పద్ధతి క్రింద దేశ మొత్తం భూమిలో 51% చేర్చబడింది.

రైత్వార్ పద్ధతిని ప్రవేశపెట్టడంలోగల ఉద్దేశాలు.

(1) జమిందార్ విధానంవల్ల రైతులనుండి వచ్చే మొత్తం పన్నులో 1వ పంతు మాత్రం తమకూ, మూడుపంతులు జమిందార్లకూ, చెందు

తూండడంవల్ల; పనులయ్యే పన్ను మోస్తాన్నంతా తామే రాబట్టు
కొనుటకున్నా,

(2) పండే పంటతో నిమిత్తంలేకుండా, భూమి విస్తీర్ణమునుబట్టి
శిస్తులు పనులు చేసుకొనుటకున్నా,

(3) పంటకు బదులు, డబ్బునే పనులు చేసుకోవడానికిన్ని,

(4) గ్రామ సమిష్టి అంగీకారంతో పనిలేకుండా, సరాసరి, విడి
విడిగా, రైతులతోనే శిస్తు నిర్ణయాలు (ఇచ్చింపచ్చినప్పుడు సంచిత ఆవకా
శాలతో) చేసుకొనుటకున్నా;

(5) రైతులనుండే, భూస్వాముల (ల్యాండువారు)ను పుష్టించడాని
కిన్ని, రైత్వాన్ పద్ధతి ప్రవేశపెట్టబడింది.

రైతులకే భూమిపై జిరాయిత్తుహక్కు కలుగజేయడానికి, రైతుల
ఆర్థిక ప్రతిపత్తి ననుసరించి, శిస్తులను సవరిస్తూ, రైతుల యోగక్షేమాలను
కాపాడడానికి, ఈ పద్ధతిని ప్రవేశపెట్టినాన్ని ప్రభుత్వం చెప్పిపోయింది.

ఈ పద్ధతివల్ల వ్యవసాయదారే, పట్టాదారయ్యాడు. రైతుకూ,
ప్రభుత్వానికి మధ్య ఇంకొకరి పెత్తనం లేకుండాపోయింది.

కాని ఈ పద్ధతి అప్పట్లో చాలా దారుణంగావుండేది. భూములకు
స్వల్పలేదు. శిస్తుల నిర్ణయాన్ని గూర్చి స్పష్టమైన పద్ధతులుగాని, సరియైన
నిర్ణయాలుగాని లేవు. రైతుకు పండిన పంటలో, ఖర్చులు మినహాయించ
కుండానే, నూటికి 60 వంతులు, శిస్తుక్రింద ప్రభుత్వం తీసుకు సేసి. తోట
భూములపై యీ శిస్తులు మరీ పెంచుగావుండేవి. పైగా యీకాలంలో
ధాన్యపు ధరలు తగ్గిపోవుటవలన, రొక్కరూపంతో పన్నులు చెల్లించడం
మరింత దుర్భరమైపోయింది. దీనికితోడు, రైత్వాన్ పద్ధతిలో, భూస్వామిక
విధానం పెచ్చు పెరిగిపోయింది. యంత్ర పరిశ్రమలు వృద్ధిగాకపోవడంవల్ల,

పెట్టుబడిదార్లు తమ పెట్టుబడిని, భూములపై పెట్టి సాగారు. శిస్తులు కట్టలేకనూ, ఋణములు, వడ్డీలు, తీర్చలేకనూ, రైతులు భూములను అమ్మివేసుకొని కూలీలయిపోవడంతో భూస్వాములు ఎక్కువయ్యారు.

రైత్వార్ పద్ధతిలో సవరణలు:

ఈవిధంగా రైతులమక్కిన కట్టలపనులోడు, కరువునూ, కాటకాలూ వచ్చిపడ్డాయి. ప్రజలలో ఆందోళనా, ఆక్షేపనూ తీవ్రమైనదాల్చాయి. ఆనందరంబంలో 1855 సం॥లో కరువుసంఘములు ఏర్పడి విచారణలుచేసి, శిస్తువిధానం మారాలనీ, నీటివనరులు ఏర్పరచాలనీ నూచనలు చేశాయి. 1858 సం॥లో రివెన్యూ, సెటిల్ మెంటు శాఖలూ, భూములను గూర్చి విచారించుటకు ఒక కమిషనూ ఏర్పడ్డాయి. గోదావరి, కృష్ణానదులకు ఆనకట్టలూ, డెల్టాలకు పంటకాల్వలూ ఏర్పడ్డాయి. పండినపంట మొత్తంలో 60% గాక, వ్యవసాయఖర్చులుపోను మిగిలే ఏకరాదాయంలో శిస్తు సగానికి మించి వుండరాదని రూల్సు ఏర్పరచబడ్డాయి. భూములను సర్వేచేసి, తన గత్తులకింద విభజించి తరములుకట్టారు. మొత్తంలో ఆనగా 1858-59 64 సం॥ మధ్య, రైత్వార్ పట్టాదార్లకుమాడా, భూమిపన్నును శాశ్వతం చేయాలని ప్రభుత్వం ఆలోచించింది. కాని ఆలోచనలో ప్రభుత్వాన్ని గడగడలాడించిన సిపాయి తిరుగుబాటు చ్లారిపోవడంతో, అది ఆచరణలోకి రాలేదు.

సెటిల్ మెంటు విధానం.

1864 సం॥లో “నెవిల్” అనే ఆయన సెటిల్ మెంటు మాన్యుల్ ఏర్పరచాడు. దానిలోని ముఖ్యసూత్రాలు-

(1) అన్ని ప్రాంతాలకూ; సాక్ష్యమేమిదవరకూ. ఏ కరకం తరం కట్టాలి.

(2) భూములు రేగడ, గరప, గుంకరాయి అను మాడుతరగతుల క్రింద విభజింపబడతాయి.

(3) మళ్ళీ ఒక్కొక్క తరగతి భూమి మాడు అంతర్భాగాలుగా విభజింపబడాలి.

(4) భూమియొక్క తరగతినిబట్టి నిర్ణయింపబోయే శిస్తును, ఆ భూమిలోపండే పంటతో సరిపోల్చి చూడాలి.

(5) పల్లవుసూములైతే నీటివనర్లనుబట్టి, మెరకలైతే, మార్కెటు సౌకర్యాలనుబట్టి సరిజూచి తరములు కట్టాలి.

(6) మొదటితరం భూమిలో పంటనిర్ణయించెసి, ఆపంటను; సెటిల్ మెంటుకుపూర్వం 20 సెం||ల (కరువులేని) దామాషాగకట్టి; అందులో వ్యవసాయపు ఖర్చుల్ని మినహాయించి; కాలమానవ్యత్యాసములూ, వర్షక లాభములక్రిందమినహాలూ పోను; శేషించినదానిలో, “శిస్తు” సగానికి మించుపండా వుండాలి.

(7) వకసారి కట్టబడిన తరం 30 సెం||ల వరకూ, అమలులో వుండాలి. ఆ పిమ్మట తిరిగీ తరం నిర్ణయించాలి.

ప్రధమ సెటిల్ మెంటు.

పై సూత్రాలతో ప్రథమ సెటిల్ మెంటు 1866 సం|| మొదలు 1900 సం|| వరకూ అమలులోవుంది. సాధ్యమైనంతవరకూ వకేతరం కట్టాలని ప్రథమసూత్రంలో చెప్పబడ్డా, ఇతరసూత్రాలనుకూడా కలిపి ఆచరణలో పెట్టేటప్పటికి, భూములకు దాదాపు 15 తరములు ఏర్పడ్డాయి. రైతుల అధికస్థితినిబట్టి కాబట్టి, భూమినిబట్టి పన్ను విధించడమే అనులు జరుగుతూ వుంది. అనకట్టవల్ల ప్రవహించే నీరు పుచ్చుకుంటే, మెరకకేటు విస్తారం 3-4-5 లు చొ||న నీటిపన్ను వసూలుచేసేవారు.

రెండవ సెటిల్ మెంటు.

1900 సం॥ లో “క్లార్కు” అను సెటిల్ మెంటు ఆఫీసు, ప్రజాం దోళనను లక్ష్యపెట్టవలండా, భూములను తరగీ తరగతులుగా విభజించి, వాటిమీద తరములను కృత్రిమంగా పెంచాడు. దానికితోడు ఈక్రింది పద్ధతులద్వారా కూడా శిస్తులు విపరీతంగా పెంచబడ్డాయి.

(1) 5 సం॥లు పరుసగా పల్లపుసాగులోనున్న భూమిపై సారమును బట్టి తరంగట్టి; భూమిశిస్తునూ, నీటితీరువానాకూడా కలిపి, ఆతరమునుబట్టి పెంచారు. అందువల్ల భూమిశిస్తుతోపాటు నీటితీరువానాకూడా పెరిగింది.

(2) మెరకబాపను పల్లంభూములను, నీరు పుచ్చుకోవడాకీ, లేక మానడాకీ, మాన్యు రైతులకిస్తూ, అందుకుగాను మెరక పల్లపు శేట్లకు మధ్యగల తేడాపై, యింకొక రూపాయి అదనంగాకలిపి నీటి రేటుగా విధించారు.

(3) మెరక పొంతాలలో అగవరకున్న శిస్తుపై 33% శిస్తు హెచ్చించారు.

(4) డెబ్బపొంతాలలో “తండ్రి” భూములు అనే తరగతిని కొత్తగా కల్పించి, దానికిపెచ్చు తరములుకట్టి, రెవిన్యూ పెంచారు.

(5) 1866 సం॥ సెటిల్ మెంటులో కట్టబడిన శిస్తులోనే శెస్తులు కూడా కలిపివుండేవి. కాని యీ సెటిల్ మెంటులో శెస్తులు వేరే కట్టాలన్నారు.

(6) లోగడ ఇజారాపద్ధతిలోనున్న విజెస్సీ పొంతాలలోకూడా, తరగతి విభజనకేసి, తరములుపెంచారు. అందువల్ల వచ్చిన ప్రజాందోళనచే 1919 సం॥లో పూర్వపు సెటిల్ మెంటు మాన్యులును సవరణగా ఈ క్రింది సూత్రాలను ప్రకటించారు.

(1) ప్రత్యేక కారణములుండిన తప్ప, భూముల విభజన, పంట అంచనా, వ్యవసాయపు ఖర్చు అంచనాలపై శిస్తులు పెంపాడం జరుగదు.

(2) శిస్తులను ఏ కొలదిగానైనా, న్యాయసమ్మతముగా మార్చదగినంత, యదార్థమైన మార్పుదల; ధాన్యాదుల ధరలలో కనబడినప్పుడే; సెటిల్ మెంటు ఆఫీసరు మార్పులనుగూర్చి ఆలోచించాలి.

(3) హెచ్చుచేయబడిన కేట్లకూడ, ధాన్యపు ధరలపై పూర్తి పరిమితివరకూ, హెచ్చించరాదు.

ఈ ఉత్తరువుల ప్రకారం, ధాన్యపు ధరల పెరుగుదలనుబట్టియే శిస్తులు హెచ్చించాలి. భూవిభజననుబట్టి, పంటనుబట్టి శిస్తులు హెచ్చించకూడదు. తరువాత 1925 సం॥లో తంజావూరు మిరాశీదారుల ఆందోళనా ఫలితంగా, ధరల హెచ్చుదలపై కట్టబడు పన్నుకూడా, రూ 1కి 0-3-0 ల కంటే మించి వుండరాదని తీర్మానింపబడ్డది.

ఈ అవకాశములను కలుగజేయడం కైతులయొక్క ఉభయవనాన్ని ప్రోత్సహించుటకేనని ప్రభుత్వవాదన.

కాని, పూర్వపు సెటిల్ మెంట్లలోవలె, భూముల విభజన, పంటల అభివృద్ధి, వ్యవసాయ ఖర్చులూ, ఆధారంగానువంటే, ప్రభుత్వానికి శిస్తులుపెంచే అవకాశం కనబడదు. అందుచేత శిస్తులు పెంపాడానికి వుపయోగపడేది ఒక్క పంటసరువుల ధరలుమాత్రమే. అందుచేత ఇ యీ సవరణలు చేసిందని మనవాదన.

ఈ సమయంలో భూమిపన్నును, శాశ్వతమూ, కానబద్ధమూ, చేయాలని శాసనసభలోనూ, బయటనూ, ఆందోళన జరిగింది. కాని ఫలితం మాత్రం శూన్యం.

3వ సెటిల్ మెంటు.

హోల్స్ వర్క్ గాంచే జరుపడిన, యీ సెటిల్ మెంటులోవున్న ముఖ్యాంశాలు:-

(1) తూర్పు, పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలలోనూ, కృష్ణాజిల్లాలోనూ, గల డెల్టాలలో పల్లాలకి రు 1కి 0-3-0 లు షెచ్చుకట్టాలి.

(2) డెల్టాల మెట్టకు మొదటి 8 తరములకు రు 1కి 0-3-0 లున్నూ, మిగతా 6 తరములకూ, రు 1కి 0-2-0 లున్నూ, హెచ్చుచేయాలి.

(3) పెట్ట పొంతాలలోని పల్లపు భూములకు యివుడున్న కేటుకు రు 1కి 0-3-0 ల చొన పెంచాలి.

(4) మెరక పొంతాలలోని, మెరక భూములపై రు 1కి 0-2-0 ల చొన హెచ్చించాలి.

(5) ఏలేరుక్రింద సాగువుతున్న తోటభూములపై రు 1కి 0-2-0 ల చొన పెంచాలి.

(6) ముని ఏరుక్రింది భూములకు రు 1కి 0-2-0 లు పెంచాలి.

(7) డెల్టాలలో బాపతు పల్లంభూములపై నీటిరేవువా రు 5 ల నుండి రు 6-4-0 లకు పెంచాలి.

(8) విశాలాకారంలో అయ్యట్టులో జేరిన మెరకభూములకు తరగతి విభజనజేసి, తరములు విధించాలి. నీటిరేవువా య 1కి రు 5 ల నుండి 6 కు పెంచాలి.

ఈ సెటిల్ మెంటుకు వ్యతిరేకంగా రైతులలో తీవ్ర ఆందోళన బయలుదేరింది. అట్లకంగా కృంగిపోతున్నందువల్ల రైతులు ఈ అధికశిస్తులను భరించలేమని గగోలుపెట్టారు. కాననసభా సభ్యులలో చాలామంది రైతుల కోరికల్ని బలపరచారు.

రైతులు సిల్క్ కండవాలను ఉపయోగిస్తున్నారని, మోటారులలో ప్రయాణం చేస్తున్నారని, విలాసవస్తువులను డబ్బు ఖర్చు పెడుతున్నారని, పంటలకు వెలలు పెట్టివు పెరిగినవని, అందుచేత యీ పెచ్చుశిస్తుల విధింపు న్యాయమేనని, ప్రభుత్వం వాదించసాగింది.

కాని చివరకు ప్రజాందోళన యెక్కువగావడం, ఆ సమయంలోనే బొంబాయిరాష్ట్రంలో రీసెటిల్ మెంటు రెల్లను వ్యతిరేకంగా, బాన్డోలీ రైతుల సత్యాగ్రహం జరిగి దానిలో రైతులు జయమందుటవల్లనూ, ఆనాటి రాజకీయ పరిస్థితులవల్లనూ, ప్రభుత్వం కొంచెం దిగివచ్చింది. రీసెటిల్ మెంటు సూచనలను 1939 సం॥ వరకూ ఆపివుంచి కృష్ణా, ఉభయగోదావరి జిల్లాలలోని రైతుల ఆకపరిస్థితులనుగూర్చి విచారించుటకు 1928 సం॥ నవంబరు 23 తేదీన ఆరోగ్యస్వామి కమిటీని నియమించింది. కాని ఆ కమిటీ యిచ్చిన తీర్మానం ఆమలుజరుపలేదు. రైతుల ఆందోళనమూత్రం యధా ప్రకారంగా సాగుతూనేవుంది. 1931 సం॥ సెప్టెంబరు 1 వ తేదీన, రీసెటిల్ మెంటు వ్యతిరేక దినం జరుపబడింది. కిసాన్ వాలంటరీదళాలు ఏర్పడి పని చేశాయి.

1936 సం॥లో గుంటూరుజిల్లా కలెక్టరు, ఆజ్ఞాతరైతుల ఆకపరిస్థితులను గురించి విచారణచేసి, రైతులపై ఎక్కువపన్నులు విధించబడుచున్నవి ప్రభుత్వానికి సూచించాడు.

నిజానికి 1932 సం॥ మొదలుకొని రైతుల ఆకపరిస్థితి క్షీణించి పోయింది. రైతుపండించు పంటలకు ధరలుపడిపోయినవి. రాజకీయంగా దేశంలో ఆశాంతి ఏర్పడింది. ఆ సమయంలో అధికారమందున్న జస్టిస్ పార్టీ మంత్రివర్గం సహితం శిస్తులను తగ్గించడానికి వత్సకోక తప్పిందికాదు. అందుచేత రీసెటిల్ మెంటు వ్యవహారాలలో తగుసూచన వివ్వడానికి, ప్రభుత్వం మార్షబాంక్స్ కమిటీని నియమించింది.

మార్కుబాంకు కమిటీ చేసిన సూచనలు.

(1) 1914 సం॥ దరిమిలా జరిగిన రీసెటిల్ మెంట్సు అన్నీ కూడా నిలుపుచేయాలనీ, కృష్ణా, గోదావరి డెల్టాలలోని, నీటితీరువాలలో రు 0-8-0 రెమిషన్ యివ్వవలసినదిగానూ,

(2) భూమిశిస్తులలోనూ, నీటితీరువాలలోనూ కూడా పకే 'బేసిక్ రేటు' వుండాలనీ,

(3) రాష్ట్ర ఆదాయం తగ్గిపోయినప్పుడు భూమిశిస్తుమీద కొంత % ఎక్కువ వసూలు చేసుకోవచ్చుననీ;

ఈ సూచనల ననుసరించి 1937 సం॥లో కాంగ్రెసు మంత్రివర్గం, 1914 సం॥ దరిమిలా జరిగిన రీసెటిల్ మెంట్సును రద్దుచేస్తూ, నీటితీరువాలలో కూడా రు 0-8-0 రెమిషన్ యిచ్చింది.

కాని ఇప్పుడు మళ్ళీ ప్రభుత్వం, నీటితీరువాలలో తగ్గించిన రు 0-8-0లు మినహా, తక్కిన భూమిశిస్తు మినహాయింపులన్నీ 1353 ఫసలీలో రద్దుచేస్తామని ప్రకటించింది. దీనికి కారణం? "యుద్ధావుసరాలకు డబ్బుకొవాలనీ, ధాన్యపుధరలు 1922 సం॥ నాటి ధరలతో చేరుకున్నాయి గనుక, రైతులను శిస్తురెమిషన్ల ననుభవించనీయడంలో అర్థంలేద"ని చెబుతోంది.

రైతుల ఆర్థిక సౌస్థవం ఇదివరలోకంటే యిప్పుడు ఎక్కువకాలేదనీ, జీవితావుసర వస్తువుల ధరలు విపరీతంగా పెరిగినందువల్ల 100 కి 80 మంది రైతులు చాలా కష్టాలు పడుతున్నారనీ, అందుచేత యీ సౌకర్యాలను రద్దు చేయగూడదనీ మనం ఆందోళన చేయాలి.

రైత్వార్ భూముల శిస్తువిధానంలో అనుసరించవలసిన మరీ కొన్ని సూచనలు :

(1) మెరకభూములలో రెండవ పంటకు శిస్తు విధించకూడదు.

(2) ఎల్లప్పుడూ నీరు లభ్యమయ్యే భూములను రెండు పంటల భూములుగా విజిప్తరుచెయ్యాలి. ఇటువంటివాటిలో మొదటి పంట విధించబడిన శిస్తులో రెండవపంటకు సాధారణంగా సగం విధించాలి. నీరు లేకపోతే రెమిమన్ యివ్వాలి.

(3) నీరు తోడుకుని సాగుచేస్తే య 1కి 0.8.0 లు తగ్గించవచ్చు.

(4) మొదటి, రెండవ పంటల శిస్తులను కలిపివేయవచ్చు. అలాంటి సందర్భాలలో రెండవపంటకు, మొదటిపంట శిస్తులో, 1వ తరగతి ఇన్ గేమన్ క్రిందనయితే, $\frac{1}{2}$ న్నూ, 2వ తరగతి ఇన్ గేమన్ క్రింద $\frac{1}{3}$ న్నూ, 3వ తరగతి క్రింద $\frac{1}{4}$ న్నూ, 4వ తరగతి క్రింద $\frac{1}{5}$ న్నూ, 5వ తరగతినుండి పైన ఎన్నివున్నా $\frac{1}{6}$ వంతున్నూ కలపాలి. ప్రికేరియస్ వెబ్ అయితే యీ రేటులలో సగం విధించాలి.

(5) భూములన్నీ మెరక, పల్లం, మానవరి అను మూడుభాగాలుగా విభజింపబడాలి. మానవరి భూములంటే నీటి ఆధారంతో పెరిగే చెట్లుగల భూములు. సాధారణంగా యివి వర్షాధారంతో పెరుగుతూవుంటాయి. వీటికి మెరకకూ, పల్లంకూ వున్న మధ్యరేటు విధించాలి. మెరకను పల్లంగా గాని, పల్లాన్ని మెరకగాగాని, మానవరి భూముల్ని, మెరక లేక పల్లంగా గాని, చూర్చడానికి కలెక్టరు అధికారమున్నది.

(6) దొరువుల (భావుల) క్రింద సాగయ్యే భూమిని మెరకక్రిందనే లెక్కకడతారు. వకే మాటక్రింద సాగుచేస్తే మెరకరేటున్నూ, రెండు మాటలతో సాగుచేస్తే, మెరకకూ పల్లానికీ మధ్యరేటుమీద $\frac{1}{4}$ లేక $\frac{1}{5}$ వంతు కలిపి, వసూలు చేయవచ్చు. రెండవపంటకు శిస్తులేదు. కాని పల్లంగా నిర్ణయించిన ఈసాంకు మాత్రం యీ మినహాయింపులు చెల్లవు. దొరువులనగా:—నదులు, నాగులు, జలాధారముల ప్రక్కన వూటవూరే గోతులు లేక భావులు.

(7) సర్వేచేయబడని జిల్లాలలో ఎక్కడైనా అదివరకు లేని భూమి మొత్తంలో పకోవంతుకు మించిగాని, తగ్గిగాని వున్న ప్పడుమాత్రమే భూమియొక్క ఎక్కువతక్కువలు (జాస్తికమ్మీలు) అంగీకరించబడతాయి.

(8) ధరలనుబట్టిగాని, భూముల తరగతులనుబట్టిగాని తరములు నిర్ణయించవచ్చు.

మనంకోరే శిస్తు విధానం:

1930 సం॥లో రైతాంగముయొక్క అధిక పోస్టినిబట్టి “శిస్తు” నిర్ణయం జరగాలని ఆందోళన చేయబడ్డది. కాని ఈనాడు మనం రైతు యొక్క వ్యవసాయ ఖర్చులకూ, జీవనానికి సరిపోయేటంత ఖర్చుసాయం వచ్చే భూమిమాత్రమే వున్నవాడై “శిస్తు” అసలే వసూలుచేయకూడదనీ అంతసేమించిన ఆస్తులున్నవాడై తరగతివాడగా శిస్తులు విధించాలనీ కోరుతున్నాం.

చదువవలసిన పుస్తకాలు:

(1) నేటి భారతదేశం (2) ఆరోగ్యస్వామి కమిటీపోర్టు (3) బోర్డు స్టాకడింగ్ ఆర్డర్సు (4) గోదావరి రైతులపక్షాన ప్రయోగించబడిన “రీ సెటిల్ మెంటు” అనే కరపత్రం.

గ్రామోద్యోగుల మాన్యూల్.

పరిపాలనా విధానం క్రిందినుంచి మీదివరకు కట్టుబట్టంగా జరగాలనంటే గ్రామమునుంచి రాజువరకు వునాది వేయవలసిన అవసరముంది. ఆ పరిపాలనా వునాదియే గ్రామోద్యోగుల నిర్ణయం. గ్రామంలో పాలకులను సవరిస్తూ, వారి కార్యక్రమంలోని లోపాలను మంచివిగా ప్రచారం

చేస్తూ, ప్రజలలో వికృత రాశిమండా చూచుటకు యీ గ్రామోద్యోగులు అవుసరం. ప్రతి ఒక్కరూ స్వాధీనపర్చుకున్న భూమి వివరం, దానిలో యే పంటవేసేది, దానివిలువ, దానిపన్న యిరువులు. దానిపైన యే పన్నులు విధించి ప్రభుత్వానికి అందజేయవచ్చు, ఎవరినెవరిని యేవిధంగా ప్రభుత్వ అనుచరులుగా స్వాధీనపర్చుకుంటే పరిపాలనా విధానం బీబులువారి దీనిలోని ప్రజాహింస ప్రజలకు తెలియమండావుంటుందో దానికి తగిన సర్వయత్నాలను ఆయువుపట్టు యీ గ్రామోద్యోగుల నిర్ణయం.

యీ విధానం అదివరలో వుండిననూ దానిరూపాన్ని స్పష్టపర్చి దాని ప్రపయోగాలను ప్రభుత్వానికి రుజువుపరుస్తూ, యీ వుద్యోగులు ఏ కుటుంబాలలోనుంచి ఎర్పదాలో, వారిని వంశపారంపర్యా ప్రభుత్వపు దానులుగా చేయుటకు యీనాములు యిచ్చుటెంత అవుసరమో, వారి పాత్ర ఏవిధంగా నిర్వహింపబడాలో స్పష్టంగా చాణక్యదుకొలంలో నిర్ణయించబడినది.

గ్రామ పెత్తందారీ కుటుంబంగావుండి, ఆనాటికి గ్రామములందరి మీద నోగుపెట్టుకు బ్రతికే కుటుంబాలనుంచి మునసబులను, ఆస్థాన వ్యవహారదక్షత కలిగిన కుటుంబాలనుంచి కరణాలను, మూడవరకంలో రక్షకుడుగా వుండలేని వారినుంచి మొహతాదులను ఏరి, పెత్తందారును గ్రామానికి సర్వాధికారిగాను, అనుచరుడుగా మొహతాదును, గుమాస్తాగా కరణంను ఎర్పరచి వీరిలో కరణం, మొహతాదులకు యీనాములిచ్చారు. వీరికి హంగు దారులుగావుండి, ప్రజలకు నిత్యావుసర వృత్తులుగలిగిన పిలాలను ప్రభుత్వాధీనంగా వుండునట్లు చాకలి, మంగలి, మాదిగ, వడ్రింగి, కమ్మర మొదలైనవారికి యీనాములిచ్చారు.

గ్రామమొక్క ఆయువు యావత్తు కరణంచేతులో రిక్కార్డువల్ల ఇమిడి వుంటుంది. మునసబు అధికారత్యా మాత్రమేకాని, పీడనావిధానం ఆయనచేతులో వుండదు. పై విధానంలో పొంది మాడ్చులు జరుగుతూ

వచ్చినవి. ఈశ్రుత్వంలో జీతముల పద్ధతి ఏర్పరచేవరకూ కరణం, మొహతాదుల జీవనం కొంతవరకు గ్రామాలమీద ఆధారపడివుండేవి. అవాజుమ్మాలని, జమీందారీ గ్రామాలలో పుట్టినవారని, సైకడా విధానమని వుండేవి. గవర్నమెంటు గ్రామాలలో అవాజుమాలు, సైకడా విధానాలుండేవి. అంటే, గ్రామమొత్తం రివిన్యూలో నూటికి యింత కరణముకని. ఈ విధానం నైజాములో యింకనూ “సైకడా” పేరుతో అమలులోవుంది. కరణం (పట్వారీ) నూటికి 5-0-0 మునసబు (పోలీసుపతేలు) 2-8-0 మజేదారు (మాతీపతేలుకు) 2-8-0 చొ॥ వున్నాయి. జమీందారీలో, రైతులకు పండిన ధాన్యంలో వుట్టికి యింతకంటే నిర్ణయం.

ఇవి రానురాను మారీ, పంశపారంపర్యా హక్కువుంటూ జీతాలుగా మార్చారు.

గవర్నమెంటులో —	కరణం	15-0-0	} కొన్ని చోట్ల రూపాయి చొ॥ తక్కువవున్నవి.
	మునసబు	12-0-0	
	మొహతాదు	7-8-0	

జమీందారీ —	కరణం	9-0-0	} దీనిలో కొన్ని గ్రామా లలో రూపాయి చొ॥ తక్కువవున్నవి.
	మునసబు	7-0-0	
	మొహతాదు	6-0-0	

గ్రామోద్యోగులకు పంశపారంపర్యా హక్కువుండుటవల్ల, తరతరముల రికార్డు వారితోయి యిమిడిపోవుట, వారిని తీసివేయుటకు జిల్లావుద్యోగులకు కూడా సంపూర్ణాధికారం లేకపోవుటచే, రానురాను వారిలోని నిరంకుశత్వం పెరిగిపోయింది. చట్టాలకు వ్యతిరేకంగా ప్రవర్తించుట ఆచారంక్రిందికి మారిపోయింది. వారి చిత్తవృత్తే చట్టం కాబోలుననుకునేసితి ప్రజలలో ఎగ్జిడిపోయింది. యిందువల్ల ప్రజలకు ప్రాణసంకటసితి ఎర్పడ్డది. కలెక్టరు అర్ధరిచ్చిననూ, కరణం యిష్టంలేకపోలే నిర్ధారకంగా పరిణమించుట మనకు అనుభవంలోని విషయం. వీరికి నిర్ణయించిన పరిక్షలుకూడా నామ

మాత్రమైనవే. అధికారులు కూడా వంశపారంపర్యా హక్కుండుటవల్ల ఏమీ చేయలేరు. వీరిలో నిరక్షరమతులుగూడా బయలుదేరుటకు అవకాశ మిస్తున్నది. ఈ విధానంలోని చెడును గ్రహించి మార్పులు - కాంగ్రెసు పాలనలో ప్రకాశంగారి ప్రయత్నంకూడా జరిగింది. దానిని ప్రధాన నినాదంగా కూడా తీసుకోవలసిన అవసరంవుంది వీలునుబట్టి.

గ్రామోద్యోగులు.

1. మునసఫ్, వీరినే ప్రాంతాలనుబట్టి పటేలు, నాయుడు, రెడ్డి, పెద్దకాపు, అని పిలుస్తూవుంటారు. పటేలు, రెడ్డి, నాయుడు, శబ్దాలు రాయలసీమలో కొన్ని ప్రదేశాలలో వాడుకలోవున్నవి. పటేలు నైజాం ప్రేటంతా వాడుకలో వున్నది.

2. కరణం, లేక పట్వారీ అని మాత్రమే పిలువబడుతున్నారు. పట్వారీ నైజాములో మాత్రమే

3. వెట్టి (సహజంగా మాదిగకులసులుగా వుంటారు.)

4. మొహతాదు. వీరికే తలాడి, మజ్కూరు, అనే పేరులుకూడా వున్నాయి. మజ్కూరు నైజాములో దాని సరిహద్దుప్రాంతాలలో 'తలాడి' రాయలసీమ ప్రాంతాలలోను వుంది.

5. నరుగంటి: యితరజలాధారములలోని నీటిని జాగ్రత్తచేసి పంచే వారుగా వుంటారు.

వీరి విధులు.

గ్రామ మునసఫ్.

జిల్లాప జిల్లాకలెక్టరు, వివిధమైన అధికారో, గ్రామానికి మునసబు అంతటి అధికారి. అనగా జిల్లాలోని అన్ని శాఖలలోని బాగాగులు, ప్రజల యిక్కట్లు పరిపాలనలోని లోట్లు, ప్రజలకు ప్రభుత్వముకుగల సంబంధమును

కలెక్టరేలా బాధ్యుడుగా పనిచేయాలో, ఆ బాధ్యతలు గ్రామసంబంధంగా మునసబునున్నవి. గ్రామానికి సంబంధించిన సివిల్, క్రిమినల్, అధికార ములనుకూడా కలిగివున్నాడు. యాయన పరిపాలనకు సంబంధించిన వాటిలో ముఖ్యమైనవి బందెలదొడ్డి, జననమరణాలు, రహస్యరీపోర్ట్ (Confidential Report) ఆరోగ్యం, అంటువ్యాధులు, పశువైద్యం, నేరషలు, సి. టి. యాక్టు, గ్రామకోర్టు, అగ్నిప్రమాదం, ఆకస్మికమరణం, పోలీసువారి సంబంధం, మొదలైనవి కార్యాలన్నీ వుంటవి. రెవిన్యూ వసూలు గవర్నమెంటు గ్రామములో పూర్తిగాను, జమీందార్లలో యీనాములసంబంధం వుంటుంది. దానికి సంబంధించిన చిథాలు. గ్రామంలో పశువులకు, మనుష్యులకుగల అనారోగ్యంను గురించి, దోపిడీలు, దొంగతనాలు, ఆకస్మిక మరణాలు, యితరవిధము లేనైనా వెంటనే పైఅధికార్లు కివార్టలుచేస్తూ గ్రామమును కొనాడుతూ వుండాలి.

జనన మరణాలు.

దీనికి కొన్ని గ్రామాలలో (కంపల్స్) నిర్బంధ విధానం అమలులో ఉంది. యీ విధానం మ్యునిసిపాలిటీలు, పంచాయతీబోర్డులు వున్నచోట వాటి ఆధీనంలో వుంటుంది. మ్యునిసిపాలిటీలలో ప్రత్యేక ఆఫీసువుద్యోగి వుంటారు. పంచాయతీ బోర్డులలో ఆ ఆఫీసులే. లేని గ్రామములలో మునసబులు, వీరివద్దకు ప్రజలు, జననం 14 రోజులలోను, మరణం 3 రోజులలోను వెళ్ళి విధిగా చెప్పాలి. అలా చెప్పకపోతే రు 25 0.0 లు జరిమానా వరకు యీ నేరముకు విధించుట కధికారం వుంది. యీవిధానం 2000 జనాభా గలిగిన గ్రామాలలో వుండాలని ఏర్పాటువుంది. కాని కొన్ని తక్కువ జనాభా గలిగిన వూళ్ళలోకూడా వుంది. యీ సిపార్సుచేయుట హెల్తు ఆఫీసరు ద్యూటీ. మిగతా గ్రామాలలో మొహతాదే గ్రామంలోని విషయాలు తెలుసుకుని రిజిస్టరులో వ్రాయించుతాడు. యీ రిజిస్టరుల ప్రాముఖ్యత చాలావుంది. ఆసిపాసుల తగాదాలలో తదితర అవసరములకు పయో

నిర్ణయాలు, జననమరణ స్థలాలు, నిర్ణయించుకొనుటకు భృవపత్రంగా పనికి వస్తవి. వీటికళ్లు తాలూకా ఆఫీసులలో దొరుకుతవి. కొన్ని సంవత్సరముల వరకు మాత్రమే దొరుకును. (ఆవివరాలు తాలూకాలో తెలుసుకోవాలి).

వర్కర్లు.

ఏ ప్లాంట్‌లో పనిచేస్తామో ఆ ప్లాంట్ గ్రామాలలోని (Compulsary) నిర్బంధ విధానమున్న గ్రామాలు లేనివి, తెలుసుకొని ప్రజలలో విధిగావెల్చి చెప్పవలసిన బాధ్యతను తెలియపర్చి, యీ కేసులకు లోనుగాకుండా చూడాలి. యీ అదునుగా మునసబు ప్రజలను బానిసలుగా వాడుకొనుటను మాన్పించి ప్రజలకు క్రమపద్ధతి నేర్పాలి.

బందెల దొడ్డి.

యీ దొడ్డి ప్రతివారా వుండవలసినదే. పైరు చెడిపోకుండా కాపాడుకొనుటలో ప్రధానమైనది. కాని దీనివీధి సర్వాధికారాలు మునసబు, మొహతాదుల చేతిలోవుండి దీనినుంచి వారికి ప్రతిఫలముండుటచేత ప్రజలను హింసించుటకు వారికి దానులుగా చేసుకొనుటకు వీలున్నది. అందుకు గాను దారివిషయములను తెలుసుకొని ప్రజలకు తెలిసి క్రమపద్ధతిని నడపాలి.

దొడ్డికి పశువులకు సూర్యోదయం, సూర్యాస్తమయాలకు మధ్య కాలంలోనే తోలుకువచ్చి పెట్టాలికాని తాత్రికాలంలో పెట్టరాదు. దొడ్డికివచ్చే పశువులను అడ్డగించుట పనికిరాదు. తోలుకొచ్చే రైతును యిచ్చ పర్చుకొని మాత్రమే ఆపుచేసుకోవాలి కాని అడ్డగించుట చట్టరీత్యా నేరము. యిందుకు 50-0-0 వరకు జరిమానాకాని, 6 నెలలు కెళ్లుకాని వేయవచ్చు. రెండూ వేయవచ్చు. ఇది కేసు బలాబలంమీద ఆధారపడివుంది. దొడ్డిలోని గొడ్లను తోలుకువెళ్లే ప్రయత్నము ఎన్నడూ చేయరాదు. యిది ప్రబలమైన

నేరము. దొడ్డిలో పెట్టిన పశువులను వివరంగా నిర్ణయింపబడిన ఫారము గల రశీదును యివ్వాలి. వదలించునన్నవారికి కూడా డబ్బును రశీదుయివ్వాలి. యీ రెండుసార్లుకూడా వారి సంతకాలు మూసికేటుమీద చేయించుకోవాలి. ఇదిమాత్రం సాధారణంగా జరుగుటలేదు. మునసబు యిష్టానుసారం, మాడలు పెద్దవిగాను, పెద్దవి చిన్నవిగాను మారుతూవుంటవి. అడ్డురాకపోయినా బనాయించి కేసులు పెట్టుటకుకూడా వీళ్ళున్నవి.

వీరి కమీషను.

నెలకు రూపాయకిమించని బందె వసూలైతే తాలూకాకు యిరసాలు చేయకుండా మునసబుగారు తీసుకోవచ్చు. అంతకుమించిన దానిలో సగం భాగం మునసబుకు, రూపాయకి 0-2-0 మొహతాదుకు వస్తుంది. ఈమాదిరిగా మునసబుకు 20-0-0 లకు మించకుండాను, మొహతాదుకు 2-0-0 లకు మించకుండాను వున్నంతవరకే. అంతకుమించి ఎంత వసూలైనా, యీ మొత్తములే వాటికివస్తవి. యిందును గురించి బందెలదొడ్డి విషయంలో చాలా దోహాం జరుగుతూవుంటుంది. దొడ్డిలో, నీళ్ళతోట్లో, చావడివుండాల్సి. దానిలోని షేడ, పబ్లిక్ గా వేలంవేయాలి. యినిమాత్రం ఎక్కడా జరుగడనేచెప్పాలి. రశీదుకు యివ్వకపోవుటకు గురించి కాని, పెద్ద, చిన్న విషయంలోగాని తగిన ఆధారాలతో తహస్సీలుదారుకు తెలియపర్చుకొని విచారణకుతేవాలి. దొడ్డిలో అజలేని పశువుల విషయంలో 7 రోజులైన తరువాత పోలీసుస్టేషనుకు రిపోర్టుద్వారా తెలియజేసి, 14 రోజులైన తరువాత వేలానికిపంపాలి. వేలం జరుగుక ముందుగాని, జరిగి పశువు సరియ్యలో వుండగాగాని, అసలుదారువస్తే, అప్పటివరకు అయిన మేతఖర్చు, బందె, వేలం ఖర్చులు మొదలైనవియిస్తే పశువును వదలుతారు. (సహజంగా మేతవేయరు) లేక వేలంజరిగిన నెలలోగా తన పశువేనని రుజువుపర్చుకుంటే ఖర్చులుపోను మిగతాసామ్మూ తాలూకా ఆఫీసులో తెచ్చుకోవచ్చు. దానికి

కావలసిన విధులతో రుజువుపర్చుకోవాలి. దొడ్డికి ద్వారంనుంచి ఆసామీ తన పశువునుచూచి గుడ్డంచూచునుటను తగిన అవకాశం వుండేలా.

బం దె .

గేదె, దున్న 0-12-0. ఆవు, ఎద్దు, గిత్త 0-6-0

మాడ 0-6-0. మాడ 0-3-0

గొర్రె, మేక, పంస 0-3-0.

హెల్లు.

గ్రామంలో అంటువ్యాధులుంటే వెంటనే హెల్లు డిగ్రాఫ్టుమెంటును టిపోస్టు వ్రాసి కావలసిన మందులు తెప్పించి వైద్య సహాయం జరుగునట్లు చూడాలి. ఆ సమయంలో అవుసర గ్రామ పాఠశుధ్యంను ఏర్పాటుచేయాలి. భావులలో మందులు గలుపుట వగైరా. శేడకుప్పలు, యిర్ర మురుగులు తీయించాలి. యీ విధానం మామూలుగా చేయరు. ఆటాంటప్పకు గ్రామ ప్లాతుసంఘం వెంటనే చర్యచేసుకోవాలి. అంటువ్యాధివల్ల, మరణించిన వారు, తగిలినవారు, దాని పరిణామం వివరంగా తెలుపుతూ, హెల్లు డిగ్రాఫ్టు మెంటును, తహస్సీలుదారును టిపోస్టుచేసి రప్పించాలి.

టీ కా లు .

వీటిని గురించి ప్రజలలో సద్భావంలేదు. యేదో అలవంతంగా చూస్తారు. యీభావం లేకుండా దాని లాభాన్నికూడా చెప్పి క్రమపద్ధతు లలో నడచి దానివల్ల వచ్చే చిష్కలు రాకుండా కాగాడా. జనన రిజిష్టరునుబట్టి పిల్లలను, టిక్కెట్ రిజిష్టరునుబట్టి యితరులను ఎవరో నేయవలసిన ముసేసలు లిఖియిస్తాడు. ఆ ప్రకారం వాక్సి నేటరువేస్తాడు. పల్లెటూ సలా లలోవుండి వేయాలిగాని ఒకే సలానికి అండటనీ రమ్మని నిర్భయించరాదు. ఒకసారి వేయించుకుని, పొక్కినతరువాత పది సంవత్సరాలవరకు నిర్భయం లేదు. అనారోగ్యంగా వున్నప్పుడు నిర్భయించరాదు. ఆలా నిర్భయంగా

సిల్లలకు వేయాలంటే వ్యతిరేకించి మన కారణాలు రుజువుపర్చుకోవచ్చు. కారణంలేకుండా వ్యతిరేకిస్తే కేసులు పెట్టి జరిమానా విధింపజేయుటకు కీలున్నది. ఘోషా స్త్రీలకు యింకోకొచ్చే వేయాలి. యీ కేసుల విషయంలో మునసబు కలవకపోతే నాక్సిగేటరు ఏమీచేయలేదు. మేలు కీళ్ళకు యితనే కారకుడు.

న్యూసెన్సు కేసులు.

పల్లెలలో సహజంగా బజారులకు మురుగునీరు వదలుట, స్నానాలు బజార్లలోచేయుట (బీదలు) పెంటకుప్పలు మురుగునీటితోవుండటం, బావుల ప్రక్క గోతులు పెట్టుట అలవాటు. వీటినుంచి వచ్చే వ్యాధులు, నష్టాలు ప్రచారం చేయాలి. ఎవరెక్కిం వీలున్నా న్యూసెన్సు కేసులు పస్తాయి. వీటిలో ప్రధాన కారకుడు మునసబు. యీ కేసులు పెట్టినప్పుడు, మేజిస్ట్రేటులు కూడా, సేరం వొప్పుకోవలసినదిగాను కొలదిలోవాడుగని నమ్మించి డి ఫెన్సులేకుండాచేసి, 1-0-0 లేక 0-8-0 లు జరిమానాలు వేస్తూంటారు. వీటిని అన్యాయమైనపుడు సమిష్టిగా విషించి విచారణ జరిపించుటనే అలవాటుచేయాలి. విచారణలో సహజంగా నిలువవు. మరొక నాటి యీతంతు చేయుటకు ఝడుస్తారు.

పశువ్యాధులు :

పల్లెలలో పశువైద్యం దానినున్న డిపార్టుమెంటు సరైన ప్రచారంలో లేదు. దీని విషయంలో ప్రభుత్వసాయం ఇంతవరకు పొందుటలేదు. కొంతవరకు ఆ వైద్యం ఎలా ప్రయోజనకారీ చేప్పాలి. ఆలాంటి వ్యాధుల సమయంలో మునసబుచేత రిపోర్టు చేయించాలి. ఆయన చేయకపోతే రైతువర్క్కుల ఎన్నిగొడ్లకు, ఏవ్యాధి, ఎంతచందు కావాలి, ఎంత వ్యాపకంలోవుందీ తెలుపుతూ పశువైద్యశాఖకు, తహసీలుదారుల వారియాలి. వచ్చినతరువాత పెద్దకాపు యింటివద్దకో, మునసబు యింకో

వద్దనోవుండి వారి గొడ్డను మాత్రంవేసి అయిపోయిందనే విధానం
మాన్వించి పబ్లికుస్థలంలోవుండి దామాషాగా గ్రామ పశువులన్నిటికీ అందు
నట్లు చేయాలి.

నేరములు :

గ్రామంలో దొంగతనం, దొమ్మి, కొట్టు, తిట్టు, మొదలైనవి జేరిగి
నప్పుడు రిపోర్టుచేయాలి. అస్థికాని, నేరనుడుకాని పరాధి అవుతుందనే
నమ్మకం కలిగినప్పుడు దానిని తన స్వాధీనంగా వుంచుకుని పోలీసులను
అప్పజెప్పాలి. అలా మనం స్వాధీన పర్చాలి. ఎప్పుడో పోయినవాటికి,
అధారంలేనివాటికి ప్రత్యేక కేసులు పెట్టుకోవలసినదేకాని మునసబు కలి
గించుకొనడు.

ఆకస్మిక మరణాలు :

అగ్ని ప్రమాదంవల్లగాని, నీటిలోపడిగాని, మరణించినప్పుడు ఏ
జ్యూరిస్ డిక్టు నులోనిదో ఆ జ్యూరిస్ డిక్టును పోలీసుస్టేషనుకు వెంటనే రిపోర్టు
పంపాలి. పోలీసువారు వచ్చేవరకు లేదా పంచాయితీ చేయవలసినదని
పర్మిషనుయిచ్చుటకాని జేరిగేవరకు మునసబు సర్వార్థికారి. పంచాయితీకి
సభ్యులుగా వుండుటలో (న్యాయమైన కేసుకు) ప్రజాహితపరులుగా
వుండేవారినే వుంచుతూవుండాలి. వుండుటకు యుడిపించుట తప్పని తెలియ
పర్చాలి. పంచాయితీలో పంచాయితీదారులకు సర్వార్థికారాలు వున్నవి.
ఆ ఘోరంలో వారి అభిప్రాయం వ్రాయవలసినచోట న్యాయం వ్రాస్తే
పోలీసువారు ఏమీ చెయలేరు. కాని మామూలుగా ఎవరో కూర్చుంటారు.
వారికి పోలీసువారి చిత్తానుసారం పరిస్థితులనుబట్టి వారభిప్రాయంకూడా
వ్రాయించుతూ వుంటారు. దీనిలోని దురాగతాన్ని బాగా ప్రచారంచేసి
పంచాయితీదారుల అన్యాయాన్ని ఎదుర్కోవచ్చు. అప్పటికే పెట్టే
కేసులు బలహీన పడిపోతవి. శవాలను పోస్టుమార్టం కొరకు హాస్పిటలుకు

పంపుతామని, ఆంత్యక్రియలను పశ్చిమనివ్వకుండా జెడిరించుమా
లంచాలు పొందుతూ వుంటారు. భావిలో పడినప్పుడు ఏయటను ప్రియ
త్నించినా మరణించినప్పుడు శవాన్ని బయటికి తీయరాదు. నీటిపై వేలాడ
గట్టి వుంచాలి. (నీటి కానించి)

సి. టి. యాకు :

యీ చేట్ట కొన్ని జాతులనే నేరకులక్రిందికి చేర్చి స్త్రీ పురుషు
లను బాధించే చట్టం. దీనిలో ఎరుకల, ఏనాది, దొమ్మర, లంబాడి
జాతులున్నవి. వీరంతా యీ చేట్టప్రకారం మునసబుకు ఎల్లప్పుడూ నేవ
చేయవలసి వస్తున్నది. పరాయిగ్రామం వెళ్ళుటకు, మునసబు హాస్టల్లో
కావాలి. వారు ఏవూరువెళ్ళితే అగ్రామ మునసబుచేత అక్కడికి చేరినట్లు
రిపోర్టు చేయించుకోవాలి. రాత్రిపూట ఎప్పుడుపిలిస్తే అప్పుడు హాజరు
చెప్పాలి. పగలుకూడా స్వంతపనికి గ్రామంలో వున్నట్లు రుజూ చేసు
కోవాలి. వీటిలో దేనికి లోపించినా 6 నెలల శిక్ష. అంతతో మంచివాడు
కూడా కె. డి. ల లిస్టులో చేరుతాడు. యీ బాధతో వాళ్ళు మునసబుకు,
పోలీసులకు చాకిరిచేసి బతకాలి. లేకపోతే ఎ శిక్షకోవీలుంది. అప్పీలు
లేదు. కావాలంటే ప్రజల సాక్ష్యం కావాలి. మేలు చేయాలంటే మున
సబుకు కొంత వీలుంది. మునసబు పోలీసు కలవాలి. ప్రజలుకూడా వారి
నడవడికను రుజూపరుస్తూ మహాజేర్లు పెట్టి కృషిజేస్తేకూడా ఫలితం వుంది.

ఎక్స్‌జు డిపార్టుమెంటు.

కల్లు, సారా, గంజాయి, నల్లమందు దుకాణాలు పాటలుపాడించుట
పాటదారుల సత్తిగతులను నిర్నయించుట కల్లు, సారా, దుకాణములను
సలం నిర్నయించుట, యిశారాదారుల మోతుబర్ సర్టిఫికేట్లు యిచ్చుట,
మునసబుమ్యాట్రీలు, యీ దుకాణాలు ఏవీ రాత్రిపూట తెరువరాదు.
రొక్కంగాక ఏవస్తువు తీసుకొని యివ్వరాదు. నిర్నయింపబడిన మొత్తములు

గాక హెచ్చు యివ్వరాదు. సారాలో నీరుకలుపుట, కల్లు పలికినావుంటు
పోకిరాదు. యివన్న మునసబు ఎప్పుడైనా పట్టుకోవచ్చు. డిహార్మమెంటు
తో సహా మునసబునూడా యీ వృత్తిపరులు రుడుస్తూవుంటారు.

వీటికి సంబంధించిన డబ్బు మునసదుద్వారానూడా కట్టవచ్చు. ఇతర
గవర్నమెంటుకు కట్టవలసిన టక్స్ అప్పులుగాని, ఋణపరిష్కార చట్టపు
అప్పు వాయిదాలుగాని మునసదుద్వారాకట్టి రశీదు పొందవచ్చు. పట్టానంబరు
శిస్తు తెలిసివుంటే శిస్తు ఏ మునసబునాకట్టి రశీదు పొందవచ్చును.

గుంపులు.

నిచ్చలవిడిగా తిరగే బుడబుక్కల, చెం, గుంపులుకొని
లేక పూర్వముండే మరాటీ గుంపులుగాని, యిప్పుడు కు ప్రపాంతాలనుంచి
వచ్చేవారినిగాని, కట్టడిలోవుంచి వారివల్ల ప్రజలకు యిచ్చించి కలుగకుండా
కాపాడి పంపాలి. అవుసరమైతే ప్రజల సహాయం, పోలీసు సహాయం
పొందే అధికారంవుంది.

సర్టిఫికేటు.

వాఙ్మూలకు వకొల్తనామా, జామీనుదారుకు ఆస్తినివారం, గ్రామ
కౌన్సిలరుడని నిరూపించుటకు, బీదవిద్యార్థులకు సాక్షికంకొని, ముగ్గురికొ
కొని, కోర్టుకు హాజరుకాలేనపుడు మునసబు సర్టిఫికేట్ యిస్తే చెల్లుతుంది.

రహదారులు.

వీటికి చట్టరీత్యా ఫారంవుంది. కొని నేడు అంతగా ఆచరణలోలేదు.
గ్రామపెద్దలుకొని, అమ్మినవారుగాని యిస్తూ వున్నాడు. కొని దూరంవెళ్ళే
టప్పుడు తినుబడినరుకైనపుడు, పచ్చిశ్రుల్లలకు మునసబు ద్వారా తినుకొనుట
మంచిది.

గ్రామ మునసబు కోర్టు.

ఈ కోర్టుపెట్టుకొనుటకు కొండకిమాత్రమే అధికారమున్నది. వారు సబుకలెక్టరు పర్మిషనుతో కోర్టు నడుపుకోవచ్చు. వీటికి రూపాయిలోపు ఖోదుగల చోట్లనులు విచారించుటకు 12 గంటలు తన క్షణంలో నేరముని శిక్షించుటకు అధికారమున్నది. 50-0-0 ల లోపు బాకీలుకూడా పోస్కారం చేయవచ్చు. వీటి అప్పీలు హైకోర్టుకు తప్ప ఏకోర్టుకు లేదు. విచారించే టప్పుడు మాత్రం మరొకగ్రామ మునసబుకు ట్రాన్స్మిషరు కోరుకోవచ్చు. దీనిలో మునసబులకుకూడా కష్టాలుండుటచే ఆచరణలో తక్కువవున్నవి.

పంచాయితీ కోర్టులు.

వీటిలో గ్రామాధికారులు సభ్యులుగా వుండవచ్చు. వీటిలో 5 గురుకు తగ్గుతుంటా సభ్యులుండాలి. వీటికి గ్రామంలో నివసించు ప్రతివాడు ఓటరు. దీనిపై కపై అధికారం తహసీలుదారుని. వీరు 50-0-0 లకు మించనిచే విచారించే అధికారం వుంది. యివి ఒకవూరుకుగాని కొన్నిటికి కలిపిగాని వుండవచ్చు. దీనిమీద డిస్ట్రిక్టు మునసబుకోర్టుకు అప్పీలు అధికారంవుంది. మరొక కోర్టుకు ట్రాన్స్మిషరుకూడా కోరవచ్చు.

శిస్తు వసూలు.

కరణంయిచ్చిన లెక్కప్రకారం వసూలుచేసి దానిని జాగ్రత్తగా తాలూకాకు యిరసాలు చేయుట దాని వసూలు విషయంలో జప్తులుచేయుటకు అధికారం కలిగివున్నారు. జప్తులు, దుక్కిటెడ్లు, విస్తనాలను చేయరాదు. అన్ని విధాలా ప్రయత్నించి ఆఖరుకిస్తే ఆఫీసులోకాని డిమాండు చేయరాదు. కాని మొదటికిస్తే మొదటిపేదీసుంచి అన్యాయాలుచేస్తూ వుంటారు. ప్రాసెస్సుఫీజు 11 ప తేదీ నుంచే అలబడిచేసి వసూలుచేస్తూ వుంటారు. అదికూడా చాలాభాగం చిరాకు జమకట్టరు. అది చట్టవ్యతిరేకమే. దానిమీద అప్పీలుచేసుకోవచ్చును. దీనిని జనవరి, ఫిబ్రవరి,

మార్చి కి స్త్రీలలో వనూలు చేస్తారు. కొన్ని ప్రాంతాలలో ఏప్రిలుకి స్త్రీ కూడా వనూలు చేస్తారు.

శిస్తు విభజన :

శిస్తు 1-6-0 కట్టవలసివుంటే ఆ 1-6-0/4 నాలుగు భాగాలు చేస్తే. 0-5-6. మొదటకి స్త్రీ 0-5-0, రెండవది 0-5-0, మూడవది 0-12-0 వనూలు చేస్తారు. పరిశీలనగా లెక్క చెప్పాలంటే కరణం చెప్పాలిసిందే. మునసబు తన యింటివద్ద వుండి వనూలుచేయరాదు. గ్రామ బహిర్గంగ స్థలంలోనే చేయాలి.

కరణం.

వీరికి చేట్టత్యా గ్రామపెత్తనంగాని, సివిల్, క్రిమినల్ పవర్సు లేకపోయినప్పటికీ, దాదాపు గ్రామ గుమాస్తాగా చేట్టత్యావున్నా గ్రామ ఆయువుపట్టు, ప్రతివానిని ఏదోవిధంగా చేపట్టి తన స్వాధీనములో వుంచుకొనుటకు సంబంధించిన రికార్డు చేతిలోనుండుటవల్ల దాదాపు ప్రతి గ్రామంలోను మునసబు నామమాత్రమే, గ్రామంలో కరణమే సర్వత్రా వ్యవహరించుతూవుంటాడు. సాధారణంగా రైతుల నేదోవిధంగా నీడించుచూ విపరీత లంచాలు తీసుకొనుట పరిపాటి అయింది, అందువల్ల ప్రతి చిన్న విషయంలోను శ్రద్ధగా తెలుసుకుని ఓపికగా వ్యవహరించినపుడే ఆతని ఆట కట్టించగలుగుతాము. అందుకు ప్రధానంగా గ్రామలెక్కలు తెలిసికొనుట, దస్తావేజులు, ఖరారునామాలు, కాలుఖస్తులు, యితర పిటీషనులు, శుభలేఖలుకూడా వ్రాసి ఆతని ప్రాముఖ్యతను తొలగించాలి. కలిసివచ్చే చోట ఐక్యతతో పనిచేయాలి.

యాయనవద్ద ఆసామీభుక్తం వివరంగా, మా గాని పల్లం రేటు, శిస్తు, సెన్సు, ఎన్నినంబర్లు లెట్టర్లతోసహా తెల్పు 10 వ నంబరు. అడంగులు, డీనిలో గ్రామగుడికట్టు 1 మొదలు తుదినంబరువరకు భూమి నంబర్లు ఏనం

బతు ఎవరినది. పోరంబోకలు, వాగులు, శివు తెలుపునది ఫీల్డులుకు, గ్రామంలోని అన్ని భూముల ఆకారాలు, వాటి సరైన కొలతలనో. సాగుబడి (ఆరురకం) ఏ రైతు, ఏ భూమిలో, ఏ పైరు, ఎంతవేసినది తెలుపు రిజిష్టరు.

సర్వేరాళ్ళ రిజిష్టరు:- ఏ నంబరుకు ఎన్ని రాళ్ళున్నది తెలుపుతుంది. 6 వ నంబరు తీరువ జాస్తికి నీటి ఏరువకు సంబంధించినది. దీనిలో ఏసంవత్సరం ఎంత అధనం మాగాని సాగుచేసినది తెలుపుతుంది. జమీందారీ గ్రామాలలో ఎ. రిజిష్టరు, సామూదాయకభూములు నివరంగా తెల్పునది. కిస్తి బంది. ఆందాజా డిమాండు. యీ రెండు దాదాపు ఒక మాదిరిగానే వుంటవి. కిస్తికి నెలముందు, వసూలుచేయటకు ఏపట్టాను ఎంత ఎవరు యివ్వవలసినది కిస్తిలవారీగా విడమర్చి వ్రాసి తాలూకాకు పంపాలి. అక్కడ ఆమోదించి పంపిన తరువాత మువసబుకు లిస్టుయిస్తారు. కిస్తిబందీకూడా కిస్తిల వారీగా రైతు యివ్వవలసినది తెలుపుతుంది — . ఆక్రమణల రిజిష్టరు మొదలైన రెక్కలువుంటవి.

వీటిలో రైతుకు అవుసరమైనపుడు, “గ్రామోద్యోగుల స్వాధీనము” నున్న ఎ. బి. పట్రి నెంటు రిజిష్టరులలోని నమోదులను గ్రామరెక్క నెం. 1, 2, 2ఎ, 6, 7, 10, 13, 14, 16 ర్లోని నమోదులను, సర్వేప్లానులలోని నమోదులను, పొలపుకొలత పుస్తకములలోని నమోదులను అవి తమకు ఎంతవరకు సంబంధించునో లేదా తమకు బాధ్యతగలభూమికి ఎంతవరకు సంబంధించునో అంతవరకు వాటికి రుసుము చెల్లించేనక్కరలేవంటా తనిఖీ చేసుకొనుటకు లేదా వాటినిగూర్చి వ్రాసుకొనుటకు రైతులు అనుమతింపబడుదురు. గ్రామ రెక్క: 1, 2, 2ఎ, 6, 7, 13, 14, 16 వ విషయంలో యీ అనుమతి ప్రస్తుత ఫసలీకిని, దానిపూర్వపు ఫసలీకిని మితపరుపబడినది. (గ్రామోద్యోగుల మాన్యుయల్ 5 వ అధ్యాయంలో 16 వ శెకను 175 వేజీ.)

యీ పై విధంగానే చేట్టర్యా అధికారమున్నా నేడు ఒక సంబంధము రూపాయిలు యిస్తేనేగాని బయటికి వచ్చుటలేదు.

సర్వే రాళ్ళు.

యివి మన భూములను ఎక్కడున్నవో (జమీందార్లలో యీనాములకు తప్ప) చూచుకునివుండాలి. వాటిని బయటికి కనపర్చుతూ కంపగాని కోరడి (కర్ర) గాని వేయాలి. పుట్టలు పెరిగితే తర్వాతవుండాలి. అలాచేయనపుడు నష్టపడుట తప్పదు. కరణం. ప్రతి సంవత్సరం యీ రాళ్ళను తనిఖీ చూస్తాడు. మనకు తెలియకుండా మన పొలాల దగ్గరకు వెళ్ళి చూస్తాడు. ఆయనను రాయికనపడకపోతే లేదా రాయి పోయినదని వ్రాస్తే వెతికినఫీజు, రాయి భూమికి చేరుటపచ్చాజ్జీ, రాయిఖరీదు యిదంతా రైతులిచ్చుకోవాలి. పీకిపారేసినట్లు దుజ్జాయితే శిక్షకు పాత్రులగుతారు. కనుక జాగ్రత్తగా వుండాలి.

తీరువజాస్తి రీతి సంబంధము.

దీనిలో కరణం కొంటెతనం చెప్పశక్యం కానంత వుంటుంది. అనధికార సాగులు, గండిసాగులు, గవర్న మెంటు నీటితో సాగయ్యే జమీందార్ల భూమి, మురుగుసాగులు, మొదలైనవన్నీ దీనిక్రిందకొస్తాయి. ముఖ్యంగా డెల్టా గ్రామాలలో గండిసాగులు పెట్టినా పెట్టకపోయినా ఒక సంబంధంలో కొంత తడిస్తే అంతా తడిసిందని యీ మాదిరిగా వ్రాస్తారు. యిల్లాంటివాటిమీద పెనాల్టీలు పడుతూవుంటవి. (Single water rate) ఒక రెట్టు పడుటకు అనేక రెట్లు పడుతూవుంటవి దీనితో రైతు కరణం గారిని అశ్రయించుతాడు. యీ లెక్కను ప్రధానమైనపునాది కరణం గారి రిమార్కు. తరువాత రెవిన్యూ యినస్పెక్టరు. తహసీలుదారు. దీనిని జాగ్రత్తగాచూచి తగువిధంగా ఎదుర్కోవాలి.

నీటి దరఖాస్తు.

పైన చెప్పబడిన అనధికార సాగులు వగైరా వాటికి ముందుగా నీటి దరఖాస్తు పెట్టుకోవాలి. ప్రతి సం॥ మార్చి 31 లోగా పెట్టుకోవాలి. దీని మీద కరణం దస్కతు వుండాలి. ఆయన చెయ్యకపోతే ఆలాంటిదరఖాస్తు లన్నీ తహస్సీలుదారువద్దపతెచ్చి ఆయన ఎందుకు చేయనన్నది రిపోర్టు యివ్వాలి. అందుమీదట తహస్సీలుదారు విచారించి చేయించుతాడు. యీ దరఖాస్తులు పెట్టుటలో గడువుదాటితేగాని పెట్టకపోయినా రెట్లకిస్తు పడుతుంది. యీదరఖాస్తులు మంజూరుఅయి వచ్చేటప్పటికి ఆగస్టువరకూ పడుతున్నది. తరువాత కరణంగారు వారిష్టుమొచ్చినప్పుడు పార్టీకియిస్తారు. అందువల్ల మనం యేలేదీన పంపినది నోటుచేసి, సకాలంలో రాకపోతే సాగుచేసిన లేదీ, తిరిగి వచ్చిన లేదీ రుజూచేయగలిగితే పెనాల్టీలు తప్పుకో గలుగుతాం. యీ విధానంలోని లోపాలు వాటిపైలా ఎదుర్కోవాలి విధగా చెప్పాలి.

రెమిషను.

భూములు రెమిషనుకోలే పరిస్థితికి వచ్చినప్పుడు నిలువుమీద పుండ గానే కనువారీ దరఖాస్తులు పెట్టుకోవాలి. అందుమీదట కరణం రిమా య్కులు ప్రధానమైనవిగావుంటవి. తహస్సీలుదారు తనిఖీ సాఫ్ట్మేనంత వరకు నిలువుపైరుమీదనే జరిగేటట్లు చూడాలి. కోసినతరువాత మప్పులు తనిఖీవరకు ఆవాలి. యిందులో తొందరపడితే నష్టపడుతాము.

జమాబందీ.

ప్రతిసంవత్సరం సంవత్సరంపొడుగునా జరిగినపని, ట్రాన్సుఫరులు, రిమిషను, తీరువజాస్త్తీలు పరిశీలించుటకు జరుగుతుంది. రైతుసంఘాలు ఏ తాలూకా జమాబందీ ఎప్పుడో తెలుసుకోవాలి. వర్కరులందరూ వారి హొంతాలలో ట్రాన్సుఫరులు, తీరువజాస్త్తీలు, రిమిషనులు, పేరుతబ్దీలు,

మొదలైన విషయములు పూర్తిగా వివరాలతో, స్టేటుమెంట్లు తీసుకొనుట, అజ్ఞలు పెట్టుట చేయించి జమాబందీకి హాజరుకొనవాలి. తాము కొలవాన్ గా ప్రెసిడెంటుగాని, కార్యదర్శిగాని, యీ తెచ్చిన వివరములు విపులంగా జమాబందీ ఆఫీసుకు చెప్పగలగాలి. కరణం నిమగ్నులలోని తప్పులు ఆధారములతో చూపగలగాలి. అప్పటికి రెట్లువేస్తే నెలరోజులలోగా జిల్లా కలెక్టరుకు అప్పీలు చేయాలి. జమాబందీ ఆఫీసు కలెక్టర్ నాసరే, జమాబందీ ఆర్డర్ సకల్ల తీసుకొని విడివిడిగా అప్పీలు చేయాలి. ఒకదానిమీద పది మందిగా చేయరాదు. (బోర్డు స్టాండింగు, కలెక్టరు స్టాండింగు ఆర్డరులు తెలుసుకోవాలి)

అప్పీలులోగా పెన్సానీ వనూలుపరిస్తే టైముకో స్టేఆర్డరు తెచ్చుకోవాలి. ఆ ఆర్డరులేకపోతే కట్టి రిఫండుకోవాలి గాని కట్టకపోవుట కూడదు.

ఆక్రమణలు.

సాముదాయకభూములు ఆక్రమించుటలో గల పారబాటును విపులంగా ప్రచారంచెయ్యాలి. పెన్సానీలు కడుతూవుంటే తనకే ఖాయపడుతుందనే అభిప్రాయంతో కొందరు కడుతూవుంటారు. యిదికూడా పారపాటభిప్రాయం. విడగొట్టుటకు అధికారముంది. యిలాంటివి జరిగినపుడు కరణం బి. ఫారం బుస్కుచేస్తాడు. దానిద్వారా విపరీత లంచాలు వనూలు చేయబడుతూవుంటవి. వీటివిషయంలో ఏమాత్రం అశ్రద్ధ పనికిరాదు. రైతులలో ప్రబోధం చాలా అవసరం.

పట్టా ట్రాన్సుఫరులు.

రిజిస్ట్రారు ఆఫీసునుంచి యీ ఫారములు రాగానే కరణం ఆ ప్రకారం నమోదు చేయాలి. కాని కరణం ఫారం రాగానే రైతునుపిలిచి నిజేరలెక్కలలో వ్రాయాలి. ఏమన్నా! లేకపోక విదోషకపెట్టి తిరిప్పివస్తా

ననుట వంకలు పెట్టుట జరుగుతుంది. అందువలన ముందుగానే నవం నాటరు
లెటరు, హద్దులు క్రమంగా వ్రాసుకోవాలి. జమీందార్ గ్రామాలలో జమీం
దారులద్వారానే ట్రాన్స్మిషనులు జరగాలి అలాజరుగక నచ్చినవాడే పేరుతో
కూడా పట్టాలుండి అనేకీతుల యిబ్బంది పెడునూ వుంటారు. (ప్రీతి
గురించి యట్టేట్టులాండు అట్ట వ్రాగంభంలో వివరిస్తారు.)

కరణం యిచ్చే సర్టిఫికేటు.

రెవిన్యూ రుజువలను, టక్కావీ అప్పులను, భూమితనఖా బ్యాంకు
అప్పులను, కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీ ఆఫ్ అప్పుల ట్రేడుమెంటును, భూమి
తనఖా బ్యాంకులను మునసబు దస్కతు (జమీందార్ గ్రామమేలే జమీం
దార్ సర్టిఫికేటు శిస్తుబాకీ లేదని) కూడా వుండాలి. కరణం దస్కతు యీనం
బల్లగుల భూములు సరైన విస్తీర్ణంతో భుక్తింగలిగివున్నాడని రుజువుయుటకు
అక్కరవున్నది. యిందులో దేనికైనా అతను దస్కతు చేయకపోతే సరైన
ఆధారాలు సంపాదించునని తహస్సీలుదారు దగ్గర దాఖలుచేసి దస్కతును
చేయించుకోవచ్చును. వర్కరులు తగిన కారణాలు జాగ్రత్తగా సేకరించాలి.

సర్వే.

సర్వేచేసేటప్పుడు భుక్తిదారుకు తెలియపర్చి చేయాలి. భుక్తిదారు
చూపిన ప్రకారం సర్వేచేసి, తప్పంటే తరువాత దానిని రుజువు చేసే
యాలి. మొరకను 10 సెంటు, మాగానికి 5 సెంటు హెచ్చు తగ్గులున్నా
తగాదాలేదని నిరూపించాలి. సర్వేలో లేలే కమ్మిజాస్తీలు ఆ రైతుకివుం
డాలి. సర్వేకి భుక్తిదారు విధిగావెళ్ళి తనభూమి సరిహద్దులు చూపించు
కోవాలి. — యిది సెటిల్ మెంటు అప్పుడుమాత్రమే వచ్చే సమయం.

ఆంధ్రలో వాడుకపదాలు:-

రైజాము, కర్నూలు ప్రాంతం
లోను వాడుకలోవున్నవి.

మాగాని,

నంజ

తనీ

మొరక

పుంజ

ఖుష్కీ

కృష్ణా, గుంటూరు

ఉభయ గోదావరి

ప్రాంతాలలో -

గవర్నమెంటులోకూడా జాయింటు పట్టాలు.

వీటిని గూవు విధానమంటున్నారు. గూవువిధానంగానే అందాజాడిమాండులోవుండి, చిల్లరలు, హెచ్చుతగ్గులూ వసూలవుతూవుంటవి. కొని ఎవరిమీదనో ఒకరిమీద పట్టా ఝాడాగా వసూలగుచుండును గనుక, వాటి వల్ల ఉన్నచెడు మనకంతగా తెలుసుకొను అవకాశం లేకపోతున్నది. యిది జమీందార్ గ్రామాల యీనాముల విషయంలో యింకా ఎక్కువ చిహ్నంగా వున్నది. యీనాములలో ఒక టైటిలు డీప్ క్రింద చాలామంది భుక్తుదారులుంటారు. వారందరికీ సరీగా విడదీయక కరణంగారి యిషామసారం జరుగుతుంది. ఒకరికిలేకుండాకూడా చేయవచ్చు. అలా చాలాబాధలున్నవి. జమీందార్ లో పెంచి ఎప్పుడో సమ్మెట్ దాఖలవుతుంది. దీనిలో ఎవరిదగ్గరో ఒక చోట ఆ మూడు కిస్తీలలో వసూలగుట మాత్రమే జరుగుతుంది.

వర్కరులు చేయాలిన్నది.

గ్రామోద్యోగులు, గ్రామంలోవుండేవారు. వారి పనుచులు, బంధువులూ వుంటారు, వారికండగ్గా. అందుచేత వారుచేసే ప్రతి అన్యాయాన్ని గురించి ముందు ప్రజలందరికీ విరివిగా ప్రచారంచేసి అందరికీ తెలుపాలి. కరణంగారి దగ్గరను పోకుండావుండేలాగున మనకు ఈ రైతుసంఘం అండగా నిలుస్తుందనే నమ్మకం గలిగించాలి. అందును ప్రధానమైనవి రైతును కావలసిన ప్రతి కాగితం వ్రాయగలగాలి. కరణం తప్పులు వివరంగా చూపగలగాలి. ముఖ్యంగా దస్తావేజులు, అన్నదమ్ముల భాగాలుపంచుట, తగాదాలువుర్చుట చేయాలి. అందును ఈపాతాలేగాక సానిక్ అవుసరాలను తగిన విషయాలు అన్ని నేర్చుకోవాలి. అప్పుడే మనం రైతులకష్టాలు నివారించగలుగుతాం.

పుగాకు పైరు - చట్టాలు.

మనదేశంలో వుత్పత్తి అయ్యే వ్యాపార పంటల్లో పుగాకు ప్రధానమైనది. ప్రపంచ మొత్తంమీద వుత్పత్తియ్యే పుగాకులో నాల్గవంతు మన భారతదేశం పండిస్తుంది. దీనిలో హెమ్మబ్బాగాన్ని బ్రిటిష్ వారి ఐ. యల్. టిడి, కంపెనీ ఖరీదు చేస్తుంది. దేశంలో తయారయిన సరుకులో నూటికి 15 వంతులు మాత్రమే విదేశాలకు, ప్రధానంగా ఇంగ్లాండు మార్కెట్టుకు, చవకవారు. చె నాకు ఎగుమతి చేయబడుతుంది. మిగతా పుగాకు మనదేశంలో విదేశ పెట్టుబడిలో నడుపబడే యంత్రాగారాలకు, కొద్ది పెట్టుబడిలో నడుపబడే స్వదేశ యంత్రాగారాలకు పోతుంది.

పుగాకు వ్యాపారం.

మనదేశంనుండి జరిగే పుగాకువ్యాపారం మూడు మార్గాల జరుగుతూ వుంది. ఒకటి ఐ. యల్. టిడి, మొదలగు విదేశ కంపెనీలద్వారా రెండు స్వదేశ కంపెనీలు పెన్ వ్యాపారులద్వారా, మూడు యిప్పడిప్పుడు రైతులే చొరవతీసుకొని విదేశముల కెగుమతిచేయుట ద్వారా జరుగుతోంది.

రైతాంగములో స్వయముగా పుగాకును ఇంగ్లాండు పంపుపందామనే కోర్కెగలిగి రైతులే విదేశవ్యాపారము మొదలుపెట్టువరకు దేశీయ వ్యాపారులు దీనిని అరికట్టుటకు యెత్తులువేశారు. విదేశ వ్యాపారులతో రాయబారాలు నడిపి యెగుమతిచేయుటకు మంచి సరకును మాత్రమే సిఫారసు చేస్తామని వాగ్దానమిచ్చి ప్రధానంగా వ్యాపారులతో మాడిన స్ట్రైఫైయింగ్ కమిటీ నొకదానిని గుంటూరులో స్థాపించారు. ప్రపంచ మార్కెటులో మనదేశ సరకును ప్రాముఖ్యత తగ్గవండా చూడానికిది అవునరమని, ధర్మపన్నాలు మొదలెట్టారు. దీనిని రద్దుచేయవలసినదిగా రైతుసంఘాలు తీర్మానములు కూడ చేశాయి.

ఇక సరుకు తూకం వేసే సందర్భాలలో జరిగే దగాలు అనేకం. వ్యాపారులు తారం జరుతో చెక్కుకు 10 పానులు కూడ ఎసి వేసిన గోడలున్నాయి. యిప్పటికి కూడ కొన్ని చోట్ల తీసి వేస్తున్నారు. మార్కెటింగ్ సొసైటీలు దానికి సంబంధించిన చట్టాలు లేవు. పుగాకుపై విషయంలో రైతు ఆనకుకూలమైన పరిస్థితులలో నుండుటవల్ల రైతు తన సరుకును పెండ్లెలుకకు వాని కంపెనీలకు తీసికొనివెళ్ళడం, కంపెనీ వ్యాసింగ్ సందర్భంలో సరకును చిందరవందర చేయడం; షేరెం పోయిన సరుకు గిట్టింపు కాదని గ్రేడింగ్ క్యూరింగ్ ఖర్చులను డబ్బు అవుసరమని వ్యాపారి అడిగిన ధరకు సరకును పోగొట్టి రావడం జరుగుతుంది. పుగాకు వ్యాపారం రైతుల కనుకూలంగా లేదని చెప్పాలి.

ఆంధ్రరాష్ట్రంలో మార్కెటింగ్ సొసైటీలు.

ఆంధ్రరాష్ట్రం పుగాకుపండించే ప్రదేశాలలో ప్రధానమైనది. గుంటూరుజిల్లా యిపుడిపుడు కృష్ణా, గోదావరి జిల్లాలు పుగాకును హెచ్చుగా పండిస్తున్నాయి. రైతుసంఘాలు పుగాకు రైతులకు మార్కెటింగ్ సొసైటీలు కలుగజేయవలసినదిగా ఆంధ్రాశాసన చాలాకాలంనుండి సాగిస్తున్నాయి. దీని ఫలితంగా 1933 కమ్యూనియట్ క్రాపు మార్కెటింగ్ ఆక్టు ననుసరించి 1939 లో గుంటూరుజిల్లాలో బెజవాడ తాలూకా కలిపి పుగాకు మార్కెట్ కమిటీ నొకదానిని మద్రాసు ప్రభుత్వం నియమించింది. 1940లో గుంటూరుజిల్లా కమిటీని, బెజవాడ తాలూకా కమిటీని ఏర్పడిసింది. ఈ కమిటీలు మార్కెట్టును క్రిమబద్ధం (Regulate) చేయటానికని ఉద్దేశంప బడ్డాయి కాని ఈ కమిటీలకున్న అధికారాలు బహుల్పం. రైతులను వ్యాపారులను తాము నిర్ణయించిన మార్కెట్టులలోనే వ్యాపారం జరుపుకోవాలని నిర్బంధించుటకుగాని, వ్యాపారులు బిగదీసుకొంటే లేక రైతుకు వ్యాపారి యిచ్చే ధరలు గిట్టుబాటు కాకపోతే రైతు సరకులు హామీగా నుంచుకొని రైతు కవసరమైతే వ్యవసాయానికి క్యూరింగు, గ్రేడింగ్ లను

అప్పులనిచ్చుటనుగాని, సరకును విశేషాలనుపంపి రైతును ధర రాబట్టిపెట్టడానికిగాని ఈ కమిటీల కర్తవ్యంలేదు. గుంటూరు కమిటీ పెండెను మూడు ప్లాస్కంపై తారం తీసివేయరాదని నిర్ణయించినప్పటికీ పెండెలో పుగాకేగాక కొనవుండిగానూ తమ యిష్టంవచ్చినంత తీసివేస్తామని వ్యాపారులు వేచిపెడిరే రైతు ప్రతినిధులమనుకొనే వాటికి మెజారిటీ వున్నప్పటికీ కమిటీ మెదలమండ నూర్చున్నది.

పుగాకుపై మద్రాసు ప్రభుత్వపు పన్ను.

మార్కెట్ కమిటీలవల్ల ప్రయోజనము లేకపోయినప్పటికీ కమిటీల పన్నులు మాత్రం భారంగానే వున్నాయి. పైగా మద్రాసు ప్రభుత్వం విధించిన పుగాకు వస్తువులపన్ను వ్యాపారాత్మకపు పన్నులవల్ల రైతులకూ, పుగాకునుపయోగించే బీదప్రజలకూ పరోక్షంగా పెద్దదెబ్బ తగులుంది. వ్యాపారావకాశమును తీసికొని ఈ పన్నులను రైతులనుండి, యిటు పుగాకు వస్తువులనుకొనే బీదప్రజలనుండి గుంజుతున్నారు.

కేంద్ర ప్రభుత్వ పన్నులు.

కేంద్రప్రభుత్వం దేశరక్షణ కవసరమైన యుద్ధబంజును పూర్తిచేయుటకు పుగాకుపైపన్ను విధిస్తూ పుగాకు ఎక్స్‌జుబిట్లను ప్రవేశపెట్టినది.

దేశానికివాటిల్లిన ఈ ఆపత్కాలంలో దేశరక్షణ కవసరమైన కన్నా స్వీకరించే మార్గాన్ని యెవరూ ఆటంకాలుపెట్టరు. ఆటంకాలు పెట్టేవాటికి నచ్చచెప్పవలసిన బాధ్యత ప్రజాసంస్థలపైవుంది. కాని యింగుకొరకై విధింపబడే పన్ను యిదివరకే జీవితం ఎదురక కృశించిపోతున్న ప్రజాసామాన్యముపై పడమండ చూడాలి. ముడిసరకులను చవుక ధరలనుకొని దానిలో తయారుచేయబడ్డ వస్తువులను విపరీత ధరలకమ్మి తీయులాభాలనుండి, ఈ పన్నును గుంజాలి. ఈవరకే రైతు పుగాకుమార్కెటు విషయంలో అనను

కూల పరిస్థితులలో నున్నాడు గాబట్టి ఈపన్ను పరోక్షంగాగాని ప్రత్యక్షంగాగాని రైతుపై పడకుండా చూడాలి. ఈపన్నుభారం వల్లనేగాక పరోక్షకారణాలవల్ల మనదేశీయ పరిశ్రమలు వ్యాపారం దెబ్బతినకుండా చూడాలి.

ఈ చట్టావల నష్టాలు.

1. వుత్పత్తిదారైన రైతుకు:- కనీసధర నిర్ణయించకపోవుటచేత పన్ను భారము పరోక్షంగా రైతుపైబడుతుంది. విద్యావిహీనులైన రైతుకు దగ్గర ఖాస్తులు పెట్టడం దినచర్యలు వ్రాయడం మొదలగు బాధలబందీ దెచ్చింది. కొటాలు రాళ్లు కొని వుంచాలని వేర్ వశానులై నెన్ను, క్యూరర్లై నెన్ను పొందాలనీ యిందుకు స్టాంపుష్యాటీ చెల్లించాలని యుండుటచేత రైతు ప్రత్యక్ష నష్టానికికూడా గురిఅవుచున్నాడు. యిక పెన్షన్లకు అంతేరేదు.

2. పుగాకువస్తువుల నుపయోగించే బీదప్రజలకు:- బీదరైతులు కూలీలు హెచ్చుమంది చవుకపారుచుట్ట, బీడీ, సిగరెట్లు, నుపయోగించుతారు. యిది వరకే మనరాష్ట్రంలో మద్రాసుప్రభుత్వం విధించిన పుగాకువస్తువుల పన్ను వ్యాపారాత్మకపుపన్ను మార్కెట్టు కమిటీపన్నులతో బాధపడుతున్న బీదలకు యిది పెద్దదెబ్బ.

3. అధికార్లకు యివ్వంపచ్చిన పెన్షన్లీలు వేయడానికి చివరకు రైతుకు స్వంత పుపయోగానికి అవుసరమైన పుగాకు నుంచుకొనడానికికూడ అధికారదయమీద ఆధారపడవలసి వస్తుంది.

పుగాకు ఎక్సైజుచట్టం - రైతుబాధ్యతలు.

కేంద్రప్రభుత్వం ఈచట్టాన్ని ఆధారంగా తీసికొని రూల్సునుకూడా ప్రకటించింది. యిది చదివితే రైతుబాధ్యతలు స్పష్టంగా వుంటాయి. రెండవ రూలు ప్రకారం కవులుదారు ఎవరైనా పుగాకుపండించిన భూమికలవాడే వుత్పత్తిదారవుతాడు కాబట్టి పుగాకుపన్నుకు భూమికలవాడే బాధ్యుడు.

పుగాకు పండించే వాని హోదాలో రైతుబాధ్యతలు.

1. 10 యకరములకు పైగా తోటవేయురైతు టి. ఇ. 1 ఫారం మీద అందులోకోరబడ్డ విషయాలు తెలియజేస్తూ నాటువేయకముందే అధికారికి దరఖాస్తు వ్రాసియువ్వాలి. 10 యకరములకు లోపుగా తోటవేసే రైతు అందుకు అధికారి వచ్చినప్పుడు తెలియజేయాలి. (5వ రూలు)

2. 10 యకరములకు పైన పుగాకువేసే రైతు అధికారి వుచితంగా యిచ్చే టి. ఇ. బి. 1 ఫుస్తుకంలో ఈక్రింది విషయాలు యెక్కిస్తుండాలి. (11 వ రూలు) అధికారి కోరినపుడు చూడడానికికొని అందులో కొంత యెత్తి వ్రాసుకొనుటకుగాని, లేక తిరిగి యివ్వమన్నచో యిచ్చివేయాలి. అందులో వ్రాయవలసిన విషయాలు. (ఎ) నారుమట్ల పెట్టేనాడుగాని తోట వేసేనాడుగాని ఆలేదీచల్లిన విత్తనాలరకం లేక నారురకం యెంత భూమిలోనో, వివిధరకాలువుంటే యేరకంక్రింద యెంతభూమి వ్రాయాలి. (బి) పుగాకుగాని, నారుగాని యితరులవద్దనుండి తెచ్చినపుడు లేక యితరులకిచ్చినపుడు, లేది, యెవరునుండి తెచ్చాలో లేక యెవరు యిచ్చాలో వారి చిరునామా, మొక్కల తే యెన్ని, యేరకము; పుగాకైతే ఎంత, ఎరకమో వ్రాయాలి. (సి) ఆకు విరచుటకు 48 గంటలుముందు తాను ఒలుపు పొరం భింపదలచిన లేది. యెండించుటకు ఆకును తీసికొని వెళ్ళమనించుకొన్న ఫలమూ వ్రాయాలి. (డి) క్యూరర్ (యెండించి బాగుచేయువాడు) పాకొపు పచ్చియాకును తీసికొని వెళ్లుటకు 48 గంటలముందు యేచిరునామా గలవారి పాకొపునకు యెప్పుడు తీసికొనివెళ్ళవలసినదీ వ్రాయాలి. (ఇ) ఆకును తీసికొనివెళ్ళిన తరువాత తీసికొనివెళ్లిన లేదీ, ఆపబరువుఅంచనా వీలుంటే తూచితెలుసుకున్న బరువు నమోదు చేయాలి. (యఫె) యేటి మొక్కల నారుతప్ప యేయితర పుగాకు తలవదపచేసినా యెవరినుండి చేకిందో వారి చిరునామా, యేరకంయెంతో ఫుస్తుకంలో యెక్కించాలి. (జి) టి. ఇ. బి. ఫుస్తుకంలో యేదైన నమోదుచేయునపుడు లేదీవేయాలి.

కొట్టివేతలు, తుడుపులు వుండరాదు. నమోదుచేసిన విషయాలలో అన్ని భాగాలు సత్కాలయి యుండాలి.

3. పుగాకు ఎండించి తూనికపూర్తి అయిన కారంకోర్టులోగా ఎంత పొలంలో పండించినది. పొలముస్థితి ఎరకము ఎంక, టి. ఆర్. 1 ఫారంలో వ్రాసియువ్వాలి.

5. ఎండించి బాగుచేయువాని హోదాలో. — నూరు మణుగులకు 16 పుట్ల 228, 4/7 పానులు పుగాకుపైగా యెండించి బాగుచేయదలచిన రైతు తాను క్యూరింగు కేడింగు నిల్వచేయుటకు యేయే మల నుపయోగింపదలచింది తెల్పుతూ టి. ఎ. 1 ఫారంపై 5 రూ విలువగల ఎక్స్‌జెన్‌డివిన్యూబిల్‌ను పోస్టాఫీసులోకొని ఫారంపై అతికించి అధికారి కంద చేయాలి. నూరు మణుగులకు లోపల యెండించి బాగుచేయదలచిన రైతు అధికారి యిందుకు వచ్చినపుడు తెలియచేయాలి.

5. నూరు మణుగులకు పైగా క్యూరుచేయురైతుకు అధికారివుచితంగా యిచ్చే టి. ఇ. బి. 1 పుస్తకంలో ఈ క్రింది విషయాలు నమోదుచేయాలి. (ఎ) తాను పండించునట్టిగాని లేక యితరులు పండించినట్టిగాని, పుగాకు క్యూరుచేయబడుటకు తన ఆవరణలోనికి చేరినప్పుడు పుగాకు స్థితి, పండించినవారి చిరునామా, పుగాకుబరువు తనకు చేరిననాడే పుస్తకంలో నమోదు చేయాలి. (బి) పుస్తకంలో ఏది నమోదుచేసినా తేదీ వేయాలి. తుడుపులు, దిద్దులు వుండరాదు. అన్ని విషయాలు సరిగా వుండాలి. (సి) ఏటి మొక్కల నార్గుతప్ప యేయితర పుగాకు తన ఆవరణకు రినా యెవరినుండి చేరిందో వారి చిరునామా, ఎరకం, ఎంత అనేది తన పుస్తకంలో ఎక్కించాలి.

6. 100 మణుగులనుపై క్యూరింగుచేసేవారు క్యూరింగు పూర్తయైన వారంలోగా ఎంత పుగాకు తన ఆవరణలోకి వచ్చింది. ఎవరినుండి ఎంత

ముదలగు విషయాలు టి. ఆర్. 2 ఫారంలో పూర్తిచేసి అధికారికి
యివ్వాలి.

7. పుగాకు ఎండి వస్తువు తయారుచేయుటకు అనువైన స్థితిలో
నున్నప్పుడు సరకు బాగుచేసినవాడు పన్ను చెల్లించుటకు బాధ్యుడు. సరకు
చేసినవాడు అధికారికి తెలిపి ఆయనకు సంతృప్తికరంగా వ్యాపార రై సెన్సు,
ప్రైవేటుబాండ్ డెడ్ వేర్ హాను రై సెన్సు పొందినవారికి యీ సరుకు మార్చే
వరకు క్యూరర్ మీదనే యీ పన్ను బాధ్యత వుంటుంది. (9 వ రూలు)
గివిన్యూబోర్డు ప్రత్యేక పరిస్థితులలో పన్నును ప్రత్యేక అడ్డమవ్వారా రద్దు
చేయవచ్చును. (10-2 రూలు) రైతు తన యొక్క లేక తన పట్టుబీకుల
యొక్క స్వంత వుపయోగమునకు పండించినాడని అధికారి సంతృప్తి పడి
నప్పుడు అధికారిమినహాయించవచ్చును. (10-1 రూలు)

8. పుగాకు ఎండినతరువాత రైతు యీ నాలుగు మార్గాలలో
ఒక మార్గాన్ని అవలంబించాలి.

(ఎ) పుగాకుపై పన్ను చెల్లించి వుంచుకొనుటకుగాని, అమ్ము కొను
టగాని చేయవలచినప్పుడు దాపులోనున్న అధికారికి దరఖాస్తు పెట్టుకుంటే
ఆయన తన సమక్షంలో పుగాకు తూచి టి. డి. 1 ఫారములో పన్ను
ఎంతో నిర్ణయించి నాటిమండి 10 కోజులలోగా బ్రెజిల్ లో చెల్లించవలెనని
వ్యాసి యిచ్చును. పన్ను చెల్లించి అధికారికి కోరితే టి. పి. 1 రహదారి
చీటీని రైతు కోరిన ప్రదేశమునకు యిస్తాడు. టి. డి. 1 ఫారం యిచ్చిన
తరువాత పన్ను చెల్లించకపోతే రైతు స్వంతమునకు యుంచుకొనవలసిన
పుగాకుపోగా అధికారి స్వాధీనపరచుకొనవచ్చు. రు 1000/- పెనాల్టీ
విధించవచ్చు. (14 వ రూలు)

(బి) ప్లంక్ బాండ్ డెడ్ వేర్ హానును సరకును టి. పి. 3 ఫారంను
తానుగాని, తన తరపునగాని సంతకంచేసి ఫారంతోతెచ్చి వేర్ హాను

యజమానికి యివ్వాలి. ఆయన తనయెదుట తూకగావేయించి, బాండు వెనుక
 తూకగాన టి. సి. 3 ఫారం నెంబరు, లేదీ, పుగాను తూకం, వివరం, గుర్తులు
 పెండెలు నెంబర్లు, విలువచేసేవారి చిరునామా, దానికయ్యే పన్ను నమోదు
 చేస్తారు. తరువాత రైతు పుగాను తనప చూపిస్తే బాండువెనుక వ్రాసిన
 వివరాలను పుగానును సరిజూచి టి. డబ్ల్యు. డబ్ల్యు 1 ఫారంలో ఒక వారంటు
 యిస్తాడు. (51 వ రూలు) రైతు నియమాలను పాటించకపోతే, అద్దె,
 పన్ను మొదలగు ఖర్చులు కోరినప్పుడు యివ్వకపోతే పన్నును రెట్టింపు
 పెనాల్టీ చెల్లించుతానని పి. డబ్ల్యు. బి. 3 ఫారంలో బాండువ్రాసే యివ్వాలి
 (52 వ రూలు) తన పుగానును చూచుకోవాలంటే ఆఫీసులో ఎప్పుడైనా
 దరఖాస్తుపెట్టుకొని ఆఫీసరు సమక్షంలో వేర్ హాసూసులోకి వెళ్ళి చూచుకో
 వచ్చును (54-1 రూలు) రైతు వెంటరావడానికి ప్రత్యేక పునో్యగి నియ
 మింపబడినప్పుడు ఖర్చులు యిచ్చుకోవాలి. ప్రతినెలా మొదటిలో లేక
 అధికారి డిమాండునోట్సు పంపిన వెంటనే కలెక్టరు నిర్ణయించిన అద్దె
 ఖర్చులు యిచ్చుకోవాలి. (56-1 రూలు) నోట్సు అందిన 10 రోజులలోగా
 చెల్లించకపోతే గెడెయిలో ప్రకటించి అధికారి కోరినంత సరకు నేలం నేయ
 వచ్చు. సంవత్సరంలోగా ఆ పుగాను కామందు పన్నుపోను మిగతా డబ్బు
 తిరిగి యివ్వమని అడిగితే యివ్వబడుతుంది. (56-4 రూలు) రెండు సంవత్స
 రముల తరువాత పుగాను స్వంతదారు పన్ను, అద్దె, బాకీలు చెల్లించి
 పుగాను తీసుకొనివెళ్ళాలి. (44 వ రూలు) పుగానును ఒక వేర్ హాసూసునుండి
 యింకొక వేర్ హాసూసుకు మార్చవలసినప్పుడు టి. డబ్ల్యు. సి. 2 ఫారంమీద
 24 గంటలముందు దరఖాస్తుపెట్టి అధికారికి యివ్వాలి. పన్ను చెల్లించి పుగా
 నును తీసుకొని వెళ్ళవలసినప్పుడు టి. డబ్ల్యు. సి. 1 ఫారంమీద 24 గంటల
 ముందు దరఖాస్తుపెట్టాలి. పుగాను అవాంతరములవలన నాశనమైతే వేర్
 హాసూసు యజమాని బుద్ధిపూర్వకంగా చేశాడని రుజువుచేస్తే తన్ను నష్టం
 యివ్వబడదు (49 రూలు).

(సి) స్వంత బాండెడ్ వేర్ హౌస్ స్టోరురూములో వుంచున వచ్చు. టి. ఎ. 5. ఫారాలమీద రైసెన్సు దరఖాస్తు చేయాలి. పుగాకు వుంచేగది వైశాల్యాన్నిబట్టి (రు. 2, రు. 10, రు. 20) ఎక్స్సైజు వినియోగ బిల్లులను దరఖాస్తుపై అంటించాలి. అధికారి కోరితే ఒకబాండుకూడా టి. డబ్ల్యు. బి. 2 ఫారంమీద వ్రాసియివ్వాలి. పుగాకుతయ్యారైన మరు సంవత్సరం జూన్ 30 వరకు మాత్రమే స్వంత స్టోరురూములో వుంచున వచ్చు. పుగాకునాశనమైతే అధికారికి సరైన కారణాలు చూపకపోతే నాశనమైన పుగాకుకు పన్ను చెల్లించాలి.

(డి) వ్యాపారరైసెన్సు ప్రైవేటు వేర్ హౌస్ రైసెన్సు వున్న అధికారికి పుగాకు అమ్మవచ్చు. టి. పి. 2 వ రహదారి చీకతో పుగాకును వ్యాపార వేర్ హౌసుకు మార్చవచ్చును.

9. ఉత్పత్తిదారు క్యూరర్ ఆవరణనుగాని, క్యూరర్ ప్రైవేటు బాండెడ్ వేర్ హౌసునుగాని, పబ్లిక్ బాండెడ్ వేర్ హౌసునుగాని పుగాకును మార్చునప్పుడు టి. పి. 3 ఫారంపై తానుగాని, తన ప్రతినిధిగాని సంతకంపెట్టి వెంటబెట్టుకొని పుగాకు తీసుకొని వెళ్ళాలి. టి. పి. 3 ఫారముల వుత్తకం అధికారికి దరఖాస్తు చేస్తే వుచితంగా యివ్వబడుతుంది. (20-2 రూలు). ప్రతి ఫారానికి రెక్కుచెప్పాలి. ఫారంపోతే అధికారికి సంతృప్తికరమైన కారణాలు చెప్పకపోతే రు 2000 లు జరిమానా. ఈ ఫారం జీవితంవ్రాసిన తేదీ మరునాటి సాయంత్రం 6 గం|| వరకు మాత్రమే. పడవమీదగాని, రైలుమీదగాని మార్చదలచినపుడు అధికారి సంతకంతో యిచ్చే టి. పి. 2 ఫారం దగ్గరవుంచుకోవాలి. 2 శ్లెగ్ల పుగాకు మాత్రం స్వంత వుపయోగానికి యెచ్చటికై నా తీసికొనిపోవచ్చును.

10. వేర్ హౌసులో నిల్వయున్న పుగాకుమీద పన్ను తనమీద పడకుండా చేసుకొనదలచినప్పుడు అధికారి యెదుట తగలపెట్టినా తగల

పెట్టాలి. లేకుంటే (వ్యవసాయ అవుసరములకు) ఎరువుగా ఉపయోగింప బడునని అధికారికి సంతృప్తికరమైన రుజువునిచ్చి వుపయోగించుకోవచ్చును. (80 వ రూలు)

11. పుగాకు నిల్వవుంచుకొన్నవారు లెక్కలు వేసుకొనుటకు అధికారికి సహాయము చేయాలి. సక్రమమైన కాటా, రాళ్ళు వుంచాలి.

12. కలెక్టరుగాని, కలెక్టరుచే నియమింపబడ్డవారుగాని పుగాకు వున్నదని అనుమానపడితే యే ప్రదేశమైనా, ఎప్పుడైనా సోదా చేయ వచ్చు: అడ్డగించినా తప్పు సమాచారాన్ని ఇచ్చినా రు 2000/-ల వరకు పెనాల్టీ విధించవచ్చును.

13 క్యూరర్ తయారుచేసినపరుపు తూకం తనిఖీచేయుటకు కలెక్టరు ఎక్కడికి తీసుకరమ్మనిన అక్కడకి తీసుకొనిపోవాలి.

14. పొరపాటునల్ల చెల్లించిన ఏపన్నుకూడా 3 నెలలలోగా సరియైన కారణములుచూపించి తిరిగి యివ్వమని దాఖలాస్తు పెట్టకపోతే తిరిగి యివ్వబడదు. విదేశములకు ఎగుమతిపై విధించినపన్ను రు 5/-లకు పైచ్యువుంట తిరిగి యివ్వబడదు. (80 వ రూలు)

15. కలెక్టరు ఎంత పెనాల్టీనైనా వేయవచ్చు. ఎంతసరుకునైనా స్వాధీనం చేసుకొనవచ్చు. సెంట్రల్ రివిన్యూబోర్డు అధికారం చూపిన వువ్యోగులు రు 200/-లు పెనాల్టీ రు 500/-లు విలువగల సరుకును స్వాధీనం చేసుకొనవచ్చును.

16. క్రింది అధికారమీద కలెక్టరుకు, కలెక్టరు నిర్ణయమీద సెంట్రల్ రివిన్యూబోర్డును అపీలుచేయాలి.

కనీస కోర్కెలు.

మన కనీసకోర్కెలే మనము బిల్లులో కోరే సవరణలు:

(1) రైతులు సరుకును బాండ్స్ వేర్ హావుసులలోనే పెట్టుకొని వారి అన్న నిబంధనను తొలగించాలి. “స్వంత యింటిలోగాని, మరొక రైతు ఇంటిలోగాని వుంచుకొని ఆఫీసుకు తెలియబర్చవచ్చు. వేర్ హావుసుకు వద్దందు నిబంధనలు ఈ రైతుల యిండ్లకు సంబంధించవు” అని జేర్పాలి.

(2) పొగాకును పండించిన సరికినకు మరుసటి సం॥ జూన్ 30 వ తేదీకి పిమ్మట రైతు తనవల్ల ఉంచుకొన్నాడేదన్న నిబంధనను తొలగించి, స్వంతయింటిలో ఎంతకాలమైననూ ఉంచుకోవచ్చునని జేర్పాలి. యెంత వున్నది, మార్చినపుడు అమ్మినపుడు యెంత, ఎచటికి మార్చినది, అమ్మినది చెప్పి రేచాలు.

(3) చదువురాని రైతు అనేక రకాలైన లెక్కలనూ, కోజువాడీ చర్యను ఉంచాలన్న నిబంధనను తొలగించి, పొగాకును పండించు ప్రతి రైతూ వుచితంగా యివ్వబడు లైసెన్సును తీసుకోవాలనియూ, పొగాకును పండించిన పిమ్మట తాళ్ళ ముంపునుబట్టి ఉజ్జాయింపుగా తెలియబరుస్తూ, ఎక్కడవుంచాడో తెలియబరుస్తే చాలు” అని జేర్పాలి.

(4) పన్నును చెల్లించుటకు ఆలస్యమైననూ, టి. పి. కి ఫారాలకు సరిగా లెక్కు చెప్పలేనప్పుడునూ, శిక్షలు, జరిమానాలు వేయబడుటకు తీసి వేయాలి.

(5) సరుకు తూకం తనిఖీకై రైతు ఆఫీసువద్దకు సరుకు తీసుకొని వెళ్లుటగాక, ఆఫీసురే రైతువద్దకు వచ్చి తనిఖీ చేసుకొనునట్లు మార్పాలి.

(6) రైలు, పడవలద్వారా సరుకును ఒకచోటనుండి మరొకచోటికి తీసుకొనిపోవుటకు టి. పి. కి ఫారాలు చాలునని మార్పాలి.

(7) పచ్చిపొగాకును ఎందుకొరకైననూ తూకం వేయకూడదు అని స్పష్టపర్పాలి.

(8) రైతు ఆధీనంలోనే కారణాలవల్ల సరుకు నష్టమైనప్పుడు తప్పక పన్ను మినహాయించబడునని మార్చాలి.

(9) రైతు తూనికపు కాటాను రాళ్ళను ఉంచుకోవాలన్న రూటును తొలగించాలి.

(10) రైతులు స్వంతానికి, పటుంబంలోవాడికి, జీతగాళ్ళకూ అవు సరములపగాను మనిషి 1కి సొలినప 3 మణుగుల వంతున పొగాకును పన్ను చెల్లించు నపుసరంతేమండా ఉంచుకోవచ్చునని స్పష్టపర్చాలి. ఈపథమైన స్వంత ఉపయోగానికై క్యూరర్ నుండి స్వంత పొగాకును, పన్నులేమండా, కొనుక్కొనుటకుగాను రైతులపై పట్టిటుయివ్వాలి అని జేర్చాలి.

(11) 8 డ్రాయింగుకై 8 డ్రాయింగు యంత్రములుండే వేర్ హావుసు లోనికి పొగాకును తీసికొనివెళ్ళుటకై రైతుకు అవకాశాన్ని కల్పజేయాలి.

(12) టి. పి. కె.ల జీవితం విషయంగా సరుకును తీసికొనిపోవు దూరాన్నిబట్టి, సరుకు బరువునుబట్టి, సులువునుబట్టి రైలే వ్యవధిని నిర్ణయించుకొనునట్లు జేర్చాలి.

(13) ఎక్స్జిమ్యూటీ అక్టుయొక్క ఉద్దేశం ఎక్స్జిమ్యూటీని వసూలుచేయుటేగాన స్థాంపు డ్యూటీ చెల్లించవలెనను రూల్సును తొలి గించాలి.

(14) పొగాకుతో కలిసివుండే గుల్ల, చూర, ముక్క, మెల్ల వాటి మొత్తాన్ని పన్నువేయబడు పొగాకు మొత్తంనుండి మినహాయించాలి.

(15) చుట్టలపై పన్నును పూర్తిగా రద్దుచేయాలి.

(16) పొగాకుయొక్క కనీసపు గరిష్ఠపు ధరలను నిర్ణయించాలి. 1943 ఫిబ్రవరి 15 నాటి ధరలను కనీసపు ధరలుగా నిర్ణయించాలి.

(17) ఉత్తమ, మధ్యమ, అధమ తరగతులుగా పాగాను విభజించి, వాటి కరలనుబట్టి పన్ను వేయాలి. అట్లయితే పన్ను చెట్లను ఉత్తమ తరగతిపై వేసి, ఆ దామాషా ప్రకారం మధ్యమ, అధమ తరగతులపై వేసే పన్ను రేట్లను తగ్గించాలి.

(18) మద్యానికి పరిమితి నిర్ణయించి చెల్లబడు పాగాను పన్ను, కృష్ణ, గుంటూరు జిల్లాలలోని పాగాను మార్కెటింగు బోర్డులను చెల్లబడు రైసెన్సు ఫీజుల మొత్తానికి, సరిపోవునట్లుగా ఇండియా ప్రభుత్వం మద్యాను పరిమితి నిక విరాళంగా యివ్వాలి. మద్యాను పరిమితి పాగానుపన్నునూ, మార్కెటింగు ఫీజులనూ రద్దుచేయాలి.

(19) విదేశీ మార్కెటులను ఎగుమతి చేసికొనుటకు ఎలాంటి అభ్యంతరములూ వుండకూడదు.

(20) పాగాను ఫ్యాక్టరీలను కొత్తగా స్థాపించుట కనుమతించాలి. రైతు సేవకులకు సలహాలు.

(1) రైతులలో చదువుకొన్నవారు చాల తక్కువమంది. చదువు కొన్న కొద్దిమంది చట్టాలను, రూల్సును అవగాహన చేసికొని గొప్పవారు కాదు. ఎక్కువమంది సంతకముచేయుట మాత్రమే నేర్చినవారు. రైతులలో యీ విద్యావిహీనతవల్ల చట్టంలోనున్న తేతంగమంతా నడుపలేరు. కనుక మధ్య వ్యాపారులూ, బోర్కలూ, వీరిని మోసగించుటకు ఎక్కువ అవకాశం గలను. ఇట్టి మోసం జరుగకుండా చూచుటకు రైతువర్గం రైతులకు సహాయంచేయుటకు పూనుకొవాలి.

(2) రైతువర్గం యీ చట్టాన్ని, రూల్సును, చట్టంలో ఉన్న లోటుపాట్లను, సవరణలు, రైతుల బాధ్యతలు, రైతు పెట్టవలసిన దరఖాస్తులు, వాయిదాలసిన లెక్కలు యివ్వూ తెలిసికొని, రైతులలో ప్రచారం చేయాలి.

(3) రైతుసంఘ కార్యాలయంపైటి అగమనీ రైతులకు దరఖాస్తులు వ్రాసిపెట్టుట లెక్కలు తయారుచేసిపెట్టుట చేస్తూ రైతులను స్వార్థపరుల చేతులలోపడకుండా చేయాలి.

(4) ఎ. పరిఎకర్లకులకుపైన తొటవేసే రైతులకు టి. ఇ. ఫారాలు పూర్తిచేసి, స్వయంగా అధికారి కందించే ఏర్పాటుచేయాలి.

బి. క్యూర్ చేసే రైతుచేత నవంబరు నెలలో టి. ఎ. ఫారం పూర్తిచేసి రూ 5/- ఓవియూ ఎక్స్‌జిచీటీ అతికించి స్వయంగా అధికారికి అందించాలి.

(గమనిక:- పోస్టాఫీసులో ఓవియూఎక్స్‌జిచీటీ మ్యూరీ బిల్డ్రలను దరఖాస్తుకు అంటించిన వానిని తీసికోవటం బిల్డ్రలు ఎక్కువ శరలకు అమ్మటం జరుగుతోంది. వర్కర్లు యీవిషయం, పై అధికారుల దృక్పథం తీసికొనిరావడం ద్వారా, ప్రజాసమీకరణద్వారా, రైతులు స్వయంగా దరఖాస్తులకు ఆఫీసులోనే యిచ్చే ఏర్పాటుచేయుటద్వారా ఎదుర్కోవాలి. బిల్డ్రలమీదనే సంతకాలుపెట్టించే ఏర్పాటుచేయుటద్వారా యీప్రమాదం కొంతవరకు తప్పతుంది. అందుకొరకు అందోళన చేయాలి.)

(సి) పండించనట్టి, క్యూర్ చేయునట్టి రైతులకవసరమైన టి. ఇ. బి. పుస్తకమును గ్రామరైతుసంఘం పూర్తిచేసిపెట్టాలి.

(డి) టి. పి. ఫారాలు అధికారులవ్యవసరమైనా సాధపెట్టినపుడు పై సంఘములకూ, అధికారులకు తెలిసి అందోళన సాగించాలి. అంతేగాక రైతులకవసరమైన దరఖాస్తులువ్రాసి, రైతులతో కలిసి అధికారులవరకు వెళ్ళి, అధికారి ప్రవర్తన సరిలేకపోతే నిష్కర్షగా ఎదుర్కోవాలి. పై అధికారులకు తెలిపాలి. సభలుపెట్టి తీర్మానాలుచేసి సంపాది. పై అధికారి సమాధాన మివ్వకపోతే చివరి పై అధికారివరకు, అంతరమైలే సెంట్రలు

రివిన్యూబోర్డువరకు ఉత్తరప్రత్యుత్తరాలు నడపాలి. అధికారుల బాధలనుండి కైతులను కాపాడటానికి ఎప్పడూ సిగ్గుగా ఉండాలి.

అధికారులు.

ఈ శాఖలో సర్వాధికారం గవర్నరు జెనరల్ కలుగజేసినాన నంత వరకు సెంట్రల్ బోర్డు ఆఫ్ రివిన్యూది. ఈ బోర్డుకింద రాష్ట్రమునకొక కలెక్టరున్నాడు. కొన్ని జిల్లాలకు కలిపి ఆసిస్టెంట్ కలెక్టరులున్నారు. అవరమైన జిల్లాలక స్కూల్ యిన్ స్పెక్టరున్నాడు. వీరికింద సబ్ యిన్ స్పెక్టరు పోలీసులు ఉన్నారు.

పారిభాషిక పదాలు:

టి. ఇ. (పండించేవాడు మొదట పెట్టవలసిన అజ్జీఫారం) టి. ఇ. బి. (పండించేవారికి, క్యూర్ చేసేవారికి లెక్క వ్రాయటానికి యిచ్చేవుస్తకం టి. డి. (పన్నుకు డిమాండు) టి. పి. 1 (పన్ను చెల్లించిన పాగాను రహదారి చీటీ) టి. పి. 2 (పన్ను చెల్లించని పాగాను రహదారి చీటీ) టి. పి. 3 (వేర్ హానును తీసికొనివెళ్ళే పాగాను రహదారి చీటీ) టి. ఆర్. 1 పండించిన పాగాను గురించి పంజేలెక్క) టి. ఆర్. 2 (క్యూర్ చేసిన పాగాను లెక్క) టి. డబ్ల్యూ. బి2 (వేర్ హాను కొరకు వ్యక్తి వ్రాసియివ్వవలసిన బాండు.) టి. డబ్ల్యూ. సి (వేర్ హానునుండి పాగాను తీసికొనివెళ్ళటానికి దరఖాస్తు) టి. డబ్ల్యూ. సి2 (ఒక వేర్ హానునుండి యింకొక వేర్ హానును మార్చటానికి దరఖాస్తు) టి. డబ్ల్యూ. డబ్ల్యూ1 (పాగాను అందిందని వేర్ హాను లోయిచ్చే పత్రం) టి. ఎ1 (క్యూర్ చేసికొనుటకు లైసెన్సు కొరకు పెట్టిన దరఖాస్తు) టి. ఎ2 (వేర్ హాను లైసెన్సు కొరకు పెట్టిన దరఖాస్తు).

ప్రభుత్వశాఖలు : వాటితో వ్యవహరించే

విధానము.

మన దేశంలో రైతులు అనేక కష్టాలను గురించుకున్నారు. దేశానికి వెన్నెముకగావున్న రైతు, తిండికీ, గుడ్డకూ కూడా దేవులాడుకోవలసి వస్తోంది. పెట్టుబడిదారుల, జమీందారుల, సామ్రాజ్యవాదుల, దోపిడీలకు తట్టుకోలేక రైతుల పరిస్థితి రోజురోజూ అధ్వాన్నమవుతోంది. రైతుల కష్టాలను పోగొట్టి, వారిపరిస్థితిని బాగుచేయడానికి తగిన పదతులను ప్రభుత్వ మవలంబించుటలేదు. అందుచేత ఈ ప్రభుత్వద్వారా రైతుల కష్టాలు తీరవసేభావం మనలో నాటుకుపోయింది. ఇప్పుడున్న ప్రభుత్వశాఖల ద్వారాను, చట్టాలద్వారాను, రైతులను ఎంతవరకు మేలుచేయవచ్చునో, అంతవరకూ ఆమేలును కలుగజేయుటకు ప్రయత్నించుకుంటూ కొత్తచట్టాల కొరకూ, నూతన విధానాలకొరకూ ఆందోళన చేస్తున్నాం. ఇది, చాలా పొరపాటు. రైతులను, వారిదైనందిన కార్యక్రమంలో ఎదుర్కొనే సమస్యలను పరిష్కరించుకుంటూ, సంఘాలలో సహకరించి ముందుకు తీసుకు పోవడానికి సాధ్యపడదు. అందుచేత ఇప్పుడు మనకున్న అవకాశాలను పూర్తిగా వుపయోగించుకుంటూనే, కొత్తవాటికొరకు ఆందోళనచేయాలి. ముఖ్యంగా రివిన్యూ, వ్యవసాయం, పశువైద్యం, ఆరోగ్యం మొదలైన శాఖలద్వారా రైతుల కంటేమేలు కలుగజేయుటకు వీలున్నదో తెలుసుకుని దాని ననుసరించి పనిచేయాలి. అలా పనిజేస్తూ రైతుల దరినీ సంఘాలలో జేర్చి, వారికి రాచకీయచైతన్యాన్ని కలుగజేయాలి. అలాగూ స్వాతంత్ర్య సంపాదనా, రైతుల పూర్తి హక్కులను పొందడమూ జరగదు. అందుచేత కిసాన్ వర్గర్లందరూ, ప్రభుత్వశాఖలను గురించి, వాటితో వ్యవహరించే పదతులను గురించి తెలుసుకోవాలి.

రాష్ట్ర ప్రభుత్వం.

మన ప్రెసిడెన్సీ కంతకూ ప్రభుత్వం మద్రాసులోవుంది. దీనికి గవర్నరు పెన్స. ఈయనకు “వీట్” అధికారంకూడావుంది. ఈయనకింద శాసనసభకు బాధ్యులైన మంత్రులు, వివిధశాఖలయొక్క పరిపాలనచూస్తూ వుంటారు. ఈ మంత్రులవర్గాలు లేనప్పుడు “సలహాదారు” చూస్తుంటారు.

ప్రభుత్వ వ్యవహారాలను కొనసాగించడానికి వక ప్రభావ కార్యదర్శిన్నీ, వివిధశాఖలకూ ఇంకా రి మండి కార్యదర్శులున్నూ వుంటారు. వీరికింద ప్రతిశాఖకూ సహాయ కార్యదర్శులు మొదలైనవారుంటారు.

చట్టనిర్మాణం, సవరణలేక రద్దుచేసే విషయాలలో రాష్ట్రప్రభుత్వానికి పూర్తి అధికారముంది. కొన్నిచట్టాల విషయములో మాత్రం కేంద్ర ప్రభుత్వానికి లోబడి వుండాలి. 1. ఫైనాన్సు (ఆర్థికం) 2. విద్య 3. ఆరోగ్యం 4. సానిక స్వపరిపాలన 5. రివిన్యూ 6. హోం 7. డెవలప్ మెంట్ (అభివృద్ధి) 8. పబ్లిక్ వర్కుస్ 9. న్యాయ, కార్యనిర్వాహక శాఖలూ 10. కార్మికశాఖ 11. ధర్మాదాయాలు 12. జైళ్లు, కోర్టులు మొదలైన శాఖలన్నీ మంత్రులకింద లేక సలహాదారులకింద పనిజేస్తూ వుంటాయి.

రివిన్యూ శాఖ.

రాష్ట్రానికంతకూ రివిన్యూబోర్డు వుంది. జిల్లాకు కలెక్టరూ, డివిజన్ కు డిప్యూటీ కలెక్టరూ, తాలూకాకు తహశీలుదారూ, ఫిర్కాకు రివిన్యూ ఇన్ స్పెక్టరూ, గ్రామానికి మునసబూ, రివిన్యూ అధికారు. వీరుగాక గ్రామాలలో ముహతాదూ, కరణాలు కూడావుంటారు. ఫిర్కాకు జూనియర్ ఇన్ స్పెక్టరనూ, తాలూకాలలో డిప్యూటీ తహశీలుదార్లనూ, డివిజన్ లలో సబ్ కలెక్టరనూ, ఒక్కొక్కప్పుడు అసిస్టెంట్ జిల్లాకలెక్టరనూ ఏర్పాటుచేయడం జరుగుతుంది.

వీరితో వ్యవహరించవలసిన పనులు.

(1) భూములను ఆయకట్టులో చేర్చించుకోవడానికి, నీటి సదుపాయములు సరిగా పొందడానికి, మైనరు, మేజరు జలాధారముల మరమ్మత్తులకూ జిల్లా కలెక్టరుకు పిటీషన్లు పెట్టుకోవాలి.

(2) ఎస్టేట్సు లాండు ఆక్టు ననుసరించి రైతులు పొందదగిన సమస్త హక్కులకూ డిప్యూటీ కలెక్టరు, జిల్లా కలెక్టరులతో వ్యవహరించాలి.

(3) ప్రభుత్వ బంజరూ, చెరువుపడకలూ సేన్యంలాకి తీసుకురావడానికి తహశీల్ దారు మొదలు కలెక్టరువరకూ పిటీషన్లు పెట్టాలి.

(4) టక్కావీ లాన్సు పొందడానికి కరణం స్టాఫ్ టెక్ పొంది, దానితో కలిపి వక పిటీషన్ తహశీల్ దారుకు పెట్టాలి.

(5) భూములయొక్క తరం మార్పుకూ, పల్లా పై మెరకగానూ, మెరకను పల్లంగానూ మార్పించుకోవడానికి కలెక్టరుకే పిటీషన్లు పెట్టాలి.

(6) పెనాల్టీల రద్దుకూ, రిమిషన్లకూ, తహశీల్ దారుకు, జమాబంది ఆఫీసరుకూ పిటీషన్లు పెట్టాలి. అపైన జిల్లా కలెక్టరుకు అప్పీలుచేయాలి.

(7) గ్రామసమిష్టి ఉపయోగంకొరకు నుంచినీళ్ళ చెరువులూ, భావులూ త్రవ్వించుకోనుటకు గ్రామోద్ధరణ (Rural uplift) ఫండ్సులో నుంచి డబ్బు యిప్పించవలసినదిగా జిల్లా కలెక్టరుకు పిటీషన్లు పెట్టుకోవాలి.

(8) రీసెటిల్ మెంటు రేట్సు తగ్గించుకోవడా కీ, రిమిషన్ సౌకర్యాలు పొందడానికి, సజరానా రద్దుకూ మద్రాసు ప్రభుత్వముకు పిటీషన్లు పెట్టి ఆందోళన చేయాలి.

(9) కిరసనాయిల్, పంచదార, అగ్గి పెట్టెలు మొదలైనవాటికొరకు డిప్యూటీ కలెక్టరుకూ, జిల్లా కలెక్టరుకూ పిటీషన్లు పెట్టాలి.

వ్యవసాయ శాఖ.

ప్రతి తాలూకానూ వక డిమాన్స్ట్రేటరు వుంటాడు. జిల్లాకంటకూ జిల్లావ్యవసాయశాఖాధ్యక్షి (Agricultural officer) వుంటాడు. వీరిపైన డిప్యూటీ డైరెక్టర్లు, వారిపైన డైరెక్టర్లు వున్నారు.

ముఖ్యంగా ఎరువులూ, విత్తనాలూ, ఎటువంటివి ఏవిధంగా వుపయోగించుకోవాలూ తెలుసుకోవడానికి, తెగుళ్ళుపొగొట్టడానికి, తోటలను చక్కగా పెంచడానికి వీరిసలహాలు పొందడంచాలా అవుతరం. ఈ శాఖద్వారా రైతులకు లక్షలకొలది రూపాయలను అప్పుగా యిప్పించవచ్చును. ఇందుకు గాను ఏర్పరచిన ప్రభుత్వ ఫారాలను పూర్తిజేసి డిమాన్స్ట్రేటరు ఇవ్వాలి. జిల్లా వ్యవసాయ శాఖాధికారి ఆలోచిస్తూ శాంక్షన్ జేసి ఎరువులుగాని, డబ్బుగాని (రు 50 లకు మించకుండా) అప్పుగాయిస్తారు. రివిన్యూ డిపార్టుమెంటువారి ఆశీర్వాదముగాని, పి. డబ్ల్యు. డి వారి ఆశీర్వాదముగాని, పైరును నష్టపడిపోతే, జిల్లా వ్యవసాయ శాఖాధికారి పీటీఎమ్.పెట్టి వారి సహాయం పొందవచ్చును. కోళ్లనూ, కోడిగుడ్డనూ, కూరగాయల విత్తనాలనూ (మంచివాటిని) కూడా ఈ శాఖ ద్వారా తెప్పించుకోవచ్చు. రైతులకు అవుసరమైతే ఇరుపనాగళ్లు, యితర వ్యవసాయ పనిముట్లూ (కొరముట్లు) కూడా వీరివద్ద దొరుకుతాయి వీటిని అప్పుగాకూడా యిస్తారు. ఈ శాఖ ద్వారా రైతులకు చాలా లాభం చేకూర్చవచ్చు. అందుచేత వర్కవు తప్పకుండా ఈ శాఖతో ఎక్కువ సంబంధాలు పెట్టుకోవాలి.

పశువైద్య శాఖ.

జిల్లా పశువైద్య శాఖాధికారి రెండేసి జిల్లాలను చూస్తూవుంటారు. జిల్లా ప్రధాన కేంద్రాలలో వెటర్నరీ సర్జన్ (Veterinary Surgeon)లు వుంటారు. వీరికింద అసిస్టెంట్ సర్జన్లూ, టూరింగ్ (సంచార) సర్జన్లు వుంటారు.

పశువుల జబ్బులను నివారించడానికి యీశాఖ చాలా వుపయోగ పడుతుంది. పశువులకు జబ్బులు వచ్చిన వెంటనే వర్కర్లు, గ్రామ ముసలబు ద్వారాగాని, నేరుగాగాని వీరికి తెలియపర్చి, మందులు తెచ్చించి వుపయోగ పరుచుకోవాలి. పశువుల కాళ్లు, కొమ్ములూ విగినా, ఎరైనా దెబ్బతగి లినా, పశువుల హాస్పిటల్స్‌కు తీసుకుపోవాలి. గ్రామాలకు మంచి జాతి ఆబోతులనూ, దున్నలనూ వీరిద్వారా సంపాదించవచ్చు. నాలను వృద్ధిచేసే పద్ధతులూ, ఎక్కువ గుడ్లను సంపాదించే పద్ధతులూ, వీరిద్వారా నేర్చుకో వచ్చును. రైతుల పశుసంపద క్షీణించిపోతుండా, కాపాడుకోవడానికి, అభి వృద్ధిపర్చుకోవడానికి ఈశాఖవారి సహాయం చాలా అవుతుంది. ఈ శాఖవారి యాజమాన్యాన జరిగే పశు ప్రదర్శనలలో, పాల్గొని, వాటినుండి తగిన లాభం పొందుటకు ప్రయత్నించాలి.

పారిశ్రామిక శాఖ, (ఇండస్ట్రియల్).

ఈశాఖకు సంబంధించిన నూపరువై జర్నల్ రెండేసి జిల్లాలకు వహిక్కరు వుంటారు. వీరికింద మెకానికులు ప్రతి జిల్లాలోనూ ముగ్గురు లేక ముగ్గురు వుంటారు. నాలుగు లేక అయిదు జిల్లాలకు కలిసి ఒక ఆసిస్టెంట్ ఇండ స్ట్రియల్ ఇంజనీరు వుంటాడు.

వ్యవసాయక, పారిశ్రామిక మెషీనులు కొనుటకుగాని, వానిని సాపించుటకు గాని, అవుడవుడు పరీక్షించుటకు గాని వీరి సలహా, సహాయమూ పొందాలి. భావులలో గొట్టములుదిరిపు పనిముట్లు, నీరుతోడు పంపులు, చెరుకు మిల్లులు, రాతి ప్రదేశములు పగులగొట్టే యంత్రములూ, మొదలగునానిని వీరివద్ద అద్దెకు తీసుకొని వుపయోగించుకోవచ్చును. ఆ సందర్భాలలో వారి సలహాకూడా పొందవచ్చు.

సహకార (కో-ఆపరేటివ్) శాఖ.

రాష్ట్రాధికారతకూ వక రిజిస్ట్రారు వున్నాడు. ఆయనకింద కొన్ని జిల్లాలకు కలిపి నాయంటు రిజిస్ట్రారున్నా, ప్రతివక్క జిల్లాకూ, వక

డిప్యూటీ రిజిస్ట్రారుచూ వున్నారు. వాకిరింద సబ్ డిప్యూటీ రిజిస్ట్రారు, ఇన్స్పెక్టర్ మొదలైనవారున్నారు. భూమి తనఖా బ్యాంకులకు కొన్ని జిల్లాలకు కలిపి వక డిప్యూటీ రిజిస్ట్రారువుండి ఆ బ్యాంకులను ప్రత్యేకంగా చూస్తూవుంటారు.

గ్రామ కో-ఆపరేటివ్ సంఘాలద్వారా మటుంబాలకు, వ్యవసాయానికి కావలసిన అక్షులను చవుకవడ్డీలపై రైతులకు యిప్పించడానికి, సంఘాలను విర్వరచుకోడానికి యీశాఖద్వారా పనిచేయాలి. అలాగే భూమి తనఖా, క్రియవిక్రయ సంఘాల కొరతనుచూడా వీరిద్వారానే ప్రయత్నించాలి. కో-ఆపరేటివ్ స్టోర్సును స్థాపించే అధికారమంతా వీరికే చెందివున్నది. కాబట్టి రైతులకు తగిన అర్హతపై తిరి చేకూర్చడానికి, జీవితానుసరి వస్తువులను అందజేయడానికి వర్క్కు యీశాఖద్వారా పాటుపడాలి.

పబ్లిక్ వర్క్స్ డిపార్టుమెంటు. (P. W. D.)

ఈ శాఖకు చీఫ్ ఇంజనీయర్ మద్రాసులో వుంటాడు. కొన్ని డివిజన్లకు కలిపి వొక్కొక్క సూపరెండెంటు ఇంజనీయరు వుంటాడు. ప్రతి డివిజన్ కు వక ఎగ్జిక్యూటివు ఇంజనీయరు, వాకిరింద అసిస్టెంటు ఇంజనీయరు, సబ్ డివిజనల్ ఆఫీసరు, ఓవర్ సీయరు, హెడ్ గుమాస్తాలూ, లస్కరు, మొదలైన వారుంటారు.

భూములను ఆయకట్టులో చేర్చుకోవడానికి, నీటివనరుల మరమ్మత్తులకు, కొత్తవనరుల నిర్మాణానికి, మురుగునీటిని పోగొట్టుకోవడానికి, నీటి పారుదలకు సంబంధించిన ప్రతివిషయానికి వీరిద్వారా పనిచేయాలి.

పబ్లిక్ హెల్తు (ఆరోగ్యశాఖ)

ప్రతి జిల్లాకు వక హెల్తు ఆఫీసరు వుంటాడు. ఆయనకింద ప్రతి తాలూకాకు వక హెల్తు ఇన్స్పెక్టరు వుంటాడు. ప్రతి ఇన్స్పెక్టరు ఛార్జికిందా ఇద్దరు వాక్సినేటరు పనిచేస్తూవుంటారు.

గ్రామాలలో కలరా, మశూచి మొదలైన వ్యాధులు వచ్చినప్పుడు వెంటనే యీశాఖవారివద్దకు వెళ్ళాలి. ఇన్స్పెక్టరూ, వాక్సీ నేటర్లూ వచ్చి టీకాలు వేసేటట్లు చూడాలి. మురుగు కాలువలలోనూ, భావులలోనూ మందులు కలిపించాలి. వ్యాధులు తగ్గడానికి ఏమేచర్యల అనుసరణో అవన్నీ యీశాఖవారిద్వారా చేయించవచ్చును. సిచ్చికుక్కలు కరచినా వీరిద్వారా మందులు వేయించాలి. గ్రామాలలో పెంటపిప్పలు, మురుగు తూములూ, ప్రజాశాంతికి భంగకరంగా వున్న వాడు వీరు కేసులుకూడా పెడతారు. ఇన్స్పెక్టరు ఎప్పుడైనా అననుసరంగా, కేసుల బనాయించ జూచినప్పుడు హెచ్చరికతోనూ పట్టించుకోవాలి. కేసుపెట్టిన తరువాతనేలే కంటే పట్టించుకోవాలి.

వైద్యశాఖ.

జిల్లాకు వక మెడికల్ ఆఫీసరు వుంటాడు. ఆయన జిల్లాబోర్డుల, ప్రభుత్వ, హాస్పిటల్సు నన్నింటినీ తనిఖీచేస్తుంటాడు. ఈ హాస్పిటల్సులో పరిశాలకు సరిగా మందులు యివ్వకపోతే, జిల్లా మెడికల్ ఆఫీసరుకు రిపోర్టు చేయాలి. మరీ పెద్దజబ్బులైతే జిల్లా ముఖ్యపట్టణంలోవున్న ప్రభుత్వ హాస్పిటల్కుగాని, మద్రాసులోవున్న జనరల్ హాస్పిటల్కుగాని, పంపించాలి. పిచ్చిఎక్కిన వాణ్ణి నయంకొక పోషించేవారు లేకపోయినప్పుడు పిచ్చి హాస్పిటల్సుకు పంపాలి.

లేబరు (గూలీ) డిపార్టుమెంటు.

జిల్లా కలెక్టరుకు లోబడి, ఆయనకు సహాయంగా వక జిల్లాలేబరు ఆఫీసరు పని చేస్తుంటాడు. ఆయనకింద లేబరు యిన్స్పెక్టరు, ఓవర్ సీ యర్లు, వుంటారు. కార్యాలయాలు జిల్లాకేంద్రాలలో వుంటాయి.

మాల, మాడిగ మొదలైన మలాలవారికి ఈశాఖద్వారా మంచినీటి భావులు, చెరువులూ త్రవ్వించవచ్చు. ఇండ్లు కట్టుకోవడానికి స్థలములు యిప్పించవచ్చు. పిల్లల చదువుకుకూడా ఏర్పాట్లు చేయించవచ్చు.

ధాన్యము కొనుగోలు ఆఫీసరు : (Grain Purchasing Officer)

వీరు స్వయంగాగారి, వర్తమలద్వారా గారి ధాన్యాన్ని కొని కొంత వార్షికతాలకు ఎగుమతి చేస్తుంటారు. నియమిత ధరలను ధాన్యం దొరికనప్పుడు కమాండీరు చేయవచ్చు. అలా ధాన్యాన్ని కమాండీరు చేసేటప్పుడు అక్కడి ప్రజల ఆవులరాన్ని చూచి ఎక్కువవున్న ధాన్యాన్నే తీసుకుపోయేట్లు మనం చూడాలి. ఈ ఆఫీసరు జర్యలమీద అప్పీలు చేయవలసివుంటే సివిల్ సప్లైస్ కమిషనర్, మద్రాసుకు చెయ్యాలి.

ధాన్యపు కంట్రోలు ఆఫీసరు : (Grain Controle Officer)

వీరు ధాన్యంయొక్క యెగుమతి నిగుమతులను, ధరలను కంట్రోల్ చేస్తుంటారు. ధాన్యాన్ని ఎక్కడికైనా పంపించాలన్నా, లేక ఎక్కడి నుండైనా తెప్పించుకోవాలన్నా వీరివద్ద స్టాఫీజ్ (Priority certificate) పొందాలి.

ఇవిగాక గ్రామోద్యోగులను గురించి, పాగాకు, అటకీ శాఖలను గురించి ఆయా సబ్జెక్టులలో వివరంగా చెప్పబడినది. పోలీస్, సివిల్, మొదలైన శాఖలతో వ్యవహరించవలసిన విధానాలు ఆయా సమస్యలనుబట్టి వుంటాయి కాబట్టి ఎప్పటికప్పుడు లాయర్ల సలహాలుపొందుతూ వుండాలి.

పైన జెప్పబడిన విధంగా ప్రభుత్వశాఖల ద్వారా రైతులకు చాలా మేలు కలుగజేయవచ్చు. కాబట్టి వర్క్లంతా యీ అవకాశాలను వుపయోగించుకొని రైతుల నందరినీ సంఘటిత పర్చడానికీ, రైతుల పరిస్థితులను సాశ్వతమైనంతవరకు బాగుచేయడానికీ కృషిచేయాలి. కాని ఈ సందర్భంలో ఒక విషయం మాత్రం గుర్తుపెట్టుకోవాలి. ఏ పనికైనా ప్రజా సమీకరణ లేకుండా కేవలం ఉద్యోగస్తుల చుట్టూ తిరిగినంతమాత్రాన పనులను సాధించలేము. కాబట్టి ప్రభుత్వ శాఖలద్వారా ప్రయత్నించడమూ, ప్రజలను సమీకరించడమూ రెండూకూడా చేస్తుండాలి.

నిర్మాణ సమస్యలు.

ప్రాథమిక రైతు సంఘము.

ప్రాథమిక సంఘమే ప్రజలలో ప్రత్యక్ష నాయకత్వం వహిస్తుంది. దేశానికి సమస్యలను తీసికొని, రైతులలో రైతులుగా మెలిగితే నిజమైన రైతు వుద్యమాన్ని నిర్మించగలము. నేడు మనపైనున్న బాధ్యతలన్నియూ ప్రత్యక్షంగా ప్రజలకు నాయకత్వం వహించు ఈ ప్రాథమిక సంఘము నిర్మాణయుక్తంగా పనిచేసిననాడే పూర్తి చేయగలుగతాము. ఈ సంఘము పని చేయనంతకాలము, పై సంఘములయొక్క స్థితి వునాదిలేని భవనము మాదిగా వుంటుంది. రైతు సంఘాలు ఒకదా, రైతు ౫ మడియొకదారి. పోవడం, రైతుసంఘాలు. నిజమైన నామమాత్ర సంతకాలుగా వుండి పోవడం జరుగుతుంది.

మనం ఆంధ్రప్రదేశ్ లో దాదాపు రెండువేల గ్రామాలలో రైతు సంఘ సభ్యులను తీర్చించాము. ఇందులో 700 గ్రామాలలో అధ్యక్ష, కార్యదర్శుల ఎన్నిక జరిగింది. ఈ ఎన్నికలు జరిగిన గ్రామసంఘాలలో స్థానిక రైతుల దేశానికి సమస్యలు తీసికొని పనిచేయు సంఘాలు 150 గ్రామసంఘాలు కూడా లేవు. ఈ పనిచేసే సంఘాలలోకూడ చేసిన పని రిపోర్టు ద్వారా పైకమిటికి పంపేసంఘాలు 100 మాత్రమే వుంటాయి. ప్రాథమిక సంఘాలు నామమాత్రంగా వుండబట్టి బలమైన రైతు వుద్యమాన్ని నిర్మించలేకపోయాము. అంటే ఆంధ్రప్రదేశ్ లో బొత్తిగా పని చేయుటలేదని అరంగాదు. రైతు సమస్యలను తీసికొని పనిచేస్తున్నాం. అది వ్యక్తులుగా చేస్తున్నాముగాని సంఘాలను కదలించుటలేదు. సంఘాల ద్వారా పనిచేయుటలేదు. కాబట్టి మనము ఈ ప్రాథమిక సంఘాన్ని చక్కని నిర్మాణ పద్ధతులతో పనిచేయించి, బలమైన రైతు వుద్యమాన్ని

నిర్మించి రైతు లందరకు నాయకత్వం వహించే సంఘాలుగా తీసుకొని రావాలి.

ప్రాథమిక సంఘము యెలా పనిచేయాలి ?

అఫీసు, అధ్యక్షుని లేక కార్యదర్శి గృహములోగాని లేక పక్కను కమిటీచే నిర్ణయింపబడిన యింటిలోగాని వుండాలి. (2) ప్రాథమిక సంఘము రెగ్యులరుగా 10 రోజుల కొకసారి సమావేశముకావాలి. ప్రత్యేక మైన సమస్యలున్నప్పుడు వెంటనే సమావేశముగావాలి. పై కమిటీనుండి అర్జంటు సర్క్యులరువస్తే కార్యదర్శి అవుసరమనుకుంటే సమావేశపర్చాలి. (3) జనరల్ బాడీ సమావేశాలు నెలకొకసారి సమావేశము కావాలి. (తాలూకా రైతు ప్రతినిధి వచ్చినప్పుడు సమావేశమవడం మంచిది) (4) పైనుండివచ్చిన సర్క్యులరును వెంటనే అమలు జరుపడానికి పూనుకోవాలి. (5) తాలూకా రైతు సంఘమునుండి అధ్యక్షు, కార్యదర్శులుగాని, అర్గ నైజరుగాని వచ్చినప్పుడు ముందుగా రైతులలో ప్రచారముచేసి బహిరంగ సభ ఏర్పాటుచేయాలి.

ప్రాథమిక సంఘ ఎజండా.

(1) రైతుసంఘ వ్యతిరేక ప్రచారం చేస్తున్నారా? దాన్ని ఎలా ఎదుర్కోవాలా? చర్చించుకోవడం (2) గ్రామసమస్యలు (3) పైసంఘము నుండి వచ్చిన సర్క్యులర్లు, లేట్లు (4) సభ్యులను ఎంతమందిని చేర్పించాం? (5) రైతుసంఘ నిధికి ధాన్యనిధి ఎంతవరకు వసూలుచేశాం. (6) రైతు కూడలి స్థలాలలో ఎన్నిచోట్ల రైతు సమస్యలను గురించి చెప్పింది. శేపరు చదివి వినిపించింది. (7) పైసంఘమునకు పంపే రిపోర్టు.

ప్రాథమిక సంఘాలు 10 దినముల కొకసారి తాలూకా లేక జిల్లా రైతుసంఘానికి తాముచేసిన పనినిగూర్చి, తమను ఎదుర్కొన్న సమస్యలను గురించి రిపోర్టులు పంపుతూ సలహాలు తీసుకుంటూ వుండాలి. పైసంఘానికి

పంపవలసిన సభ్యత్వలిస్టులు, కోటాలు రెగ్యులరుగా పంపాలి. పైసంఘం వీధినా భోగట్టా కోణివప్పుడు సకాలంలో పంపుతూవుండాలి. గ్రామములలో రైతుల నిత్యజీవితానికి సంబంధించిన సమస్యలన్నింటిని నేడు ప్రాథమిక రైతుసంఘము తీసికొనవలసి యున్నది. కాని రైతుసంఘము ఆర్థికంగా చేయునాటికే యీ సమస్యలన్నీ యెవరో గ్రామీణకరణమో, మునసబో లేక మరయొక స్వార్థపరుడో వ్యవహరిస్తూ వుంటాడు. మనము రైతుసంఘము పెట్టినంతమాత్రాన రైతులంతా మన సంఘాన్ని గుర్తించరు. రైతువర్క్కులు ఈ సమస్యల నన్నింటిని తెలిసికొని గ్రామ రైతుసంఘ యాజమాన్యమున పనిచేయాలి. అందుచే గ్రామాలలో పనిచేసే రైతువర్క్కుల సర్వేచేయుట, నోట్లువ్రాయుట, దస్తావేజులువ్రాయుట, పిటీషన్లువ్రాయుట, ప్రభుత్వ శాఖలతో వ్యవహరించుట నేర్చుకొనియుండాలి. రైతుల రైతుసంఘములు రాకవూర్వము స్వార్థపరుల చేతులలో వున్నారు. వారందరినీ, వారిపనులన్నీ రైతుసంఘంపేరుతో వెరవేరుస్తూ (రైతులను) చైతన్యవంతులుగా చేయాలి.

రైతు వర్క్కులు ప్రతిచిన్న సమస్యను, (రైతులు రైతులమధ్య తగాదాగాని, రైతులు కూలీలమధ్య తగాదాగాని, గ్రామముంతటికీ సంబంధించిన విషయముగాని) వ్యక్తిగతంగా చేయరాదు. సమైక్యంగానే కార్య నిర్వాహక వర్గమును సమావేశపరచాలి. ఆ సమస్యను ఆవర్కింగుకమిటీలో చర్చించి నిర్ణయాలు తీసికోవాలి. ఇంకా ముఖ్యమైన సమస్యయైనచో సాధారణ సభ్యుల నందరినీ పిలవాలి. ఆ నిర్ణయాన్ని రైతుసంఘవిజ్ఞయంగా అమలుజరపాలి. అధ్యక్షకార్యదర్శులు ప్రత్యేకంగా గ్రామరైతు సంఘ బాధ్యత ఎక్కువగా నిర్వహిస్తూ పనిచేయాలి. పిటిషనుదల సౌకర్యాల కొరత, ఇతర ప్రభుత్వశాఖలతో వ్యవహరించుట గ్రామరైతు సంఘం పేరుతో జరిగినచో రైతుసంఘము రైతులను నాయకత్వాన్ని వహించుతుంది. ఈనాడు రైతులదగ్గర వివిధరూపాలలో లంచాలుకొడేయు, స్వార్థపరులకు అధికారులకు అవకాశంలేకుండా పోతుంది. రైతుసంఘంద్వారా కృషి

నల్పుటవలన రైతులలో వికృత, తమశక్తి తాము తెలిసికొనగలుగుట, తమ హక్కులారప పోరాడే శక్తి పెంపొందించుకొనుట జరుగుతుంది. స్థానికంగావున్న వ్యక్తిగత కక్షలలో రైతుసంఘము లీనమైపోవడా, కక్షలులేకుండా చేయడానికి కృషిచేయాలి. వేరొకచోట వ్రాయబడిన రైతు సమస్యలన్నీ ప్రాథమిక రైతుసంఘము లీసికొని పనిచేయాలి. అప్పుడే నూటికి నూరురైతులను రైతుసంఘ నాయకత్వం క్రిందప లీసికొని రాగలము.

రైతుసంఘ సభ్యులను ఎలా చేర్పించాలి?

ప్రస్తుతం ప్రాథమిక సభ్యత్వాన్ని యేదో సంవత్సరాలికొకసారి తద్దినముపెట్టినట్లు చేర్పించి మొక్కుతర్చుకుంటున్నాము. చేర్పించేటప్పుడు సంఘ ఆశయాలను ప్రచారము చేయకుండా చేర్చిస్తున్నాము. సభ్యత్వమును మునుగూడా సరిగా వనూలుచేయుటలేదు. ప్రాథమిక సభ్యత్వమును సంవత్సరం పొడుగునా చేర్పించాలి. చేర్పించేటప్పుడు రైతుసంఘ ఆశయాలను, సంఘావశ్యకతను ప్రచారంచేసి రైతులను ఒప్పించి చేర్పించాలి. యే సమస్యను లీసికొని పనిచేస్తున్నా ఆసందర్భాలలో సభ్యులను చేర్పించాలి. ప్రతి ప్రచార, ఆందోళనా కార్యక్రమములోనూ, తరువాతకూడా చేర్పించాలి. యనుము తప్పకుండా వనూలుచేయాలి. రైతుసంఘములో రైతుస్త్రీలనుకూడా చేర్పించాలి. ఈవిధంగాచేస్తే రైతులు సంఘావశ్యకతను గుర్తిస్తారు.

ఇప్పుడు మనం ప్రతిచోటా ప్రతిసంవత్సరం సభ్యులను జేర్చిస్తున్నాం. ప్రాథమిక సంఘాలు బలంగావున్న చోట్లకూడా సభ్యత్వాన్ని చేర్చడానికి, కొత్తసభ్యత్వ ఫారాలు వాడుతున్నాం. ఇందువల్ల సభ్యత్వ ఫారాలు ఎక్కువ కావలసిరావడం, వాటికొరకు రాష్ట్రసంఘానికి డబ్బు ఎక్కువ ఖర్చు కావడం జరుగుతోంది. అందువల్ల ఈఖర్చు తగ్గించుకోవడానికిగాను ప్రాథమిక సంఘాలు ఆఫీసులుపెట్టి పనిచేపేచోటనా క్రిందటి సంవత్సరం

చేర్చించిన సభ్యులను తిరిగి చేర్చించవలసినప్పుడు వారి జీతము బుక్కలో పేరు వ్రాసి సభ్యత్వాన్ని పునరుద్ధరిస్తూ వుండాలి. అలాచేస్తే సభ్యత్వఫారాల అవుసరం తగ్గుతుంది. డబ్బు కలిసివస్తుంది. పనికి వా తేలిక అవుతుంది.

గ్రామ సంఘానికి వుండవలసిన రికార్డు.

(1) రైతులయొక్క లిస్టు, రైతుసంఘ సభ్యులుగా చేరడానికి అగ్గ తగలవారు ఎంతమందో తెలుపు పట్టిక. (2) రైతుసంఘ సాధారణ సభ్యుల లిస్టు వ్రాయుటకు ఒక పుస్తకము. (3) వార, దిన పత్రికల పైళ్లు. (4) తాలూకా ఆఫీసుకుపంపిన రిపోర్టులెటర్ల కాపీలపైలు. (5) ప్రభుత్వ శాఖలతో జరిపిన ఉత్తర ప్రత్యుత్తరముల పైలు. (6) ప్రభుత్వ శాఖల నుండి వచ్చిన లెటర్ల పైలు. (7) ఎక్కాంటు పుస్తకము. (8) తాలూకా జిల్లా సంఘాలనుండి వచ్చిన సర్క్యులరసు పైలు. (9) తాలూకా, జిల్లా మ్యాపులు, యితర మ్యాపులు. (10) గోడవార్తా పత్రిక పెట్టి రైతుల కుప యోగించు వార్తలు, వ్యాసాలు ప్రకటించాలి. (11) గ్రాంథాలయ ముండాలి.

గ్రామనాయకత్వము వహించడానికి తీసుకోవలసిన సమస్యలు

(1) సర్వే, నోట్లు, దస్తావేజులు, పిటిషన్లు వ్రాయుటకు గ్రామ రైతుసంఘమే పూనుకోవాలి. ఫీల్డుబుక్కు, అడంగులు సంపాదించి రైతు సంఘము తరపునవుంచాలి. (2) గ్రామ కక్షలను మాన్పించడానికి ప్రయత్నము చేయాలి. రైతులలో వచ్చే గట్ల తగాదాలను పరిష్కరించాలి. (3) వ్యవసాయ కూలీల డిమాండ్సును, బలపరచాలి. పేతు, కూలీల సామరస్యాన్ని సాధించాలి. (4) సమస్యలను తీసికొని రైతు సేవ చేయుటద్వారా స్వార్థపరులను బట్టబయలుచేయాలి. (5) రైతుసంఘ సభ్యులను నిత్యము చేర్చించడము. ఆశయాలను ప్రచారము చేయడము. (6) పచ్చగడ్డిపాటలు, యితర వున్నుడి అదాయాల విషయంలో తగాదాలురావండా గ్రామ

రైతులకు మే పరిష్కరించాలి. (7) బంజరు భూములు, శిస్తు తీసుకోవడం, పెన్షన్లు, ముంపునివారణ, జమాబందీ వసూళ్ళ విషయంలో కలుగజేసి కోవాలి. (8) గ్రామ పునరుద్ధరణ ఫండును (Rural uplift fund) వాడుకోవాలి. కలెక్టరుకు పిటిషను పంపి గ్రామ క్షేమముకోసం ఆ ఫండును వుపయోగించుకోవాలి. (9) మునసబు, కరణాల మోసాలను కనిపెట్టుట. గ్రామ మాన్యుయల్ చదవాలి. (10) ఆబోతులు, దున్నపోతులు, పశు వృద్ధి విషయంలో జాగ్రత్త తీసుకోవాలి. (11) నీటి అవుసరాలు, సదుపాయాలు, కౌల్వల మరమ్మతులు, కొత్తకూమల విషయంలో శ్రద్ధవహించాలి. (12) వ్యవసాయశాఖ సహాయముతో రైతులకు వ్యవసాయ వ్యవహారములలో (పంటల తెగుళ్లు మొ||) సలహాలివ్వాలి. (13) ధాన్యపు వసూలు, సంఘఫండు (ఉమ్మడి ఫండునుండి) వసూలుచేయాలి. (14) విత్తనాలు, ఎరువులు, వ్యవసాయ పరిముట్లు రైతుల కిప్పించాలి. (15) హాస్పిటలు, శాటిట్రీ, నర్సుల సౌకర్యాలు కలిగించాలి. (16) చెరువుల మరమ్మతు, రహదారుల సౌకర్యాలకోరప పాటుపడాలి. (17) పశువుల వ్యాధులు, అంటువ్యాధులు వచ్చినప్పుడు నివారణకు పాటుపడాలి. (18) పంచాయితీబోర్డులు, కో-ఆపరేటివ్ స్టోర్సు, చౌకడిపోలు రైతులకు వుపయోగించునట్లు చూడాలి. (19) అధికొత్పత్తి ప్రచారము, ఆహారకమిటీలు, ప్రజారక్షణదళాల ఏర్పాటుగావించాలి. (20) సాంఘిక వ్యవహారములలో (పెండ్లిండ్లు) సలహాలివ్వాలి. జంతువుల బలి జరుగకుండా చూడాలి. (21) గ్రామమునకు సంబంధించిన లెక్కలు. అనగా గ్రామజనాభా. ఏయే వర్గములో (ధర్మ, మధ్య-బీద) ఎంతమంది? వ్యవసాయహాలీ లెంతమంది? గ్రామములోనున్న మొట్ట, మాగాని ఎంత? ఎంత ఆహారము ఉత్పత్తి అవుతుంది? ఆ గ్రామానికి సరిపోగా మిగులుతుందా? తక్కువేతుందా? మొ|| లెక్కలు ఆఫీసులోవుండాలి. (22) పశువులను అమ్మునదిని ప్రచారంచేయాలి.

తాలూకా సంఘము.

(1) గ్రామాలవారీగా సభ్యుల లిస్టులు. గ్రామ అధ్యక్షులు, కార్యదర్శుల లిస్టులు, ఆడగ్రామీణులు, క్రింది సంఘానికి సంపే సమన్యలర్ల పైబిల్లు. (2) క్రింది సంఘమునుండి వచ్చే రిపోర్టుల పైబిల్లు, చిరా, అవర్సా. పోస్టల్ ఎక్కొంటు. (3) వోచర్సు పైలు గ్రామసంఘానికి యిచ్చిన లిస్టులలో నున్నవి యీ సంఘానికికూడా వుండాలి.) (4) రైతు సమన్యలలో అనుభవము గలిగిన ఒకరు తాలూకా రైతుసంఘ ఆఫీసు శక్తిపూర్వకంగావుండాలి. (5) ప్రతి సమన్యపై ప్రాథమిక సంఘాన్ని సకాలములో పరిహారతో ప్రత్యక్షంగా నడపాలి. సర్కులరు, కరపత్రాలద్వారా సామయిక సమన్యలపై నాయకత్వం వహించాలి. (6) తాలూకా ఆన్లైన్ల సరాసరి రైతులవరకు వెళ్ళి రైతు నాయకులుగా పెంపొందాలి. రైతు సమన్యల స్వభావాన్ని, ఆ సమన్యలపై రైతుల అభిప్రాయమును తెలిసికోవాలి. (7) తాలూకా అధికారుల దగ్గరకు, జిల్లా అధికారుల దగ్గరకు రైతులను రాయబారము చేసుకవెళ్ళాలి. (8) ప్రాథమిక సంఘాన్ని పనిచేసేటట్లు చూడాలి. ప్రాథమిక సంఘాన్ని, జనరల్ బాడీని సమావేశపర్చడం, స్థానిక సమన్యలను తెలిసికొని పరిష్కారమార్గాన్ని సూచించుతూ ఆచరణలో ఎలా పనిచేయాలో స్పష్టమైన సలహాలిచ్చిరావాలి. (9) జిల్లా రైతుసంఘ కోటాలు సకాలములో పూర్తిచేయాలి. జిల్లా సంఘానికి ప్రజలలో జరిగిన పనిని గూర్చి రిపోర్టు 15 రోజుల కొకసారి. పోలిటికల్, ఆన్లైన్ల జేషన్ రిపోర్టులు నెలకొకసారి పంపాలి. (10) వర్క్యంగుకమిటీ నెలకొకసారి, జనరల్ బాడీ రెండు మాసముల కొకసారి సమావేశంకావాలి. (11) ఆఫీసులో రెగ్యులరుగా పనిచేయాలి.

ఎజెండా.

(1) సభ్యుల రిపోర్టులు, (2) సైసంఘం పంపిన సర్కులర్లు ఎంత వరకు అమలుజరిగినది (3) రైతుసంఘ విచ్ఛేదములను గురించి (4) రైతుసంఘ

నిధి వసూలు (5) రైతుసంఘ సభ్యత్వ పెంపుదల (6) ఎన్ని సంఘాల
లు పెట్టబడినది (7) ఎన్ని సంఘాలు పనిచేస్తున్నది (8) ఎక్కంటు (9) పై
కమిటీకి పంపిన రిపోర్టులు చదువుట (10) పైనుండివచ్చిన సర్క్యులర్లు చదు
వుట (11) ఆనాటి సమస్యలనుగురించి (12) బాధ్యతలనుగురించి (13) బం
జరు భూములు, ఆహారపనుస్యా పరిష్కారము (15) వ్యవసాయసూచీలు,
రైతుల సామరస్యమును గురించి చర్చించాలి.

జిల్లా సంఘము.

(1) ఆఫీసు రెగ్యులర్ గా ఒకపక్షతర పనిచేయుట, జిల్లానాయకు
లలో ఒకరు యెప్పుడు ఆఫీసులో వుండాలి. లేచో అచుభవముగలిగిన
ఆఫీసు శక్తిబద్ధ వుండాలి. (2) తాలూకా సంఘములో వుంచే ఫైల్స్
వుంచుతూ, ప్రభుత్వ ప్రకటనలపైలు, డిస్పాచింగు (ఆఫీసునుండి ప్రతి
దినమూ వెళ్ళేటట్లు, వచ్చేటట్లు నోట్ చేయు పుస్తకం) (3) జిల్లా
నాయకులిచ్చు స్టేటుమెంట్ల కాపీలపైలు, ఆఫీసులోవుండే వస్తువులలిస్టు
వుంచాలి. కటింగుపైలు వుండాలి. (4) జిల్లానాయకత్వముంతా జిల్లా
కేంద్రములోనే వుండాలి. వీరువెళ్ళేటప్పుడు ఆఫీసులో కార్యక్రమము
యిచ్చి వెళ్ళాలి. (5) జిల్లారైతునాయకత్వం రైతువ్యవస్థాపక యేభోగ
ణిలో నడుస్తోంది, జిల్లావ్యాపితంగావున్న లక్షణాలు యేమిటో ఈసారి
నుండి పైసాయికి వుద్యమాన్ని తీసుకవెళ్ళాలంటే యేమిచేయాలో ఆకం
చెసికోగల రాజకీయ విజ్ఞానాన్ని కలిగివుండాలి. (6) ఆఫీసు భోగట్టాను
తెలియజేసే విధిగా వుండాలి. మంచిపై బ్రీచ్ వుండాలి. (7) వెనుకబడియున్న
ప్రాంతాలలో రైతు సంఘాలను స్థాపించడానికి ప్లానులు వేసికోవాలి.
(8) ప్రతినెల బజ్జెటు తయారుచేసికొని, విరాళాలు రైతుజన సామాన్యము
నుండి డబ్బు వసూలుచేయడానికి తాలూకాలకు నూచన లివ్వాలి. (9)
తాలూకా సంఘాలకు యెప్పటికప్పుడు వివరములతో కూడిన కార్యక్రమాన్ని
సర్క్యులర్లద్వారా అందజేయాలి. గెజిట్ తెప్పించాలి. (10) తాలూ

కాలనుండి రిపోర్టులు తెప్పించుకోవాలి. (11) విధ తాలూకాలలో పనిని సమీక్ష చేస్తూ అప్పడప్పడు లెటర్లు పంపించాలి. (12) 10^{వో}జులు స్కూళ్లు పెట్టి వర్క్లకు శిక్షణ యివ్వాలి. (13) తాలూకా ఆఫీసులను చెక్ చేయాలి. (14) రాష్ట్రసంఘు కోటాలు సరిగాకట్టుట. రాష్ట్రసంఘానికి 15 రోజులకొకసారి ప్రజలలోని పనినిగూర్చి (మాన్) రిపోర్టు, నెలకొకసారి పాలిటికల్ ఆర్గనైజేషన్ రిపోర్టులు పంపాలి. (15) నెలకొకసారి వర్కింగుకమిటీ రెండుమాసముల కొకసారి జనరల్ బాడి జరపాలి. (16) జిల్లా నాయకులు తాలూకా జనరల్ బాడికివెళ్ళి వారిని ఉత్సాహపరచాలి. వర్కింగు కమిటీ మీటింగులకు వెళ్లి నడపాలి. (17) ఆహారకమిటీలను అగ్లెజ్టు చేయాలి. జమీందారుల వద్దకువెళ్ళి బంజరుభూములు యివ్వమని కోరాలి.

జిల్లా రైతుసంఘం నిర్వహించడానికి ఎంతమంది కావాలి?

ఒకరు ఆహారసభ్యుడు ఇతడు ఆహారసమస్య విషయంలో యితర రాజకీయ పక్షాలతో ఆహార కమిటీ లేర్పరచడం, జమీందారులవద్దకు రాయ బారం వెళ్ళడం చేయాలి. ఒకరు ఆఫీసులో వుండాలి. రెండుతాలూకా రైతుసంఘాలకు ఒకరు చొ॥న ఆర్గనైజర్లు వుండాలి.

ఆఫీసు.

ఆఫీసుఅంటే యేమిటి? వివిధప్రాంతాలలో జరిగిన పనిని సమన్వయ పరచి నాయకత్వము వహించి ప్రజాసంస్థలను, పార్టీ కు నడుపుకేంద్రము. ఈ అభిప్రాయముతో మనము ఆఫీసు నడిపినట్లయితే బలమైన ప్రజాసంఘాలను నిర్మించి నడుపగలము. కాని మనం యంతవరకు ఆఫీసులు నామమాత్రంగానే పెట్టుచున్నాము. మనము ఏ ఆఫీసును, ఏని సమన్వయపరచి నడుపుకేంద్రముగా నడపలేక పోతున్నాము. ఆఫీసు వుండే కార్యదర్శిగాని, మేనేజరుగాని సమన్వయ తెలిసి నడుపగల సమర్థుని నిర్ణయించి పెట్టుటలేదు. గురూస్తాగా పనిచేసేవారిని పెట్టుచున్నాము. మనజిల్లా,

తాలూకా రైతుసంఘములు పైఆశయాన్ని ఆచరణలోనికి తీసుకరాగలిగి నప్పుడే బలమైన రైతువుద్యమాన్ని నిర్మించగలము. కాబట్టి ఆఫీసులు పని చేయవలసిన విధానాన్ని ఈ క్రింద నూచిస్తున్నాము.

(1) ఆఫీసులు ధర్మ సత్రములుగా నుంచక నిర్ణీత కార్యక్రమం ప్రకారం పనిచేసే పద్ధతులు, ఆఫీసులోవుండే కామ్రేడ్స్ ఏర్పరచుకోవాలి. టైమ్ టేబిల్ వేసికొని దానిప్రకారం అమలుజరవాలి. కాలక్షేపరాయుల్లకు ఆఫీసుమధ్యలో బాతాఖాన వేయడానికి అవకాశమిచ్చి పని పాడుచేసికోరాదు. ఆఫీసులో యిదరు కామ్రేడ్స్ వున్నప్పుడు పని విభజించుకొని అందులో ఒకరు వెలుపలినుండివచ్చే రైతుల్లోను, యితరులలోను వేరే గదిలో మాట్లాడడానికి సమయాన్ని నిర్ణయించుకోవాలి. రైతు, వ్యవసాయ కూలీ ఆఫీసులకు ఈయమాన్ని ఆచరణలోపెట్టడం కొంత బాధమాట నిజమే. కాని రైతులు, వ్యవసాయకూలీ ప్రజాసామాన్య మనస్తత్వానికి, అలవాట్లకు మనం బానిసలంగారాదు. వాటికి మనంయెలా రాజకీయాలను వారీసమస్యలను నేర్పుతున్నామో అలాగే ప్రవర్తననుకూడా నేర్పాలి. అంతేగాని వాటికి తోకలుగావుండి పోరాదు. (2) ప్రతీసమస్యపై సరితైన పంథాను నిర్ణయించి వివరాలతోకూడిన స్పష్టమైన కార్యక్రమాన్నియిస్తూ సకాలంలో సర్క్యులర్లుపంపాలి. (3) మూడుమాసముల కొకసారి పని సమీక్ష చేస్తూ లెట్ల క్రిందిసంఘాలకు పంపించాలి. (4) క్రిందిసంఘాల నుండి రిపోర్టులు తెప్పించుకోవాలి. ముఖ్యమైన రిపోర్టులున్నప్పుడు వూరి వూరికి రిపోర్టుకూడా తీసికోవాలి. (5) సకాలంలో జవాబులు యివ్వడ మనేది ఆఫీసుయొక్క ప్రధాన ఆదర్శము. లేనిచో క్రిందిసంఘాలకు, ఆర్గనైజర్లకు చెడ్డ అదర్సాన్ని చూపినవాళ్ళము అవడమేగాక, సమస్యదాటి పోయినాక మనసలహాలు వెళ్లినా ఫలితం వుండదు. ఆఫీసుయొక్క వుత్త్యాన్ని కోల్పోతాము. (6) ఆఫీసునుండి క్రిందిసంఘాలకు విమర్శలు, నిర్ణయాలు, సలహాలద్వారా వుత్సాహపరచి షుచిచేయించాలి. (7) ఆఫీసు యేసంఘానికి చెందివుంటుందో, ఆఫీసులో అలక్షణాలు వుట్టిపడుతూ

వుండాలి. ఉదా:- రైతుసంఘ ఆఫీసులో పంటలకు సంబంధించిన పోస్టరులు, విత్తినాలు, మ్యాపులు, మొదలగునవి వుండాలి. (8) ఆఫీసులు పరిశుభ్రముగా వుండాలి. (9) ఆఫీసులు భోగట్టాకు నిలయంగా వుండాలి. రైతుసంఘ ఆఫీసువుంటే రైతులకు సంబంధించిన ప్రతి మస్యమీద ఆఫీసులో భోగట్టా వుండాలి. (10) ఆఫీసు మేనేజరు ఆ సంఘసమస్యలు తెలిసినవారుగా వుండాలి పిటిషన్లు, మహజన్లు మొదలగునవి వ్రాయగలిగి వుండాలి.

నివేదికలు.

ఒక వ్యక్తిని గురించిగాని, ఒక సంఘాన్ని గురించిగాని, ఒక పరిస్థితిని గురించిగాని, లేక యే విషయాన్ని గురించియైనా వార్తాపూర్వకంగాగాని, ప్రత్యక్షంగాగాని నివేదించునది నివేదికయని పిలువబడుతుంది. ఈ నివేదిక ఒకపార్టీ లేక ఒక ప్రజాసంస్థ నిర్వహణలో ఆత్మ్యతమపాత్ర వహిస్తుంది. ఈ నివేదికలు పంపుట, తెప్పించుకొనుట సరిగా జరుగకపోతే యే సంఘము కూడా సరిగా పనిచేయలేదు. ఈ నివేదికద్వారానే ఒక ప్రాంతములో అనుభవాలను, మరియొక ప్రాంతానికి అందజేయుట, మొత్తం పరిస్థితి చూచికొని తరువాతచర్యను నిర్ణయించి వుద్యమాన్ని ప్రైవేటు తీసుకవెళ్లడం జరుగుతుంది. దీనిద్వారా బలమైన వుద్యమాన్ని, నాయకత్వాన్ని నిర్మించగలుగుతాము. ఈ నివేదికలు పంపువారు, యిచ్చువారు రెండు ప్రధాన విషయములు గుర్తుపెట్టుకోవాలి. ఒకటి సకాలములో పంపుట సకాలములో పంపని రిపోర్టును విలువలేదు. పైకమిటీనుండి క్రింది కమిటీవారు సలహాలు పొందలేరు. పైకమిటీకి, ఈవిషయాన్ని అనుభవంగా తీసికొని మరియొకచోట ఏంచర్య తీసికోవాలో, మొత్తంమీద తీసుకరావలసిన మార్పుయేమిటో నిర్ణయించుకోడానికి అవకాశం వుండును. అందుచే సకాలంలో పంపాలి. రెండవది నివేదిక పంపేటప్పుడు అతిశయోక్తులు, తగ్గింపులు లేకుండా సరియైన అంచనాతో నిజమైన విషయాలతో పంపించాలి. లేకపోతే సరియైన నిర్ణయాలు తీసుకోలేరు.

ఓరల్ నివేదికలు.

సాధారణంగా వైకమిటి ప్రతినిధి క్రింద సంఘాల సమావేశాలకు వెళ్ళినప్పుడు, క్రిందిసంఘ సభ్యులు, వైసంఘ సమావేశాలకు వెళ్ళినప్పుడు ప్రత్యక్షంగా యిచ్చేవి.

నివేదికలు ఎన్నిరకాలు?

(1) ప్రజలలో జరిగిన పని నివేదిక. దీనిలో ఊరేగింపులు, సభలు, ప్రదర్శనలు, రాయబారాలు, ప్రజాపోరాటములు, సమ్మెలు మొదలగు వాటిని గురించి వ్రాయాలి. (2) రాజకీయ నివేదిక : ఈ రిపోర్టులో రైతు సభకు విచ్చేకకుడు ఏం చేస్తున్నారు. వారి నినాదాలేమిటో, వారిస్థితి, బలము మనతోపోలిస్తే ఎంతో? వారిపై ప్రజాభిప్రాయమేమిటో? వారిని ఎలా ఎదుర్కొంటున్నారో, రైతు సంఘాలమెడ యితర రాజకీయ గూర్పుల వైఖరియేమిటో, మన నినాదాలు, కార్యక్రమము రైతులు ఎలా స్వీకరిస్తున్నారో ముగిసే విషయములుండాలి. (3) ఆర్గనైజేషన్ నివేదిక. దీనిలో జిల్లా, తాలూకా రైతుసంఘాలు ఎలా పనిచేస్తున్నవీ, ప్రాథమిక సంఘము ఎలా పనిచేస్తున్నవీ నివేదికలు ప్రాథమిక సంఘమునుండి రాష్ట్ర సంఘమువరకు రెక్యూలరుగా వస్తూవుండాలి. సంఘ సమావేశాలు, ఏర్పాట్ల నాలను గురించి దీనిలో వ్రాయాలి. సర్క్యులర్లను కమిటీలు ఆమలుతున్నవీ సభ్యత్వమొత్తం చేర్చించివీ, కొత్తసంఘాలెన్ని పెట్టిందో, ఎంతడబ్బు వసూలైనది, ఆకొంటు ముగిసి వ్రాయాలి.

జనరల్ గా నివేదికలు యెలా వుండాలి.

మొదటిపేరాలోనే మొత్తం నివేదికలోని సారాంశాన్ని ప్రధాన విషయాలను వ్రాయాలి. రెండవపేరాలో జరిగిన యేర్పాట్లు, యెలా ఆర్గనైజేషన్ చేసిందీ వ్రాయాలి. మూడవ పేరాలో జరిగినది జరిగినట్లు వ్రాయాలి. ప్రజాభిప్రాయాలునూడా వ్రాయాలి, 4 ఫలితాలు, 5 లోపాలు, 6 గురి

పాఠాలు. ఈవిధంగా వ్రాయాలి. ప్రతివేదిక ఎటువై విషయాలను తెలిపేదిగా (Facts & figures) వుండాలి.

సర్క్యులరు.

ఒకసంఘము లేక పార్టీ తన నిర్ణయాలను, సూచనలను అధీనసంఘాలకు సర్క్యులరు రూపములో పంపుతుంది. ఒక సర్క్యులరు ఒకే విషయముపై వుండాలి.

సూచన, — మొదటి పేరాలలో ఆసమస్య ప్రాధాన్యత అంటే సర్క్యులరు వుద్దేశ్యము వ్రాయాలి. రెండవపేరాలలో జనరల్ ప్లాను. మూడవ పేరాలలో స్పష్టమైన సూచనలు. 4 ని నాదాలు, 5 హెచ్చుకలు, గమనికలు వ్రాయాలి.

కరపత్రాలు.

మనము ఒక ప్రజాసమస్యపై అందోళన చేసే సందర్భములో కరపత్రాలు వేయించుతాము. ఆ సమయంలో వచ్చిన ఆ సమస్యపై వెంటనే ప్రజలను కర్తవ్యోన్ముఖులను చేయడానికి కరపత్రాలు వుపకరిస్తాయి. ఆ కరపత్రం ఆ అవుసర సమస్యపైనే వ్రాయబడాలి. ఇతర విషయాలు చేర్చరాదు. ప్రజాభాషలో సూటిగా ప్రజా హృదయాలలో నాటుకుపోయేటట్లు వుండాలి. ఆ కరపత్రములో కేవలము ప్రభుత్వమాషణే ప్రధానంగా వుండి (కొత్త చిహ్నాలు తెచ్చేదిగా వుండరాదు. అది చదువగానే తక్షణ చర్య స్ఫురించాలి.)

సూచన.

కరపత్రాలు పాత్రములుగా కాఫీహోటళ్ళలో పెట్టి పోరాడు. అవి ప్రజలకు పంచబడేవిన్న మీఠాయిపాట్లాలకు వినియోగపడుతాయి. కరపత్రాలన్నీ ప్లానువేసికొని ప్రజలందరికి అందేటట్లు చూడాలి.

బహిరంగ సభలు.

ప్రజావ్యాపితంగా ఒక విషయాన్ని ఆందోళన ప్రచారము చేయాలనున్న సందర్భంలో బహిరంగసభలు పెడతాము. ఈ సభ ఫలితంగా ఆ విషయంలో కొంత పరిజ్ఞానము సంపాదించుట, దానిపై వారు చేయవలసిన కార్యమును తెలిసికొనుట జరగాలి. కాని మనంపెట్టే సభలు ఎదోపై కమిటీ సభ్యులకు పంపించిగాబట్టి ఆ బాధ్యత నెరవేర్చుకోడానికి మాత్రమే, జరుపుతున్నాముగాని సభ ఫలితాలు ఎలావుండాలనే విషయము ఆలోచించుటలేదు. మన సభయొక్క ఫలితాలెప్పుడు మన సభకు ముందు చేసే ఏర్పాటులమీద ఆధారపడి వుంటుంది.

సభలు ఎలా జరపాలి?

(1) సభను ఏ వ్యవస్థయితో జరుపుతున్నామో కరపత్రాలద్వారా, గొట్టాలద్వారా తెలియజేయాలి. వీటిద్వారా సమయము, విషయము, స్థలము, వుపన్యాసకులెవరో తెలియజేయాలి. (2) మీటింగు సలములో ముందుగానే జండా, ప్లాటుఫారము, లైటు ఏర్పాటుజేసి ఒక వాలంటీరు అక్కడవుండాలి. (3) మీటింగుకు ముందు వూరేగింపు ఆర్గనైజ్ చేయాలి. ఈ వూరేగింపులో ముగ్గురతో కూడిన పంక్తులలో నిలబెట్టాలి. నినాదములు ఏమియివ్వాలి, ఎవరుయివ్వాలి ముందుగానే నిర్ణయించుకోవాలి. 3,4 గురు 'కామ్రేడ్స్' ప్రజలందరినీ మీటింగుకు రావాలని చెప్పడానికి వూరేగింపును వేసుకనేవుండాలి. (జండాలు, నినాదాలు వ్రాసిన అట్టలు, తయారుచేసికోవాలి). (4ఎ) మీటింగుకు ప్రకటించిన టైముకు ప్రారంభించాలి. (4బి) వుపన్యాసకులకు సాంకేతిక పరిస్థితులు చెప్పాలి. లేనిచో ప్రజలు వెళ్ళిపోవడం, ప్రజలకు చెడ్డ అలవాట్లు నేర్పడం జరుగుతుంది. (5) మీటింగులో మన వాలంటీర్లు, వర్కర్లు ప్రజలమధ్య కూర్చోవాలి. వారి అభిప్రాయాలను నోట్ చేసుకోవాలి. (6) మీటింగు అనంతరము వర్కర్లు సమావేశమై మీటింగుపై సమీక్ష చేసికోవాలి. గుణపాఠములను నేర్చుకోవాలి. (7) వూరే

గింపు సందర్భములలో, మీటింగు సందర్భములలో మీటింగు ఫలితంగా వచ్చిన వుత్సాహవంతులను, సంబంధంలో నుంచుకొని వారిని అభివృద్ధి చేయాలి.

మహాసభలు.

ప్రతి ప్రజా సంఘముయొక్క సాంవత్సరీక సభను, మహాసభగా జరుపుతాము. దీనిలో రెండు భాగాలు. ఒకటి ప్రతినిధి మహాసభ. రెండవది బహిరంగ మహాసభ. ఈ మహాసభ మనము ఏ వృత్తముతో జరుపుతాము? గత సంవత్సరము జరిగిన పని సమీక్ష చేసుకొనుట, ముందు కర్తవ్యాలను నిర్ణయించుకొనుట, ప్రజలలో ఈ మహాసభద్వారా తన్మయును కలుగజేసి అక్కడ తీసికొన్న నిర్ణయాలపై ప్రజామోదమును పొందుట. ఈ మహాసభ జరిగిననాడేగాదు ప్రజలలో ప్రచారము జరుగునది, ఆ మహాసభను గురించి తత్పూర్వమే కూడా ప్రచారం జరుగుతుంది. ఉత్సాహవంతులైన ప్రజా పుత్రులతో సంబంధం కలుగుతుంది. అందుచే మహాసభవలన నిగ్రహముగా ప్రజాసంస్థ చరిత్రలో ఒక నూతనదశ ప్రారంభమవుతుంది. ప్రజా వ్యతిరేకతలను ప్రజలలో స్థానములేకుండా చేయగలము. సంఘముపై చందడం, నిర్మాణాత్మకంగా బలపడడము జరుగుతుంది.

ఇప్పుడు చేసే లోపాలు.

(1) సరియైన ప్రచారము ప్రజలలో లేకపోవుట (2) సభ్యులను చేర్పించకపోవుట, మిలిటెంటును దృష్టిలో పెట్టుకొని అభివృద్ధి చేయకపోవుట, ప్రజాసమీకరణ లేదు. (3) ప్రతినిధులసభ, బహిరంగసభ టైము విచక్షణలేక ప్రతినిధిసభను త్వరగా ముగించుట. (4) వుపన్యాసములలో ఎవరు ఏవిషయమై మాట్లాడాలి ముందుగా నిర్ణయించనందువలన అహ్వన సంఘాధ్యక్షుడు, అధ్యక్షుడు, ప్రారంభకుడు, పతాకాత్సవము చేసేవారు అందరూ రాజకీయాలు చెబుతూ ఒకేవిధంగా మాట్లాడి ప్రజలలో విసుగుకలిగించడం జరుగుతోంది.

మహాసభ ఎలా జరగాలి.

మహాసభ జరుగు వాగ్మితములో తాలూకా, జిల్లా, రాష్ట్ర ప్రచారం చేయడానికి ముందుగానే కొన్ని దశలను ఎప్పగించాలి. కొంత మంది భోజన ఏర్పాట్లు, పెండ్లాలు నిర్మించడం, ప్రచారణ మొ॥ పనులు విభజించుకొని నిర్మాణముక్తంగా పని చేయాలి. ప్రచారక దళాలు: మహాసభను గురించి అందుజరిగే కార్యక్రమాన్ని గురించి ప్రచారంచేయడం, ధనసేకరణ, రైతుసంఘసభ్యులను చేర్పించడం, ఈ సందర్భముగా వచ్చిన వుత్సాహవంతులతో సంబంధం పెట్టుకోవడం, మొ॥ పనులు చేయాలి. కొత్తగా సంబంధంలొకటి వచ్చిన వుత్సాహవంతులను మహాసభకు ప్రజలను తీసుకొనివచ్చు బాధ్యత అప్పగించాలి.

ప్రతినిధులసభ మహాసభ జరిగే కాలానికి ఒకరోజుగాని, పూటగాని ముందుగానే పూర్తయ్యేటట్లు నిర్ణయించుకోవాలి. మహాసభకు వారం రోజులు ముందుగానే వాలంటీర్లను రప్పించి శిక్షణయివ్వాలి.

ప్రతినిధుల సభలో ఎజెండా.

(1) సెక్రటరీ రిపోర్టు, (2) ప్రజాసంఘ నిర్మాణానికి సంబంధించిన తీర్మానము, (3) ఆనాటి సమస్యలపై తీర్మానములు (ఈ తీర్మానములు స్పష్టమైన కార్యక్రమాన్ని సూచించునవిగా వుండాలి.) (4) డెలిగేట్లు తమ వాగ్మితాలలో అనుభవాలను తెలియజేయుచు వారికున్న సందేహాలను నివృత్తి చేసికోడానికి అందరితో ఊరికే ఓపాట్లు యిప్పించాలి. రాబోవు సంవత్సరానికి బాధ్యతలు, కోటాలు తీసికోవాలి. (5) సాంవత్సరిక బడ్జెటును తయారుజేసి దానిని వనూలుచేసే విధానమునుగూర్చి కూడా చర్చించుకోవాలి.

ప్రతినిధుల సభలో చేసిన నిర్ణయాల వాధారంగా చేసికొని మహాసభలో వుపన్యాసాలుండాలి. ప్రజలందరిని కాలంతంగా కూర్చుండజేయి

పుపన్యాసము విశేషముచేయు బాధ్యత శిక్షణబొందిన వాలంటీర్లది. ఈ మహాసభ పై రిపోర్టులు తయారుచేయడానికి, ప్రజాభిప్రాయములు, వర్కర్ల అభిప్రాయములు, వ్యతిరేకుల పోకడలు తెలిసికోడానికి ముందుగానే కొంతమందిని నియమించాలి. మహాసభ జరిగిన ప్రాంతాలలో ప్రజలలో వచ్చిన చైతన్యాన్ని, పరిచయంలోనికి వచ్చిన పుత్సాహవంశుల్ని అభివృద్ధి చేయడానికి వెంటనే ఆర్గనైజర్లునువేసి శ్రద్ధగా పనిచేయించాలి. లేనిచో మహాసభ జరిపిన ఫలితాలు వ్యర్థమవుతాయి. మహాభానంతరము ఆ సభకు ఇతర జమా ఖర్చులు పత్రికలలో ప్రకటించాలి. ఈ భానంతరము సంఘం తరపున ఈ సభ సాధించిన విజయాలు, చేసిన పనులు సమీక్ష చేస్తూ లెటరు ఒకటి అధీనసంఘాలకు పంపాలి.

ఇ రి గే షన్ : (Irrigation)

ఆకు పుట్టుక.

మనరాష్ట్రంలో 1854 సం॥ ప్రాంతాలలో, విపరీతమైన కరువు వచ్చింది. 1855 సం॥లో కరువు సంఘాలు ఏర్పడి విచారణలుచేసి, కరువు రాకుండా చేయడానికి పంటలు ఎక్కువపండే మార్గాలు వెదుకవలెనని, అందుకుగాను నీటివనరులు విరివిగా ఏర్పరచాలని, నూచనలు చేశాయి. ఆ కాలంలోనే కృష్ణా, గోదావరినదులకు అనకట్టలూ, డెల్టాలకు పంటకాలు వలూ, ఏర్పడ్డవి. వాటికితోడు రాష్ట్రమంతటా అనేక మేజరు, మైనరు జలాధారములు నిర్మించడమూ, వాటికిగింద సాగుచేయబడే భూములపై నీటి పన్ను వసూలుచేయడమూ అవుసరమైనది. అందుకుగాను మద్రాసు ప్రభుత్వము 1865 సం॥లో, మద్రాసు ఇరిగేషన్ సెన్సుఆక్టును అమలులోకి తెచ్చింది. తరువాత అది 1900 సం॥లో కొంత సవరించబడ్డది.

అట్టుయొక్క ముఖ్యాధికారాలు.

(1) ఇరిగేషన్ వారసు నీటిని ప్రభుత్వం స్వయంచేసినా లేక రైతులే ఉపయోగించుకున్నా,

(2) ప్రభుత్వానికి సంబంధించినట్టిగానీ, లేక నిర్మింపబడినట్టిగానీ, నదులు, చెరువులు, వాగులు, కాలువలు మొదలైనవాటినుండి నీరుస్వయి చేయబడినప్పుడుగానీ, లేక వాడుకున్నప్పుడుగానీ,

(3) పైనచెప్పబడిన నదులు, వాగులు, చెరువులు, కాలువలు వగైరాలనుండి దిజ్‌ర్యామగ్లలోనికి నీటిని రప్పించి అనీటిని ఇరిగేషన్‌ను ఉపయోగించినప్పుడుగానీ, నీటిరేవు (Water cess) విధించవచ్చును.

(4) ఇరిగేషన్ అయిపోయి పంటపండిన తరువాతగాని, నీటిశిస్తు వసూలు చేయరాదు.

(5) జమీందారులు లేక ఈనాందారులు మొదలైనవారితో ఏయే భూములకు ప్రభుత్వం నీరు యివ్వడానికి ఒప్పకొనివున్నదో ఆభూముల (మామూలుపల్లముల) ఇరిగేషన్‌ను తీరువా వసూలు చేయబడదు. కాని ఆభూములకు నిర్ణయింపబడిన కాలువలనుండి నీరు తీసుకోవాలి. తప్పుడు దారులవెంట నీరు తీసుకుంటే తీరువా వసూలు చేయబడుతుంది.

(6) నీటిశిస్తును భూమిమీద ప్రధమశ్రాబ్జగా వసూలు చేయవచ్చును.

(7) రైల్వే భూములకు భూమిశిస్తుతోబాటు నీటిరేవువాగుదా వసూలు చేయబడుతుంది.

దేవు పొంతిల భూములు, ఆధరెజ్డ్, అనాధరెజ్డ్ అను రెండు విధాలుగా వుంటాయి. ఆధరెజ్డ్ లాండ్స్ అనగా, ఆయకట్టులో చేర్చుకోబడిన భూములు, అనాధరెజ్డ్ లాండ్స్ అనగా ఆయకట్టులో చేర్చుకోబడని భూములు. ఆధరెజ్డ్ లాండ్స్‌లో

(1) గ్యారంటీడ్ వెట్ (2) నాల్ గ్యారంటీడ్ వెట్ (3) ప్రిక్లియన్ వెట్ అనే మూడురకాల పల్లంభూములున్నాయి. గ్యారంటీడ్ వెట్ ను, దైవిక రాజ కీయములవల్ల ఎట్టి అవాంతరములూ కలుగకుండావుంటే ప్రతి సం॥మూ, అగస్టు 15 వ తేదీలోగా సాగును నీరును తప్పనిసరిగా యివ్వాలి. నాల్ గ్యారంటీడ్ వెట్ ను ఆ నియమంలేదు. ప్రిక్లియన్ వెట్ ను అవుసరమైనప్పుడు అధికారులు ఆయకట్టులోనుండి తొలగించవచ్చును. పై జెప్పబడిన తరగతులే కాకుండా, పితప పంటల (short crop) ప్రాంతమనీ, దీర్ఘ పంటల (long crop) ప్రాంతమనీ రెండువిధాల ప్రాంతాలున్నాయి. పితప పంటల ప్రాంతానికి ప్రతి సం॥మూ నవంబరు నెల 10 వ తేదీలో నీరు కట్టివేస్తారు. దీర్ఘ పంటలకు డిశెంబరు నెల 15 వ తేదీవరకూ నీరు వదులుతారు. టెంపరరీ ఆయకట్టుకు తాత్కాలికంగా మాత్రమే నీరు యివ్వబడుతుంది. శైలవులేని సాగులను నీటిసప్లయ విషయంలో ఏ హక్కు లేదు.

రెండు పంటల భూములకు:-

మాగాణి భూములలో రెండవ (పల్లపు) పంట పండించుకోవాలంటే ముందుగా పర్మిషన్ పొందాలి, లేదా రెండుపంటలు పండించుకునే భూములుగా నిర్ణయింపబడేనా వుండాలి. అట్టి భూములలో రెండవ పంటకు, మొదటి పంటపై వసూలుచేసే ఏరువాలలో, సగంమాత్రమే వసూలు చేయబడుతుంది. మూడు పంటలు పండించినా రెండు పంటలకే శిస్తు వసూలు చేయాలి.

ఒక్క పంటపండే భూములకు:-

సాధారణతీరువా మాత్రం వసూలుచేస్తారు. మొదటి పంటకాలంలో నీరు పెట్టుకోక రెండవ పంటకాలంలో పెట్టుకుంటానంటే వప్పుకోరు. పితప పైరుల ప్రాంతానికి పితప పైరులనే ఊడ్చాలి. మొదటి పంటకోసిన

తగునాత పిలకదొడిగి, ఆ పిలకే పంటపండినే ప్రత్యేకంగా శిస్తు వసూలు చేయరు. మినుము, పెసగ, లేక జనుమువగైరా మెరక పంటలను రెండవ పంటగా సందించునంటే ఎట్టి శిస్తు వసూలుచేయకూడదు. నారు (ఆప) మళ్ళీ ప్రత్యేక శిస్తు వసూలుచేయకూడదు. నీరు పెట్టుకున్నప్పటికీ పశు గ్రాసములకు (సిల్లిపెసర వగైరాలకు) తీరువా వసూలుచేయరు. చవుడు చంపుకోవడానికి, జీలగవగైరా పచ్చిఆప ఎరువు పెంచుకోవడానికి, నీటిని వుపయోగించుకున్నా, ప్రత్యేకంగా ఏమీ వసూలుచేయరు.

తోట భూములకు.

చెరుకువగైరా తోటలువేసి, వేసిన ఫసలీలోనే కోత కోసివేస్తే మామూలు తీరువాకు $1\frac{1}{2}$ రెట్లు వసూలుచేయబడుతుంది. వేసిన ఫసలీలో కోయక మరుసటి ఫసలీలో కోస్తే రెండుసంవత్సరములూ మామూలు తీరు వారే వసూలుచేస్తారు. మొదటి సంవత్సరములోగాని, రెండవ సంవత్సరము లోగాని, తోటకుముందుగాని, వెనుకగాని ఏదైనా పల్లపుపంట పండిస్తే ఆ పంటకు మామూలు రేటున్నా, తోటకు $1\frac{1}{2}$ రెట్లున్నా వసూలుచేస్తారు. తోటవున్న రెండు సంవత్సరములలోనూ, తోటకు ముందూ, వెనుకా రెండుపల్లపు పంటలను పండిస్తే, వకపంటకు మామూలురేటున్నా, తక్కిన రెండు పంటలకూ రెండేసిరెట్లున్నా వసూలుచేస్తారు.

మెరక భూములకు.

ఆయకట్టులోలేని మెరకభూములు పెర్కోలేవకవల్లగానీ, మురుగు ద్వారాగానీ, ప్రక్కభూములనుంచిగానీ, లేక వాటిద్వారాగానీ, నీటిని ఉపయోగించుకొని సాగుచేసినప్పుడు వాటరురేటు వసూలుచేయవచ్చును. కాని అనీటివల్ల సాగుచేయబడిన భూములలో మామూలుపంటకంటే ఎక్కువపంట పండి, అనీటియొక్క ఫలితాన్ని రైతులు పొందినప్పుడే వాటర్ రేటు వసూలు చేయాలి. ఫలితంలేకపోతే వసూలు చేయకూడదు. మెరకభూములు సాగు

చేసినప్పుడు భూమికిస్తుతోపాటు నీటితీరువాగునూడా విధించబడుతుంది. మండలతోపోసిగాని, గూడలువేసిగాని సాగుచేసినప్పుడు తెరువామొత్తంలో 4 వ వంతు తగ్గించవచ్చును. ఈతగ్గింపు ప్రభుత్వజలాధారములనుండి నీరు పారుదల కానప్పుడు మాత్రమే చేయబడుతుంది. ఈసౌకర్యం కష్టా, గోదావరి డెల్టాలకూ, లంకలకూ, దివిపంపింగ్ స్కీముకూ, కర్నూలు - కడప కాలువ క్రింది భూములకూ, నెల్లూరుజిల్లాలోని మోవాడు రిజర్వాయరుక్రిందా, గోదావరిజిల్లాలోని పోలవరం ఐలెండు ప్రాజెక్టుక్రింది భూములకూ, కర్నూలులో వెంకటాపురం, సిద్ధాపురం చెరువులక్రింది భూములకూ, గుంటూరు జిల్లాలో భావనాసి చెరువుక్రింది భూములకూ వర్తించదు. ఇంకాక నీటికిస్తు విధానంలో ప్రత్యేకపద్ధతులున్నట్టి నైజాంజిల్లాలోని నాగాప్రపాజెక్టుకూ, కర్నూలు, కడపజిల్లాలలోనూ, అనంతపురం జిల్లాలో కదిరితాలూకాలోనూ, చిత్తూరుజిల్లాలో మదనపల్లి, వాయిల్ పాడు - తాలూకాలకున్నా, నెల్లూరు జిల్లా కంటేటికిని యీ సౌకర్యం వర్తించదు.

మొరకభూములపై వాటరులేటు విధించవలసి వచ్చినప్పుడు డిప్యూటీ తహశీలుదారునుండి జిల్లాకలెక్టరువరకూ వారి యిచ్చువచ్చినట్లు విధించడానికి అధికారం కలిగివున్నారు. ఒక నెంబరులో పొంతభాగాన్నే సాగు చేసినప్పుడు సాగుజేయబడిన భూమికి మాత్రమే వాటరులేటు వసూలు చేయాలి.

నీరు వాడుకునే హక్కు.

ప్రభుత్వానికి సంబంధించినట్టిగానీ, లేక ప్రభుత్వం నిర్మించినట్టిగానీ, జలాధారములనుండి, నీరు వాడుకునేటప్పుడు, కాశ్వతంగానైనా, లేక తాత్కాలికంగానైనా, అందుకు సంబంధించిన అధికారులనుండి, పర్మిషన్ పొందివుండాలి. పర్మిషన్ లేకుండా నీరువాడుకుంటే అపరాధపురేటు విధించబడుతుంది. రిజర్వు అడవులలోనుండి వచ్చే నీరు పాడుకోదలచినప్పుడు ముందుగా కలెక్టరు అనుమతిపొందాలి. కలెక్టరు ఫారెస్టు కన్సర్వేటరుతో

సలహాచేసి హక్కుల య్యవ్వాలి. ఒక రైతుయొక్క స్వంత భూమిలలోనే, ఒక ఊట బాలుపుట్టినప్పుడు, ఆబాలును అడ్డుకోకుండా ఆరైతు, అధూమికి, వాటరులేటు యివ్వకుండానే, నీటిని ఉపయోగించుకోవచ్చు.

జలాధారములపై అధికారం.

జలాధారములలో మేజరు, మైనరు అనే రెండురకాల జలాధారాలు వుంటవి. మైనరు జలాధారమనగా య 200 లలోపు ఆయకట్టు కలిగినవి. అంతసమించినవి మేజరు జలాధారాలు: మైనరు జలాధారములమీది సర్వార్థి కారం నీటి సంపకముతో సహా, రివిన్యూ డిపార్టుమెంటుది. మేజరు జలాధారములమీద, రక్షణ, నీటిసంపకము, ఆయకట్టును నిర్ణయించుట మొ॥ అధికారాలు పి. డబ్ల్యు. డి వాణివి. నిర్మాణముకూ, మరమ్మతులకూ, డబ్బు శాంక్షన్ చేయడానికీ, నీరు వృధాగాపోకుండా ఉపయోగింపబడుట్లు చేయడానికీ అధికారం రివిన్యూ డిపార్టుమెంటుది.

మరమ్మతులు.

మైనరు జలాధారములకు, మరమ్మతులపనుగాను కలెక్టరు, రు 2500 ల వరకు ఖర్చుపెట్టవచ్చును. అంతసమించిన ఖర్చును రివిన్యూబోర్డుకు మాత్రమే అధికారముంది. మేజరు జలాధారములకు పి. డబ్ల్యు. డి వారు తయారు చేసిన బడ్జెటుననుసరించి కలెక్టరు, రు 5,000 ల వరకూ శాంక్షన్ చేయ వచ్చును. అంతసమించిన మొత్తాన్ని శాంక్షన్ చేయుటకు అధికారము రివిన్యూబోర్డుది. మైనరు జలాధారములలో, చెరువులు వగైరాలను నుడి మరమ్మతులు చేయవలసిన బాధ్యత రైతులది. ఆ మరమ్మతు చేసినందుకు, రివిన్యూ ఉద్యోగులకు యిష్టమైతే రైతులకు కొంత ప్రతిఫలం ఇవ్వవచ్చును. నుడి మరమ్మతనగా? వరవలలో వూడిక తీసుకోవడం, గాలివాన సమయా లలో కట్టలు తెగిపోకుండా కాపాడడం మొ॥నవి.

ప్రమాద సమయాలలో, అనగా గాలివాన, వరదలు, మొదలైన వాటివల్ల, ఇరగేషన్ స్లయిమాగ్గాలు చెబ్బలిని, ఆయకట్టుకే నష్టంవచే

పరిస్థితులలో కలెక్టరు ఎంత మొత్తాన్నినా అవసరానికి ఖర్చుపెట్టవచ్చును.
కాని ఆఖర్కు పి. డబ్ల్యు. డి వారి ద్వారా పెట్టబడాలి.

కాలువలు.

కెనాల్స్, ఛానెల్స్, స్టూయిస్, అనే కాలువలన్ని పి. డబ్ల్యు. డి వారి యాజమాన్యంక్రింద వుంటాయి. వాటి మరమ్మతులు కూడా వాటి ద్వారానే జరుగుతాయి. పంట కాలువలమీద ఆజమాన్యం రివిన్యూ ఇన్స్పెక్టర్లు, తహశీల్దార్లు చూస్తుంటారు. కాని బోవెలతో వాటికి సంబంధంలేదు. నీరు సరిగా, సరియైన మార్గాలలో, సరఫరా అయ్యేటట్లు చూడవలసిన బాధ్యత రెవిన్యూ డివార్టుమెంటుది.

సాగుబడి.

సామాన్యంగా పెద్ద కాలువలలోకి నీరువచ్చిన వారందరూ సలలో పంట కాలువలకు నీరు వదులుతారు. అప్పటినుండి జులై నెల ఆఖరులోగా ఆరు కట్టులోని భూములు సాగుకాకపోతే, సబ్ డివిజన్ ఆఫీసరుకూ, ఎక్జిక్యూటివ్ ఇంజనీరుకూ తెలియపర్చాలి. సాగునిలచిపోయిన భూములకు నీరు వచ్చే ఏర్పాట్లు వారు వెంటనే చేస్తారు. వకవేళ అగస్టు 15వ తేదీవరకూ కూడా నీరు రాకపోతే, జిల్లా కలెక్టరుకూ, ఎక్జిక్యూటివ్ ఇంజనీరుకూ పిటిషన్లు పెట్టాలి. గారంటీడ్ లాండ్స్ అయితే కాలువలకు గండ్లుపెట్టి అయినా సాగుచేయిస్తారు. అలా సాగుచేయించకపోయినప్పుడు, పి. డబ్ల్యు. డి. వారి ఆశ్రద్ధే అందుకు కారణమైనప్పుడు మనము స్వపరిహారం కోరవచ్చును. వీరిందర్భావములోనూకూడా గండ్లుపెట్టిగాని, తప్పుడు మార్గాలద్వారాగాని సాగుచేయమీడిదు అలాచేస్తే పెనాల్టీలు విధించబడతాయి.

పెనాల్టీలు.

శలవు (పర్మిషన్) లేని సాగులపైనా, పుంతలు దొంగలువగైరాలు ఆక్రమించి సాగుచేసినప్పుడూ, తప్పుడు మార్గాల (Wrong Sources)

ద్వారా సాగు చేసినప్పుడూ, కాలువలకు గండ్లు బెట్టి సాగు చేసినా పెనాల్టీలు విధించబడతాయి. భూముల్ని తనిఖీచేసి ఈవిషయాలను రిపోర్టుచేసేది గ్రామ కరణం. రివిన్యూ ఇన్ స్పెక్టరుకూడా తనిఖీచేస్తుంటాడు. కాలువలకు గండ్లు పెట్టినప్పుడు పి. డబ్ల్యు. డి. ఒవర్ సీయరు లేక ఆతనికింది గుమాస్తాలు కూడా రివిన్యూడిపార్టు మెంబరుకు రిపోర్టు చేస్తారు. పంట కాలువలపై వారు బాగ్రిత్త తీసుకోరు. ఈ రిపోర్టులను ఆధారంగా తీసుకుని తహశీల్దారు రైతుకు నోటీసు పంపుతాడు. రైతునుండి సరిమైన జవాబు రాకపోయినా లేక వచ్చినప్పుడు సంతృప్తికరంగా లేకపోయినా పెనాల్టీలు విధిస్తాడు. ఆ పెనాల్టీల పూర్తిరద్దుకుగాని, లేక తగ్గించుకుగాని జమాబండి ఆఫీసుకు అప్పీలుచేయాలి. అక్కడకూడా న్యాయమంగళదనుమంటే, జమాబండి జరిగిన నెలలోజూలూగా జిల్లాకలెక్టరుకు అప్పీలు చేసుకోవాలి. ఈ అప్పీలుకు రు 1-4-0 స్టాంపు అంటించాలి. జమాబండి ఆఫీసుయొక్క అర్డర్ నకల్ తీసుకుంటూ దాఖలుచేయాలి. పెనాల్టీలు తగ్గించడానికిగాని, లేక పూర్తిగా రద్దుచేయడానికిగాని కలెక్టరుకు పూర్తి అధికారముంది.

నీటి ఎద్దడి.

మనరాష్ట్రంలో సాధారణంగా ప్రతిజలాధారముక్రింద కూడా నీటి ఎద్దడి (Scarcity) కలుగుతోంది. దానికికారణం? కొన్నిజలాధారములకు సకాలంలోనూ, సరిగానూ నీరు రాకపోవడం, కొన్నిజలాధారములక్రింద పరిమితిని మించిన ఆయకట్టు వుండడము. కృష్ణా, గోదావరి డెల్టాలలో పరిమితిని మించిన ఆయకట్టు వున్నది. వున్న ఆయకట్టును సరిపడినంత నీరు కాలువలకు రావడంలేదు. ఉ॥ కృష్ణా ఈస్టరన్ డెల్టాకు 8200 క్యూసేప్సు నీరు రావలసివుంటే 7500 ను మించి రావడంలేదు. అందుచేత కృష్ణా డెల్టాలో నీటిఎద్దడి ఎక్కువగావుంటోంది. గోదావరి పశ్చిమ డెల్టా ఇంతకంటే అధ్వాన్నంగా వుంది. గోదావరి తూర్పు, సెంట్రల్ డెల్టాలుమాత్రం కొంచెం నయం. ఈ కారణాలవల్ల కాలువల మొదటిలోనున్నవారు ఏదో

విశంగా నీరు సమ్మర్చిగా వాడుకోవడం, కాలువల చివరిభూములను నీరు వెళ్ళక సాగుబడి నిలచిపోవడం జరుగుతోంది. దీనిని తొలగించి పైనాకిరిందా కూడా సమంగా సాగియ్యేటట్లు చూడడానికి రీమోడలింగ్ స్కీములు, ప్రోపోజ్షేట్ డిశ్చార్జింగు పద్ధతులూ అమలు జరుపబడ్డాయి. ఈ స్కీముల వల్ల అదనంగా నీరు ఎక్కడినుండి వచ్చేదిలేదు. వున్న నీటినే క్రిందిభూములను పైభూములను స్వతంత్రావుంటే బాగా వర్షములు కురిసినప్పుడు మురుగునీటితో తక్కిన భూములన్నీ సాగ్న, తమబాధ తప్పిపోవడానికి ప్రస్తుత్యం ఈ పద్ధతులు అవలంబించింది. ఈ విషయంలో రైతులలోటుకూడా వుంది. సీతపపంటల పొంతులకి దీర్ఘపంటలువేయడం, గండ్లుబెట్ట సాగుచేస్తూ నీటిని వృధాచేయడం మొదలైనవి రైతుల లోటు.

నీటిఎద్దడిని తొలగించే మార్గం.

ఎవరికివారు చిన్నతూములను పెద్దవిచేయమనీ, తమ కాలువలకు నీరు ఎక్కువ విడువమనీ, తూములు ఇంకా ఎక్కువ ఎత్తవలసిందనీ కోరి ప్రయోజనంలేదు. వకచోటికి ఎక్కువనీరు యిస్తే దానికి బదులు ఇంకొక చోట ఎక్కువనూమి పాడవుతుంది. అందుచేత ఆయాప్రాంతాల రైతులందరూ కలిసి జలాధారములను బాగా మరమ్మత్తు చేయవలసిందనీ; నీటి వనర్లను సరిగా బాగుచేయాలనీ; కృష్ణానది ఆనకట్టపై షట్టర్సు ఇంకా రెండడుగులు పెంచి, విటితూములను పెద్దవిజేసి, కాలువలను సరిగా త్రవ్వించాలనీ; గోదావరి ఆనకట్ట రెవెలుపెంచి, కాలువలు సరిగా మరమ్మత్తుచేసి ఎక్కువనీటిని సప్లయ్ చేయాలనీ ఆందోళనచేయాలి. అలాగే ప్రతిచోటా కూడా సరియైన (Positive) కోర్కెల్ని పెట్టి, వాటికై కృషిచేయాలి. అలా చేస్తేనేగాని నీటిఎద్దడిని తొలగించడం సాధ్యంగాదు.

రీమోడలింగ్ స్కీము.

ఈ స్కీమును ఆరంభంలో రైతు సంఘాలు వ్యతిరేకించినాయి. అది పొరపాటు. ఈ స్కీము లేకపోతే కాలువ చివరిభూములు విపరీత నష్టాలకు

గురికొవలసి వస్తుంది. కాబట్టి ఈస్క్రిము ఉంచుకూనే నిరు ఎక్కువగా స్లయిచేసే ఏర్పాట్లు చేయాలని రైతుసంఘాలు ఆందోళన చేయాలి. ఈ స్క్రిములో రూల్ ప్రకారం 3 అంగుళాల తూములు ఎక్కడా (1) రైకి అవుసరాలవారకు ఎప్పరచబడినవితప్ప) వుండకూడదు. కాని 3 అంగుళాల తూములుకూడా కొన్నిచోట్ల వున్నాయి. వాటిని తొలగించుటకు కృషి చేయాలి.

ప్రొపోర్షన్ డిజ్చార్జింగ్ పద్ధతి.

ఈ పద్ధతి తూర్పు పశ్చిమగోదావరి జిల్లాలలో వక జిల్లావారు వుంచాలంటే, వకజిల్లావారు నీసివేయాలని ఆందోళన చేస్తున్నారు. ఇది కూడా పొరపాటే. ఈ పద్ధతి వుంటేనేగాని నీటిస్లయి సరిగా జరుగదు. అందుచేత ఆనకట్టపైన ఇసుకమీటలు నీసివేసి కాలువలు బాగుచేసి నీటినిర ఫరా ఎక్కువచేయాలని ఆందోళన చేయాలి.

మురుగు నీటి వనతులు.

కృష్ణా గోదావరి డెల్టా రెండింటికీకూడా మురుగునీటి వనతులు చాలా తక్కువ. అందువల్ల చాలభూములు, ముఖ్యంగా కొల్లేటిభూములు ఎంతో నష్టపడుతున్నాయి. ఒక్కొక్క సంవత్సరం పంటలు పూర్తిగాపోయి ప్రభుత్వం పూర్తి రిమీషన్ కూడా యివ్వవలసి వస్తోంది. అందువల్ల రైతులూ ప్రభుత్వమూ ఇద్దరూ నష్టపడుతున్నారు. కాబట్టి సరియైన మురుగునీటి వనతులు ఏర్పరచాలని, వీలైనచోట్ల మురుగునీటికింద కూడా పాగుచేయించాలని, రైతుసంఘాలు ఆందోళన చేయాలి.

లంచాలు.

సాధారణంగా డెల్టా ఏరియాలో ప్రతి గ్రామమూకూడా సంవత్సరానికి కొంత మొత్తము చొప్పున ఓవర్ సీయల్లుకు, లెక్కర్లకూ లంచాలు

యివ్వడం మామూలు. అదిగాక అవుసరాన్నిబట్టి ఎవరికివాళ్ళ వ్యక్తిగతంగా ఓవర్ సీయ్యకూ, కరణం, రివియూ ఇన్స్పెక్టర్లకు కూడా లంచాలు యివ్వడం టారు. లంచాలు ఎందువల్ల యివ్వవలసివస్తోందో చూడాలి.

(1) ఏరుచాలక కాలువలకు గండ్లుబెట్టి సాగుజేసుకోవలసి వచ్చినప్పుడూ, (2) సాగుబడిలో పొలం ఒక కాలువ క్రింద చేర్చబడి, ఆ కాలువనుండి నీరు తెచ్చుకోవడం సాధ్యంకాక, వేరొక కాలువక్రింద సాగుజేసువలసి వచ్చినప్పుడూ, (3) మురుగునీటిని పోగొట్టుకోవడానికి కాలువలు కట్టివేయించవలసి వచ్చినప్పుడూ, (4) భూములను ఆయకట్టులో చేర్చించుకోవడానికి, (5) పెద్దతూములను పంపాదించుకోవడానికి, (6) కాలువలు మార్పుచేయించుకోవడానికి, (7) ఆక్రమణలు కమ్మి చేయించుకోవడానికి రైతులు వ్యక్తిగత లంచాలు యిస్తారు. ఇవిగాక నీరు సరిగా వదలమనీ, కాలువగట్టపైకి పశువులను రానియమనీ, యిబ్బందులుపెట్టి ఓవర్ సీయరూ, లస్కరూ లంచాలు గ్రామ మొత్తాలుగా పుచ్చుకుంటారు. వీటినే మామూళ్ళంటారు.

వీటిని అరికట్టే విధం.

(1) ఏరేయి కాలువలకు, నూయిస్కులకు ఎంతెంత నీరు వదలవలసివుంటుందో తెలుసుకుని అంతంత నీరు వదిలేటట్లు వర్కవు కృషిచేయాలి. (2) ఆయా తూములక్రింద సాగుబడి దిగబడిపోయినప్పుడు, తూములను పెద్దవి చేయవలసినదిగా పి. డబ్ల్యు. డి వారికిప్పి, కలెక్టరుకున్నా పిటీషన్లుపెట్టించి, ఫలితాలను సాధించాలి. (3) మురుగునీటి వసతులు సరిగా వీర్పాటు చేయించాలి. (4) ఓవర్ సీయ్య కాలువలు సరిగా వదలనప్పుడు ఎక్జిక్యూటివ్ ఇంజనీరుకూ, కలెక్టరుకూ తెలియపర్చాలి. అందుకు సంబంధించిన వివరములు, ఎఫెసల్సు, రీడింగ్సు సాక్ష్యంకొరకు నోట్ చేసి వుంచాలి. (5) ఒక కాలువక్రింది భూములను వేరొక కాలువక్రింద చేర్చవలసి వచ్చినపుడు కలెక్టరుకూ, ఇంజనీరుకూ పిటీషన్లుపెట్టి తగిన కృషిచేస్తే తప్పక సాధించవచ్చు.

(6) రైతులమధ్య బాగాప్రచారంచేసి గొండుపెట్టి సాగుజేసే పద్ధతినాపాలి. గొండు పెట్టకపోయినా పెట్టారని బనాయించినప్పుడు ముందు తహశీల్దారును తెలియపర్చాలి. తరువాత జమాబందీ ఆఫీసరునూ, జిల్లాకలెక్టరునూ ఆప్టికు చేయించడం ద్వారా ఎదుర్కోవాలి. (7) పితప పంటల పొంతు ములో ఆ పంటలనే వేసేటట్లు రైతులందరిమధ్యా ఏవ్రింగా ప్రచారం చేయాలి. (8) రైతులంతా ఐకమత్యంతో ఏటిని జాగ్రత్తగా వుపయోగించుకొనేటట్లు తీవ్రకృషి చేయాలి. (9) లంచాలు యివ్వవద్దనీ, తాత్కాలికంగా కట్టాలకై నా ఓర్చి, ఫలితాలుసాధించాలనీ రైతులమధ్య ప్రచారంచేయాలి. ఈవిధంగాచేస్తే మనం తప్పకుండా లంచాలను అరికట్టవచ్చు. పంటలు విపొంతుములోనూ నష్టపడకుండా సాధ్యమైంతవరకు కాపాడవచ్చు.

ఇరిగేషన్ అడ్వైజరీబోర్డు.

ఈబోర్డులో 6గురు సభ్యులుంటారు. అందులో జిల్లాకలెక్టరు 2ని నియమిస్తాడు. జిల్లాబోర్డు 3ని ఎన్నుకుంటుంది. రైతుసంఘాలు 1ని ఎన్నుకుంటాయి. (ఇటీవలి ప్రభుత్వ ప్రకటనలో రైతు ప్రతినిధి విషయంలేదు. రైతుసంఘాల ప్రతినిధి వుండాలని ఆంధ్రాశనచేయాలి) ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీయరు ఈ బోర్డుయొక్క సలహాలు అందుకుంటూ వుంటాడు. డిప్యూటీ కలెక్టర్నూ, జిల్లా వ్యవసాయశాఖాధికారి దీనిలో ఎక్స్ అఫిషియో మెంబరు.

ఈబోర్డు చేసేపని.

(1) ఏటి పారుదలకు సంబంధించిన ప్రతివిషయాన్నీ చర్చించి సలహాలు యివ్వవచ్చును. (2) తోటలు వేయుటకు “జోన్సు” నిర్ణయించవచ్చును. (3) కాలువలపై రవాణా సౌకర్యాలనుగూర్చి చర్చించవచ్చు. (4) కాలువ కట్టలమీద P. W. D. పోరంబోకలలోనూ, కూరవాదులు, పచ్చి ఆకు ఎరువునిచ్చే చెట్లూ నాటించే ఏర్పాటులు చేయవచ్చు. (5) రెండవ పంటకు “జోన్సు” నిర్ణయించవచ్చు. (6) ముంపునూములకు శిస్తు

తగ్గింపులకై సిఫార్సుచేయవచ్చు: (7) పశుగ్రాసానికి నీరు పెట్టునంటే శిస్తులేకండా చేయవచ్చు.

ఈవిధంగా ఇరిగేషన్లకు సంబంధించిన విషయాలను చర్చించి ఎక్జిక్యూటివ్ ఇంజనీరుకూ, జిల్లాకలెక్టరుకూ సలహాలిస్తుంది. పూర్తిఫలితం కలుగకపోయినా కొంతవరకైనా ఈ బోర్డువల్ల లాభముంటుంది.

చెరువులు.

పాడుబడిన చెరువులుంటే రైతులు కలెక్టరు అనుమతితో బాగు చేయించి అడబ్బును ప్రభుత్వంనుండి తీసుకోవచ్చును. పక్కాకట్టపై చెరువులు చెడిపోతే కలెక్టరు రైతులనే బాగుచేయించవలసినదిగా కోరవచ్చును. కాని దానికిఅయ్యే ఖర్చులు యిస్తారు. వరదలవల్ల కట్టలు తెగిపోయే పరిస్థితి కలిగితే గ్రామమునిసిఫ్ రైతులను పలచి కట్టలను కాపాడుటకు పని చేయించవచ్చును. చెరువుయొక్క మామూలు కలింగ్ లా (పొర్లు లేక చెర్వుకొమ్ము)ను తాత్కాలికంగా రివిన్యూఅధికారుల అనుమతితో 1 అడుగు పెంచి నీటినిఎక్కువగా ఆపుచేసుకోవచ్చును. కాని అలానిల్వ్ యడం చెరువుకు ముప్పుతెచ్చేదిగా పరిణమించరాదు. చెర్వులలోకివచ్చు నీటివనరుల (వాగుల)కు సంబంధించిన అధికారమంతా రివిన్యూ డివార్డుమెంటుది. వాగులను అడు కట్టలుకట్టి చెరువుకు నీరుపెట్టుకోవాలన్నప్పుడు తహశీల్దారు ఫర్మిషన్ పొందాలి. క్రిందిచెరువులకు నీరు రాకపోతే తహశీల్దారు పైచెరువుదగ్గర వాగులకు వేసిన అడ్డకట్టలను తెగకొట్టించవచ్చు. మామూలుగా చెరువులకు నీరు వచ్చే వాగులవెంట ఎవరైనా కొత్తచెరువులు ఏర్పాటుచేయవలచు కొన్నప్పుడు కలెక్టరు ఫర్మిషన్ పొందాలి. అలా ఫర్మిషన్ పొందకపోతే కలెక్టరు పైచెరువులను పూడ్చించవచ్చును. ఎవరైనా చెరువులు త్రవ్వించేటప్పుడుగానీ, తరువాతగానీ, వాటివల్ల రైల్వేలనును చెబ్బితే పరిసితి కలిగితే కలెక్టరు వాటివిషయంలో అవుసరచూపులు తీసుకోవచ్చును. అవుసరమైతే చెరువును పాడుచేయించవచ్చు. లేదా నీటికట్ట తగ్గించవచ్చు. చెరువు

వులక్రింగి సాగుకు నీరు ఫలానా లేదనానికి స్థలయిచ్చేయాలనే నియమం లేదు. పండకపోతే రిమిషన్ ఇస్తారు. 2 అణాల పంటకు తక్కువైతే పూర్తి రిమిషన్ ఇవ్వాలి. నీరులేక చెరువు ఆధారం పల్లపుభూమిలో మెరక పంటలు పండించుకుంటే, తరం జాస్తిమాత్రం వసూలు చేస్తారు. పల్లపు గేటు వసూలుచేయరు. నీరులేక 4 సం॥లు వరుసగా పల్లపుపంటలు పండక పోయినప్పుడు ఆభూములను ఆయకట్టులోనుండి తొలగించి, మెరక హోదాలో జేర్చుటకు కలెక్టరును కోరవచ్చును.

బావులు.

రైతు మెరకభూములలో ఒక బావిని స్వంతంగా త్రవ్వకొని సేవ్యం చేసుకొంటూంటే, దానిపైన నీటి కిస్తు విధించకూడదు. తరం మాత్రం మార్పుచేయవచ్చును. ఆయకట్టు భూములలో బావి త్రవ్వకొని సాగుచేసు కుంటానంటే వప్పుకోరు. తీరువా వసూలుచేస్తారు. 1884 సం॥ ఆగస్టు 20 తేదీకి పూర్వం త్రవ్వబడి సాగుకు ఉపయోగపడుతోన్న బావులక్రింద పల్లానికి మాత్రం తీరువా వసూలుచేయబడదు.

నజరానా.

మెరక భూములను ఆయకట్టులో చేర్చుకున్నప్పుడు య 1 కి రు 25 లు వరకు నజరానా వసూలుచేస్తున్నారు. 1935 సం॥నుండి ఈ నజరానాకు వ్యతిరేకంగా గోదావరి, కృష్ణా, గుంటూరు జిల్లాలలో తీవ్ర ఆందోళన జరుగుతోంది. నజరానా వసూలుచేయడమంటే, ఒకవిధంగా లంచం ప్రిసికోవడమువంటిదని రైతుల వాదన. ప్రభుత్వం నజరానా వసూళ్ళను రద్దుచేయకుండా ఏ సంవత్సరాని కాసంవత్సరం వాయిదాలు వేస్తోంది. అధిక ఆహారోత్పత్తి స్కీమును సరించి ఆయకట్టులో చేర్చుకునే భూములకు మాత్రం నజరానా అక్కరలేదని ప్రకటించింది. ఈ నజరానాకింద వక్క కృష్ణా జిల్లాలోనే ఇంకా 19 లక్షల వరకు కట్టాలి. యుద్ధానంతరంవరకు ప్రభుత్వం వసూలు చేయదలచలేదు. కాని యుద్ధానంతరమైనా యీ సమస్య రైతు సంఘాల నెదుర్కుంటుంది. అసలు ఈపద్ధతే రద్దుచేయాలని మనవాదన.

మనలోట్టు.

ఇరిగేషన్ వ్యవహారాలను పూర్తిగా తెలుసుకోవడా మనం పని చేస్తున్నాం. అందువల్ల మనం పి. డబ్ల్యు. డి ముందు సరియైన (Positive) కోర్కెల్ని పెట్టలేకపోతున్నాం. ఒకే కాలవక్రింద కొత్త భూములను ఆయకట్టులో చేర్చుకోవలసినవిగానూ, పాత భూములకు నీరు స్వయికావడం లేదనికూడా, ఒకేసారి ఆందోళనచేస్తుంటాం. కాలవల మొదటిలోనున్న రైతులు. ఓమోడలింగ్ స్కిం అక్కరలేదంటే మనమూ. అక్కరలేదన్నాం. ఇలాంటి లోట్లు చాలా చేస్తున్నాం. ఒక్కొక్క కాలవకు నీరు యెంత రావాలో, ఏతూము ఎంతఎత్తాలో తెలుసుకుని పనిచేయడంలేదు. వేసవికాలం లోనే కార్యక్రమాన్ని నిర్ణయించుకొని పితప పంటల పూతంలో పితప పైరులనే వేయవలసినవిగా రైతులలో ప్రచారంజేసి వేయించకపోవడంవలన, ఆ పూతంలో దీర్ఘ పంటలు వేయడం, దానికి నీరు అదనంగా యిప్పించ దానికి కష్టపడవలసిరావడం, చివరకు దీర్ఘ పంటల పూతానికి నీరు తక్కువ గావడం జరుగుతోంది. ఇదంతా మన ప్రాప్తకాలజ్ఞతవల్ల కలుగుతోంది. ఈలోట్లను తొలగించుకొనకపోతే మనం సరిగా పనిచేయంలేదు.

వర్కర్లకు కొన్ని సలహాలు.

(1) ఇరిగేషన్ పూతాలలో పనిచేసే ప్రతి క్రామేడ్కూడా. ఎఫెసల్సు, ఓడింగ్సు, నీటిపారుదల పద్ధతులు తెలుసుకుని వుండాలి.

(2) యే భూములకు యెన్ని క్యూసెప్సు నీరు కావలసివుంటుందో, ద్యూటీ యెంతో తెలుసుకోవాలి.

(3) భూములను ఆయకట్టులో చేర్పించటాకూ, కాలవలు యిప్పించు టాకూ, తూములు పెద్దవి చేయించుటకూ, కొత్త తూములు ఏర్పరుచుటకూ, ఎవరెవరికి ఏవిధంగా పిడిషన్లుపెట్టాలో తెలుసుకోవాలి.

(4) ఆక్రమణలకు, గండిసాగులకు, సెలవులేని సాగులకు విధింప బడే పెనాల్టీలు, వాటిని ఎదుర్కోవలసిన విధానమూ, ఆ సందర్భంలో చేయవలసిన అప్పీళ్ళూ పూర్తిగా తెలుసుకొని పనిచేయాలి.

(5) ఓవర్ సీయర్ల మామూళ్ళను అరికట్టి, నీటిపంపకం సరిగా జరుగు నట్లు చూడాలి.

(6) మురుగునీటి వసతులకై రైతులతో సమిష్టి ఆందోళన చేయించాలి.

(7) జలాధారాల మరమ్మతులకూ, అనకట్టల పెంపుదలలకూ నిర్మాణాత్మకమైన సూచనలిస్తూ, ఆ సమస్యలపై రైతులనందరినీ ఐక్యపరచి ఆందోళన చేయించాలి.

(8) నీటిఎద్దడి సంభవించినప్పుడు రైతులలో రైతులే సర్దుకొని పంట నష్టం కావడానికి పని జరుపుపనేటట్లు చూడాలి.

(9) ఆహార అధికోత్పత్తికొరకు వీరైనచోట్ల రెండవపంటకు నీరు సరై చేయించడానికి, చిన్నచిన్న వాగులకిందా, మురుగునీటి క్రిందా సేవ్యం చేయించడానికి కృషిచేయాలి.

(10) బుడమేరు, తమ్మిలేరు, అక్కిలేరు, దెందులూరు, కొల్లేరు మొదలైన స్కీములను వెంటనే పూర్తిజేసేటట్లు ప్రభుత్వాన్ని వత్తిడి చేయాలి.

ముగింపు.

పైనజెప్పిన విధంగా ఇరిగేషన్ సమస్యలను తెలుసుకుని పనిజేస్తే మనం రైతులకు ఎంతో సహాయం చేయవచ్చు. అధికపంటలను పండించ వచ్చు. రైతుల నందరినీ సంఘాలలో చేర్పించి రైతు ఉద్యమాన్ని బలపర్చ వచ్చు. కొబ్బి వర్కర్లంతా ఇరిగేషన్ వ్యవహారాలలో అనుభవం సంపాదించాలి.

సహకార సంఘములు (Co-operative Societies)

సహకార సంఘమునగా ఏమిటి ?

(1) సభ్యులయొక్క ఆర్థిక ప్రతిపత్తిని వృద్ధిచేసేటట్లు; (2) సమాన పద్ధతులమీద సాధారణ ఆర్థికకావుసరాలను తీర్చేటట్లు; (3) సమాన హక్కుల మీద ఆధారపడి వాలంటరీగా నడుపబడేటట్లు; (4) ఒకరకపైన వ్యాపారంతో కూడుకున్నట్లు; (5) మితవ్యయమూ, పరస్పర సహాయమూ, స్వయం సహాయమూ, అనే సూత్రాలు పునాదిగా గలిగినట్లు సంస్థ.

సంస్థయొక్క ఆవుసరం.

మార్వాడీ, భూస్వామి మొదలైన వడ్డీవ్యాపారస్తుల, ధనికుల దోపిడి నుండి రైతులను, చేతి పనివారలను తప్పించి వామయొక్క ఆర్థిక ప్రతిపత్తిని బాగుచేయుటకు కో-ఆపరేటివ్ ఆవును ప్రవేశపెట్టినట్లు ప్రభుత్వం చెప్పుకుంటోంది.

కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీలు స్థాపించబడుటవల్ల ప్రజలకు చవుక వడ్డీలకు అప్పులు దొరకడానికీ, గ్రామాలలోని ధనిక పెత్తనదారుల చేతికింద నలిగిపోకుండా, రైతులు తప్పించబడడానికీ అవకాశం దొరికింది.

కాని కో-ఆపరేటివ్ ఆవును ప్రవేశపెట్టడంలో గల ప్రభుత్వ ఉద్దేశ్యం రైతులు, చేతి పనివారలు మొదలైన ప్రజాసామాన్యము యొక్క ఆర్థిక ప్రతిపత్తిని బాగుచేయడం కాదు. ఈ చట్టం ధనికుల ప్రయోజనాల కొరకు చేయబడింది. (1) వడ్డీ వ్యాపారస్తులయొక్క డబ్బుకు ప్రజల సమిష్టి బాధ్యతను సంపాదించడమూ, (2) ఖర్చులేకుండా ధనికుల డబ్బుకు వడ్డీ వ్యాపారం జరిగేటట్లు చూడడమూ; ఈచట్టం చేయడానికి కారణాలు.

అయినప్పటికీ, కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీలద్వారా మనం తక్కువ వడ్డీలకు రైతులకు అప్పులు యిప్పించవచ్చు. గ్రామ పాపంకార్ల పలుకుబడి

నుండి తప్పించి రైతులను స్వతంత్రులనుగా చేయవచ్చు. జీవితాచర వస్తువులను ప్రజలకు అందజేయవచ్చు. సమిష్టి వ్యవసాయానికి అవసరమైన పెట్టుబడిని అప్పుగా సంపాదించవచ్చు. వ్యవసాయ కూలీలు మొలిన షేద స్రజలను, నాముపద్ధతి మున్నగు దోపిడీలనుండి తప్పించవచ్చు.

కాబట్టి గ్రామ ఆర్థిక ప్రతిపత్తికి మూలాధారంగా ఉపయోగపడే యీ సొసైటీలలో చేరి మనం చొరవతో పనిచేయాలి. అందుకొరకు యీ చట్టాన్ని గురించి వివరంగా తెలుసుకోవడం అవసరం.

ఆకు పుట్టుక.

పైన చెప్పబడిన కారణాలవల్ల ఈ రాష్ట్రంలో కో ఆపరేటివ్ ఉద్యమాన్ని ప్రారంభించుటకుగాను, ఒక రిపోర్టును తయారు చేయవలసినదిగా, మద్రాసు గవర్నర్ లార్డు వెన్ లాక్, 1892 సం॥లో సర్ ఫ్రెడరిక్ స్ట్రాకాల్స్ అనే ఆయనను నియమించాడు. ఆ కాలాల్లో యూరప్ ఖండంలోని విధానాలను గురించి చాలా పరిశోధనలుచేసి చివరకు 1895 సం॥లో ప్రథమ రిపోర్టున్నూ, 1897 సం॥లో రెండవ రిపోర్టున్నూ యిచ్చాడు. కాని అవి ఆచరణలోకి రాలేదు. ఆ సమయంలోనే, పంజాబులోనూ, సంయుక్త రాష్ట్రాలలోనూ- ప్రాంతీయ సంఘాలు ఏర్పడి పనిచేయసాగాయి. అప్పటికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల వత్తిడివల్ల కేంద్ర ప్రభుత్వం, సర్ యడ్వర్డ్ లా యాజమాన్యాన ఒక కమిటీని నియమించింది. ఆ కమిటీ 1901 సం॥లో ఒక చిట్టబిల్లును తయారుచేయడం, దానిని ఆధారంగా జేసుకొని కేంద్ర ప్రభుత్వం, 1904 సం॥లో కో ఆపరేటివ్ ఆక్టును పాస్ చేయడం జరిగింది.

ఈ ఆక్టును ప్రవేశపెట్టిన కొలది సంవత్సరములకే తిరిగి సవరించవలసి వచ్చింది. ఉద్యమాన్ని బాగా వ్యాపింపజేయడానికి పనికివచ్చేటట్లు యీ చట్టాన్ని కేంద్ర ప్రభుత్వం 1912 సం॥లో సవరణచేసింది. యీ చట్టం ప్రకారం వివిధరకముల సొసైటీలను ఏర్పరచడానికి అవకాశం కలిగింది.

యూనియన్లు, సెంట్రల్ బ్యాంకులు, ప్రావిన్షియల్ బ్యాంకులు, ప్రావిన్షియల్ యూనియన్లు సాపింపబడ్డాయి.

పిమ్మట మాంటేగు - చెలమ్సుఫర్డు సంస్కరణల ననుసరించి యీ సహకారోద్యమముపై అధికారం రాష్ట్రప్రభుత్వాలకు సంక్రమించింది. ఆ పిమ్మట సహకారోద్యమము బాగా వ్యాప్తిచెందినదని చాలా లోటు బయటపడి, తిరిగి చట్టాన్ని సవరించవలసిన అవశ్యత ఏర్పడింది. అందువల్ల అనుసరమైన మార్పులను నూచించవలసిందంటూ 1927 సం॥ సెప్టెంబరులో, మద్రాసు ప్రభుత్వం, "టవున్ షిప్" కమిటీని ఏర్పరచింది. ఈ కమిటీయిచ్చిన రిపోర్టును ఆధారంగా జేసుకొని మద్రాసు ప్రభుత్వం, 1932 సం॥లో నూతన చట్టాన్ని పాస్ చేసింది. ఆ చట్టమే ఇప్పుడు అమలులో వున్న చట్టం.

ఈ చట్టంకింద రిజిష్టరు చేయబడే సంఘాలు.

ఈ చట్టముకింద ఒక సొసైటీని రిజిష్టరు చేయాలంటే అది యీ క్రింది రెండు ఉద్దేశ్యాలలో ఒకదానిని కలిగియుండాలి. (1) సహకార పదతుల ననుసరించి మెంబరులకు ఆదా లాభములను కలుగజేయవలయునను ఉద్దేశ్యము (2) అట్టిసంఘముయొక్క కార్యములకు సహాయముచేయ నుద్దేశించుట.

ఈ రెండింటిలో ఏదో ఒక ఉద్దేశ్యముకలిగి యుండని సొసైటీని రిజిష్టరు చేయరు. పదిమంది ఒకసంఘముగాజేరి వివిధ కార్యముల కొరకొ ఒక క్లబ్బును స్థాపించి రిజిష్టరు చేయమంటే చేయరు. అలాగే సహకారనూత్రము లేకుండా పదిమందిచేరి ఏవర్తకమా చేయుటకు వక కంపెనీని రిజిష్టరుచేయాలంటే చేయరు. ఈ ఆక్టుకింద రిజిష్టరుచేయబడే సంఘాలకు సహకారము, ఆదా లాభము రెండూకూడా వుండాలి. ఇవిలేని సంఘాలు 1913 సం॥ (సెం 7) ఇండియా కంపెనీల ఆక్టుకింద రిజిష్టరు చేసుకోవాలి. కో-ఆప

రేటివ్ ఆర్థక్రింద రిజిష్టరు కాబడని విసంఘానికై నా, ఎప్పనై నా లోకల్ గవర్నమెంటుయొక్క అనుమతిలేకుండా “సహకార” అను పేరును ఉపయోగించరాదు. ఆవిలాసముతో వర్తకము చేయరాదు. దీనినిపట్టించుచిరే రు 50 లు జరిమానా విధింపబడుతుంది. అదైన ఎన్నిరోజులు ఆ విలాసంతో వ్యాపారంచేస్తే అన్నిరోజులూ రోజు 1కి రు 5 లు జరిమానా విధిస్తారు. (54 సె||)

పై సూత్రముల ననుసరించి ఈవిధుల సాఫ్టేటిలు కో-ఆపరేటివ్ ఆర్థక్రింద రిజిష్టరు చేసుకోవచ్చును.

(1) గ్రామసహకార పరపతి సంఘాలు (2) కో-ఆపరేటివ్ స్టోర్స్ (3) కో-ఆపరేటివ్ వీవర్సుసాఫ్టేటిలు (4) కో-ఆపరేటివ్ క్రాఫ్ట్ లాన్ అండు సేల్సు సాఫ్టేటిలు (5) కో-ఆపరేటివ్ ఇన్సూరెన్సు (6) సహకార పాలసంఘాలు (7) సహకార వెన్న సంఘాలు (8) సహకార గృహవిర్మాణ సంఘాలు (9) సహకార వ్యవసాయసంఘాలు (10) సహకార పద్ధతులమీద ఆధారపడిన ఇతరవిధములైన సంఘాలు.

లోకల్ కో-ఆపరేటివ్ యూనియన్లు.

గ్రామపరపతి సంఘాలు, వెన్న, పాల సంఘాలు, వీవర్సుసాఫ్టేటిలు మొదలైనవాటియొక్క పనిని తనిఖీచేస్తూ, వాటికి అప్పులను సిఫార్సుచేస్తూ వుంటాయి. ఇవి ప్రాంతీయంగా 20 నుండి 40 వరకూ సాఫ్టేటిలను కలిగి వుంటాయి. ప్రతిగ్రామసంఘాన్నుండి ఒక ప్రతినిధి యూనియన్ కు ఎన్నుకోబడతాడు. వారినుండి 7 గురు డైరెక్టర్లు ఎన్నుకోబడి అందులో ఒక ప్రెసిడెంటునూ, కెక్రటరీని నియమించుకుని పనిచేస్తారు. ఈ యూనియన్ అప్పులు యివ్వడంగాని, వసూలుచేయడంగాని వుండదు. సంఘాలయొక్క పనిని తనిఖీచేయడం, పెంట్రీల్ బాంకును రిపోర్టుచేయడం మాత్రం వీరిపని.

సెంట్రల్ బ్యాంకు.

ఈ బ్యాంకు, ప్రొవిన్షియల్ బ్యాంకునుండి అప్పులతెచ్చి గ్రామ సంఘాలకు యిస్తుంది. ఆర్బ్ కౌబాంకులకు, కో-ఆపరేటివ్ క్రాఫ్ లోక్ అండ్ సేల్స్ సొసైటీలకు, కో-ఆపరేటివ్ స్టోర్స్ కు, కూడా సెంట్రల్ బ్యాంకే అప్పులిస్తుంది. వ్యక్తులవద్దనుండి డిపాజిట్లుగాకూడా డబ్బు వుచ్చుతుంది. ప్రతి ప్రాథమిక సొసైటీ ఒక్కొక్క ప్రతీకని దీనికి ఎన్నుతుంటారు. వీరుగాక షేర్ హోల్డర్లుకూడా ప్రతీకని. వీరితాకలసి 15 గురు డైరెక్టర్లు కి సం|| కొకపర్యాయం ఎన్నుతుంటారు. ఆ డైరెక్టర్లు ఒక ప్రెసిడెంటునూ, వైస్ ప్రెసిడెంటునూ, ఒక లోన్స్ కమిటీని ఎన్నుకొని పని చేస్తుంటారు.

ప్రొవిన్షియల్ బ్యాంకు.

ఈ బ్యాంకు వ్యక్తులవద్దనుండి డిపాజిట్లు వుచ్చుకొని సెంట్రల్ బ్యాంకులకు అప్పు లిస్తుంది. ఇంకా సహకారపద్ధతులమీద నకుపబడే పంచవార ఫ్లాక్టరీలకు, ఇండస్ట్రియల్ వర్క్స్ కు కూడా పెట్టుబడి పెడుతుంది.

ప్రొవిన్షియల్ కో-ఆపరేటివ్ యూనియన్.

ఇది కో-ఆపరేటివ్ ఉద్యమానికి సంబంధించిన ప్రచారము, తనిఖీ చేస్తుంటుంది. సంస్థలలో పనిజేసేవారిని ఎడ్యుకేట్ చేయడంకూడా దీనిపని దీనితరపున “మద్రాసు కో-ఆపరేటివ్ జర్నల్” అను పక ఇంగ్లీషు పత్రిక ప్రచురించబడుతుంది. ఇంకా ఉద్యమానికి సంబంధించిన కరపత్రాలు మొదలైనవి ప్రచురించి ఉద్యమాన్ని సమన్వయ పరచడానికి పని చేస్తుంది. దీనిక్రింద ఆంధ్రసహకార సమ్మేళనము, తమిళనాడు కో-ఆపరేటివ్ ఫెడరేషన్ అను రెండు ఫెడరేషన్లు తమతమ భాషలకు సంబంధించిన ప్రచారము చేస్తుంటాయి.

ప్రైసింగు ఇన్ స్టిట్యూట్సు.

ఆంధ్ర రాష్ట్రానికి వకటి, తమిళనాడుకు వకటి రెండు ఇన్ స్టిట్యూట్సువున్నాయి. వీటితరపున స్కూల్స్ పెట్టి నూపర్ వైజ్లగూ, ఇతరులకూ, బాంకింగు, బుక్ కీసింగ్ మొదలైనవాటిమీద శిక్షణ యిస్తారు. ఇనిగాక మద్రాసులో సెంట్రల్ కో-ఆపరేటివ్ ఇన్ స్టిట్యూట్ వుంది. దీనితరపున కో-ఆపరేటివ్ డిపార్టుమెంటు ఉద్యోగులకు తరఫీదు యివ్వవచ్చుతుంది. దీని ఖర్చు ప్రభుత్వమే భరించునుంటుంది.

భూమి తనఖా బ్యాంకులు.

ఇవి 1931 సం॥ మద్రాసు కో-ఆపరేటివ్ లాండుమార్బుగేజీబ్యాంకు ఆక్ట్ (సెం 10) ననుసరించి ఏర్పాటుచేయబడ్డాయి. రాష్ట్రానికంతకూ ఒక సెంట్రల్ లాండు మార్బుగేజీబ్యాంకు వుంటుంది. దీనికింద ఆయాప్రాంతాలకు లోకల్ లాండు మార్బుగేజీబ్యాంకులు వుంటాయి. వీటికి సెంట్రల్ లాండు మార్బుగేజీబ్యాంకు డబ్బుయిస్తుంది. ఈ బాంకులనుండి రైతుల భూములను తనఖాపెట్టుకుని అప్పులు యిస్తారు. అప్పు వుచ్చుకున్నవారంతా ఆ బాంకును ప్రతిబింబురే. వారే పాలకవర్గాన్ని ఏర్పరుస్తారు. ఆ పాలకవర్గం పనిని నడుపుతుంది.

కో ఆపరేటివ్ డిపార్టుమెంటు.

ఇది ప్రభుత్వశాఖ. ఈ శాఖయొక్క తనిఖీకి సహకారోద్యమమంతా లోబడివుంటుంది. జిల్లాకు ఒక డిప్యూటీ రిజిస్ట్రారువుండి ఆ జిల్లాలోని సహకార సంఘాలన్నింటిని (భూమితనఖా బాంకులుతప్ప, వీటికి కొన్ని జిల్లాలకు కలిసి ఒక ప్రత్యేక డిప్యూటీ రిజిస్ట్రారువుంటాడు. పోర్ట్ బ్లెయిర్ రిజిస్ట్రారు మాత్రం రెండింటికీ ఒక్కడే) పరిశీలిస్తావుంటాడు.

డిప్యూటీ రిజిస్ట్రారుకుగల ముఖ్యమైన అధికారాలు.

(1) సంఘములను, వాటి బై లాల మార్బులను రిజిస్టరుచేయుట లేక నిరాకరించుట (10 సె.) (2) సంఘముల బాధ్యతలలో మార్బునంగీకరించుట

లేక నిరాకరించుట (5 సె.) (3) రిజిష్టరు చేయబడినట్లు సర్టిఫికేట్ నిచ్చుట (11 సె.) (4) మీటింగులను సమావేశపరుపవలెనని పంచాయితీలకు, లేక డైరెక్టరుకు ఉత్తర్వుచేయుట, వారట్లు చేయనిచో స్వయముగా సమావేశపరచుట (15 సె.) (5) బాకీదారుల ఆస్తులను జప్తుచేయుట (28 సె.) (6) సంఘముల లెక్కలను పరీక్షించుట (37 సె.) (7) సంఘముల సిద్ధిగతులను దర్యాప్తుచేయుట (38 సె.) (8) సంఘముల కార్యాలయాలను తనిఖీచేయుట (39 సె.) (9) సంఘముయొక్క కమిటీని (పాలకవర్గాన్ని) తీసివేయుట, సంఘ వ్యాపారములను నిర్వహించుటకు తగినవారిని నియమించుట (43 సె.) (10) సంఘమును ఎత్తివేయుట (44 సె.) (11) శిక్షేష్కారులను రద్దుచేయుట (45 సె.) (12) లిక్విడేటరును నియమించుట (47 సె.) (13) సర్చార్జీ చేయుట (49 సె.) (14) సంఘముకు రావలసిన సొమ్ములను బాకీదారుల ఆస్తులను జప్తుచేయుట (50 సె.) (15) సంఘ వ్యాపారములను సంబంధించిన తగవులను పరిష్కరించుటకు మధ్యవర్తుల నేర్పించి, పరిష్కారం చేయుట (51 సె.)

గ్రామ సహకార సంఘాన్ని స్థాపించేమార్గం.

ఏదైనా ఒక గ్రామానికి పరపతిసంఘం కావాలంటే ముందుగా లాక్యల్ కో ఆపరేటివ్ యూనియన్ ను, సెంట్రల్ బ్యాంకుకున్నా, పిటీవల్లు పెట్టాలి. యూనియన్ సూపర్ వైజర్ వచ్చి విచారించి యూనియన్ ను సిఫార్సుచేస్తాడు. యూనియన్ దానిని అంగీకరించి సెంట్రల్ బ్యాంకుకు పంపుతుంది. తరువాత సెంట్రల్ బ్యాంకు సూపర్ వైజరువచ్చి విచారించి రిపోర్టు బ్యాంకుకు పంపుతాడు. బ్యాంకు అంగీకరించి డిప్యూటీ రిజిస్ట్రారుకు సిఫార్సుచేస్తుంది. మళ్ళీ కో ఆపరేటివ్ యూనియన్ కు వచ్చి గ్రామముల నందరినీ సమావేశపరచి, పంచాయితీదారులను, అధ్యక్షులు, కార్యదర్శులను ఏర్పరచి, సానైటీని రిజిష్టరు చేయవలసినదిగా డిప్యూటీ రిజిస్ట్రారు నకు సిఫారసు చేయాలి. ఆ పిమ్మట అతడు ఆ సానైటీని రిజిష్టరుచేస్తాడు.

తరువాత ఆస్ట్రేలియా లోకల్ యూనియన్ కూ, పెట్రోల్ బ్యాంకు కూ
అఫిలియేట్ చేసుకొని, అప్పులు తెచ్చుకుంటూ సంఘాన్ని నడుపుకోవాలి.

సాధారణంగా సంఘాన్ని ఏర్పరచడంలో మోసాలూ, ప్రతిబంధ
కాలూ జరుగుతూవుంటాయి. గ్రామంలోని వడ్డీ వ్యాపారస్తులు, పెత్తందా
రులు సంఘం సాపించబడకుండా చూస్తారు. అందుకుగాను యూనియన్
డైరెక్టర్ నూ, బాంకు డైరెక్టర్ నూ, కూడగట్టుకోవడానికి ప్రయత్నిస్తారు.
ఆ ప్రయత్నం విఫలమైతే ఆఖరుకు తమ అనుచరులను పెత్తనంలోకి తీసుకు
రావడానికి ప్రయత్నిస్తారు. యిన్ స్పెక్టరులను ఆహ్వానించి తమ ఇంట్లోపద
కూర్చోబెట్టి, తమ అనుచరులే పంచాయితీదారుగా ఎన్నుకోబడినట్లు
వ్రాయించడానికి ప్రయత్నంచేస్తారు. ఇదీ విఫలమైతే స్ట్రైక్ రిజిష్టరు
చేయవద్దని, డిప్యూటీ రిజిస్ట్రారుకు ఆక్షేపణలు తెలిపి పేచీలు పెడతారు.
ఈ తంతులన్నీ నడుపుకోవడానికి యూనియన్ లోనూ, బాంకులలోనూ వ్రండే
పార్టీ కక్ష దారుల్ని వుపయోగించుకుంటారు.

వీటినన్నింటికీ ఎదుర్కొని సరిమైన ప్రజాప్రాతినిధ్యంతో సంఘము
రిజిష్టరు కాబడేటట్లు వర్క్ ను కృషిచేయాలి. స్ట్రైక్ లో యూనియన్ అధి
కారు ఆర్గనైజ్ చేయకపోతే, బాంకుకూ, బాంకు చేయకపోతే, డిప్యూటీ
రిజిస్ట్రారుకూ పిటీషన్లు పెట్టి ఆందోళనచేయాలి. గ్రామంలోని ప్రజలందరికీ
అందుకు సంబంధించిన విషయాలను చెప్పి నిరోధకులను బట్టబయలుచేయాలి.
ఆవిధంగా ప్రజలందరినీ కూడగట్టి ఆందోళనచేస్తే డిప్యూటీ రిజిస్ట్రారు తప్పు
కుండా రిజిష్టరుచేస్తాడు. అప్పటికీ డిప్యూటీ రిజిస్ట్రారు, సంఘాన్ని రిజిష్టరు
చేయకపోతే, జిల్లా కలెక్టరుకూ, పొలిసియల్ రిజిస్ట్రారుకూ పిటీషన్లు పెట్టి
ఆందోళనచేయాలి. గ్రామ పెత్తనదారు, తమ అనుచరులను పంచాయితీ
దారుగా వ్రాయించుటకుచేసే కుట్రలను బాగ్రిత్తగా కనిపెట్టివుండి ఎదు
ర్కోవాలి. కుట్రజరిగితే వెంటనే డిప్యూటీ రిజిస్ట్రారుకు రిపోర్టుచేయాలి.
లేకపోతే వకసారి స్ట్రైక్ గనుక అభివృద్ధి నిరోధకుల చేతిలోకిపోలే మళ్లీ

రావడం కష్టమవుతుంది. అందుచేత సొసైటీ ఆర్గనైజ్ మెంట్ బడేట్ ప్లడే, ప్రజా ప్రతినిధులు పంచాయితీదారుగా ఎన్నుకోబడేటట్లు, చేరదలచిన ప్రతిరెతూ సొసైటీలో చేర్చుకోబడేటట్లు చూడాలి.

గ్రామ సహకార సంఘముయొక్క బైలాలు.

ఈ ఆపరేటివ్ ఆఫ్ మ్యాబడి, డిప్యూటీ రిజిస్ట్రారు కొన్ని బైలాలను (ఉపవిధులను) నిర్ధారించి సొసైటీని రిజిస్టరు చేస్తారు. ఆ బైలాల నమూనా సొసైటీని నడుపుమంటూ అవుసరమైనప్పుడు మార్పుకొని కొత్త బైలాలను రిజిస్టరు చేయించుకోవాలి.

జనరల్ బాడీ అధికారాలు.

సంఘ మెంబర్లందరూ జనరల్ బాడీ మెంబర్లే. వీరి ముఖ్య అధికారాలు: (1) పంచాయితీదార్లను ఎన్నుకొనుట (2) అవుసరమైనప్పుడు వారిని తొలగించుట (3) బైలాలను సవరించుకొనుట లేక మార్పుకొనుట (రిజిస్ట్రారు అనుమతితో) (4) ఏ మెంబరునైనా సొసైటీనుండి తొలగించుట (5) పంచాయితీదారులకు వ్యతిరేకంగా వచ్చిన సభ్యుల ఆక్షేపణలను గురించి పిచార్లించుట (6) పంచాయితీదారులకు అప్పలను శాంక్షన్ చేయుట (7) ఆస్తి అప్పల స్టేటుమెంటును అంగీకరించుట (8) యూనియన్ కూ, బాంకు కూ ప్రతినిధులను ఎన్నుకొనుట (9) యూనియన్ కూ, బాంకు కూ సొసైటీని ఆఫీలియేట్ చేయుట లేక డిసఫిలియేట్ చేయుట (10) రిజిస్ట్రారుయొక్క సాంవత్సరిక ఆడిట్ సర్టిఫికేట్ ను పరిశీలించుట (బైలా 31)

పంచాయితీ అధికారాలు.

పంచాయితీదార్లు తమోనుండి అభ్యర్థుల, కార్యదర్శులను ఎన్నుకొని మళ్ళీ కొత్త ఎన్నికలు జరిగేవరకు, సంఘ వ్యవహారాలను నిర్వహించాలి. ఒక పంచాయితీదారు రాజీనామాయిస్తే జనరల్ బాడీయే ఆ స్థానానికి ఇంకొకరిని ఎన్నుకోవాలి. (బైలా 29)

వాయిదా మీకిసోయేటంతవరకూ అప్పులు చెల్లించకుండా వున్నవారు పంచాయతీదార్లుగాగాని, ప్రతినిధులుగాగాని వుండకూడదు. (బైలా 24)

సొసైటీలో ఎవరినైనా చేర్చుకోవడానికిగాని లేక తోసివేయడానికి గాని అధికారముంది. (బైలా 6)

ఆ సొసైటీలోని మెంబరు ఇంకో సొసైటీలో మెంబరుగావున్నా, లేక గ్రామంనుండి వెళ్లిపోయినా ఆతనిని సంఘమునుండి తొలగించవచ్చును. (బైలా 9)

సంఘ వ్యవహారాలు నడపడంకొరకు పంచాయతీ ఎప్పుడైనా జనరల్ బాడీని పిలువవచ్చును. లేదా 15 గురు సభ్యులుకోరిన 1 నెలలోగా పిలువాలి. లేదా యూనియన్ గానీ, బాంకుగానీ, డిప్యూటీ కలెక్టరుగానీ కోరినప్పుడు పిలువాలి. (బైలా 32)

జనరల్ బాడీని సమావేశపరుప దలచినప్పుడు టూటూ ద్వారాగానీ కూడలి స్థలంలో నోటీసు అంటించడం ద్వారాగానీ, నోటీసులు అందజేయడం ద్వారాగానీ సభ్యులను పిలువవచ్చు. ఎనభ్యుడూ సమావేశ నిషయం తెలియలేదని ఆక్షేపించుటకు వీలులేదు. (బైలా 35)

అప్పులు.

సంఘ సభ్యులకుమాత్రమే అప్పులు యివ్వబడతాయి. ఎనభ్యుడూ కూడా తనకు అప్పు తప్పనిసరిగా యిచ్చితీరాలని నిర్బంధించుటకు వీలులేదు. (బైలా 36)

అప్పుకోరే మెంబర్లందరూ శెక్రిటరీకి అప్లికేషన్లుపెట్టాలి. (బై. 37)

ఈ క్రింది నూచించిన పనులకుమాత్రం అప్పులు యివ్వబడతాయి.

(1) విత్తినాలకూ, ఎరువులకూ, ఇతర వ్యవసాయ ఖర్చులకూ (2) పశువులను కొనడానికి, వాటికి మేత కొనడానికి (3) బండ్లు కొనడానికి (4)

శిస్తులు కట్టుకునేందుకూ (5) భూమిని అభివృద్ధి పర్చుకోవడానికి, కొత్త భూమిని కొనడానికి (6) ఇండ్లను కట్టుకోవడానికి, మరమ్మత్తుకూ, కొనుటకు (7) చేతి పనివారలకు పనిముట్లు కొనడానికి, ముడిసరుకు కొనడానికి (8) చిల్లర వ్యాపారానికి (9) చిల్లరఋణముల తీర్మానం నిమిత్తమూ (10) జీవితావసర వస్తువులూ, ఆహారమూ, కొనడానికి (11) పిల్లల చదువులకూ అప్పులు యిస్తారు. (బైలా 40)

సభ్యులు తీసుకున్న అప్పులు సరిగా వుపయోగింప బడుటలేదనితోస్తే పంచాయితీదారులు అప్పులను రద్దు చేసి, డబ్బు వెంటనే వసూలుచేయ వచ్చును. (బైలా 41)

సొసైటీలకు డబ్బు అప్పు లేవడం.

సెంట్రల్ బాంకునుండి లేవచ్చు. సభ్యులనుండిగాని, ఇతరులనుండిగాని డిపాజిట్లు తీసుకోవచ్చు. డిపాజిట్లలో (1) ఫిక్స్డ్ (2) రికరింగ్ (3) సేవింగ్ (4) కరెక్టు (5) హోమ్ సేఫ్ (6) చిట్ ఫండ్స్ అనేవివుంటాయి.

గ్రామ సొసైటీలలో జరిగే అస్యాయాలు.

సాధారణంగా చాలా సొసైటీలు గ్రామపార్టీ కక్షదారుల చేతులలో వుంటాయి. ఎవరిచేతిలోవుంటే వారు ఎదిరిపార్టీవారిని చేర్చుకోరు. వకవేళ జనరల్ బాడీలో ఎదిరిపార్టీవారే మెజారిటీవుంటే దొంగసమావేశాలు జరిపి తామే ఎన్నుకోబడినట్లు వ్రాస్తారు. లేదా సమావేశాలు జరుపకుండానే సమావేశం జరిగినట్లు తాము ఎన్నుకోబడినట్లు వ్రాస్తారు. ఏ పదిహేను మందితోనో ఏదోవకవిధంగా సంతకాలు చేయిస్తారు. ఒక్కొక్కప్పుడు ఎదిరి పార్టీవారిని సొసైటీనుండి తొలగించివేస్తారు. లేదా వారికి అప్పులను యివ్వరు. ఇన్నివిధాలా బాధపెట్టి ఎదిరిపార్టీవారిని తమపార్టీలోకి మార్చు కోవడానికి ప్రయత్నిస్తారు. పార్టీని పోషించుకోవడానికి దొంగఅప్పులు యిస్తారు. ఏదోఒకవేరుపెట్టి సొసైటీడబ్బు వాడుకుంటారు. ఈవిధంగా

సాసైటీని తమ స్వంతవాంఛగా వుపయోగించుకొని తక్కిన ప్రజలపై పెత్తనం చలాయించజూస్తారు.

కొబ్బటి గ్రామప్రజలందరినీ ఐక్యపరచి అట్టివారిచేతినుండి సాసైటీని తప్పించే ప్రయత్నంచేయాలి. రెండుపార్టీలున్నచోట ఏపార్టీకి చెందనివారి చేతిలో ఆసాసైటీని పెట్టాలి. అందరినీ సాసైటీలో చేర్చుకునేటట్లు అందరికీ అప్పలిచ్చేటట్లు చూడాలి. పంచాయతీదార్లు కలిసిరాకపోతే డిప్యూటీ రిజిస్ట్రారుద్వారా వారిపై ఒత్తిడి తీసుకురావాలి. ఈవిషయంలో తీవ్రంగా కృషిచేసి సాసైటీలలోవుండే వుళ్లును తొలగించితేనేగాని, వాటివల్ల రైతులకు ఉపయోగం కలుగదు.

సాసైటీలలో మూరిగానే యూనియన్లలోనూ, బాంకులోనూ, చివరికు పోలిస్థానియల్ బాంకులోనూడా పార్టీలున్నాయి. అన్యాయాలునూడా జరుగుతుంటాయి. కో-ఆపరేటివ్ డిపార్టుమెంటు ఎల్లప్పుడూ, తమరాజే దారుల చేతులలో ఉద్యమాన్నంతటిని పెట్టడానికి, తద్వారా ప్రజలదబ్బుపై తాము పెత్తనం వహించడానికి కృషిచేస్తుంది. అందుచేత అది లాయలిస్టు లున్నావున్న వానిని సపోర్టుచేస్తుంది. బాంకులలోవున్న పార్టీలు గ్రామాల వరకు పోతున్నాయి. ఒక్కొక్కప్పుడు కొట్లాటలు జరిగి రక్తపాతం జరగడం కొద్దిలకెక్కడంకూడ జరుగుతోంది. ఈవిధంగా గ్రామవికృత భగ్నమై పార్టీకక్షలు పెరిగిపోతున్నాయి.

వీటిని అరికట్టాలంటే మనం ప్రాథమిక సాసైటీలనుండి యూనియన్లకూ, బ్యాంకులకూ, పార్టీలతో సంబంధంలేనివాడినీ, ప్రభుత్వాలయ లిస్టులు కానివాడినీ ఎన్నుకునేటట్లు ప్రజలలో ప్రచారంచేయాలి. ప్రభుత్వ పాలసీని బట్టబయలుచేసి పార్టీలులేమండా వుండేటట్లు చేయాలి. యూనియన్లలోనూ, బాంకులలోనూ వున్న పార్టీలకు రాజీ చేసి, ప్రభుత్వ చర్యలకు అరికట్టాలి. అలాచేయగలిగినప్పుడే మనం కో-ఆపరేటివ్ ఉద్యమంలోవున్న వుళ్లును తొలగించి, ప్రజలకు కొంతవరకు మేలు చేయగలుగుతాం.

కో ఆపరేటివ్ స్టోర్సు.

5 వేల జనాభాగలిగిన ఏ ప్రాంతములానైనా, స్టోర్సు స్థాపింపబడవచ్చును. ఆ స్టోర్సు అమ్మే అమ్మకంనుండి వచ్చే లాభంతో అది పోషింపబడేట్లుండాలి. స్టోర్సు కావాలన్నవారు సెంట్రల్ బాంకునూ, డిప్యూటీ రిజిస్ట్రారునూ పిట్షన్లు పెట్టాలి. స్టోర్సును ఆర్గనైజ్ చేయడానికి సెంట్రల్ బ్యాంకు సమ్మతిస్తే అది డిప్యూటీ రిజిస్ట్రారుకు సిఫార్సుచేస్తుంది. అపైన డిప్యూటీ రిజిస్ట్రారు విచారించి రిజిష్టరుచేస్తాడు. సాధారణంగా స్టోర్సు స్థాపింపబడిన డిప్యూటీ రిజిస్ట్రారు రిజిష్టరు చేయవలసిన అనేక ఆటంకాలు పెడుతున్నారు. ప్రజలను సమీకరించి ఒక్కడే తెస్తేనేగాని రిజిష్టరు చేయడంలేదు. స్థాపింపబడిన రిజిష్టరు చేసిన తరువాత వెయ్యి రూపాయలు సభ్యులు యిచ్చుకుంటే 4 వేలు సెంట్రల్ బాంకు యిస్తుంది. ఆ 5 వేలు కలిపి సరుకుకొని అమ్ముతూవుండాలి. గ్రామ సహకార పరపతి సంఘం మాదిరిగానే దీనికి పంచాయతీ ఎన్నిక, ప్రతినిధుల ఎన్నికా జరుగుతుంది.

ఈ స్టోర్సును స్థాపించడం ద్వారా మనం ప్రజలకు పంచదార, నాయలా, బట్టలూ, అగ్గిపెట్టెలు మొ॥ జీవితావసర వస్తువులను కంట్రీబ్యూషన్లకు అందజేయవచ్చును. విపరీత లాభాలను వ్యాపారస్తులు గుంజకుండా ఆపుచేయవచ్చును. ఎరువులూ, విత్తనాలూ, వ్యవసాయదారులకు అందజేయవచ్చును. కాబట్టి మనం వీటిని స్థాపించుటకూ, పనిచేయించుటకూ, కృషి చేయాలి.

స్టోర్సు స్థాపింపబడగానే, వ్యాపారస్తులు దీనిని పడగొట్టడానికి కృషి చేస్తారు. తాత్కాలిక నష్టానికైనా సిద్ధపడి సరుకులను తగ్గిది అమ్ముతారు. ఆవిధంగా స్టోర్సులొకంటే తాము చవుకగా అమ్ముకున్నట్లు నటిస్తూ, ఆవిధంగా ప్రజలలో ప్రచారంచేస్తారు. ప్రజలకు సరుకులను అప్పుగా యిచ్చి స్టోర్సుకుపోకుండా తమవద్దకు వచ్చేట్లుచేస్తారు. గ్రామాలలోని

వీరి చర్యలను పట్టణాలలోని పెద్ద వ్యాపారస్తులు అన్నివిధాలా సాయం చేస్తారు. గ్రామ పెత్తందార్లు కూడా ఒక్కొక్కచోట వీరి చర్యలను తోడ్పడతారు.

వీటిని ఎదుర్కొని స్టోర్సును జయప్రదంగా నడుపడానికి వర్కర్లు చాలాచోట్ల సరియైనపద్ధతి అవలంబిస్తుంటేను. వ్యాపారస్తుల ఘట్రీలను గూర్చి ప్రజలలో ప్రచారంచేయమనడా వాః తో పేచీలను దిగుతున్నారు. అలా పేచీలను దిగితే మనం స్టోర్సును జయప్రదంగా నడుపలేము సరిగదా, ఆమార్గం చివరకు పాట్ల కక్షలను దాటవస్తుంది.

కాబట్టి వర్కర్లు యీక్రింది పద్ధతు లవలంబించాలి.

(1) చిల్లర వర్తమలనందరినీ కూడగట్టి స్టోర్సులో వాటాలువేయించి వారికి స్టోర్సునుండి సరుకును స్వేచ్ఛేసి, ఆ సరుకును రు 100 కి రు 6 లు లాభమును మించకుండా అమ్మునట్లు ఏర్పాటుచేయాలి. ఇలాచేస్తే స్టోర్సులో మిక్కిలిగా అమ్మేబాధ్యత, దానికంతకూ లెక్కలువ్రాసే బాధ్యత తప్పుగుమాస్తాలనుకూడా తగ్గించవచ్చు.

(2) వ్యాపారస్తుల ఘట్రీలను ప్రజలలో బట్టబయలుచేసి, స్టోర్సు పెట్టడంవల్లనే వారు సరుకుల ఖరీదులు తగ్గించి అమ్ముతున్నారని, లేకపోతే విపరీత లాభాలు గుంజేవారనీ ప్రజలు గుర్తించేటట్లు చేయాలి.

(3) సమిష్టి బాధ్యతతో నడుపబడే వ్యాపారాన్ని పరిగొట్టుటకు, వ్యక్తిగత వ్యాపారస్తులను ఎలా అవకాశముంటుందో ప్రజలలో ప్రచారం చేసి; సమిష్టి వ్యాపార సంస్థలను ప్రజలే ఎలా పోషించుకోవాలో, ఎందుకు పోషించుకోవాలో? చెప్పి ప్రజలంతా స్టోర్సును చిలకెట్టడం తమ అందరి బాధ్యతగా గుర్తించేటట్లు చేయాలి.

(4) స్టోర్సునునడిపే బాళ్ళత గుమాస్తా అపైనే పెట్టకుండా, వర్క్సు బాళ్ళత వహించాలి. అంటే వీరే గుమాస్తా పనులుచేస్తూ, కిగావర్క్సును పాడుచేయకూడదు.

(5) రైతులకు కావలసిన వులవలు, ఎరువులూ, తవుడూ మొదలైనవి మొత్తాలుగా తెచ్చి అమ్మాలి. అలాంటివాటి అమ్మకం కేలికి. వాటిమీద వచ్చే ఆదాయంతో స్టోర్సు నడుస్తుంది.

(6) పెద్దపెద్ద ఖరీదు కలిగిన వస్తువులనే స్టోర్సులో పెట్టకూడదు. ప్రజల కందుబాటులోవుండే ఖరీదులుకలవీ, చింతిపండు వగైరా సరుకులలో రెండవ రకముకూడా స్టోర్సులో ఉంచాలి.

ఇలాచేస్తే మనం జయప్రదంగా స్టోర్సును నడుపగలుగుతాం. అధిక లాభాలను అరికట్టి జీవితాభివృద్ధి వస్తువులను ఆహారవస్తువులకూ ప్రజలకు అందజేయగలుగుతాం.

ఇతరవిధములైన సహకారసంఘాలు.

రైతుల ధాన్యాన్ని కురువబెట్టి అప్పులు తెచ్చుకోవాలంటే కిగా లోక సంఘాలనూ; అమ్మాలంటే సేల్సు సంఘాలనూ; సమిష్టి వ్యయముకి అప్పుకొరకు వ్యవసాయసంఘాలనూ; ఉపయోగించుకోవాలి. అదే విధంగా అవకాశమున్నంతవరకూ పాల సంఘాలను, వెన్న సంఘాలు, పశువుల ఇకనూరెన్ను సంఘాలు మొదలైనవాటి నన్నిటిని ప్రయోగించుకోవాలి.

వర్క్సుకు కొన్ని సలహాలు.

(1) సహకార పరపతిసంఘాలులేక రైతులు ఎక్కువ వడ్డీలకు అప్పులు తెచ్చుకుంటూ అప్పు యిచ్చేవారికి ఊడిగము చేయవలసివస్తున్న చోట్ల వెంటనే పరపతిసంఘాలు స్థాపించుటకు కృషిచేయాలి.

(2) సంఘాలు ఆర్గనైజు చేయబడేటప్పుడే సరియైన వ్యక్తులు ఎన్నుకొంటేటట్లు చూడాలి.

(3) సంఘాలువుండి పార్టీ కక్షలు ఏర్పడవోట్ల రెండు పార్టీలకూ రాజీ చేయుటకు ప్రయత్నించాలి.

(4) ఏ సందర్భములోనూ కూడా వర్క్ల పార్టీ తగాదాలతో ముగిసి, అన్యాయాలకు దోహదం చేయకూడదు.

(5) యూనియన్లకూ, బాంసుకూ, కో ఆపరేటివ్ సెంట్రల్ స్టోర్సుకూ ప్రతినిధులను ఎన్నుకొనుటలో సరియైనవారనే ఎన్నుకొనేటట్లు ప్రజలలో ప్రచారంచేయాలి.

(6) డిపార్టుమెంటుయొక్క చర్యలను ప్రజలలో బట్టబయలుచేసి, వాటిని ఎదుర్కొనుటకుగాను, యూనియన్లలోనూ, బాంసులలోనూ గల పార్టీలు, రాజీపడవలసినవిగా ప్రజలే వచ్చితి తెచ్చేటట్లు చేయాలి.

(7) స్వార్థపరుల చేతులలోనుండి, ప్రజా సహకారంలో సానైటీ తప్పించి, మంచివాడిచే నడుపబడేటట్లు చూడాలి.

(8) గ్రామ పెత్తందారులు తమ పార్టీలను పెంచుకోవడానికి, పెంచుకోవడానికి, సహకార సంఘాలను ఉపయోగించుకోగూడరాదేనని, అంతవరకూ ప్రజలకు ప్రయోగపడేటట్లు చూడాలి.

(9) వ్యవసాయ కూలీలు మొదలైన బీదప్రజలకు వారి జీవితాచరణలు గడుపుకొనుటకు కావలసిన అప్పులను సానైటీలనుండి యిప్పించాలి.

(10) “కామన్ గుడ్ ఫండు” లాంటి నిధిని, దుర్వ్యయం చేయకుండా, ప్రజోపయోగ కార్యాలకారకు ఖర్చుపెట్టేటట్లు చూడాలి.

ఈ విధంగా పనిజేస్తే మనం కో-ఆపరేటివు సంస్థలద్వారా ప్రజలకు చాలా మేలు కలుగజేయవచ్చు. అధికవడ్డీని, లాభాలను అరికట్టవచ్చు. ప్రజలను గ్రామపెత్తందార్ల చేతులలో పడిపోకుండా కాపాడవచ్చు.

కాని కో-ఆపరేటివు సంస్థలద్వారానే ప్రజలయొక్క ఆర్థికప్రతిపత్తిని వృద్ధిపర్చగలమనుకోకూడదు. సహకారసంఘాలు ప్రజాసామాన్యానికంటే, పెట్టుబడిదారులకే ఎక్కువ వుపయోగకరంగా వున్నాయి. ప్రజలకెంత ఓటింగుహక్కున్నా, ఉద్యమమంతా వారిపెత్తనంకిందనే వుంది. ప్రజలు చొరవచేసి ఉద్యమాన్ని వారిచేతికిందికి తెచ్చుకుంటే; పెంటనే ధనికులు వారిడబ్బును బాంకులలోనుండి తీసివేసి, ఉద్యమాన్నే దెబ్బగొట్టే అవకాశం వారిచేతులలోనే వుంది. అంతేగాకుండా సహకారసంఘాల ద్వారా, పెట్టుబడిదారులు తమడబ్బుకు భద్రత, లాభమూ (వడ్డీ), సంపాదించడమే కాకుండా; షేర్ కాపిటల్సుద్వారా వచ్చే ప్రజలడబ్బునుకూడా తమస్వంత వ్యాపారానికి ఉపయోగించు కుంటున్నారు.

కాబట్టి సహకార సంఘాలద్వారానే రైతులను ఉద్ధరించగలమని అభిప్రాయపడకుండా, వీటిద్వారా ఎంతవరకు రైతులకు మేలుకలిగిందానికి అవకాశముంటుందో అంతవరకు వీటిని వుపయోగించుకుంటూ కృషిచేయాలి. ఆ కృషిద్వారా రైతుఉద్యమాన్ని బలపరచడానికి పాటుపడాలి.

ప్రజాసంఘాల
సంఘాలయం.
మొదటి భాగం

మనసు ఫౌండేషన్ పుస్తకాల పరిశీలనాపట్రిక

పుస్తకం సంఖ్య	TPLA122B153
పుస్తకం పేరు	రైతు పనుస్యలు 01
తారీఖు	29/10/24
ముందు అట్ట	nlo
వెనుక అట్ట	nlo
మొత్తం పేజీలు	197
పేజీల సైజు పేజీలు	nlo
ఖాళీ పేజీలు	nlo
లేని పేజీలు	nlo
తయారు చేసినవది	Triveni
పేజీలు విడదీసినవది	Triveni
స్కాన్ చేసినవది	Triveni
పరిశ్చ చేసినవది	KASIMBI
పేజీలు సరిచూసినవది	
లైండింగు చేసినవది	
ప్యాకింగు చేసినవది	
పరిస్థితి	good